

**LEGEM
YAYINEVİ**

İlgili Makama,

Yayınevimiz 2016 yılında kurulmuş olup, Ankara'da aktif ve düzenli faaliyet göstermeye devam etmektedir.

Akademik Teşvik Yönetmeliği'nin md 3/1. Fıkrasının (k) bendinde düzenlenmiş olan "Tanınmış Yayınevi" kriteri olan "En az beş yıldır ulusal düzeyde düzenli faaliyet yürüten, daha önce aynı alanda farklı yazarlara ait en az yirmi kitap yayımlamış" olma kriterini sağlamaktadır.

Saygılarımızla,

Legem Yayınevi

LEGEM EĞİTİM BASIM YAYIM
DAĞITIM SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
Eti Mah. Toros Sok. No:39 / A
Çankaya / ANKARA Tel: 0312 230 30 55
info@legemyayinevi.com
Maltepe V.D. 6080685647

CEZA HUKUKU

Ders Kitabı

Ödemeli İsteme ve Genel Dağıtım

**LEGEM Eğitim Basım Yayım Dağıtım
San. ve Tic. Ltd. Şti**

Eti Mah. Toros Sok. No: 39/A Çankaya / ANKARA

Tel: 0312 230 30 55 • www.legemyayinevi.com

e-mail: info@legemyayinevi.com

Yayıncı Sertifika No: 49281

Yayın Kodu: ISBN: 978-625-7042-92-5

© Legem Yayınevi 2025

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Legem Eğitim Basım Yayım Dağıtım Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Anılan Kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz.

Dizgi: LEGEM Eğitim Basım Yayın Dağıtım San. Ve Tic. Ltd.Şti

Baskı: ARCS Djital Ofset Matbacılık

Matbaa Sertifika No: 449427

(M)

Prof.Dr.Erdener Yurtcan

Av. Begüm İrtiş

CEZA HUKUKU

Ders Kitabı

Özel Hükümler

Göçmen Kaçakçılığı- İnsan Ticareti-Öldürme- Yaralama-
İntihara Yönlendirme- Cinsel Suçlar- Tehdit- Şantaj- Hakaret- Özel
Hayata Karşı Suçlar- Hırsızlık-Yağma- Mala Zarar Verme- Güveni
Kötüye Kullanma- Dolandırıcılık- Karşılıksız Yararlanma-
Uyuşturucu Suçları- Zimmet- Rüşvet- İrtikâp- Görevi Kötüye
Kullanma- Nüfuz Ticareti- İftira- Israrlı takip- Halkı Yanıltıcı Bilgiyi
Alenen Yayma-

Güncellenmiş

2. Bası

2025

İÇİNDEKİLER

GÖÇMEN KAÇAKÇILIĞI VE İNSAN TİCARETİ	1
GÖÇMEN KAÇAKÇILIĞI	1
Korunan hukuki yarar:	2
Failler:	2
Suçun maddi unsuru:	3
Bir yabancıyı ülkeye sokmak.	3
Bir yabancının ülkede kalmasına imkân sağlamak.....	4
Türk vatandaşı veya yabancının yurt dışına çıkmasına imkân sağlamak.	5
Suçun manevi unsuru:	7
Suçun cezası:	7
Ağırlatıcı Neden:	8
Suç işlemek amacıyla örgüt kurma	9
220 nci maddenin yorumu:	10
Ceza yargılaması açısından göçmen kaçakçılığı:	13
İNSAN TİCARETİ	14
İnsan Ticaretinin Tanımı:	15
Suçun Analizi:	15
Korunan hukuki yarar:	15
Fail:.....	17
Suçun maddi unsuru:	17
Suçun manevi unsuru:	18
Suçun özel hali:	21
Ceza yargılaması açısından insan ticareti	22
KASTEN ÖLDÜRME	23
21. Maddenin Yorumu :	23
Önceki TCK'daki madde :.....	24
22. maddenin gerekçesi:	25
KASTEN ADAM ÖLDÜRMEİNİN NİTELİKLİ HALLERİ.....	26

KASTEN ÖLDÜRMEİNİN İHMALİ DAVRANIŞLA İŞLENMESİ	35
İNTİHARA YÖNLENDİRME (5377 sayılı yasayla değişik)	37
TAKSİRLE ÖLDÜRME	40
VÜCUT DOKUNULMAZLIĞINA KARŞI SUÇLAR.....	42
KASTEN YARALAMA	42
NETİCESİ SEBEBİYLE AĞIRLAŞMIŞ YARALAMA	44
KASTEN YARALAMANIN İHMALİ DAVRANIŞLA İŞLENMESİ	47
(5328 sayılı yasayla değişik)	47
TAKSİRLE YARALAMA	47
Taksir	48
22. Maddenin Yorumu :	49
CİNSEL DOKUNULMAZLIĞA KARŞI SUÇLAR.....	51
CİNSEL SALDIRI	51
(6545 sayılı Yasayla değişik)	51
BÖLÜM BAŞLIĞININ YORUMU :	52
ÇOCUKLARIN CİNSEL İSTİSMARI	64
REŞİT OLMAYANLA CİNSEL İLİŞKİ	70
(6545 sayılı yasayla değişik)	70
CİNSEL TACİZ	72
HÜRRİYETE KARŞI SUÇLAR.....	76
TEHDİT	76
ŞANTAJ	79
KİŞİYİ HÜRRİYETİNDEN YOKSUN KILMA	81
ETKİN PİŞMANLIK	91
1- Suç duyurusunun yapılması (ihbar)	92
a) Kamu makamlarının suç duyurusu	93
b) Kişilerin suç duyurusu	93
c) Şikayet üzerine öğrenme	94
AYRIMCILIK VE NEFRET	96

ŞEREFE KARŞI SUÇLAR	98
HAKARET	98
Adli para cezası	100
52. Maddenin Yorumu:	100
5377 sayılı yasa maddede üç değişiklik yapmıştır	: 106
a) Basın yoluyla veya herhangi bir propaganda aracı ile;	106
b) Umumî veya umuma açık bir yerde ve birden çok kimse huzurunda; ..	107
c) Toplanılan yer veya topluluğa katılanların sayısı veya toplantının konusu ve amacı bakımından özel bir niteliği olmayan bir toplantıda işlenmiş olursa;	108
Zincirleme suç	109
43. maddenin yorumu:	109
MAĞDURUN BELİRLENMESİ	110
İSNADIN İSPATI	112
İDDİA VE SAVUNMA DOKUNULMAZLIĞI	114
KİŞİNİN HATIRASINA HAKARET	119
SORUŞTURMA VE KOVUŞTURMA KOŞULU	120
ÖZEL HAYATA VE HAYATIN GİZLİ ALANINA KARŞI SUÇLAR	121
HABERLEŞMENİN GİZLİLİĞİNİ İHLÂL	121
KİŞİLER ARASINDAKİ KONUŞMALARIN DİNLENMESİ VE KAYDA ALINMASI	126
ÖZEL HAYATIN GİZLİLİĞİNİ İHLAL	129
KİŞİSEL VERİLERİN KAYDEDİLMESİ	132
VERİLERİ HUKUKA AYKIRI OLARAK VERME VEYA ELE GEÇİRME	133
VERİLERİ YOK ETMEME	138
ŞİKAYET	139
TÜZEL KİŞİLER HAKKINDA GÜVENLİK TEDBİRİ UYGULANMASI	141

MALVARLIĞINA KARŞI SUÇLAR	142
Hırsızlık	142
Nitelikli hırsızlık	148
SUÇUN GECE VAKTİ İŞLENMESİ	154
DAHA AZ CEZAYI GEREKTİREN HALLER	154
MALIN DEĞERİNİN AZ OLMASI	156
KULLANMA HIRSIZLIĞI	157
ZORUNLULUK HÂLİ	158
YAĞMA.....	159
NİTELİKLİ YAĞMA	162
DAHA AZ CEZAYI GEREKTİREN HÂL	164
MALA ZARAR VERME	168
MALA ZARAR VERME	170
MALA ZARAR VERMENİN NİTELİKLİ HALLERİ	171
GÜVENİ KÖTÜYE KULLANMA.....	175
BEDELSİZ SENEDİ KULLANMA	178
DOLANDIRICILIK	179
NİTELİKLİ DOLANDIRICILIK	180
DAHA AZ CEZAYI GEREKTİREN HÂL	188
KARŞILIKSIZ YARARLANMA	189
ŞAHSİ CEZASIZLIK SEBEBİ VEYA CEZADA İNDİRİM YAPILMASINI GEREKTİREN ŞAHSİ SEBEP	190
ETKİN PİŞMANLIK	191
UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE İMAL VE TİCARETİ	196
220. Maddenin Gerekçesi:	209
TÜZEL KİŞİLER HAKKINDA GÜVENLİK TEDBİRİ UYGULANMASI	215
60. Maddenin Yorumu	215
UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE KULLANILMASINI KOLAYLAŞTIRMA	217

KULLANMAK İÇİN UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE SATIN ALMAK, KABUL ETMEK VEYA BULUNDURMAK YA DA UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE KULLANMAK	221
ETKİN PİŞMANLIK	233
Giriş	239
KAMU İDARESİNİN GÜVENİLİRLİĞİNE VE İŞLEYİŞİNE KARŞI SUÇLAR	242
ZİMMET SUÇU	242
ZİMMET SUÇUNDA ETKİN PİŞMANLIK	245
ZİMMET SUÇUNDA DAHA AZ CEZAYI GEREKTİREN HÂL	246
İRTİKÂP SUÇU	247
DENETİM GÖREVİNİN İHMALİ	256
RÜŞVET	257
ETKİN PİŞMANLIK	265
(6252 sayılı yasayla değişik)	266
NÜFUZ TİCARETİ.....	266
GÖREVİ KÖTÜYE KULLANMA	270
ADLİYEYE KARŞI SUÇLAR	272
İFTİRA SUÇU	272
1- Suç duyurusunun yapılması (ihbar).....	275
a) Kamu makamlarının suç duyurusu	275
b) Kişilerin suç duyurusu	276
c) Şikayet üzerine öğrenme	277
KİTABIN 1. BASISINDAN SONRA.....	280
GETİRİLEN SUÇLAR	280
ISRARLI TAKİP SUÇU(m. 123/A)	280
ISRARLI TAKİP	284
HALKI YANILTICI BİLGİYİ ALENEN YAYMA.....	289

Yararlanılan Kaynaklar

- Abel A.;** Rechtskraft und Feststellungswirkung des Strafurteils, 1961.
- Akman M.;** Osmanlı Devletinde Ceza Yargılaması, Eren Yayınları, İstanbul 2004.
- Akmanlar B.;** Takibi şikayete veya şahsi dava açılmasına bağlı suçların meşhuden işlenmesinde davaya müdahale, AdD, 1966, yıl 57, sy. 3,
- Alacakaptan U.;** Hayati tehlike teşkil eden bir hastalık infazın durdurulması sebebi olabilir mi? Forum, 15.4.1963, No. 217.
- Alacakaptan U.;** Temyiz Mahkemesi Başsavcılığının Ceza Genel Kuruluna Yaptığı İtiraz Hükmün Kesinleşmesine Mani Olur mu? AHFD, 1967, c. 24, s., 1-4, s. 287-292.
- Alicanoğlu M.;** Türk Ceza Kanununda dava, İst., 1951.
- Alicanoğlu M.;** Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ve Tatbikatı, 2. Bası, İst. 1971.
- Alsan;** Yeni Devletler Hukuku, Ankara 1950.
- Ansay S. Ş.;** İslam Hukuku, Ankara 1946.
- Ansay Ş.Ş.;** Yemin, AdC. 1940 (yıl 31), s. 255-294
- Arseven H.;** Nazari ve Tatbiki Alameti Farika Hukuku, İst. 1951
- Arsılanlı H.;** Kollektif ve Komandit Şirketler, 2. Bası, İst. 1960
- Ataay A.;** Şahıslar Hukuku, Birinci Yarım, 2. Bası, İst. 1970
- Aydınlı H.-Yazman Y.K.;** Şahsi dava yoluyla takip edilen suçlar, İst. 1950.
- Aydınöz S.;** Tatbikatta şahsi dava ve konu olan suçlar, Ankara 1974
- Ayiter N.;** İhtira Hukuku, Ankara 1948
- Başekim E.;** Şahsi dava ve askeri cezaya tatbiki, As. AdD, 1967, sy. 42, s. 64-67.

- Baumann J.;** Strafrecht, Allgemeiner Teil, Bielefeld 1968, 5. Aufl.
- Beling E.;** Deutsches Reichsstrafprozessrecht, Berlin und Leipzig, 1928.
- Beling E.;** Die Säumnis des Privatklägers in der Hauptverhandlung im Sinne des & 431/2 StPO, Leipziger Zeitschrift für Deutsches Recht, 1914, S. 724-730.
- Berner M.;** Grundsatz des ne bis in idem im Strafprozess, Leipzig. 1981
- Bertel C.;** Die Idaentitaet der Tat, Wien-New York 1970.
- Bıçak V.;** Suç Muhakemesi Hukuku, Polis Akademisi Yayınları, Ankara 2013
- Bilecen N.;** Ceza davalarında usul ve tatbikatı, 2. Bası, Ankara 1978.
- Bilge N.;** Medeni Yargılama Hukukunda karar düzeltme, Ankara, 1973.
- Bilge-Önen;** Medeni Yargılama Hukuku, 3. Bası, Ankara, 1978.
- Bilmen N.Ö.;** Hukuku İslamiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu, C. 3., İst. 1951.
- Bilsel C.;** Hukuk-u Düvel, ikinci kitap, İst 1934.
- Binding K.;** Die Wirkungen des Eintritts der Staatsanwaltschaft in das Privatklageverfahren, GS 72, 2-41.
- Binding K.;** Strafrechtliche und strafprozessuale Abhandlungen, 2. Band, München und Leipzig 1915.
- Bindokat H.;** Zur Frage des prozessualen Tatbegriffs, GA 1967, S. 362-370.
- Birkmeyer K.;** Deutsches Strafprozessrecht, Berlin 1898,
- Bode H.;** Die Entscheidung des Revisionsgerichts in der Sache selbst, Berlin 1958.
- Bohnet W.;** die formelle und die materielle Rechtskraft im Strafprozess und im Zivilprozess. Diss. Tübingen 1934.
- Bouzat P.;** Traite de droit penal et de criminologie, Bd. 2. Paris 1963.
- Bouzat-Pinatel;** Traite de droit penal et de criminologie, tome 2, Paris 1970.
- Brunc J.;** Teilrechtskraft und innerprozessuale Bindungswirkung, Köln 1961.
- Brunschvig G.;** Der Privatkläger im bernischen Strafverfahren, Diss. Bern 1944.

- Busch R.;** Zum Verbrauch der Strafklage bei, spaeterer Erkenntnis anderweitiger Tatgestaltung, ZStW 68, S. 3-13.
- Centel N.-Zafer H.;** Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2013
- CMUK'nın Hazırlık Çalışmaları;** İstanbul Komisyonu Müzakere Zabıtları, İst. Üni. Türk Kriminoloji Enstitüsü yayını, İst. 1953.
- Coenders A.;** Über den Strafantrag und die Privatklage der Nichtverletzten, GS 83, 286-409.
- Çağa T.;** Deniz Ticaret Hukuku, 4. Bası, İst. 1975.
- Çağlayan M.;** Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunun, C.3, Ankara 1966.
- Çelik E.;** Milletlerarası Hukuk, C. 1, 3. Bası, İst. 1975.
- Dalcke-Fuhrmann-Schaefer;** Strafrecht und Strafverfahren, 37.Aufl. Berlin 1961.
- Dedes C.;** Der Prozessgegenstand im Strafverfahren nach griechischem und deutschem Recht, GA 1962, S. 107 ff.
- Dedes C.;** Die Identitaet der Tat im Strafprozess, GA 1965, S.102-107.
- Domaniç H.;** Hukukta kaziyei muhkeme ve nispi kuvveti, İst. 1964.
- Donay S.;** Ceza Yargılama Hukuku, Beta Yayınları, İstanbul 2012
- Donay S.;** Para cezaları, İstanbul 1972.
- Donay S.;** Meslek sırrının açıklanması suçu, İst. 1978.
- Donay-Erman H.;** Sınai Mülkiyet aleyhine suçlar, İst. 1973.
- Donay-Yurtcan E.;** Markalar Kanunu ve ilgili mevzuat, İst. 1974.
- Dönmezer-Erman;** Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, c. 1, 7. bası, İst. 1979; c.2, 6. bası, 1978; c.3; 8. bası, 1980
- Dönmezer S.;** Sosyoloji, 5. Bası, İstanbul 1974
- Dönmezer S.;** Ceza Hukuku (Şahıslara karşı ve mal aleyhinde cürümler), 9. bası, İst. 1974.
- Dönmezer S.;** Ceza Adaletinde Reform İlkeleri, Sempozyum, 24-26 Şubat 1972, İst. 1972, s.1-35.
- Dönmezer S.;** Cezaların İnfazı hakkında kanun, İHFM, c.31, sy.1-4, s.8-35
- Dönmezer S.;** Cezaların infazı hakkında kanun ve bu kanunla ilgili bazı problemler, Yargıtay kararları, İHFM, c.33, sy.1-2, s.22-23.

- Dönmezer S.;** Tevhidi İçtihad Kararı, İHFM, 1943, c.9, s.431-438.
- Dürwanger K.;** Handbuch des Privatklagerechts, 2. Aufl, Darmstadt 1952.
- Eb. Schmidt;** Lehrkommentar zur Strafprozessordnung, Teil 2. Göttingen 1957.
- Eb. Schmidt;** Deutsches Strafprozessrecht, ein Kolleg, Göttingen 1967.
- Eichhorn N.;** Non bis in idem und das Reichsgericht, GS 38, 401 ff.
- Erdoğan B.;** Roma Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul 1995
- Erem F.;** Türk Ceza Hukuku, c.1, genel hükümler, 10. baskı, Ankara, 1973.
- Erem F.;** Ceza Usulü Hukuku, 4. bası, Ankara 1973.
- Erem F.;** Ceza Usulünde kesin hüküm, AHFD, 1963, sy.1-4, s.37-52.
- Ergin S.;** Ceza Yargılamaları Usulü, İst. 1971.
- Erkun A. Ş.;** Yalan yere yemin ve sübut delilleri, AdC., yıl 28 (1937), s. 795-811.
- Erman S.;** Askeri Ceza Hukuku, Umumi kısım ve usul, 6. bası, İstanbul, 1974.
- Erman S.;** Ceza tatbikat ve takibatında memur, SBOD, 1947.
- Erman S.-Özek Ç.;** İzahlı Basın Kanunu ve ilgili mevzuat, 2. bası, İst.1964.
- Foschini G.;** Sistema del dritto processuale penale, torno 1, edizione 2, Milano 1965.
- Fritzsche T.;** Der Begriff des Zusammenhanges bei der Wiederklage im Strafverfahren, JW 1924, Bd. 2, S. 1628-1687.
- Frost;** Kann der Privatklaeger auf die gegen ihn erhobene Widerklage replicande Widerklage erheben, wenn die Antragsfrist des. 61 des StGB abgelaufen ist. DJZ 8, 151.
- Gerland H.;** Der deutsche Strafprozess. Mannheim/Berlin/Leipzig 1927.
- Gerlon H.;** Die systematische Stellung des Privatklageverfahrens im Strafprozess, GS 60, 158-227.
- Glaser J.;** Handbuch des Strafprozesses, 1. Bd., Leipzig 1883
- Glaser J.;** Handbuch des Strafprozesses, 2. Bd., Leipzig 1885

- Glücksmann A.;** Die Rechtskraft der strafprozessualen Entscheidung über Einziehung und Unbrauchbarmachung, Breslau 1898.
- Grieco a.;** Codice di procedura penale, Roma (tarihsiz).
- Gürelli N.;** Türk ceza muhakemesi hukukunda bilirkişilik İst. 1967.
- Gürsoy-Eren-Cansel;** Türk Eşya Hukuku, Ankara 1978
- Grünwald G.;** Die Teilrechtskraft in Strafverfahren, Göttingen 1964.
- Gürdoğan B.;** Medeni usul hukukunda kesin hüküm itirazı, Ankara 1960.
- Henkel H.;** Strafverfahrensrecht, 2. Aufl., 1968.
- Von Hippel R.;** Der deutsche Strafprozess, 1941.
- Hruschka J.;** Der Begriff der Tat im Strafverfahrensrecht, JZ 1966, S. 700-704.
- Hochheuser E.;** Der Verletzte im Strafrecht, Diss. Köln 1965.
- İçel K.;** Suçların içtimaı, İst. 1972.
- İçel K.;** Kitle Haberleşme Hukuku Dersleri, İst. 1975.
- İmre Z.;** Türk Miras Hukuku, 4. bası, İst. 1978.
- İmregün O.;** Kara Ticaret Hukuk dersleri, İst. 1974.
- İmregün O.;** Anonim Ortaklıklar, 3. bası, İst. 1957.
- İnancık H.;** Osmanlı hukukuna giriş, SBFD 1958.
- Kantar B.;** Ceza Muhakemeleri Usulü, 4. bası, İst. 1957.
- Karaoğlu F.;** İçtihat yolunda durak yerleri, AdD 1937, c.125
- Keetsin Liu;** Der Begriff der Identitaet der Tat, Diss. Breslau 1927.
- Kern E.;** Strafverfahrensrecht, München 1967
- Keyman S.;** Ceza muhakemesinde savcılık, Ankara 1970
- Keyman S.;** Memurin Muhakematı Kanunu, AHFD, c.62.
- Kern-Roxin;** Strafverfahrensrecht, 12 Aufl., München 1974.
- Kielwein G.;** Der Verbrauch der Strafklage im englischen Strafverfahren, ZStW 68, s. 62 ff.
- Kimmel R.;** Der Grundsatz “ne bis in idem”, seine Rechtsnatur und sein Geltungsgebiet im Strafverfahren, Diss. Breslau 1926.
- Kleinknecht T.;** Strafprozessordnung, 35. Aufl. München 1981.

- KMR;** Kommentar zur Strafprozessordnung, 1951.
- Kocaoğlu N. K.;** Roma Hukukunda Adli Teşkilatlanma (Makale), Ankara Barosu Dergisi 2013/1
- Von Kries A.;** Lehrbuch des deutschen Strafprozessrechts, Freiburg 1952.
- Kocayusufpaşaoğlu N.;** Miras Hukuku, 2. bası, İst. 1978.
- Kohlrausch E.;** StPO und GVG, 24. Aufl., Berlin und Leipzig 1936.
- Köprülü B.;** Medeni Hukuk, genel prensipler, kişinin hukuku, aile hukuku, İst. 1970-71.
- Kunter N.;** Ceza Muhakemesi Hukuku, 9. bası, İst. 1989.
- Kunter N.;** Suçun kanuni unsurları nazariyesi, İst. 1948
- Kunter N.;** Hakaret ve sövme suçlarında dava müruru zamanı Tahir Taner'e armağan, İst. 1956, s. 35-41.
- Kunter N.;** Şikayetin mevzuu ve şikayet ile şahsi dava arasındaki münasebet, İHFM 1952, sy. 1.
- Kunter N.;** CMUK'nın bazı maddelerinin değiştirilmesi için hazırlanan öntasarının beşinci kitaba taalluk eden maddeleri hakkında mütalaalar, İHFM 1948, c.14, sy. 1-2, s. 567-584.
- Kunter N.;** 25. Cumhuriyet yılının ceza tarihçesi. İBD 1948, yıl 22, sy.10, s.539-584.
- Kunter N.;** Şahsi dava, AdC, 1944 (35 yıl), s. 146-170.
- Kunter N.;** Ceza Hukuku milletlerarası 5. kongresi, Cenevre 28-31 Temmuz 1947, İHFM 1947, c.13, s. 845-866.
- Kunter N.;** Bağımsız olmadığı ve diğerine dayalı bulunduğu gerekçesiyle iddianamede gösterilmiş eylemlerden biri hakkında kamu davası açılmamış sayılabilir mi? Yargıtay Dergisi, OcakNisan 1995, s.33-46.
- Kuru B.;** Medeni Usul Hukuku, ders kitabı, Ankara 1975.
- Kuru B.;** Hukuk Muhakemeleri Usulü, 2. bası, Ankara 1968
- Lent-Jauernig;** Zivilprozessrecht, 16. Aufl., 1972.
- Leonhardt;** Kann der Privatklaeger gegenüber der Widerklage des Angeklagten selbst eine Widerklage erheben DJZ 14-763.
- Lieb P.;** Die Rechtskraft im Strafprozess, Tübingen 1930.

- Von List-Schmidt;** Lehrbuch des deutschen Strafrechts, Einleitung und allgemeiner Teil, 26 aufl.
- Lohsing-Serini;** Österreichisches Strafprozessrecht, Wien, 1952.
- Löwe-Rosenberg;** StPO und GVG, 2. Bd. 1. Aufl., Berlin 1965.
- Lütem İ.;** Yeni Anayasalar, Kitap 1, Ankara 1953.
- Mann D. und A.;** Materielle Rechtskraft und fortgesetzte Handlung, ZStW 75, 251-265.
- Manzini V.;** Trattato di dritto processuale penale italiano, vol. Quatro, Torino 1946.
- Maunz-Dürig-Herzog;** Grundgesetz, 3. Aufl., 1968
- Maurach R.;** Deutsches Strafrecht, allgemeiner Teil, 3. Aufl. Karlsruhe 1965.
- Mayer H.;** Der amtsrichterliche Strafbefehl, GS 99, 36 ff.
- Menzel E.;** Die Privatklage nach dem Reichsstrafprozessrecht, Erlangen 1880.
- Meray S.;** Devletler Hukukuna Giriş, c.2, 3. bası, Ankara 1965.
- Müller-Sax;** Kommentar zur StPO und zum GVG, und OWiG, Bd. 1, 6. Aufl., 1966
- Niese D.;** Doppelfunktionelle. Prozesshandlungen, Göttingen 1950.
- Noftz W.;** Der Prozessgegenstand im Strafverfahren in Faellen fortgesetzter Handlung und gleichartiger Verbrechermenge. Diss, Kiel 1965
- Onbaşıoğlu A.;** CMUK'da müdahale yoluyla dava, AdD 1951, sy.12, s.1812-1821.
- Oetker;** Verfolgungsübernahme durch die Staatsanwaltschaft im Privatklageprozess, GS 71, 299-305
- Oetker;** Zur Gestaltung des Friedenverfahrens, GS 108, 298-309.
- Oğuzman K.;** Miras Hukuku Dersleri, 2. bası, İst. 1978
- Onar S.S.;** İdare hukukunun esasları, c. 1, c. 2., c. 3, İst. 1966
- Onursal S.;** Kamu davasına müdahale, İst. 1968.
- Önder A.;** Sulh ceza hakiminin ceza kararnamesi, İst. 1966.
- Önder A.;** Ceza muhakemeleri usulü hukukunda karşılık dava, İHFM, c. 30, sy. 162.

- Önder A.;** Ceza usul hukukunda muhakemenin iadesine ait bazı meseleler, İHFM, c.39, sy. 1-4.
- Önder. A. R.;** Ceza yargılama usulünde memur sayılmayan görevliler, AdD 1974, sy. 8.
- Özarpaz H.;** Askeri ceza yargılama usulü hukuku, Ankara 1950.
- Özbek V.-Kanbur Ö.-Doğan M.N.-Doğan K.-Bacaksız P.;** Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2012
- Özbulak Z.;** Şahsi dava müddeiumumi, AdC 1939 (30. yıl) s. 565-568.
- Özçelik S.;** Esas Teşkilat Hukuku Dersleri, umumi Esaslar, İst. 1974.
- Özek Ç.;** Türk Basın Hukuku, İst. 1979.
- Özek Ç.;** Türk Hukukunda Memurların Muhakemesi, İHFM, 1960.
- Özgen E.;** Ceza Muhakemesinin Yenilenmesi, Ankara 1968.
- Özmen İ.;** Ceza ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunumuzda Davadan Feragate Dair Hükümler, AdD 1964, yıl 55, S, 5-6, 580587.
- Öztürk K.;** Son değişiklikleri ile gerekçeli Anayasa, Ankara 1957.
- Palabıyık-Akdoğan;** CMUK ve Temyiz Mahkemesi İçtihatları, Ankara 1957
- Peters K.;** Strafprozess, 2. Aufl., Karlsruhe 1967.
- Poroy-Tekinalp-Çamoğlu;** Ortaklıklar Hukuku, İst. 1972.
- Poroy R.;** Fikri Hukuk Ders Notları, İst., 1968.
- Postacıoğlu İ.;** Medeni Usul Hukuku Dersleri, 6. bası, İst. 1975.
- Postacıoğlu İ.;** Şahadetle İspat Memnuiyeti ve Hudutları, 2. bası, İst. 1964.
- Reinicke K.;** Fortgesetztes Delikt und Verbrauch der Strafklage, NJW 1953, s. 1004 ff.
- Recht;** Informationen des Bundesministeriums der Justis, 13 Januar 1975.
- Roder H.;** System des österreichischen Strafverfahrensrechts, Innsbruck 1951.
- Rosenberg L.;** Lehrbuch des deutschen Zivilprozessrechts München und Berlin 1960.
- Rosenfeld E.H.;** Der Reichsstrafprozess, 4 und 5. Aufl, Berlin 1912.
- Roxin;** Zur Kritik der finalen Handlunglehre, ZStW 74, 529 ff.

- Sauer W.;** Allgemeine Prozessrechtslehre, 1951.
- Sevig M.R.;** T.C. Kanunlar İhtilafı Kaidelerinin Sentezi, İst. 1941
- Siebert K.;** Richter, Staatsanwalt und Beschuldigter im Strafprozess des neuen Staates ZStW 54, s. 14-15.
- Sieveking A.;** Das Problem des ne bis in idem in der amerikanischen Bundes und Staatengerichtbarkeit, ZStW 53, 297 ff.
- Schanze;** Die Rechtskraft des Strafurteils, SSStW 4, 437-486
- Schl chter E.;** Das Strafverfahren, 1981.
- Sch nke-Schröder;** Kommentar zum Strafgesetzbuch, 14 Aufl., Berlin und München 1969
- Schröder;** Aenderung des Privatklageverfahrens?, Deutsches Strafrecht 1942, s. 26-29.
- Schmidt G.;** Schuldspruch und Rechtskraft, JZ 1966, s. 89-94.
- Schulz/Berke-Müller;** Strafprozessordnung, 4. Aufl, Hamburg 1971.
- Schwarz-Kleinknecht;** Strafprozessordnung, 28. Aufl., 1969.
- Schwinge E.;** Identit et der Tat im Sinne der Strafprozessordnung, ZStW 52, 203-236.
- Stefani-Lavesseur;** Procedure penale, Paris 1964.
- Stein-Jonas-Sch nke-Pohle;** Kommentar zur Zivilprozessordnung, 19. Aufl., Tübingen.
- Strafprozessrecht der DDR;** Lehrkommentar, Berlin 1968.
- Stratenwerth G.;** JuS, 1962, S. 220 u. Ff.
- Stock U.;** Strafprozessrecht, Tübingen 1952.
-  ahin C.;** Sanı ın Kolluk Tarafından Sorgulanması, Ankara 1994.
-  ahin E.;** Ceza Yargılamasının Tarih esi, TAAD, yıl 5, sy.18, Temmuz 2014.
-  ekercio lu M.;** Ceza Hukukumuzda Memur Kavramı, İst. 1974.
- Tahiro u B.-Erdo mu  B.;** Roma Hukuku Dersleri, Der Yayınları İstanbul 2009.
- Taner T.;** Ceza Muhakemeleri Usulü, 3. bası, İst. 1955.
- Tekinay S.S.;** Medeni Hukuka Giriş Dersleri, İst. 1970.

- Tesal R.;** Ceza Hukukunun ve Ceza Muhakemesi Hukukunun Esasları, İst. 1966.
- Teziç E.;** Türk Parlamento Hukukunun Kaynakları ve İlgili AYM Kararları, İst. 1980.
- Tiedemann K.;** Entwicklungstendenzen der strafprozessualen Rechtskraftlehre, Tübingen, 1969.
- Töwe;** Die Privatklage, GS 106, 145-155.
- Umur Z.;** Roma Hukuku Dersleri, Beta Yayınları, İstanbul 1999.
- Umur Z.;** Türk Hukuk Tarihi Dersleri, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul 1987.
- Üçok M.-Mumcu A.;** Türk Hukuk Tarihi, Savaş Yayınları, Ankara 1991
- Üstündağ S.;** İddia ve Müdafanın Değiştirilmesi Yasağı, İst. 1967.
- Üstündağ S.;** Medeni Yargılama Hukukunun Esasları, İst. 1973.
- Vitu;** Procédure pénale, Paris 1957.
- Vogler T.;** Die Rechtskraft des Strafbefehls, Karlsruhe 1959.
- Yalçın-Baysoy;** Döviz (Kambiyo) Suçları, İst. 1995.
- Yasa F.;** Yalan Yere Yemin Suçu ve Sübut Delilleri, AdC 1937, yıl 28, 784-792.
- Yeke-Baş V.;** Yalan Yere Yemin, Ankara 1942.
- Yener O.;** Ceza Yargılaması ve Polis Jandarma Mevzuatı, Adil Yayın- nevi, Ankara 1998.
- Yenisey F.;** İstinaf, İst. 1979.
- Yenisey F.;** Uygulanan ve Olması Gereken Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 1987
- Yenisey-Nuhoğlu;** Ceza Muhakemesi Hukuku (ders kitabı), 2015
- Yılmaz A.R.-Demir A.;** Umumi Hukuk Tarihi, Zirve Üniversitesi Yayını, Gaziantep 2012
- Yurtcan E.;** Ceza Yargılaması Hukuku, 16. Bası, 2019.
- Yurtcan E.;** CMUK Şerhi, 9. bası, ist. 2019.
- Yurtcan E.;** Kesin Hükmün Ceza Muhakemesini Önleme Etkisi, 2. bası, İst. 1987
- Yurtcan E.;** Şahsi Dava ve Uygulaması, 3. bası, İst. 1989.

- Yurtcan E.;** Ceza Yargılaması Yasası, 1973 değişikliği, İst. 1978.
- Yurtcan E.;** Yar. CGK'nin Bir Kararının İncelenmesi, İBD 1971, sy. 34, 230-235.
- Yurtcan E.;** Yeni CMUK'da Ek 5-8'nci Maddelerin İncelenmesi, İBD 1973, c. 47, sy. 5-6, 609-615
- Yurtcan E.;** Yargıtay Işığında Son Sözün Sanığa Verilmesi, Yargıtay Dergisi, Ekim 1994, s. 418 ve son.
- Yurtcan E.;** Ceza Davasının Konusu, Sınırları, Yargıcın Niteleme (tavsif) Yetkisi, Fiilin Aynılığı ve Kesin Hükümün Önleme Etkisi Çerçevesinde bir Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararın Değerlendirilmesi, Yargıtay Dergisi, Ocak-Nisan 1995, s. 45-47.
- Yurtcan E.;** Ceza Avukatının El Kitabı, 22. Bası, İst. 2021.
- Yurtcan E.;** CMK Şerhi, 9. Bası, 2019.
- Yurtcan-İrtiş;** Ceza Hukuku Ders Kitabı-Genel Hükümler, 2020.
- Yurtcan-İrtiş;** Ceza Hukuku Ders Kitabı-Özel Hükümler, 2021.
- Yurtcan- İrtiş;** 100 Soruda Ceza Davaları
- Yurtcan;** Ceza Davalarında İstinaf, 2021.
- Yurtcan;** Ceza Davalarında Temyiz, 2021.
- Yurtcan;** Seri Yargılama ve Basit Yargılama, 2020.
- Yurtcan;** Ağır Ceza Davaları, 2021.
- Yurtcan;** Asliye Ceza Davaları(2 cilt), 2021.
- Yurtcan;** Ceza Davalarında İspat, 2021.
- Yüce T.T.;** Ceza Muhakemesi Hukukunda Hukuk Devleti Esasları, Erzurum 1968.
- Yüce T.T.;** Türk ve Alman Ceza Usulünde Kanunoyolları, Ankara 1967
- Zembulidis T.;** Ciheti Cezaiyede Müruruzaman, İBD 1943, c.17, sy. 9, 763-777.

CEZA HUKUKU

Ders Kitabı

Ödemeli İsteme ve Genel Dağıtım

**LEGEM Eğitim Basım Yayım Dağıtım
San. ve Tic. Ltd. Şti**

Eti Mah. Toros Sok. No: 39/A Çankaya / ANKARA

Tel: 0312 230 30 55 • www.legemyayinevi.com

e-mail: info@legemyayinevi.com

Yayıncı Sertifika No: 49281

Yayın Kodu: ISBN: 978-625-7042-91-8

© Legem Yayınevi 2025

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Legem Eğitim Basım Yayım Dağıtım Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Anılan Kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz.

Dizgi: LEGEM Eğitim Basım Yayın Dağıtım San. Ve Tic. Ltd.Şti

Baskı: ARCS Djital Ofset Matbacılık

Matbaa Sertifika No: 449427

(M)
Prof.Dr.Erdener Yurtcan
Av. Begüm İrtiş

CEZA HUKUKU

Ders Kitabı
Genel Hükümler

Güncellenmiş
2. Bası

2025

İÇİNDEKİLER

TÜRK CEZA KANUNU	1
Ceza Kanununun Amacı	1
Suçta Ve Cezada Kanunilik İlkesi	2
Adalet Ve Kanun Önünde Eşitlik İlkesi.....	5
Kanunun Bağlayıcılığı	6
Özel Kanunlarla İlişki	8
Tanımlar	11
Zaman Bakımından Uygulama.....	13
Yer Bakımından Uygulama	15
Yabancı Ülkede Hüküm Verilmesi.....	16
Görev Suçları.....	18
Vatandaş Tarafından İşlenen Suç	19
Yabancı Tarafından İşlenen Suç	20
Diğer Suçlar	24
Seçimlik Cezalarda Soruşturma	26
Soruşturma Koşulu Olan Cezanın Hesaplanması	27
Cezadan Mahsup.....	27
Hak Yoksunlukları.....	28
Geri Verme	29
Türkiye’den Yabancı Devlete İade.....	30
Yabancı Kanunun Göz Önünde Bulundurulması	37
Ceza sorumluluğunun şahsiliği.....	38
Kast.....	39
Taksir	41

Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suç	45
Kanunun Hükmü Ve Amirin Emri	46
Meşru Savunma Ve Zorunluluk Hâli.....	47
Hakkın Kullanılması Ve İlgilinin Rızası	48
Sınırın Aşılması	50
Cebir Ve Şiddet, Korkutma Ve Tehdit	51
Haksız Tahrik.....	52
Hata	53
Yaş Küçüklüğü	54
Akıl Hastalığı.....	57
Sağır Ve Dilsizlik.....	59
Geçici Nedenler, Alkol Veya Uyuşturucu Madde Etkisinde Olma.....	60
Suçta Teşebbüs	62
Gönüllü Vazgeçme	64
Faillik	65
Azmettirme	66
Yardım Etme	68
Bağlılık Kuralı.....	69
İştirak Hâlinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçme.....	70
Bileşik suç	72
Zincirleme Suç.....	73
Fikrî İçtima.....	75
Cezalar	76
Hapis Cezaları	76
a) Ağırlaştırılmış Müebbet Hapis Cezası	79
b) Müebbet hapis cezası.....	82
c) Süreli hapis cezası.....	82

Hapis cezasının ertelenmesi.....	85
PARA CEZASI.....	90
Belli Hakları Kullanmaktan Yoksun Bırakılma	93
Eşya Müsaderesi.....	96
Kazanç Müsaderesi.....	99
Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbirleri	100
Akıl Hastalarına Özgü Güvenlik Tedbirleri.....	100
Suçta Tekerrür Ve Özel Tehlikeli Suçlular	102
Sınır Dışı Edilme	106
Tüzel Kişiler Hakkında Güvenlik Tedbirleri	107
Cezanın Belirlenmesi	109
Takdiri İndirim Nedenleri.....	112
Mahsup.....	113
DAVA VE CEZANIN DÜŞÜRÜLMESİ	114
Sanığın Veya Hükümlünün Ölümü.....	114
Af	115
Dava Zamanaşımı	115
Dava Zamanaşımı Süresinin Durması Veya Kesilmesi	118
Ceza Zamanaşımı.....	119
Ceza Zamanaşımı Ve Hak Yoksunlukları	121
Ceza Zamanaşımının Kesilmesi.....	122
Zamanaşımının Hesabı Ve Uygulanması.....	122
SORUŞTURULMASI VE KOVUŞTURULMASI ŞİKÂYETE BAĞLI SUÇLAR	123
GEREKÇE:	127
Önödeme	130
Yararlanılan Kaynaklar	141

Yararlanılan Kaynaklar

- Abel A.;** Rechtskraft und Feststellungswirkung des Strafurteils, 1961.
- Akman M.;** Osmanlı Devletinde Ceza Yargılaması, Eren Yayınları, İstanbul 2004.
- Akmanlar B.;** Takibi şikayete veya şahsi dava açılmasına bağlı suçların meşhuden işlenmesinde davaya müdahale, AdD, 1966, yıl 57, sy. 3,
- Alacakaptan U.;** Hayati tehlike teşkil eden bir hastalık infazın durdurulması sebebi olabilir mi? Forum, 15.4.1963, No. 217.
- Alacakaptan U.;** Temyiz Mahkemesi Başsavcılığının Ceza Genel Kuruluna Yaptığı İtiraz Hükmün Kesinleşmesine Mani Olur mu? AHFD, 1967, c. 24, s. 1-4, s. 287-292.
- Alicanoğlu M.;** Türk Ceza Kanununda dava, İst., 1951.
- Alicanoğlu M.;** Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ve Tatbikatı, 2. Bası, İst. 1971.
- Alsan;** Yeni Devletler Hukuku, Ankara 1950.
- Ansay S. Ş.;** İslam Hukuku, Ankara 1946.
- Ansay Ş.Ş.;** Yemin, AdC. 1940 (yıl 31), s. 255-294
- Arseven H.;** Nazari ve Tatbiki Alameti Farika Hukuku, İst. 1951
- Arsılanlı H.;** Kollektif ve Komandit Şirketler, 2. Bası, İst. 1960
- Ataay A.;** Şahıslar Hukuku, Birinci Yarım, 2. Bası, İst. 1970
- Aydınlı H.-Yazman Y.K.;** Şahsi dava yoluyla takip edilen suçlar, İst. 1950.
- Aydınöz S.;** Tatbikatta şahsi dava ve konu olan suçlar, Ankara 1974
- Ayiter N.;** İhtira Hukuku, Ankara 1948
- Başekim E.;** Şahsi dava ve askeri cezaya tatbiki, As. AdD, 1967, sy. 42, s. 64-67.
- Baumann J.;** Strafrecht, Allgemeiner Teil, Bielefeld 1968, 5. Aufl.
- Beling E.;** Deutsches Reichsstrafprozessrecht, Berlin und Leipzig, 1928.
- Beling E.;** Die Säumnis des Privatklaegers in der Hauptverhandlung im Sinne des & 431/2 StPO, Leipziger Zeitschrift für Deutsches Recht, 1914, S. 724-730.
- Berner M.;** Grundsatz des ne bis in idem im Strafprozess, Leipzig. 1981
- Bertel C.;** Die Idaentitaet der Tat, Wien-New York 1970.
- Bıçak V.;** Suç Muhakemesi Hukuku, Polis Akademisi Yayınları, Ankara 2013

- Bilecen N.;** Ceza davalarında usul ve tatbikatı, 2. Bası, Ankara 1978.
- Bilge N.;** Medeni Yargılama Hukukunda karar düzeltme, Ankara, 1973.
- Bilge-Önen;** Medeni Yargılama Hukuku, 3. Bası, Ankara, 1978.
- Bilmen N.Ö.;** Hukuku İslamiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu, C. 3., İst. 1951.
- Bilsel C.;** Hukuk-u Düvel, ikinci kitap, İst 1934.
- Binding K.;** Die Wirkungen des Eintritts der Staatsanwaltschaft in das Privatklageverfahren, GS 72, 2-41.
- Binding K.;** Strafrechtliche und strafprozessuale Abhandlungen, 2. Band, München und Leipzig 1915.
- Bindokat H.;** Zur Frage des prozessualen Tatbegriffs, GA 1967, S. 362-370.
- Birkmeyer K.;** Deutsches Strafprozessrecht, Berlin 1898,
- Bode H.;** Die Entscheidung des Revisionsgerichts in der Sache selbst, Berlin 1958.
- Bohnet W.;** die formelle und die materielle Rechtskraft im Strafprozess und im Zivilprozess. Diss. Tübingen 1934.
- Bouzat P.;** Traite de droit penal et de criminologie, Bd. 2. Paris 1963.
- Bouzat-Pinatel;** Traite de droit penal et de criminologie, tome 2, Paris 1970.
- Brunc J.;** Teilrechtskraft und innerprozessuale Bindungswirkung, Köln 1961.
- Brunschvig G.;** Der Privatklaeger im bernischen Strafverfahren, Diss. Bern 1944.
- Busch R.;** Zum Verbrauch der Strafklage bei, spaeterer Erkenntnis anderweitiger Tatgestaltung, ZStW 68, S. 3-13.
- Centel N.-Zafer H.;** Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2013
- CMUK'nın Hazırlık Çalışmaları;** İstanbul Komisyonu Müzakere Zabıtları, İst. Üni. Türk Kriminoloji Enstitüsü yayını, İst. 1953.
- Coenders A.;** Über den Strafantrag und die Privatklage der Nichtverletzten, GS 83, 286-409.
- Çağa T.;** Deniz Ticaret Hukuku, 4. Bası, İst. 1975.
- Çağlayan M.;** Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunun, C.3, Ankara 1966.
- Çelik E.;** Milletlerarası Hukuk, C. 1, 3. Bası, İst. 1975.
- Dalcke-Fuhrmann-Schaefer;** Strafrecht und Strafverfahren, 37.Aufl. Berlin 1961.

- Dedes C.;** Der Prozessgegenstand im Strafverfahren nach griechischem und deutschem Recht, GA 1962, S. 107 ff.
- Dedes C.;** Die Identitaet der Tat im Strafprozess, GA 1965, S.102-107.
- Domaniç H.;** Hukukta kaziyei muhkeme ve nispi kuvveti, İst. 1964.
- Donay S.;** Ceza Yargılama Hukuku, Beta Yayınları, İstanbul 2012
- Donay S.;** Para cezaları, İstanbul 1972.
- Donay S.;** Meslek sırrının açıklanması suçu, İst. 1978.
- Donay-Erman H.;** Sınai Mülkiyet aleyhine suçlar, İst. 1973.
- Donay-Yurtcan E.;** Markalar Kanunu ve ilgili mevzuat, İst. 1974.
- Dönmezer-Erman;** Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, c. 1, 7. bası, İst. 1979; c.2, 6. bası, 1978; c.3; 8. bası, 1980
- Dönmezer S.;** Sosyoloji, 5. Bası, İstanbul 1974
- Dönmezer S.;** Ceza Hukuku (Şahıslara karşı ve mal aleyhinde cürümler), 9. bası, İst. 1974.
- Dönmezer S.;** Ceza Adaletinde Reform İlkeleri, Sempozyum, 24-26 Şubat 1972, İst. 1972, s.1-35.
- Dönmezer S.;** Cezaların İnfazı hakkında kanun, İHFM, c.31, sy.1-4, s.8-35
- Dönmezer S.;** Cezaların infazı hakkında kanun ve bu kanunla ilgili bazı problemler, Yargıtay kararları, İHFM, c.33, sy.1-2, s.22-23.
- Dönmezer S.;** Tevhidi İçtihad Kararı, İHFM, 1943, c.9, s.431-438.
- Dürwanger K.;** Handbuch des Privatrechts, 2. Aufl, Darmstadt 1952.
- Eb. Schmidt;** Lehrkommentar zur Strafprozessordnung, Teil 2. Göttingen 1957.
- Eb. Schmidt;** Deutsches Strafprozessrecht, ein Kolleg, Göttingen 1967.
- Eichhorn N.;** Non bis in idem und das Reichsgericht, GS 38, 401 ff.
- Erdoğan B.;** Roma Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul 1995
- Erem F.;** Türk Ceza Hukuku, c.1, genel hükümler, 10. baskı, Ankara, 1973.
- Erem F.;** Ceza Usulü Hukuku, 4. bası, Ankara 1973.
- Erem F.;** Ceza Usulünde kesin hüküm, AHFD, 1963, sy.1-4, s.37-52.
- Ergin S.;** Ceza Yargılamaları Usulü, İst. 1971.
- Erkun A. Ş.;** Yalan yere yemin ve sübut delilleri, AdC., yıl 28 (1937), s. 795-811.

- Erman S.;** Askeri Ceza Hukuku, Umumi kısım ve usul, 6. bası, İstanbul, 1974.
- Erman S.;** Ceza tatbikat ve takibatında memur, SBOD, 1947.
- Erman S.-Özek Ç.;** İzahlı Basın Kanunu ve ilgili mevzuat, 2. bası, İst.1964.
- Foschini G.;** Sistema del dritto processuale penale, torno 1, edizione 2, Milano 1965.
- Fritzsch T.;** Der Begriff des Zusammenhanges bei der Wiederklage im Strafverfahren, JW 1924, Bd. 2, S. 1628-1687.
- Frost;** Kann der Privatklaeger auf die gegen ihn erhobene Widerklage replicande Widerklage erheben, wenn die Antragsfrist des. 61 des StGB abgelaufen ist. DJZ 8, 151.
- Gerland H.;** Der deutsche Strafprozess. Mannheim/Berlin/Leipzig 1927.
- Gerlon H.;** Die systematische Stellung des Privatklageverfahrens im Strafprozess, GS 60, 158-227.
- Glaser J.;** Handbuch des Strafprozesses, 1. Bd., Leipzig 1883
- Glaser J.;** Handbuch des Strafprozesses, 2. Bd., Leipzig 1885
- Glücksmann A.;** Die Rechtskraft der strafprozessualen Entscheidung über Einziehung und Unbrauchbarmachung, Breslau 1898.
- Grieco a.;** Codice di procedura penale, Roma (tarihsiz).
- Gürelli N.;** Türk ceza muhakemesi hukukunda bilirkişilik İst. 1967.
- Gürsoy-Eren-Cansel;** Türk Eşya Hukuku, Ankara 1978
- Grünwald G.;** Die Teilrechtskraft in Strafverfahren, Göttingen 1964.
- Gürdoğan B.;** Medeni usul hukukunda kesin hüküm itirazı, Ankara 1960.
- Henkel H.;** Strafverfahrensrecht, 2. Aufl., 1968.
- Von Hippel R.;** Der deutsche Strafprozess, 1941.
- Hruschka J.;** Der Begriff der Tat im Strafverfahrensrecht, JZ 1966, S. 700-704.
- Hochheuser E.;** Der Verletzte im Strafrecht, Diss. Köln 1965.
- İçel K.;** Suçların içtimai, İst. 1972.
- İçel K.;** Kitle Haberleşme Hukuku Dersleri, İst. 1975.
- İmre Z.;** Türk Miras Hukuku, 4. bası, İst. 1978.
- İmregün O.;** Kara Ticaret Hukuk dersleri, İst. 1974.

- İmregün O.;** Anonim Ortaklıklar, 3. bası, İst. 1957.
- İnancık H.;** Osmanlı hukukuna giriş, SBFD 1958.
- Kantar B.;** Ceza Muhakemeleri Usulü, 4. bası, İst. 1957.
- Karaoğlu F.;** İçtihat yolunda durak yerleri, AdD 1937, c.125
- Keetsin Liu;** Der Begriff der Identitaet der Tat, Diss. Breslau 1927.
- Kern E.;** Strafverfahrensrecht, München 1967
- Keyman S.;** Ceza muhakemesinde savcılık, Ankara 1970
- Keyman S.;** Memurin Muhakematı Kanunu, AHFD, c.62.
- Kern-Roxin;** Strafverfahrensrecht, 12 Aufl., München 1974.
- Kielwein G.;** Der Verbrauch der Strafklage im englischen Strafverfahren, ZStW 68, s. 62 ff.
- Kimmel R.;** Der Grundsatz “ne bis in idem”, seine Rechtsnatur und sein Geltungsgebiet im Strafverfahren, Diss. Breslau 1926.
- Kleinknecht T.;** Strafprozessordnung, 35. Aufl. München 1981.
- KMR;** Kommentar zur Strafprozessordnung, 1951.
- Kocaoğlu N. K.;** Roma Hukukunda Adli Teşkilatlanma (Makale), Ankara Barosu Dergisi 2013/1
- Von Kries A.;** Lehrbuch des deutschen Strafprozessrechts, Freiburg 1952.
- Kocayusufpaşaoğlu N.;** Miras Hukuku, 2. bası, İst. 1978.
- Kohlrausch E.;** StPO und GVG, 24. Aufl., Berlin und Leipzig 1936.
- Köprülü B.;** Medeni Hukuk, genel prensipler, kişinin hukuku, aile hukuku, İst. 1970-71.
- Kunter N.;** Ceza Muhakemesi Hukuku, 9. bası, İst. 1989.
- Kunter N.;** Suçun kanuni unsurları nazariyesi, İst. 1948
- Kunter N.;** Hakaret ve sövme suçlarında dava müruru zamanı Tahir Taner’e armağan, İst. 1956, s. 35-41.
- Kunter N.;** Şikayetin mevzuu ve şikayet ile şahsi dava arasındaki münasebet, İHFM 1952, sy. 1.
- Kunter N.;** CMUK’nın bazı maddelerinin değiştirilmesi için hazırlanan öntasarının beşinci kitaba taalluk eden maddeleri hakkında mütalaalar, İHFM 1948, c.14, sy. 1-2, s. 567-584.
- Kunter N.;** 25. Cumhuriyet yılının ceza tarihçesi. İBD 1948, yıl 22, sy.10, s.539-584.

- Kunter N.;** Şahsi dava, AdC, 1944 (35 yıl), s. 146-170.
- Kunter N.;** Ceza Hukuku milletlerarası 5. kongresi, Cenevre 28-31 Temmuz 1947, İHFM 1947, c.13, s. 845-866.
- Kunter N.;** Bağımsız olmadığı ve diğerine dayalı bulunduğu gerekçesiyle iddianamede gösterilmiş eylemlerden biri hakkında kamu davası açılmamış sayılabilir mi? Yargıtay Dergisi, OcakNisan 1995, s.33-46.
- Kuru B.;** Medeni Usul Hukuku, ders kitabı, Ankara 1975.
- Kuru B.;** Hukuk Muhakemeleri Usulü, 2. bası, Ankara 1968
- Lent-Jauernig;** Zivilprozessrecht, 16. Aufl., 1972.
- Leonhardt;** Kann der Privatklaeger gegenüber der Widerklage des Angeklagten selbst eine Widerklage erheben DJZ 14-763.
- Lieb P.;** Die Rechtskraft im Strafprozess, Tübingen 1930.
- Von List-Schmidt;** Lehrbuch des deutschen Strafrechts, Einleitung und allgemeiner Teil, 26 aufl.
- Lohsing-Serini;** Österreichisches Strafprozessrecht, Wien, 1952.
- Löwe-Rosenberg;** StPO und GVG, 2. Bd. 1. Aufl., Berlin 1965.
- Lütem İ.;** Yeni Anayasalar, Kitap 1, Ankara 1953.
- Mann D. und A.;** Materielle Rechtskraft und fortgesetzte Haldlung, ZStW 75, 251-265.
- Manzini V.;** Trattato di dritto processuale penale italiano, vol. Quatro, Torino 1946.
- Maunz-Dürig-Herzog;** Grundgesetz, 3. Aufl., 1968
- Maurach R.;** Deutsches Strafrecht, allgemeiner Teil, 3. Aufl. Karlsruhe 1965.
- Mayer H.;** Der amtsrichterliche Strafbefehl, GS 99, 36 ff.
- Menzel E.;** Die Privatklage nach dem Reichsstrafprozessrecht, Erlangen 1880.
- Meray S.;** Devletler Hukukuna Giriş, c.2, 3. bası, Ankara 1965.
- Müller-Sax;** Kommentar zur StPO und zum GVG, und OWİG, Bd. 1, 6. Aufl., 1966
- Niese D.;** Doppelfunktionelle. Prozesshandlungen, Göttingen 1950.
- Noftz W.;** Der Prozessgegenstand im Strafverfahren in Faellen fortgesetzter Handlung und gleichartiger Verbrechermenge. Diss, Kiel 1965

- Onbaşıoğlu A.;** CMUK'da müdahale yoluyla dava, AdD 1951, sy.12, s.1812-1821.
- Oetker;** Verfolgungsübernahme durch die Staatsanwaltschaft im Privatklageprozess, GS 71, 299-305
- Oetker;** Zur Gestaltung des Friedenverfahrens, GS 108, 298-309.
- Oğuzman K.;** Miras Hukuku Dersleri, 2. bası, İst. 1978
- Onar S.S.;** İdare hukukunun esasları, c. 1, c. 2., c. 3, İst. 1966
- Onursal S.;** Kamu davasına müdahale, İst. 1968.
- Önder A.;** Sulh ceza hakiminin ceza kararnamesi, İst. 1966.
- Önder A.;** Ceza muhakemeleri usulü hukukunda karşılık dava, İHFM, c. 30, sy. 162.
- Önder A.;** Ceza usul hukukunda muhakemenin iadesine ait bazı meseleler, İHFM, c.39, sy. 1-4.
- Önder. A. R.;** Ceza yargılama usulünde memur sayılmayan görevliler, AdD 1974, sy. 8.
- Özarpat H.;** Askeri ceza yargılama usulü hukuku, Ankara 1950.
- Özbek V.-Kanbur Ö.-Doğan M.N.-Doğan K.-Bacaksız P.;** Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2012
- Özbulak Z.;** Şahsi dava müddeiumumi, AdC 1939 (30. yıl) s. 565-568.
- Özçelik S.;** Esas Teşkilat Hukuku Dersleri, umumi Esaslar, İst. 1974.
- Özek Ç.;** Türk Basın Hukuku, İst. 1979.
- Özek Ç.;** Türk Hukukunda Memurların Muhakemesi, İHFM, 1960.
- Özgen E.;** Ceza Muhakemesinin Yenilenmesi, Ankara 1968.
- Özmen İ.;** Ceza ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunumuzda Davadan Feragate Dair Hükümler, AdD 1964, yıl 55, S, 5-6, 580587.
- Öztürk K.;** Son değişiklikleri ile gerekçeli Anayasa, Ankara 1957.
- Palabıyık-Akdoğan;** CMUK ve Temyiz Mahkemesi İçtihatları, Ankara 1957
- Peters K.;** Strafprozess, 2. Aufl., Karlsruhe 1967.
- Poroy-Tekinalp-Çamoğlu;** Ortaklıklar Hukuku, İst. 1972.
- Poroy R.;** Fikri Hukuk Ders Notları, İst., 1968.
- Postacıoğlu İ.;** Medeni Usul Hukuku Dersleri, 6. bası, İst. 1975.
- Postacıoğlu İ.;** Şahadetle İspat Memnuiyeti ve Hudutları, 2. bası, İst. 1964.

- Reinicke K.;** Fortgesetztes Delikt und Verbrauch der Strafklage, NJW 1953, s. 1004 ff.
- Recht;** Informationen des Bundesministeriums der Justis, 13 Januar 1975.
- Roder H.;** System des österreichischen Strafverfahrensrechts, Innsbruck 1951.
- Rosenberg L.;** Lehrbuch des deutschen Zivilprozessrechts München und Berlin 1960.
- Rosenfeld E.H.;** Der Reichsstrafprozess, 4 und 5. Aufl, Berlin 1912.
- Roxin;** Zur Kritik der finalen Handlunglehre, ZStW 74, 529 ff.
- Sauer W.;** Allgemeine Prozessrechtslehre, 1951.
- Sevig M.R.;** T.C. Kanunlar İhtilafı Kaidelerinin Sentezi, İst. 1941
- Siebert K.;** Richter, Staatsanwalt und Beschuldigter im Strafprozess des neuen Staates ZStW 54, s. 14-15.
- Sieveking A.;** Das Problem des ne bis in idem in der amerikanischen Bundes und Staatengerichtbarkeit, ZStW 53, 297 ff.
- Schanze;** Die Rechtskraft des Strafurteils, SStW 4, 437-486
- Schlüchter E.;** Das Strafverfahren, 1981.
- Schönke-Schröder;** Kommentar zum Strafgesetzbuch, 14 Aufl., Berlin und München 1969
- Schröder;** Aenderung des Privatklageverfahrens?, Deutsches Strafrecht 1942, s. 26-29.
- Schmidt G.;** Schuldspruch und Rechtskraft, JZ 1966, s. 89-94.
- Schulz/Berke-Müller;** Strafprozessordnung, 4. Aufl, Hamburg 1971.
- Schwarz-Kleinknecht;** Strafprozessordnung, 28. Aufl., 1969.
- Schwinge E.;** Identität der Tat im Sinne der Strafprozessordnung, ZStW 52, 203-236.
- Stefani-Lavesseur;** Procedure penale, Paris 1964.
- Stein-Jonas-Schönke-Pohle;** Kommentar zur Zivilprozessordnung, 19. Aufl., Tübingen.
- Strafprozessrecht der DDR;** Lehrkommentar, Berlin 1968.
- Stratenwerth G.;** JuS, 1962, S. 220 u. Ff.
- Stock U.;** Strafprozessrecht, Tübingen 1952.
- Şahin C.;** Sanığın Kolluk Tarafından Sorgulanması, Ankara 1994.

- Şahin E.;** Ceza Yargılamasının Tarihçesi, TAAD, yıl 5, sy.18, Temmuz 2014.
- Şekercioğlu M.;** Ceza Hukukumuzda Memur Kavramı, İst. 1974.
- Tahiroğlu B.-Erdoğan B.;** Roma Hukuku Dersleri, Der Yayınları İstanbul 2009.
- Taner T.;** Ceza Muhakemeleri Usulü, 3. bası, İst. 1955.
- Tekinay S.S.;** Medeni Hukuka Giriş Dersleri, İst. 1970.
- Tesal R.;** Ceza Hukukunun ve Ceza Muhakemesi Hukukunun Esasları, İst. 1966.
- Teziç E.;** Türk Parlamento Hukukunun Kaynakları ve İlgili AYM Kararları, İst. 1980.
- Tiedemann K.;** Entwicklungstendenzen der strafprozessualen Rechtskraftlehre, Tübingen, 1969.
- Töwe;** Die Privatklage, GS 106, 145-155.
- Umur Z.;** Roma Hukuku Dersleri, Beta Yayınları, İstanbul 1999.
- Umur Z.;** Türk Hukuk Tarihi Dersleri, Beta Basım Yayın Dağıtım, İstanbul 1987.
- Üçok M.-Mumcu A.;** Türk Hukuk Tarihi, Savaş Yayınları, Ankara 1991
- Üstündağ S.;** İddia ve Müdafanın Değiştirilmesi Yasağı, İst. 1967.
- Üstündağ S.;** Medeni Yargılama Hukukunun Esasları, İst. 1973.
- Vitu;** Procédure pénale, Paris 1957.
- Vogler T.;** Die Rechtskraft des Strafbefehls, Karlsruhe 1959.
- Yalçın-Baysoy;** Döviz (Kambiyo) Suçları, İst. 1995.
- Yasa F.;** Yalan Yere Yemin Suçu ve Sübut Delilleri, AdC 1937, yıl 28, 784-792.
- Yeke-Baş V.;** Yalan Yere Yemin, Ankara 1942.
- Yener O.;** Ceza Yargılaması ve Polis Jandarma Mevzuatı, Adil Yayınları, Ankara 1998.
- Yenisey F.;** İstinaf, İst. 1979.
- Yenisey F.;** Uygulanan ve Olması Gereken Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 1987
- Yenisey-Nuhoglu;** Ceza Muhakemesi Hukuku (ders kitabı), 2015
- Yılmaz A.R.-Demir A.;** Umumi Hukuk Tarihi, Zirve Üniversitesi Yayını, Gaziantep 2012

- Yurtcan E.;** Ceza Yargılaması Hukuku, 16. Bası, 2019.
- Yurtcan E.;** CMUK Şerhi, 9. bası, ist. 2019.
- Yurtcan E.;** Kesin Hükümün Ceza Muhakemesini Önleme Etkisi, 2. bası, İst. 1987
- Yurtcan E.;** Şahsi Dava ve Uygulaması, 3. bası, İst. 1989.
- Yurtcan E.;** Ceza Yargılaması Yasası, 1973 değişikliği, İst. 1978.
- Yurtcan E.;** Yar. CGK'nin Bir Kararının İncelenmesi, İBD 1971, sy. 34, 230-235.
- Yurtcan E.;** Yeni CMUK'da Ek 5-8'nci Maddelerin İncelenmesi, İBD 1973, c. 47, sy. 5-6, 609-615
- Yurtcan E.;** Yargıtay Işığında Son Sözün Sanığa Verilmesi, Yargıtay Dergisi, Ekim 1994, s. 418 ve son.
- Yurtcan E.;** Ceza Davasının Konusu, Sınırları, Yargıcın Niteleme (tavsif) Yetkisi, Fiilin Aynılığı ve Kesin Hükümün Önleme Etkisi Çerçevesinde bir Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararın Değerlendirilmesi, Yargıtay Dergisi, Ocak-Nisan 1995, s. 45-47.
- Yurtcan E.;** Ceza Avukatının El Kitabı, 22. Bası, İst. 2021.
- Yurtcan E.;** CMK Şerhi, 9. Bası, 2019.
- Yurtcan-İrtiş;** Ceza Hukuku Ders Kitabı-Genel Hükümler, 2020.
- Yurtcan-İrtiş;** Ceza Hukuku Ders Kitabı-Özel Hükümler, 2021.
- Yurtcan- İrtiş;** 100 Soruda Ceza Davaları
- Yurtcan;** Ceza Davalarında İstinaf, 2021.
- Yurtcan;** Ceza Davalarında Temyiz, 2021.
- Yurtcan;** Seri Yargılama ve Basit Yargılama, 2020.
- Yurtcan;** Ağır Ceza Davaları, 2021.
- Yurtcan;** Asliye Ceza Davaları(2 cilt), 2021.
- Yurtcan;** Ceza Davalarında İspat, 2021.
- Yüce T.T.;** Ceza Muhakemesi Hukukunda Hukuk Devleti Esasları, Erzurum 1968.
- Yüce T.T.;** Türk ve Alman Ceza Usulünde Kanunyolları, Ankara 1967
- Zembulidis T.;** Ciheti Cezaiyede Müruruzaman, İBD 1943, c.17, sy. 9, 763-777.

CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU

Ödemeli İsteme ve Genel Dağıtım

**LEGEM Eğitim Basım Yayın Dağıtım
San. ve Tic. Ltd. Şti**

Eti Mah. Toros Sok. No: 39/A Çankaya / ANKARA

Tel: 0312 230 30 55 • www.legemyayinevi.com

e-mail: info@legemyayinevi.com

Yayıncı Sertifika No: 49281

Yayın Kodu: ISBN: 978-625-5827-210

© Legem Yayınevi 2025

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Legem Eğitim Basım Yayın Dağıtım Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Anılan Kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz.

Dizgi: LEGEM Eğitim Basım Yayın Dağıtım San. Ve Tic. Ltd.Şti

Baskı: ARCS Djital Ofset Matbacılık

Matbaa Sertifika No: 449427

Prof. Dr. Doğan SOYASLAN

Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Öğretim Üyesi

CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU

Güncelleştirilmiş

9. Baskı

Ankara 2025

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER	XIII
KAYNAKÇA	XXXIX

GİRİŞ

DEVLET VE YARGI

I - SİYASAL YAPI VE CEZA MUHALEMESİ HUKUKU	3
II - YARGI GÜCÜNÜ KULLANAN KURUMLAR	7

BİRİNCİ KISIM DEVLET YARGI ÖRGÜTÜ VE MAHKEMELERİN YETKİSİ

BİRİNCİ BÖLÜM CEZA YARGILAMA HUKUKU

I - CEZA YARGILAMA HUKUKU'NUN ÖNEMİ	13
II - CEZA YARGILAMASI İLE HUKUK YARGILAMASININ BİRBİRİNDEN FARKLARI	15
III - CEZA YARGILAMASININ GENEL KARAKTERLERİ VE FONKSİYONU	16
IV - CEZA YARGILAMASININ HUKUK YARGILAMASINA GÖRE GENEL KARAKTERLERİ	18
V - CEZA VE HUKUK YARGILAMALARININ ORTAK ÖZELLİKLERİ	18
VI - CEZA YARGILAMASI İLE HUKUK YARGILAMASININ AYNI YARGILAMA KURALLARINA BAĞLI OLUŞU	21
VII - YARGILAMANIN ÜÇ DERECELİLİĞİ KURALI	22
VIII - CEZA YARGILAMASININ ÖZEL KARAKTERLERİ	23
A - Ceza Yargılamasının Önemine İlişkin Özel Karakterleri.....	23
B - Ceza Usulünün Delillere İlişkin Karakteri	24
C - Delil Serbestisinin Sınırları	26

D - Delillerin Değeri	26
IX - CEZA YARGILAMASININ ÖZELLİKLERİ	27
A - Kararın İcrasını İlgilendiren Özellikler	28
B- Ceza Yargılamasının Karmaşık Oluşuna İlişkin Özellikleri	28
X - CEZA YARGILAMASI ORGANLARININ FARKLILIĞI	29
XI -CEZA YARGILAMASI ORGANLARININ FONKSİYONLARININ AYRILIĞI.....	30
XII-ULUSLARARASI YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN ÖZELLİKLERİ	31
XIII-CEZA YARGILAMA HUKUKUNUN TARİHİ GELİŞİMİ.....	33
A - İtham Sistemi	34
B - Tahkik (Suçlama Sorgulama) Sistemi	35
C - Karma Sistem - İşbirliği sistemi	37

İKİNCİ BÖLÜM

CEZA USUL HUKUKU'NUN

KAYNAKLARI VE YORUMU

I -DOĞRUDAN DOĞRUYA KAYNAKLAR: KANUN VE KANUNA BAĞLI TASARRUFLAR, KANUNHÜKMÜNDE KARARNAMELER.....	39
A Anayasalar	39
B Kanunlar	42
C-Uluslararası Anlaşmalar - Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi	43
D Yürütme Organının Tasarrufları	44
a) Kararlar, yönetmelikler, tebliğler, emirler	45
b) Cumhurbaşkanlığı kararnameleri	47
c) Olağanüstü hallerde Cumhurbaşkanlığı kararnameleri	48
II - DOLAYISIYLA KAYNAKLAR - YAZISIZ KURALLAR VE MAHKEME KARARLARI	49
A - Örf ve Adet	49
B - Ahlâk	50
C - Din	51
D - Mahkeme İçtihatları	51
E - Doktrin	52

III – YORUM	53
A - Yorum Vasıtaları	55
B - Yorum Metodları	56
C- Kıyas	58

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CEZA YARGILAMA KURALININ UYGULANIRLIĞI

I - CEZA YARGILAMA HUKUKUNA İLİŞKİN NORMUN ZAMAN İTİBARI İLE UYGULANMASI	61
II - CEZA YARGILAMA KURALININ YER İTİBARI İLE UYGULANMASI	64
A - Ceza Usul Kanunu'nun Mülkiliği (Ülkeselliği), Ülkede İşlenen Suçlara Uygulanması	66
1- Gerçek Anlamda Ülke	67
2- Farazi Anlamda Ülke	67
B- Ülke Dışında İşlenen Suçlara Uygulanması	69
1 – Şahsilik İlkesi	69
a) Faile göre şahsilik	70
b) Mağdura göre şahsilik	73
2- Korunma veya Gerçeklik İlkesi	75
3- Evrensellik veya Adalet İlkesi	79
III- YABANCI MAHKEMELERDEN VERİLEN MAHKÛMİYET HÜKMÜNÜN TÜRKİYE'DE GEÇERLİLİĞİ	80
IV- ÜLKE DIŞINDA İŞLENEN SUÇLARDA LEHE OLAN KURALIN UYGULANMASI İLKESİ	82
V - SUÇLULARIN GERİ VERİLMESİ	84
A- SUÇLULARIN İADESİNİN ESASA İLİŞKİN ŞARTLARI	85
1) Fiile ilişkin şartlar	85
2) Faile ilişkin şartlar	91
B - SUÇLULARIN GERİ VERİLMESİ USULÜ	92
1) İade isteminde bulunan devletin yapması gereken işler	92
2) İade isteminde bulunulan ülkenin yükümlülükleri	93

3) İade olunan suçlunun teslimi ve bunun sonuçları	94
VI - MİLLETLERARASI ADLİ YARDIMLAŞMA	95
VII - CEZA KOĞUŞTURMASININ AKTARILMASI.....	96
VIII- YABANCI CEZA İLÂMLARININ YERİNE GETİRİLMESİ	97
IX -CEZA YARGILAMA HUKUKU KURALLARININ KİŞİ BAKIMINDAN UYGULANMA ALANI	97
A) ULUSAL HUKUKTAN DOĞAN İSTİSNALAR.....	98
1) CUMHURBAŞKANI	98
a) Cumhurbaşkanı'nın görevi dolayısıyla suçlardan sorumluluğu	98
b) Görevi dolayısıyla olmayan suçlar - Adi suçlar	100
2) CUMHURBAŞKANI YARDIMCILARI VE BAKANLAR	103
a) Adi suçlar-Görev ile ilgili olmayanlar	103
b) Görevle ilgili suçlar	104
3) PARLAMENTERLER.....	105
a) Yasama Sorumsuzluğu - Görevi ile ilgili suçlar	106
b) Yasama Dokunulmazlığı - Görevi ile ilgili olmayan suçlar	108
aa) Takibat için dokunulmazlığın kaldırılmasına gerek olan haller	109
bb) Takibat için dokunulmazlığın kaldırılmasına gerek olmayan haller - Dokunulmazlığın bulunmadığı haller.....	111
cc) Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasının veya doğrudan doğruya yapılan takibatın sonuçları	113
dd. Soruşturma ve koğuşurma	113
c) Yasama sorumsuzluğu ile yasama dokunulmazlığının farkları.....	114
d) Sorumsuzluk ve Dokunulmazlıkların Hukuki Mahiyeti	114
B) ULUSLARARASI HUKUKTAN DOĞAN İSTİSNALAR	116
1 - Diplomatlar	116
2 - Asker Kişiler	119
a) Gönderen devletin yargılama yetkisinin bulunduğu haller	120

b) Kabul eden devletin yargılama yetkisinin bulunduğu haller	122

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM YÜRÜTME GÜCÜ- DEVLET-POLİS

I - İDARİ POLİS	125
II - ADLİ POLİS	126
A - Emniyet Teşkilatı	127
1 - Teşkilatın Tarihi Gelişimi	128
2 - Teşkilatın Bugünkü Yapısı	129
B - Jandarma Teşkilatı	131

BEŞİNCİ BÖLÜM YARGI GÜCÜ - ADALET

BİRİNCİ SEKSİYON YARGILAMA MAKAMI

I - CEZA YARGILAMA MAKAMI VE SUJELERİ.....	137
A - HAKİMLİK MAKAMI	138
B - MAHKEME MAKAMI	138
II - YARGILAMA MAKAMLARI KARARLARI: HAKİMLİK VE MAHKEME KARARLARI	140
III - CEZA HAKİMLİKLERİ	141
IV - CEZA MAHKEMELERİNİN SINIFLANDIRILMASI.....	144
V - UYUŞMAZLIĞI ÇÖZÜP ÇÖZMEDİKLERİNE GÖRE CEZA MAHKEMELERİ	152
A - Sorgu Mahkemeleri	152
B - Yargılama Mahkemeleri.....	153
VI - NORMAL (ADLÎ) OLAĞAN MAHKEMELER.....	153
VII - MAHKEMELERİN TEŞKİLATLANMASI	157
VIII - İSTİSNAİ (ÖZEL) MAHKEMELER	157
A - Çocuk Mahkemeleri	158
B – Askeri Mahkemeler	160

IX - İSTİNAF MAHKEMESİ	160
X - YARGITAY (TEMYİZ MAHKEMESİ)	161
XI - YÜCE DİVAN	163

İKİNCİ SEKSİYON İDDİA MAKAMI

A - Cumhuriyet Savcılığı	166
1 - Tarihi Gelişimi	167
2 - Savcılık Teşkilatı	170
3 - Kamu Davasının Aktif Sujesi - Savcı	172
4 - Savcılık ve Savcının Özellikleri.....	172
a - Hiyerarşik tâbiyet	173
b – Bütünlük.....	174
c – Bağımsızlık.....	174
d – Reddedilemezlik.....	175
e – Sorumsuzluk	175
5 - Savcılığın Fonksiyonları	175
a) Soruşturma makamı olarak savcılık	176
b) İddia makamı olarak savcılık	177
c) İnfaz makamı olarak savcılık	178
d) Kolluk amirliği olarak savcılık.....	178

ÜÇÜNCÜ SEKSİYON BİREYSEL İDDİA KATILAN (MÜDAHİL)

DÖRDÜNCÜ SEKSİYON KAMUSAL MÜDAFAA - MÜDAFAA MAKAMI

A - Bireysel ve Toplumsal Müdafaa	184
B - Avukatlık (Müdafaa) Yapma Hakkı	186
C - Müdafii ile Savunma Yapma Zorunluluğu	187
D - Müdafinin Hak ve Görevleri	189
E- Müdafilik Görevinden Yasaklanma	192

BEŞİNCİ SEKSIYON
BİREYSEL MÜDAFAA CEZA DAVASININ
PASİF SUJESİ - SANIK

1 - Şüphelilik, Sanıklık	195
2 - Gerçek ve Tüzel Kişiler	195
4 - Sanığın İfadesi veya Sorgusu	197
5 - Sanığın Yargılanmak ve Cezalandırılmak Yükümlülüğü	198
6 - Son Sözün Sanığa Ait Oluşu	198
7 - Kanun Yollarına Gitme Hakkı ve Hükme Uyma Mecburiyeti	199

ALTINCI BÖLÜM
CEZA MAHKEMELERİNİN
GÖREV VE YETKİSİ

I - TÜRK MAHKEMELERİNİN ULUSLARARASI YETKİSİ	208
II - MAHKEMELERİN ULUSAL YETKİSİ	210
A - ŞAHİS İTİBARİYLE YETKİ (Ratione Personae)	211
B - MADDE İTİBARİYLE YETKİ (Ratione Materia.....)	212
1 - Suçun Ağırlığına Göre Madde İtibariyle Yetki Kuralları	213
aa) Ağır ceza mahkemesinin görevleri	213
bb) Asliye Ceza Mahkemesinin görevleri	214
2- Görevsizlik İddiası ve Kararı	215
3 - Suçun Niteliğinin Belirlenmesi	216
C - YER İTİBARİYLE YETKİ veya «Ratione Loci»	217
1 - Ülke İçinde İşlenen Suçlarda Yer İtibariyle Yetki	217
a) Gerçek anlamda ülkede işlenen suçlar.....	217
aa- Suçun işlendiği yerin belli olmayışı	220
bb- Yargılamanın nakli ve duruşmanın başka yerde yapılması	220
b) Farazi anlamda ülkede işlenen suçlar	221
2 - Ülke Dışında İşlenen Suçlarda Yer İtibariyle Yetki.....	i 222
3 - Yer İtibariyle Yetki Uyuşmazlıkları	223
4- Yetkisizlik iddiası ve kararı	223

D - BAĞLANTILI (MURTABÎT) SUÇLARDA YETKİ - İSTİSNAİ YETKİ	225
1- Bağlantılı suçlarda çözüm yolları	226
a) Davaların Birleştirilmesi.....	226
aa- Dar anlamda bağlantı:.....	227
bb- Geniş anlamda bağlantı:	228
cc- Birleştirmede fayda gereği.....	228
dd- İddianamenin tekliği	229
ee- Yargılama usulü.....	229
ff- Birleşik yargılamanın faydasızlığı.....	230
b - Nisbi Muhakeme ve Bekletici Mesele.....	230
aa- Nisbî muhakeme	230
bb- Bekletici mesele	231
c - İstinabe ve Niyabet Mahkemesi veya Hakimliği İşlemi	233
aa - İstinabe hakim veya mahkemesi	233
bb - Naip hakim.....	234
III – GÖREV VE YETKİ KURALLARININ KARAKTERİ	234

YEDİNCİ BÖLÜM

HAKİMİN BAĞIMSIZLIK VE

TARAFSIZLIĞI

I – ANAYASA.....	239
II - CEZA KANUNU	239
III - CEZA MUHAKEMESİ KANUNU.....	240
A - HAKİMİN DAVAYA BAKAMAYACAĞI HALLER	240
B - HAKİMİN TARAFSIZLIĞINDAN ŞÜPHE EDİLECEK HALLER.....	244
C- HAKİMİN DAVAYA BAKMAKTAN ÇEKİLMESİ	244
D- HAKİMİN TARAFLARCA REDDİ	245
1 - Hakim Reddi Talebinin İncelenmesi	246
2 - Red İsteminin Kabul veya Reddi	247
E- RED İSTEMİNİN GERİ ÇEVİRİLMESİ	248

1 - Reddi İstenilen Hakimin Yapabileceği İşlemler	248
F - ZABIT KATİBİNİN REDDİ	248

İKİNCİ KISIM SORUŞTURMA

BİRİNCİ BÖLÜM OLAYIN GÜVENLİK GÜÇLERİNE VE CUMHURİYET SAVCILIĞINA İNTİKALİ: SORUŞTURMANIN BAŞLAMASI

I - SUÇ OLAYININ GÜVENLİK GÜÇLERİNE İNTİKALİ	254
a - Araştırma ve Aramalar	255
b - Zorla Almalar	255
c - Teknik Bilgiden Yararlanma	255
d - Olay yerinde bulunanların huzura alınması	256
e - Tahlil ve İncelemeler	256
II – MAĞDURUN ŞİKAYETİ, İLGİLİ MAKAMIN TALEBİ VEYA KARARI	257
a- Şikayet	259
b- Talep ve istem	259
c- Karar.....	260
III- CUMHURİYET SAVCISININ SORUŞTURMAYA BAŞLAMASI.....	260
A- Soruşturma İşlemlerinin tutanağa bağlanması	263
B- Adli görevin ifası dolayısıyla işlenen suçlar	264
a- Genel kamu görevlileri	264
b- Kolluk görevlileri.....	265
c- Vali ve Kaymakamlar.....	267
C- Soruşturmanın gizliliği	268
IV- SULH CEZA HAKİMİNİN SORUŞTURMA YAPMASI	271
V- ŞÜPHELİ VEYA SANIĞIN BEDEN MUAYENESİ VE VÜCUDUNDAN ÖRNEK ALINMASI	273
A- İki yıldan fazla hapsi gerektiren suçlar	274
B. İki yıldan az hapsi gerektiren suçlar	276
VI- MAĞDURUN VE DİĞER KİŞİLERİN BEDEN MUAYENESİ VE VÜCUTLARINDAN ÖRNEK ALINMASI.....	276

1- Mağdurun muayenesi.....	277
2- Üçüncü kişilerin muayeneleri	278
VII - MOLEKÜLER GENETİK İNCELEMELER	279
VIII - FİZİK KİMLİĞİN TESBİTİ	280
IX – KEŞİF	281
X - YER GÖSTERME	283
XI- ÖLÜ KİMLİĞİNİN BELİRLENMESİ VE ADLİ MUAYENE	284
A - OTOPSİ	285
B- ÇOCUKLARIN OTOPSİSİ	287
C- ZEHİRLEME ŞÜPHESİ	287
XII- GÖZLEM ALTINA ALMA	287

İKİNCİ BÖLÜM

KORUMA TEDBİRLERİ

I- TELEKOMÜNİKASYON YOLUYLA YAPILAN İLETİŞİMİN DENETLENMESİ	292
A- İletişimin Tesbiti, Dinlenmesi ve Kayda Alınması	292
B- İletişimin dinlenmesi süresi	296
C- İletişimin tesbitine karar vermek yetkisi	296
D- Mobil telefon vasıtasıyla şüpheli veya sanığın yerinin tesbiti (md. 135/5).....	296
E-Dinleme, kayda alma ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesi tedbirlerinin uygulanacağı suçlar	297
1- Türk Ceza Kanununda yeralan suçlar	297
2. Özel kanunlarda yer alanlar	298
F - İletişimi tesbit, dinleme, kayda alma, sinyal bilgileri değerlendirme kararlarının yerine getirilmesi	299
G- İletişim içeriklerinin yokedilmesi	299
H- Tesadüfen başka delil elde edilmesi	300
II - GİZLİ SORUŞTURMACI GÖREVLENDİRİLMESİ	301
A- Gizli soruşturmacı görevlendirilecek suçlar.....	304
a) Türk Ceza Kanununda yeralan suçlar	304
b) Özel Kanunlarda yer alan suçlar	304

III- TEKNİK ARAÇLARLA İZLEME	305
A- Teknik Araçlarla İzlenebilecek Suçlar	306
a) Türk Ceza Kanununda yer alanlar	306
b) Özel kanunlarda yer alan suçlar	307
IV - MUHAFAZA ALTINA ALMA VE ELKOYMA	307
A- Eşyayı vermeyenler hakkında yapılacak işlem	309
B - Elkonulamayacak Evrak	311
C- Devlet sırrı niteliğinde belgelerin mahkemelerce incelenmesi- elkonulamaz	311
D - Postadaki Evraka Elkoyma	313
E - Elkoyma (Zapt) Kararı Verme Yetkisi	314
F- Bilgisayar programlarında ve kütüklerinde arama, Kopyalama ve elkoyma	315
G- Basılmış Eserlere Elkoyma	316
H- Avukata ait eşyaya elkoyma	318
I- Taşınmazlara, hak ve alacaklara elkoyma	319
1- Taşınmaz, hak ve alacaklara elkoymanın uygulanabileceği suçlar	322
a- Türk Ceza Kanununda yer alanlar	322
b- Özel kanunlarda yer alan suçlar	323
2- Elkoyma kararının uygulanması	324
J- Elkonulan eşyanın güvenilir kişiye teslimi	324
K- Elkonulan eşyanın iadesi	325
L- Elkonulan eşyanın muhafazası veya elden çıkarılması	326
V - ŞİRKETİ YÖNETİMİ İÇİN KAYYUM TAYİNİ	327
A- Kayyum tayinini gerektiren suçlar	328
a- Türk Ceza Kanununda yer alan suçlar	328
b- Özel Kanunlarda yer alan suçlar	328
VI - ARAMA	329
A) Aranacak kimseler	330
B - Arama Zamanı	331
C - Arama Kararı Vermek Yetkisi	332
D- Arama kararının içeriği	333
E - Aramada hazır bulunacak kimseler	334

F- Arama sonunda verilecek belge	335
G- Belge veya kağıtları inceleme yetkisi.....	336
VII – YAKALAMA	336
A) Suçüstü halinde yakalama	337
B) Suçüstü halleri dışında yakalama	338
aa) Tutuklama kararı verilmesini gerektiren hallerde yakalama	338
bb) Yakalama emri düzenlenmesini gerektiren hallerde yakalama	339
cc- Kolluk amirinin emriyle yakalama ve nezarete alma	341
C- Türk Ceza Kanununda yer alanlar;.....	342
D- Özel Kanunlarda yer alanlar	343
dd- Cezanın infazı için yakalama	343
VIII – GÖZALTI.....	343
A- Toplu olmayarak işlenen suçlarda gözaltı	344
B- Toplu olarak işlenen suçlarda gözaltı	346
C- Gözaltına alınan yakınlarla bildirilmesi	348
D - Gözaltına alma kararına itiraz	349
E - Gözaltı İşlemlerinin Denetimi	350
IX - TUTUKLAMA	351
a) Ceza Kanununda yer alan suçlar	352
b) Özel kanunlarda yer alan suçlar	353
A- Tutuklama kararı	355
B- Tutuklama durumunun yakınlarla bildirilmesi	356
C- Tutuklanan kişinin nakli	357
D- Tutuklulukta Geçecek Süre	358
E - Tutuklama Kararının geri alınması ve adli kontrol kararı verilmesi.....	360
F- Tutukluluğun incelenmesi.....	361
G - Salıverilenin yükümlülükleri	362
X - ADLİ KONTROL.....	363
A - Adli Kontrol Kararı	363
B- Adli kontrol altına alınan şüpheliye yüklenen yükümlülükler	365
C- Adli kontrol altında geçirilen süre	367
D - Adli kontrol kararı ve bunun geri alınması	368

E - Adli kontrol altına alınan kişiye yüklenen güvence	370
F - Güvencenin iadesi	371
XI - KORUMA TEDBİRLERİ NEDENİYLE TAZMİNAT	371
A – Tazminat istemini doğuran nedenler	371
B - Tazminat isteminin koşulları	374
C - Tazminatın geri alınması	376
D – Hakim ve Savcılara Rücu	376
E - Tazminat isteyemeyecek kişiler	377

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TANIK, MAĞDUR, ŞİKAYETÇİ, ŞÜPHELİ

VEYA SANIĞIN İFADE VE SORGUSU

I – İFADE VEREN, TANIK, MAĞDUR, ŞİKAYETÇİ VE BİLİRKİŞİNİN ZORLA GETİRİLMESİ	380
II - ŞÜPHELİ VEYA SANIĞIN ZORLA GETİRİLMESİ	380
III - ŞÜPHELİNİN İFADE VERMESİ VEYA SANIĞIN SORGUSUNUN ŞEKLİ	384
IV- İFADE ALMA VE SORGUDA YASAK USULLER	387
V - C.SAVCISININ İŞLEMLERİ	388
A - Kolluğun Şüpheliyi Savcılığa Teslimi	390
B - Tanıkların Dinlenmesi	390
C - Keşif Yapma	391
D – Uzlaşma	392
a) Uzlaştırma büroları	392
b) Uzlaştırma kapsamına giren suçlar	393
c) Uzlaştırma kapsamına girmeyen suçlar	394
1. Soruşturma aşamasında uzlaşma	395
aa. Uzlaştırma usulü	395
bb. Uzlaştırmacının görevlendirilmesi	396
cc. Uzlaştırma müzakeresi	397
dd. Uzlaşma ile sonuçlanma: Koğuşurmaya yer olmadığına dair karar-kamu davasının açılmasının ertelenmesi	398

ee .Uzlaşmanın sonucu-Tazminat davasının açılmazlığı	399
ff. Zamanaşımı ve hak düşümü sürelerinin durmas	1 399
2. Kovuşturma aşamasında uzlaşma	399
d. Uzlaştıracının ücreti	400
VI- KOĞUŞTURMAYA YER OLMADIĞINA DAİR KARAR	400
A - Önödeme	402
1. Kamu davası açılmadan yapılan ödeme	404
2. Kamu davası açıldıktan sonra ödeme	405
B- Uzlaşma, Af, Ölüm, Zamanaşımı	406
C- Koğuşurmaya yer olmadığına dair kararın ihbarcı veya şikayetçiye tebliği.....	406
D- Koğuşurmaya yer olmadığına dair karara karşı idari itiraz-şikayet.....	407
E- Kovuşturmaya yer olmadığına dair karara adli itiraz	407

ÜÇÜNCÜ KISIM KOVUŞTURMA

BİRİNCİ BÖLÜM KAMU DAVASININ AÇILMASI

A- Kamu davasının mecburiliği	412
B - İddianamenin içeriği	412
a) Fail, mağdur ve deliller	412
b) Olaylar	413
c) Sonuç	413
C- Kamu Davası açma konusunda takdir yetkisi	413
D - İddianamenin iadesi	415
E - İddianamenin iadesi nedenleri	415
I- KAMU DAVASININ AÇILMA ŞARTI MUHAKEME ENGELİNİN BULUNMAMASI	417
II- KAMU DAVASININ AÇILMASININ ERTELENMESİ	419
a- Dava açılması ertelenebilecek suçlar	419
b- Şüpheliye ilişkin şartlar	420
c- Erteleme süresi	421

III - KAMU DAVASININ AÇILMA ŞEKİLLERİ	423
IV - KAMU DAVASININ SONA ERMESİ	423
A - Kamu Davasını Sona Erdiren Özel Sebepler	424
1 - Sanığın Ölümü	425
2 - Af ve Ceza Kuralının İptali	425
3 - Kanunun Ortadan Kaldırılması, İptali	426
B - Kamu Davasını Düşüren Müsterek Sebepler	426
1 - Kamu Davasını İstisnaen Düşüren Sebepler	427
a) Önödeme	427
b) Uzlaşma	427
c) Şikayetten vazgeçme	428
2 - Kamu Davasını Ortadan Kaldıran Normal Sebepler	428
a) Kesin hüküm	428
b) Dava zamanaşımı	428
V - ŞAHSİ HAKKIN HUKUK MAHKEMESİNDEN İSTENMESİ	429
VI - CEZA MAHKEMESİ HÜKMÜNÜN HUKUK	
MAHKEMESİNE ETKİSİ	430
c - Yaş düzeltme hakkındaki Ceza mahkemesi kararının hukuk	
mahkemesinde kesin hüküm teşkil etmesi	431

İKİNCİ BÖLÜM

YARGILAMANIN BAŞLATILMASI, YÜRÜTÜLMESİ VE SONA ERDİRİLMESİ

I - DURUŞMA HAZIRLIĞI	432
A - Sanığın duruşmaya davet edilmesi	433
B- Tarafların tanık ve bilirkişi dinletme istemleri	433
C - Tanık, bilirkişi veya uzmanın doğrudan mahkemeye getirilmesi	434
II - DURUŞMA	435
III - DURUŞMANIN ÖZELLİKLERİ	437
A - Kesintisizlik veya Süreklilik	437
B – Sözlülük	439
C – Yüzyüzeli	k 439

D - Doğrudan Doğrualık.....	439
E - Alenilik veya Açıklık	441
IV - SANIĞIN DURUŞMADA BULUNMAK MECBURİYETİ.....	442
A - Sanığın duruşmada bulunması zorunluluğu	442
B - Sanığın bulunmasının zorunlu olmayışı - Yokluğunda mahkumiyet	443
C - Sanığın duruşmadan bağışık tutulması	443
D - Sanığın istinabe yoluyla dinlenmesi	444
E - Hafif suçlar için gıyapta duruşma	445
V - DURUŞMADA DAVALARIN BİRLEŞTİRİLMESİ.....	446
VI - SANIĞIN SORGUSU	447
VII - TANIK VE BİLİRKİŞİLERİN DİNLENMESİ VE DİĞER DELİLLERİN ORTAYA KONULMASI.....	449
VIII - TANIK VEYA BİLİRKİŞİNİN İSTİNABE VEYA NAİP HAKİMLİK YOLUYLA DİNLENMESİ VEYA DELİL TOPLANMASI.....	452
A - İstinabe yolu	452
B - Naip hakimlik yolu.....	454
IX - DELİLLERİN TARTIŞILMASININ KABULÜ VEYA REDDİ	455
A - Gereksiz delil sunulmaması	455
B - Bazı delillerden vazgeçme	456
C - Sonradan ileri sürülen deliller	457
D - Sanığın dışarı çıkarılması	457
E- Tüm belge ve bulguların tartışılması	458
F - Tek tanığın mutlaka dinlenmesi	459
X - TUTANAKLARIN OKUNMASIYLA YETİNİLEBİLECEK HALLER	459
A - Önceki ifadelerin okunması	460
B - Tanık ifadeleri arasında çelişki	461
C - İkrar	461
D - Kurul raporları.....	462
E - Deliller hakkında sözün taraflara verilmesi.....	462
F - Son sözün sanığa verilmesi.....	463
XI -DELİLLERİN TAKDİRİ VEYA DOĞRUDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	464

XII-ÖZEL VEYA KAMU DİĞER HUKUK SORUNLARININ CEZA MAHKEMESİNDE GÖRÜŞÜLMESİ	467
A- Kendisinin çözmesi	467
B- Bekletici mesele yapma.....	467
C - Nisbî muhakeme.....	468
XIII - İŞLENDİĞİ İDDİA OLUNAN SUÇU TAKDİRDE MAHKEMENİN YETKİSİ VE HÜKMÜN KONUSU.....	469
XIV - DURUŞMA SIRASINDA SANIĞIN YENİ BİR SUÇUNUN ORTAYA ÇIKMASI.....	471
XV - SUÇUN MAHİYET VE VASFININ DEĞİŞMESİ.....	471
XVI - MAHKEMENİN GÖREVSİZLİĞİNİ ANLAMASI VE GÖREVSİZLİK KARARI	472
XVIII - KARARIN GEREKÇESİNİN İÇERİĞİ.....	475
A - Mahkumiyet kararı	476
B - Beraat kararı	477
C- Ceza verilmesine yer olmadığına dair karar	477
D- Düşme kararı	478
XIX - HÜKMÜN AÇIKLANMASI (TEFHİMİ)	478
XX - HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASI	479
a) Açıklanması ertelenebilecek hükümler	480
b) Sanığa ilişkin şartlar.....	481
c) Denetim veya erteleme süresi	482
d) Uygulanabilecek tedbirler	482
e) Hüküm ertelenmesi kararının kaldırılması	483
XXI - HÜKMÜN İÇERİĞİ	486
XXII - DURUŞMA TUTANAĞI	488
XXIII - TUTANAĞIN İÇERİĞİ	489
XXIV - DURUŞMANIN SONA ERMESİ VE HÜKÜM.....	490
A- Beraat kararı verilecek haller	490
B- Ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilmesini gerektiren haller	491
C- Mahkumiyet kararı	493
D- Güvenlik tedbirine hükmolunması	493

E- Uzlaşma ve düşme kararı verilmesi	493
F- Durma kararı verilmesi	494
G- Davanın reddi	494

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM DELİLLER

I - TANIK BEYANLARI	497
A- Mağdur veya şikayetçinin tanıklığı	499
B - Tanıkların Çağırılması	500
C - Tanıklıktan Çekinme Halleri	502
1 - Akrabalıktan Kaynaklanan Çekinme Halleri	503
2 - Meslekten Kaynaklanan Çekinme Halleri	505
3- Devlet sırrına ilişkin bilgilerde tanıklık	507
a) Alt sınırı beş yıl hapsi aşan suçlarda	507
b) Alt sınırı beş yıl hapsi aşmayan suçlarda	508
D - Tanıkların Dinlenmesi	508
a) Tanıkların salonda bekletilmesi	509
b) Elektronik araçlarla ses ve görüntü kaydı	509
c) Tanık ifadelerinin karşılaştırılması	510
d) Yüzleştirme	511
e) Tanığa yemin verilmesi	511
aa) Yemin zaman ve şekli	512
bb) Yemin mecburiyeti ve yaptırımı	513
cc) Yaptırıma son verilmesi	514
f) Tanık tazminatı	515
g) Yemin Verilemeyen Tanıklar	515
h) Tanıkların korunması	516
II - BİLİRKİŞİLİK	518
A. Bilirkişinin Reddedilmesi	520
B. Bilirkişi İncelemesinin Mahiyeti	521
C. Bilirkişiliğin Tanıklıktan Farkı	521
D. Bilirkişilikten Çekinme	522

E. Bilirkişi Tayini	523
F. Bilirkişi Seçimi	524
G. Bilirkişi Listelerinin Düzenlenmesi	526
1. Başvuru Şartları	526
2. Listedenden ve sicilden çıkarma sebepleri	527
3. Listedenden ve Sicilden Çıkarma Sebepleri.....	528
H. Bilirkişiliği Kabule Mecbur Olanlar	528
I. Bilirkişinin Yemini	529
J. Bilirkişi Raporu	530
K. Bilirkişi Raporunun Şekli	532
L. Bilirkişi Raporunun Bağlayıcılığı	534
M. Bilirkişilik Görevini Yapmayanlar Hakkında Yapılacak İşlem	536

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SUÇ MAĞDURU VE ŞİKAYETÇİNİN HAKLARI

A - Soruşturma evresinde	540
B - Kovuşturma evresinde	541
C. Mağdurun ve Şikayetçinin Dinlenmesi	542

BEŞİNCİ BÖLÜM

TÜZEL KİŞİLERİN SORUŞTURMA VE KOĞUŞTURMADA TEMSİLİ

ALTINCI BÖLÜM

KAMU DAVASINA KATILMA

A- Katılma ehliyeti.....	545
B - Katılma başvurusu	546
C - Avukat görevlendirme	547
D - İşlemlere katılma	548
E - Duruşmalara katılma hakkı	548
F- Tanık olarak dinlenilme hakkı	549
G- Katılmadan vazgeçme	551

YEDİNCİ BÖLÜM

ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

I - GAİPLERİN KOVUŞTURULMASI	553
A- Duruşma yapılmazlığı ve ilanla davet	554
B - Tutuklamama güvencesi	555
II- KAÇAKLARIN KOVUŞTURULMASI	556
A- Kaçak'ın tanımı	556
B - Soruşturmanın başlatılması	557
C - Duruşma yapılması	557
D - Güvence verilmesi	558
E - Kaçakların mal, hak ve alacaklarına elkoyma - zorlama elkoyması	558
a) Türk Ceza Kanununda tanımlananlar	560
b) Özel kanunlarda yer alanlar	561
III- BAZI HAFİF SUÇLARA İLİŞKİN MUHAKEMELER	562
A- Seri Muhakeme usulü	562
aa- Seri muhakeme konusu olacak suçlar	563
bb- Cezanın belirlenmesi	564
cc- Cumhuriyet savcısının mahkemeden talep etmesi – Talepname ...	564
dd. Mahkemenin kararı	565
B- Basit Muhakeme Usulü	566
C- Basit Yargılama Usulünde İtiraz	567

SEKİZİNCİ BÖLÜM

MÜSADERE MUHAKEMESİ

A) Eşya Müsaderesi	569
B) Kazanç müsaderesi	570
C) Yetkili mahkeme	570

DOKUZUNCU BÖLÜM MEMURLAR VEYA KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI

A - Kanundaki Uyumsuzluklar	574
B - Özel Soruşturmaya Tabi Suçlar-Görev dolayısıyla işlenen suçlar	576
C - İzin Vermeye Yetkili Amirler	578
D - İzin Prosedürü	579
E - Soruşturma İzninin İçeriği	581
F – İtiraz	582
G - Hazırlık Soruşturmasını Yapmakla Yetkili Savcılıklar	583
H - Yetki ve Görevli Mahkeme	583
I - İsnat Edilen Suçun Doğru Olmayışı Memura İftira	584
J – İnceleme ve soruşturma yapanların tazminat sorumsuzluğu	584

ONUNCU BÖLÜM ÇOCUKLARIN KORUNMA VE YARGILANMASI

1- Suç işlemeyi önleyecek tedbir uygulanacak haller	588
2- Ceza yaptırımını uygulanacak haller:	589
A – Soruşturma	589
a) Gözaltı	590
b) Uzlaşma	590
c) Kamu davasının açılmasının ertelenmesi	590
e) Adli kontrol	592
B - Kuvuşturma veya yargılama	592
a) Kuruluşları	592
c) Hükmün açıklanmasının geri bırakılması	593
d) Uzlaşma ve davanın düşürülmesi kararı	594

ONBİRİNCİ BÖLÜM MUHAKEMENİN İDARESİ VE MÜZAKERE USULÜ

I - DURUŞMANIN AÇIKLIĞI VE İNZİBATI	595
A - Açıklığın önemi	595

B - Açıklığın sınırları	595
C- Kapalı yargılamalar	596
D- Yayın yasağı konulması	598
E- Yayın yasağının ihlali	598
II- DURUŞMADA HAZIR BULUNACAKLAR	599
III - DURUŞMANIN İDARE VE DİSİPLİNİ	600
IV - MÜZAKERE VE REY VERME USULÜ	602

ONİKİNCİ BÖLÜM

ADLİ KARARLARININ TEFHİM VE

TEBLİĞLERİ - SÜRELER

I - KARARIN AÇIKLANMASI VE TEBLİĞİ	607
II - SÜRELER, MEHİLLER VE ESKİ HALE GETİRME	609
III - SÜREYE RİAYET İMKANSIZLIĞI - ESKİ HALE GETİRME	611

DÖRDÜNCÜ KISIM

KANUN YOLLARI

a - Başvuru hakkı	617
b - Başvuru şekil ve sonuçları	619

BİRİNCİ BÖLÜM

OLAĞAN KANUN YOLLARI

I - İTİRAZ	623
A - İtirazı İnceleyecek Mahkeme ve İnceleme Usulü	625
1- Adi mahkemelerde itiraz	625
a) Hakimlik kararı aleyhine itirazlar	625
b) Mahkeme Kararları aleyhine itirazlar	626
2- İstinaf Daire kararına itiraz	627
3 - Yargıtay Daire kararına itiraz	627
B - İtirazın Yapılma Şekli	627
II – İSTİNAF	629
A- İstinafa başvuru konusu olan hükümler	630
1. Son hüküm veya kararlar	630

2. Ara kararlar	631
B- İstinafa başvuru konusu olmayan hükümler	632
C- İstinaf istemi ve süresi	632
D - Gereksiz olabilecek hal	633
E - Gerekenin gerekliliği	633
F - Hükümün kesinleşmesini engellemesi	634
G - İstinaf başvurusunun incelenmesi ve reddi	634
H - İstinaf başvurusunun karşı tarafa tebliği	635
I- Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığının Görevi	636
J- Bölge Adliye Mahkemesince Ön İnceleme	636
K - Bölge Adliye Mahkemesinin Esastan İncelemesi	636
1- İstinaf Başvurusunun reddi (onama) ve düzelterek red (düzelterek onama)	637
2- Hükümün bozulması	638
3- Davanın yeniden görüşülmesi ve hüküm verilmesi	640
4 - Sanık lehine başvuru halinde aleyhe bozma veya hüküm yasağı	642
III – TEMYİZ	642
A - Temyiz başvurusuna konu olacak hükümler	645
B- Temyiz başvurusuna konu olmayacak hükümler	645
C- Temyiz Başvurusuna Konu Olacak Hükümler ve Bunlara İlişkin Suçlar	647
D - Temyiz İstemi (Talebi) ve Süresi	649
E- Sanığın yokluğunda hüküm - Eski hale getirme	650
F - Temyiz Dilekçe ve Layihas	651
G - Temyiz Talebinin Kabule Şayan Olmamasından Dolayı Hükümü Veren Mahkemece Reddi	652
H - Temyiz Davasının Kabule Şayan Bulunması	652
I - Yargıtayın Ön İncelemesi	653
J - Yargılamanın Duruşmalı Yapılması	654
IV - YARGITAYIN KARARLARI	656
A - Red Kararı (onama)	656
B - Düşme Kararı	657
C - Bozma Kararı	658
D - Düzelterek onama (ıslah)	662

E- Temyiz isteminin reddi (hükmün onanması) veya hükmün düzeltilerek onanmasından sonra dosyanın mahkemesine gönderilmesi.....	664
F - Hükmün bozulmasından sonra bölge adliye veya ilk derece mahkemesine gönderilmesi.....	665
V - BOZMADAN SONRA YARGILAMANIN YAPILACAĞI MAHKEME.....	666
VI -HÜKMÜN BOZULMASININ DİĞER SANIKLARA SİRAYETİ	667
VII -DAVAYA YENİDEN BAKACAK MAHKEMENİN YETKİ VE GÖREVLERİ	669
A - Bozmaya Uyum.....	670
aa- Lehe temyiz halinde aleyhe bozma yasağı	671
B - Israr (direnme) Kararı	671

İKİNCİ BÖLÜM

ANAYASA MAHKEMESİ'NE BİREYSEL BAŞVURU

I-BİREYSEL BAŞVURUYU İNCELEYECEK MAKAM BİREYSEL BAŞVURUNUN İNCELENME PROSEDÜRÜ	676
II- BİREYSEL BAŞVURU HAKKINA SAHİP OLANLAR	677
III- BİREYSEL BAŞVURUNUN KONUSU	678
IV- BİREYSEL BAŞVURUNUN ŞARTLARI.....	679
A. İdari ve Yargı Yollarının Tüketilmiş Olması	679
B- Başvuru Süresi İçinde Yapılmış Olmalıdır.....	680
V- BİREYSEL BAŞVURU USULÜ	680
VI- BAŞVURUNUN KABUL EDİLMESİ	681
VII- BAŞVURUNUN ESASTAN İNCELENMESİ.....	682
C- Pilot Karar Usulünün Uygulanması	684
VIII-ESASTAN İNCELEME SONUCU VERDİĞİ KARARLAR	685
IX- BİREYSEL BAŞVURUYA KARŞI KANUN YOLU.....	687

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

OLAĞANÜSTÜ KANUN YOLLARI

I - YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISININ İTİRAZI	690
A - İtirazın süreye bağlı olması veya olmaması	690

B - İtirazın gerekçesi ve şekli	691
C- Esastan inceleme	691
D - Genel kurul kararı	692
II – BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CUMHURİYET BAŞSAVCISININ İTİRAZI	692
III – MUHAKEMENİN YENİLENMESİ	693
A- Mahkûmun Lehine Muhakemenin Yenilenmesi Sebepleri	694
B - Mahkumun Aleyhine Muhakemenin Yenilenmesi Sebepleri	697
C - Cezayı Gerektiren Bir Suça Dayanan Yenileme Sebepleri	699
D - Muhakemenin Yenilenmesi Talebinin Hükme Etkisi	700
E - İade Talebinin Yapılma Şekli ve İçeriği	701
F - Muhakemenin Yenilenmesi Talebinin Duruşma Yapılmadan İncelenmesi	703
G - Duruşmalı Olarak Karar Verme	703
IV - KANUN YARARINA BOZMA.....	705
A- ADALET BAKANLIĞININ BAŞVURUSU	706
1 - Davanın Esasını Çözen Kararın Bozulma Nedenleri	707
2 - Davanın Esasını Çözmeyen Kararların Bozulma Nedenleri	708
B - YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISININ BAŞVURUSU	709

BEŞİNCİ KISIM YARGILAMA GİDERLERİ

a) Beraat halinde.....	712
b) Mahkumiyet halinde	712
c) Bağlantılı Davalarda Giderler	713
d) Suç uydurma ya da iftira halinde	713
e) Karşılıklı hakaretlerde	713
f) Eski hale getirme halinde	713
g) Kanun yollarına müracaat halinde	714

KAYNAKÇA

- Antolisei : Manuale D.Dritto penale, Parte Generale. Ottova Edizione. Milano. 1980.
- Atar F. : İslâm Adliye Teşkilatı. Ank.
- Bouzat P-Pinatel J. : Traité De Droit Pénal Et De Criminologie, Tome II. Paris. 1970
- Centel N. : Tutuklama ve Yakalama. İst.1970. Hakimin Tarafsızlığı. İst.1996.
- Centel, Zafer : Ceza Muhakemesi Hukuku. Yenilenmiş 3.Bası. İstanbul 2005.
- Cin H - Akgündüz A. : Türk Hukuk Tarihi. Konya 1989
- Çolak H. : Türk Hukukunda Suçüstü Yargılaması İzmir. 1996 Ank.
- Demirbaş T. : Sanığın Hazırlık Soruşturmasında ifadesinin alınması.
- Donnedieu De Vabres : Traité De Droit Criminel. Paris.1947.
- Erem F. : Ceza Yargılaması Hukuku. 6.Baskı.
- Feyzioğlu M. : Ceza Muhakemesi Hukukunda Tanıklık. Ank.1996.
- Kantar B. : Ceza Muhakemeleri Usulü. Ankara 1957.
- Keskin S. : Temyiz Nedeni Olarak Hukuka Aykırılık. İst.1997.
- Kibar R. : Türk Hukukunda Sanık Hakları. Ank.

- Kunter N. : Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku 9.Bası.İst.1989
- Kunter N-Yenisey F. : Onuncu Bası. İst.1998.
- Kunter-Yenisey : Ceza Muhakemesi Hukuku. İstanbul 2005.
- Kuru B- Arslan R-
- Yılmaz E. : Medeni Usul Hukuku 4.Baskı Ank.1991.
- Larguier J. : Droit Pénal Général Et Procédure Pénale. Mementos Dalloz. Paris.1972.
- Leone G. : Manuale Diritto Processuale Penale. Napoli. 1988.
- Levasseur G- Chavanne A. : Droit pénal Et Procedure Pénale Paris-Sirey.1963.
- Manzini V. : Istituzioni Di Diritto Processuale Penale. Padova 1946.
- Özer Özbek V. : Koruma Tedbiri Olarak Arama. Ank.1999.
- Öztürk B-Erdem R-
- Özbek V. : Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku 4.Bası.Ank.1999.
- Özbek : Yeni Ceza Muhakemesi Kanununun Anlamı. Ankara 2005.
- Öztürk-Erdem : Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku. 9.Baskı. Ankara 2006.
- Pradel J. : Procédure Pénale. Tome II. Cinguième Edition. Paris.1990.

- Şahin C. : Sanığın Kolluk Tarafından Sorgulanması Ank.1994.
- Stefani G - Levasseur
- G - Bouloc B. : Procédure Pénale. 15 e édition. Pre'cis Dalloz. Paris. 1993. Quatorzième Edition. Dalloz.1990.
- Taner T. : Ceza Muhakemeleri Usulü. İst.1955.
- Tosun Ö. : Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri. İst.1984.
- Üçok C-Mumcu A-
- Bozkurt G. : Türk Hukuk Tarihi. Ank.1996.
- Ünal Ş. : Anayasa Hukuku Açısından Mahkemelerin Bağımsızlığı ve Hakimlik Teminatı, Ank. 1994.
- Yaşar O. : Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Cilt I, II, III. Ank.1998.
- Yenisey F. : Hazırlık Soruşturması ve Polis. İst.1987
- " " : Duruşma ve Kanunoyolları İst.1990.
- " " : İstinaf İst.1979.
- Yurtcan E. : Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Şerhi ve İlgili Mevzuat Cilt I,II,III. İst.1988.
- " " : Ceza Yargılaması Hukuku 4.Bası.İst. 1991.

BORÇLAR HUKUKU
ÖZEL HÜKÜMLER

Ödemeli İsteme ve Genel Dağıtım

LEGEM Eğitim Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti

Eti Mah. Toros Sok. No: 39/A Çankaya / ANKARA

Tel: 0312 230 30 55 • www.legemyayinevi.com

e-mail: info@legemyayinevi.com

Yayıncı Sertifika No: 49281

Yayın Kodu: ISBN: 978-625-5827-09-8

© Legem Yayınevi 2025

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Legem Eğitim Basım Yayım Dağıtım Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Anılan Kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kâğıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz.

Dizgi: LEGEM Eğitim Basım Yayım Dağıtım Sanayi ve
Ticaret Limited Şirketi

Baskı: Girişim Ajans Matbaa
Büyük sanayi Samanyolu Cad. No.35 İstikler / ANKARA
Matbaa Sertifika No: 47852

Prof. Dr. Fikret EREN

Başkent Üniversitesi

Hukuk Fakültesi

Medeni Hukuk Anabilim Dalı

Prof. Dr. İpek YÜCER AKTÜRK

Başkent Üniversitesi

Hukuk Fakültesi

Medeni Hukuk Anabilim Dalı

BORÇLAR HUKUKU ÖZEL HÜKÜMLER

13. BASKI

ANKARA 2025

İÇİNDEKİLER

ONÜÇÜNCÜ BASKIYA ÖNSÖZ	V
ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	LXXIX
GENEL BİBLİYOGRAFYA	LXXXI

BORÇLAR HUKUKU ÖZEL HÜKÜMLER

§ 1. GİRİŞ	1
I- GENEL BİLGİ:	1
II- KAYNAKLAR:	2
A) YAZILI KAYNAKLAR:	2
1) Türk Borçlar Kanunu:	2
a) Genel hükümler:	2
b) Özel hükümler:	2
2) Türk Medenî Kanunu:	3
3) Diğer kanunlar:	3
4) Uluslararası antlaşma ve sözleşmeler:	4
5) Devletler özel hukukuna ilişkin kanunlar ihtilâfı:	4
6) Genel işlem şartları:	4
7) Bilimsel görüşler (doktrin) ve yargı kararları:	5
B) YAZILI OLMAYAN KAYNAKLAR:	5
III- TÜRK BORÇLAR KANUNUNUN ÖZEL HÜKÜMLERİ VE BUNLARIN UYGULANMASI:	6
A) ÖZEL HÜKÜMLERİN KONUSU:	6
B) ÖZEL HÜKÜMLERİN ÇEŞİTLERİ VE İŞLEVLERİ:	6
1) Sözleşmenin tanımlanmasına ilişkin hükümler:	6
2) Sözleşmenin kurulmasına ilişkin hükümler:	7
3) Sözleşmenin içeriğine ilişkin hükümler:	7
4) Sözleşmenin ifa edilmemesine ilişkin hükümler:	8
5) Sözleşmenin sona ermesine ilişkin hükümler:	9
C) ÖZEL HÜKÜMLERİN UYGULANMASI:	10
D) TÜRK BORÇLAR KANUNUNUN ÖZEL HÜKÜMLERİNİN NİTELİKLERİ:	10

E)	ÖZEL HÜKÜMLERLE GENEL HÜKÜMLER ARASINDAKİ İLİŞKİ:	11
1)	Yığılma (birlikte uygulanma) ilkesi:	12
2)	Dışlama (münhasır uygulama) ilkesi:	13
3)	Yarışma ilkesi:	14
IV-	SÖZLEŞMELERİN GENEL TASNİFİ:	15
A)	EDİMLER ARASINDAKİ İLİŞKİLERE GÖRE:	15
B)	HUKUKÎ SONUÇLARINA GÖRE:	16
C)	SÜRELERİNE GÖRE:	16
1)	Ani sözleşmeler:	16
2)	Dönemli sözleşmeler:	16
3)	Sürekli sözleşmeler:	16
D)	KARŞILIKLI (İVAZLI) OLUP OLMAMALARINA GÖRE:	17
E)	KANUNDA DÜZENLENMİŞ OLUP OLMAMALARINA GÖRE:	17
1)	İsimli sözleşmeler:	17
2)	İsimsiz sözleşmeler:	17
V-	SÖZLEŞME ÖZGÜRLÜĞÜ:	18
A)	İRADE ÖZERKLİĞİ:	18
B)	SÖZLEŞME ÖZGÜRLÜĞÜ:	18
1)	Sözleşme yapma özgürlüğü:	19
2)	Sözleşmenin diğer tarafını seçme özgürlüğü:	19
3)	Sözleşmenin tipini, içeriğini düzenleme özgürlüğü:	19
4)	Sözleşmeyi değiştirme ve ortadan kaldırma özgürlüğü:	20
5)	Şekil özgürlüğü:	20
VI-	BORÇLAR KANUNUNDA DÜZENLENMİŞ OLAN SÖZLEŞMELERİN TASNİFİ:	20
A)	GENEL BİLGİ:	20
1)	Devir borcu doğuran sözleşmeler:	20
2)	Kullandırma borcu doğuran sözleşmeler:	21
3)	İşgörme borcu doğuran sözleşmeler:	21
4)	Saklama borcu doğuran sözleşmeler:	21
5)	Teminat borcu doğuran sözleşmeler:	21
6)	Talih ve tesadüfe bağlı sözleşmeler:	22
7)	Ortaklık borcu doğuran sözleşmeler:	22
B)	İNCELEME DIŞI BIRAKILAN SÖZLEŞMELER:	22

KESİM BİR İSİMLİ SÖZLEŞMELER

BÖLÜM BİR DEVİR BORCU DOĞURAN SÖZLEŞMELER

KISIM BİR SATIŞ SÖZLEŞMESİ

§ 2. TANIMI, NİTELİKLERİ, UNSURLARI, ÇEŞİTLERİ, YARAR VE HASARIN GEÇMESİ.....	23
I- TANIMI:	24
II- SATIŞ SÖZLEŞMESİNİN NİTELİKLERİ:	26
A) SATIŞ SÖZLEŞMESİ BİR BORÇ SÖZLEŞMESİDİR:	26
B) SATIŞ SÖZLEŞMESİ TAM İKİ TARAFA BORÇ YÜKLEYEN BİR SÖZLEŞMEDİR:	26
C) SATIŞ SÖZLEŞMESİ İVAZLI BİR SÖZLEŞMEDİR:	27
D) SATIŞ SÖZLEŞMESİ RIZAİ BİR SÖZLEŞMEDİR:	27
E) SATIŞ SÖZLEŞMESİ ANİ EDİMLİ BİR SÖZLEŞMEDİR:	27
F) SATIŞ SÖZLEŞMESİ SEBEBE BAĞLI (İLLÎ) BİR SÖZLEŞMEDİR:	27
III- SATIŞ SÖZLEŞMESİNİN UNSURLARI:	28
A) SATILAN MAL (SATIŞ SÖZLEŞMESİNİN KONUSU):	29
1) Mal kavramı:	29
2) Maddî mal- maddî olmayan mal ayrımı (şey ve haklar):	29
3) Henüz mevcut olmayan müstakbel mallar:	31
4) Belirli olmayan mallar:	32
5) Başkasına ait mallar:	33
B) BEDEL (SATIŞ PARASI):	33
C) TARAFLARIN ANLAŞMASI:	36
1) Genel olarak:	36
2) Sözleşmenin şekli:	36
IV- SATIŞ SÖZLEŞMESİNİN ÇEŞİTLERİ:	37
A) KONUSUNA GÖRE SATIŞ SÖZLEŞMESİ TÜRLERİ: TAŞINIR SATIŞ SÖZLEŞMESİ -TAŞINMAZ SATIŞ SÖZLEŞMESİ:	37
1) Taşınır satış sözleşmesi:	38
2) Taşınmaz satış sözleşmesi:	38
B) TİCARÎ SATIŞ SÖZLEŞMESİ - TİCARÎ OLMAYAN SATIŞ SÖZLEŞMESİ:	38

C)	BEDELİ ÖDEME TARZINA GÖRE SATIŞ SÖZLEŞMESİ TÜRLERİ:.....	40
D)	SATILANIN TESLİM TARZINA GÖRE SATIŞ SÖZLEŞMESİ TÜRLERİ:.....	40
E)	SÖZLEŞMENİN KURULMA ŞARTLARINA GÖRE SATIŞ SÖZLEŞMESİ TÜRLERİ:.....	41
F)	PARÇA SATIŞI - ÇEŞİT SATIŞI:	42
G)	MÜLKİYETİ SAKLI TUTMA KAYDIYLA SATIŞ SÖZLEŞMESİ VE ULUSLARASI SATIŞ SÖZLEŞMELERİ:	44
V-	SATIŞ SÖZLEŞMESİNDE YARAR VE HASARIN GEÇMESİ:	44
A)	TANIM:	44
B)	ŞARTLARI:	49
1)	Geçerli olarak kurulmuş bir satış sözleşmesi mevcut olmalıdır:.....	49
2)	Hasar, satış sözleşmesinin kurulması anından satılan taşınırın zilyetliğinin devri, taşınmazın tescili anına kadar satıcıya aittir:	50
3)	Hasar, taraflara yükletilemeyen, beklenmedik bir olay sonunda meydana gelmelidir:	50
C)	İSTİSNALAR:	52
1)	Durumun gereğinden doğan istisnalar:	52
2)	Sözleşmeden doğan istisnalar:	53
3)	Kanundan doğan istisnalar:	54
a)	İfa yerinden başka yere gönderilecek satışlarda (mesafeli satışlarda) yarar ve hasar, satılanın bağımsız bir taşıyıcıya teslim edildiği anda alıcıya geçer:.....	54
b)	Taşınır satışlarında hasar, satılanın zilyetliğini devralmakta temerrüde düşen alıcıya geçer:	54
§ 3.	TAŞINIR SATIŞ SÖZLEŞMESİ	55
I-	TAŞINIR KAVRAMI.....	55
II-	TARAFLARIN BORÇLARI:.....	58
A)	SATICININ BORÇLARI:.....	58
1)	Satıcının aslı borçları:.....	58
a)	Malın zilyetliğini alıcıya devir borcu:	58
b)	Satılanın mülkiyetini devretme borcu:.....	60
2)	Satıcının yan borçları:	63
a)	Satılanı muhafaza borcu:	63
b)	Aydınlatma ve bilgi verme borcu:	64
c)	Gerekli belgeleri sağlama borcu:	64

d)	Devir giderlerini ödeme borcu:	64
e)	Satılanı ifa yerinden başka yere taşıma (gönderme) giderleri:	65
3)	Satıcının temerrüdü:	66
a)	Genel olarak:	66
b)	Ticarî olmayan (adi) satışlar ile belirli (kesin) sürelî olmayan ticarî satışlarda satıcının temerrüdü:	67
c)	Belirli sürelî ticarî satışlarda satıcının temerrüdü:	67
aa)	Satış, her şeyden önce ticarî bir satış olmalıdır:	68
bb)	Temerrüdün hüküm ve sonuçları:	70
aaa)	Genel olarak:	70
bbb)	Satıcının, alıcının müspet zararını giderme borcu ve bunun kapsamı:	72
1/a)	Genel bilgi:	72
1/b)	Müspet zararın hesaplanmasında somut yöntem:	74
1/c)	Müspet zararın hesaplanmasında soyut yöntem:	75
4)	Satıcının zapttan sorumluluğu:	76
a)	Kavram:	76
b)	Uygulama alanı:	78
c)	Çeşitleri:	80
d)	Şartları:	80
aa)	Maddî şartları:	80
aaa)	Satış sözleşmesi geçerli olarak kurulmuş olmalıdır:	80
bbb)	Satılan alıcıya devredilmiş (teslim edilmiş) olmalıdır:	81
ccc)	Alıcı, satılan üzerindeki üçüncü kişinin üstün hakkını, dolayısıyla malın elinden alınma tehlikesini sözleşmenin kurulduğu sırada bilmemelidir:	81
ddd)	Üçüncü kişi satılan şey üzerinde sahip olduğu zapt hakkını alıcıya karşı kullanmış olmalıdır:	81
eee)	Satıcının kusurlu olması şart değildir:	83
bb)	Şeklî şartları:	83
aaa)	Zaptın ihbarı:	83
bbb)	Zaptın ispatı:	84

1/a) Zaptın bir mahkeme kararıyla ispatı:	84
1/b) Zaptın, bir mahkeme kararı olmaksızın ispatı:	85
ccc) Alıcı, zapttan doğan haklarını zamanaşımı süresi içinde kullanmalıdır:	85
e) Zaptın hüküm ve sonuçları (Alıcının zapttan doğan hakları):	85
aa) Tam zapt hâlinde:	85
aaa) Alıcı her şeyden önce satıcıdan, ödemış olduğu satış bedelinin faiziyle birlikte geri verilmesini ister:.....	87
bbb) Alıcı, satıcıdan satılanı elinden alan üçüncü kişiden isteyemeyeceği giderleri de ister.	88
ccc) Alıcı, davayı satıcıya bildirmekle kaçınılabilecek olanlar dışında kalan bütün yargılama giderleri ile yargılama dışındaki giderleri de satıcıdan isteyebilir:.....	89
ddd) Alıcı, satıcıdan satılan şeyin tamamen elinden alınması yüzünden doğrudan doğruya uğradığı diğer zararların da giderilmesini isteyebilir:	90
eee) Alıcı, satıcıdan kusursuz olduğunu ispat etmedikçe, satılanın elinden alınması yüzünden uğramış olduğu diğer zararların giderilmesini de isteyebilir:.....	90
bb) Kısmî zapt hâlinde:.....	94
f) Zapttan sorumluluğun sözleşme ile sınırlandırılması veya kaldırılması:.....	97
aa) Kural:	97
bb) İstisnalar:	97
aaa) Satıcı, alıcıdan TBK. m. 214/III'e göre üçüncü kişinin hakkını gizlemişse, taraflar arasında yapılmış olan sorumluluk anlaşması kesin olarak hükümsüzdür:.....	97
bbb) Sorumluluğun sınırlandırılması veya kaldırılması, hukuka, ahlaka, kişilik	

haklarına veya dürüstlük kuralına aykırı olduğu takdirde de anlaşma geçersizdir:	98
ccc) Satıcının ağır kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan sorumsuzluk anlaşması da kesin olarak hükümsüzdür:	98
g) Alıcının zapttan doğan haklarının diğer haklarla yarışması:	98
aa) Alıcının zapttan doğan hakları, TBK. m. 112'ye göre satıcının borçlarını hiç veya gereği gibi ifa etmemesinden doğan hakları ile yarışabilir:	98
bb) Alıcının zapttan doğan hakkı, TBK. m. 32'ye göre temel yanılması ve TBK. m. 36'ya göre aldatma hükümleriyle de yarışabilir:	99
cc) Alıcının zapttan doğan hakkının, sebepsiz zenginleşme veya haksız fiil sorumluluğundan doğan hakkı ile yarışması:	100
5) Satıcının ayıptan sorumluluğu:	100
a) Genel olarak:	100
b) Ayıptan sorumluluğun şartları:	102
aa) Maddî şartlar:	102
aaa) Satılan şey ayıplı olmalıdır:	102
1/a) Ayıp kavramı:	102
1/b) Ayıp türleri:	105
1/aa) Maddî ayıp:	105
1/bb) Ekonomik ayıp:	105
1/cc) Hukukî ayıp:	106
1/dd) Bildirilen niteliklerdeki ayıp:	107
1/ee) Bulunması gereken niteliklerdeki ayıp:	110
1/ff) Açık (görünürdeki) ayıp:	112
1/gg) Gizli ayıp:	112
1/ii) Gizlenmiş ayıp:	112
bbb) Alıcı bu ayıbı bilmemelidir:	112
ccc) Alıcı ayıplı malı kabul etmemiş olmalıdır:	114
ddd) Ayıp, hasarın alıcıya geçmesinden önce mevcut olmalıdır:	115
bb) Ayıptan sorumluluğun şekli şartları:	115

aaa)	Genel olarak:	115
bbb)	Satılanı gözden geçirme:.....	116
	1/a) Gözden geçirmenin içeriği ve biçimi:.....	117
	1/b) Gözden geçirme süresi:.....	117
	1/c) Gözden geçirme yeri:.....	119
	1/d) Gözden geçirme giderleri:	119
ccc)	Ayıbı bildirme:	120
	1/a) Genel olarak:	120
	1/b) Ayıp bildiriminin hukukî niteliği:	120
	1/c) Ayıp bildiriminin içeriği:	120
	1/d) Ayıp bildiriminin tâbi olduğu şekil:	121
	1/e) Ayıp bildiriminin süresi:.....	121
	1/f) Başka yerden gönderilen (mesafeli) satışlarda satılanı koruma yükü:	122
ddd)	Zamanaşımı süresine uyma yükü:	124
c)	Alıcı lehine ayıptan doğan haklar: Seçimlik haklar:	129
aa)	Genel bilgi:	129
bb)	Seçimlik hakkın hukukî niteliği:	130
aaa)	Genel olarak:	130
bbb)	Seçimlik hakların kullanılmasının sınırlandırılması:	133
	1/a) Her şeyden önce, TBK. m. 227/III'e göre satıcı, alıcıya aynı malın ayıpsız bir benzerini hemen vererek ve uğradığı zararın tamamını gidererek seçimlik hakları kullanmasını önleyebilir:	133
	1/b) Ayrıca, durum alıcının sözleşmeden dönme hakkını kullanmasını haklı göstermiyorsa, satıcının talebi üzerine hâkim, satılanın onarılmasına veya satış bedelinin indirilmesine karar verebilir:	133
	1/c) Aynı şekilde, TBK. m. 228/II'ye göre satılan, alıcıya yükletilebilen bir sebep yüzünden yok olmuş, başkasına devredilmiş veya şekli	

değiştirilmiş ise, dönme hakkı kullanılamaz:	134
1/d) Alıcı, ayıplı olduğunu bilerek malı kullanmış veya tüketmiş ise, ayıptan feragat etmiş sayılacağından, bu hâlde de sözleşmeden dönemez:	135
1/e) Nihayet, birden çok maldan veya birden çok parçadan oluşan bir mal, birlikte satılmış olup da bunlardan bazılarının ayıplı çıkması hâlinde dönme, sözleşmenin tümü için değil, ilke olarak yalnız ayıplı mal veya parçalar hakkında söz konusu olur:	135
1/f) Satılanın değerindeki eksiklik satış bedeline çok yakınsa, alıcı ya sözleşmeden döner ya da ayıpsız bir benzeriyle değiştirilmesini ister:	136
cc) Seçimlik hakkın çeşitleri:	136
aaa) Sözleşmeden dönme hakkı:	136
bbb) Dönmenin hüküm ve sonuçları:	137
1/a) Alıcının borçları:	138
1/aa) Alıcının satılanı geri verme borcu:	138
1/bb) Alıcının elde ettiği yararları geri verme borcu:	140
1/b) Satıcının borçları:	141
1/aa) Satıcının satış bedelini faizi ile birlikte geri verme, yargılama giderlerini ödeme ve zararları giderme borcu:	141
1/aaa) Satış bedelini faiziyle birlikte geri verme borcu:	141
1/bbb) Yargılama giderlerini ödeme borcu:	142

1/ccc) Alıcının ayıplı mala yaptığı giderleri ödeme borcu:	142
1/bb) Satılanı ve satış bedelini geri verme borçlarının zaman ve sırası:	142
1/cc) Zararın tazmini:	143
1/aaa) Doğrudan zararın giderilmesi:	143
1/bbb) Diğer (dolaylı) zararların giderilmesi:	147
dd) Ayıp oranında satış bedelinden indirim isteme hakkı:	149
aaa) Kavram ve nitelik:	149
bbb) Hüküm ve sonuçları:	150
1/a) Mutlak (soyut) yöntem:	150
1/b) Tazminat yöntemi:	150
1/c) Nispi hesaplama yöntemi:	150
ccc) Tazminat talebi:	151
ee) Satılanın, ayıpsız bir benzeri ile değiştirilmesini isteme hakkı:	152
ff) Satılanın ücretsiz olarak onarılmasını isteme hakkı:	153
d) Ayıptan sorumluluğu kısıtlayan veya kaldıran anlaşmalar:	154
e) Ayıptan sorumluluğun diğer taleplerle ilişkisi:	156
aa) Ayıptan sorumluluğun genel hükümlere göre tazminata ilişkin hükümler ile ilişkisi:	157
bb) Ayıptan sorumluluğun temel yanılması ve aldatma ile ilişkisi:	158
cc) Ayıptan sorumluluğun haksız fiil sorumluluğu ile ilişkisi:	159
B) ALICININ BORÇLARI:	161
1) Alıcının asli borçları:	161
a) Satış bedelini ödeme borcu:	161
aa) Genel olarak:	161
bb) Ödeme yeri:	163
cc) Ödeme zamanı:	163
aaa) Peşin satışlarda ödeme zamanı:	164
bbb) Vadeli (kredili-veresiye) satışlarda ödeme zamanı:	164

ccc) Satış parası önceden ödenen (ön ödemeli) satışlarda ödeme zamanı:	164
dd) Satış bedeli için faiz ödeme şartı:	164
ee) Satıcının satış bedeli alacağıının garantisi:	165
ff) Alıcının satış bedelini ödemede temerrüdü:	166
aaa) Genel olarak:	166
bbb) Peşin satışlarda alıcının temerrüdü:	166
ccc) Vâdeli (kredili-veresiye) satışlarda:	168
gg) Alıcının temerrüdü hâlinde satıcının uğradığı zarar ve tazminatın hesaplanması:	169
b) Alıcının satılanı devralma borcu:	171
aa) Kavram, nitelik ve şartları:	171
bb) Hüküm ve sonuçları:	174
2) Alıcının yan borçları:	175
a) Satılanı devralma giderleriyle senet giderlerini ödeme borcu:	175
b) Başka yerden gönderilen satılanı saklama (muhafaza) borcu:	175
c) Taşıma giderlerini ödeme borcu:	175
d) Zorunlu ve faydalı giderleri ödeme borcu:	175
e) Ambalajı geri gönderme borcu:	176
f) Satıcının diğer menfaatlerini koruma borcu:	176
g) İfaya hazırlık fiillerine katılma borcu:	176
i) Faiz ödeme borcu:	176
§ 4. TAŞINMAZ SATIŞ SÖZLEŞMESİ	177
I- TANIMI:	177
II- TAŞINMAZ SATIŞ SÖZLEŞMESİNİN UNSURLARI:	177
A) TAŞINMAZ MAL:	177
1) Arazi:	178
a) Tanımı:	178
b) Tapuya kayıtlı olmayan arazi:	178
c) Tapuya kayıtlı arazi:	179
2) Tapu sicilinde ayrı bir sayfaya bağımsız ve sürekli olarak kaydedilen haklar:	180
3) Kat Mülkiyeti Kanununa tâbi bağımsız bölümler:	180
B) SATIŞ BEDELİ:	180
C) ANLAŞMA:	181
1) Genel olarak:	181
2) Sözleşmenin şekli:	181
a) Genel olarak:	181

b)	Şeklin kapsamı:	182
c)	Şekle uymamanın sonuçları:	184
aa)	Butlan görüşü:	185
bb)	Kendine özgü geçersizlik görüşü:	186
cc)	Tabii borç görüşü:	187
dd)	Borçlu olunmayan bir edimi bilerek isteyerek ifa görüşü:	187
ee)	Yokluk görüşü:	187
d)	Taşınmaz satışına ilişkin vekâletnamenin şekli:	188
III-	YARAR VE HASARIN GEÇMESİ:	189
IV-	AYIPTAN VE ZAPTTAN SORUMLULUK:	190
A)	AYIPTAN SORUMLULUK:	190
1)	Genel olarak:	190
2)	Zamanaşımı:	193
B)	ZAPTTAN SORUMLULUK:	194
V-	TAŞINMAZ SATIŞ VAADİ SÖZLEŞMESİ:	194
A)	GENEL OLARAK:	194
B)	TAŞINMAZ SATIŞ VAADİ SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ:	195
C)	TAŞINMAZ SATIŞ VAADİ SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN HAKKIN NİTELİĞİ:	196
D)	SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ:	196
E)	TAŞINMAZ SATIŞ VAADİ SÖZLEŞMESİNİN HÜKÜM VE SONUÇLARI:	197
1)	Taraflar arasında:	197
2)	Üçüncü kişilere karşı:	199
VI-	ÖNALIM, ALIM, GERİ ALIM SÖZLEŞMELERİ:	200
A)	SÖZLEŞMEDEN DOĞAN ÖNALIM HAKKI (ÖNALIM SÖZLEŞMESİ):	200
1)	Tanım:	200
2)	Çeşitleri:	201
3)	Hukukî niteliği:	203
4)	Önalım sözleşmesinin tâbi olduğu şekil:	204
5)	Önalım hakkının tapu kütüğüne şerhi:	205
a)	Genel bilgi:	205
aa)	Önalım hakkının tapu kütüğüne şerh edilmemesi:	206
bb)	Önalım hakkının tapu kütüğüne şerh edilmesi:	206
b)	Şerhin etki süresi:	206

c)	Önalım hakkının tapu kütüğüne şerhedilmesinin hüküm ve sonuçları:	207
6)	Sözleşmeden doğan önalım hakkının şartları:	208
a)	Sözleşmeden doğan önalım hakkı, önalım sözleşmesinde belirtilen taşınmazın satışı hâlinde söz konusu olur:	208
b)	Sözleşmeden doğan önalım hakkı taşınmazın üçüncü kişiye satılması hâlinde söz konusu olur:	209
c)	Sözleşmeden doğan önalım hakkı, ancak taşınmazın satılması hâlinde söz konusu olur (Önalım olgusu):	209
aa)	Önalım hakkının kullanılmasına imkân veren işlemler (Vorkaufsfall):	209
bb)	Önalım hakkının kullanılması mümkün olmayan işlemler:	212
d)	Sözleşmeden doğan önalım hakkı, hak sahibinin üçüncü kişi aleyhine açacağı önalım davasıyla kullanılır:	214
aa)	Önalım davası:	214
aaa)	Genel bilgi:	214
bbb)	Önalım davasının davacısı:	215
ccc)	Önalım davasının davalısı:	215
ddd)	Önalım davasının açılması gereken süreler:	216
eee)	Davacının önalım (satış) bedeli ile giderleri yatırma yükümlülüğü:	218
fff)	Mahkemenin önalım kararının doğurduğu sonuçlar:	219
ggg)	Önalım hakkından feragat ve önalım hakkının sona ermesi:	219
1/a)	Önalım hakkından feragat:	220
1/b)	Önalım hakkının sona ermesi:	220
e)	Önalım hakkı üçüncü kişiye devredilebilen, miras yoluyla geçen bir haktır:	221
B)	ALIM SÖZLEŞMESİ:	221
1)	Tanım:	221
2)	Şekli:	221
3)	Hukukî niteliği:	222
4)	Alım hakkının tapu kütüğüne şerh edilmesi:	223
a)	Genel bilgi:	223
b)	Şerhin etki süresi:	223

5) Alım hakkının devri ve miras yoluyla geçmesi:.....	224
C) GERİ ALIM SÖZLEŞMESİ:	224
1) Tanım:	224
2) Geri alım hakkının hukukî niteliği:	225
3) Geri alım sözleşmesinin tâbi olduğu şekil:	226
4) Geri alım hakkının tapu kütüğüne şerh edilmesi:.....	226
a) Genel bilgi:	226
b) Şerhin etki süresi:	226
5) Geri alım hakkının devri ve miras yoluyla geçmesi:.....	227
VII- ŞARTA BAĞLI TAŞINMAZ SATIŞI:	227
§ 5. BAZI SATIŞ TÜRLERİ	229
I- ÖRNEK ÜZERİNE SATIŞ:.....	229
II- BEĞENME ŞARTIYLA SATIŞ:.....	231
III- AÇIK ARTIRMA YOLUYLA SATIŞ:	233
A) KAVRAM:.....	233
B) ÇEŞİTLERİ:.....	235
1) Cebri artırma:.....	235
2) İsteğe bağlı artırma:	235
a) İsteğe bağlı özel artırma:	235
b) İsteğe bağlı açık artırma:	236
c) Hüküm ve sonuçları:	237
aa) Satıcının borçları:	237
bb) Artırma ile alanın (alıcının) borçları:	238
C) ARTIRMANIN İPTALİ:.....	238
IV- MESAFELİ SÖZLEŞMELER:.....	239
V- İŞYERİ DIŞINDA YAPILAN SATIŞ SÖZLEŞMELERİ:.....	240
VI- KISMÎ ÖDEMELİ SATIŞ SÖZLEŞMELERİ:	240
A) TAKSİTLE SATIŞ SÖZLEŞMESİ:	241
1) Genel olarak:.....	241
2) Tanım:	242
3) Unsurları:	242
a) Satılan mal taşınır bir mal veya hak olmalıdır:	242
b) Satılan mal satış bedeli ödenmeden önce teslim edilmeli ve birden çok taksit söz konusu olmalıdır:	243
c) Anlaşma unsuru:.....	244
aa) Genel bilgi:	244
bb) Ehliyet:.....	246
cc) Taksitle satışın bağlı olduğu şekil:.....	246
4) Taksitle satış sözleşmesinde tarafların hak ve borçları:	247
a) Alıcının hak ve borçları:.....	247

aa)	Alıcının peşinatı ödeme borcu:	247
bb)	Alıcının def'i hakları:	248
cc)	Alıcının satış bedelinin tamamını ödeme hakkı:	249
b)	Alıcının temerrüdü ve satıcıya tanınmış olan seçimlik haklar:	249
aa)	Alıcının peşinatı ödemede temerrüde düşmesi:	249
bb)	Alıcının peşinatı ödemede temerrüde düşmesi hâlinde kullanılacak seçimlik haklar:	250
aaa)	Satıcının peşinatın ödenmesini isteme hakkı:	250
bbb)	Satıcının sözleşmeden dönme hakkı:	250
c)	Alıcının taksitleri ödemede temerrüde düşmesi hâlinde kullanılacak seçimlik haklar:	250
aa)	Genel olarak:	250
aaa)	Satıcının alıcıdan, muaccel olmuş taksitlerin tamamının bir defada ödenmesini isteme hakkı:	251
bbb)	Satıcının alıcıdan, geri kalan satış bedelinin tümünün ödenmesini isteme hakkı (Muacceliyet şartı):	251
ccc)	Satıcının sözleşmeden dönme hakkı:	252
ddd)	Sözleşmeden dönmenin hüküm ve sonuçları:	254
1/a)	Satıcının hakları:	254
1/aa)	Satılanın geri verilmesini isteme hakkı:	254
1/bb)	Satıcının, hakkaniyete uygun bir kullanım bedeli ile satılanın olağandışı kullanılması sebebiyle değerinin azalması hâlinde tazminat isteme hakkı:	255
1/b)	Alıcının hakları:	256
1/aa)	Türk Borçlar Kanununa göre:	256
1/bb)	Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna göre:	256
1/c)	Satıcının satılanı (mülkiyeti) geri isteme hakkı:	257

5) Taksitle satımdan doğan uyuşmazlıklarda yetkili mahkeme ve tahkim:	258
6) Uygulama alanı:	258
B) ÖN ÖDEMELİ TAKSİTLE SATIŞ SÖZLEŞMESİ:	258
1) Tanımı:	258
2) Sözleşmenin şekli:	259
3) Tarafların hak ve borçları:	260
a) Satış bedelinin belirlenmesi:	260
b) Satış bedelinin ödenmesi:	260
c) Ödemelerin güvenceye bağlanması:	261
d) Alıcının malın devrini isteme hakkı:	261
e) Sözleşmenin süresi:	261
4) Sözleşmenin sona ermesi:	262
a) Cayma hakkı:	262
b) Ön ödemelerde alıcının temerrüdü:	262
aa) Satıcının temerrüde düşülen ön ödemeleri istemesi:	262
bb) Satıcının temerrüde düşülen ön ödemeler nedeniyle sözleşmeden dönmesi:	262
5) Uygulama alanının sınırlanması:	263
VII- MÜLKİYETİ SAKLI TUTMA SÖZLEŞMESİ:	263
A) KAVRAM VE TANIM:	263
B) HUKUKÎ NİTELİĞİ:	265
C) SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ VE ÖZEL SİCİLE KAYIT:	266
1) Sözleşmenin şekli:	266
2) Sözleşmenin özel sicile kaydı:	266
D) HÜKÜM VE SONUÇLARI:	268
E) MÜLKİYETİ SAKLI TUTMA SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ:	271

KISIM İKİ

MAL DEĞİŞİM (TRAMPA) SÖZLEŞMESİ

§ 6. TANIM, SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ, TARAFLARIN BORÇLARI, YARAR VE HASARIN GEÇMESİ, ZAPTTAN, AYIPTAN SORUMLULUK	273
I- TANIM VE GENEL BİLGİ	273
II- SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ VE GEÇERSİZLİK SEBEPLERİ:	276
III- TARAFLARIN BORÇLARI:	277
IV- YARAR VE HASAR, AYIPTAN VE ZAPTTAN SORUMLULUK:	278

A) YARAR VE HASARIN GEÇMESİ:	278
B) ZAPTTAN VE AYIPTAN SORUMLULUK:	278

KISIM ÜÇ BAĞIŞLAMA SÖZLEŞMESİ

§ 7. TANIMI, NİTELİKLERİ, UNSURLARI, TARAFLARIN BORÇLARI:.....	280
I- TANIMI	280
II- NİTELİKLERİ:.....	280
A) BAĞIŞLAMA TEK TARAFA BORÇ YÜKLEYEN BİR SÖZLEŞMEDİR:	280
B) BAĞIŞLAMA SAĞLARARASI BİR SÖZLEŞMEDİR:	281
C) BAĞIŞLAMA KARŞILIKSIZ (İVAZSIZ) BİR SÖZLEŞMEDİR:	281
D) BAĞIŞLAMA, ANİ EDİMLİ BİR SÖZLEŞMEDİR:	282
E) BAĞIŞLAMA RIZAÎ BİR SÖZLEŞMEDİR:	283
III- BAĞIŞLAMANIN UNSURLARI:.....	283
A) BAĞIŞLANILAN BİR MAL OLMALIDIR:	283
B) ANLAŞMA (BAĞIŞLAMA SÖZLEŞMESİNİN MEYDANA GELMESİ):.....	284
1) Tarafların irade beyanları karşılıklı ve birbirine uygun olmalıdır:.....	284
a) Öneri:	284
b) Kabul:	285
2) Bağışlama sebebi:	285
3) Bağışlama ehliyeti:	285
4) Bağışlamanın tâbi olduğu şekil:	287
IV- ÇEŞİTLERİ:	289
A) BAĞIŞLAMA SÖZÜ VERME:.....	289
B) ELDEN BAĞIŞLAMA:	289
C) ŞARTLI (KOŞULLU) BAĞIŞLAMA:.....	290
D) YÜKLEMELİ BAĞIŞLAMA:.....	291
E) YERİNE GETİRİLMESİ BAĞIŞLAYANIN ÖLÜMÜNE BAĞLI BAĞIŞLAMA:.....	293
F) BAĞIŞLAYANA DÖNME ŞARTLI BAĞIŞLAMA:	294
V- TARAFLARIN, ÖZELLİKLE BAĞIŞLAYANIN BORÇLARI:	295
A) GENEL OLARAK:	295
B) BAĞIŞLAYANIN, BAĞIŞLANILAN ŞEYİN MÜLKİYET VE ZİLYETLİĞİNİ DEVİR BORCU:	296
1) Borcun ifası:	296
2) Borcun ifa edilmemesi hâlinde bağışlayanın sorumluluğu:	296

a) İmkânsızlık ve gereği gibi ifa etmeme hâlinde sorumluluk:	297
b) Para bağışlamalarında temerrüt:	298
C) ZAPTTAN VE AYIPTAN SORUMLULUK:	298
§ 8. BAĞIŞLAMANIN ORTADAN KALKMASI	300
I- BAĞIŞLAYANIN BAĞIŞLAMAYI GERİ ALMASI:	300
A) GENEL BİLGİ:	300
B) BAĞIŞLAYANIN, ELDEN BAĞIŞLAMAYI VEYA YERİNE GETİRİLMİŞ BAĞIŞLAMA SÖZÜNÜ GERİ ALMASI:	300
1) Geri alma nedenleri:	300
a) Bağışlananın, bağışlayana veya yakınlarından birine karşı ağır bir suç işlemesi:	301
b) Bağışlananın, bağışlayana veya onun ailesinden bir kimseye karşı kanundan doğan yükümlülüklerine önemli ölçüde aykırı davranması:	302
c) Bağışlananın, yüklemeli bağışlamada haklı bir neden olmaksızın yüklemeyi yerine getirmemesi:	303
2) Geri almanın hüküm ve sonuçları:	304
C) HENÜZ YERİNE GETİRİLMEMİŞ BAĞIŞLAMA SÖZÜNÜN GERİ ALINMASI:	306
1) Geri alma sebepleri:	306
a) Elden bağışlamayı veya yerine getirilmiş bağışlama sözünü geri almayı gerektiren sebeplerden birinin mevcut olması:	306
b) Bağışlayanın mali durumunun sonradan, sözünün yerine getirilmesini kendisi için olağanüstü ağır kılacak ölçüde değişmiş olması:	306
c) Bağışlama sözü verdikten sonra, kendisi için yeni aile yükümlülüklerinin doğmuş veya bu yükümlülüklerin önemli ölçüde ağırlaşmış olması:	306
2) Hüküm ve sonuçları:	306
D) GERİ ALMA HAKKININ SÜRESİ VE MİRASÇILARA GEÇMESİ:	307
1) Geri alma hakkının süresi:	307
2) Geri alma hakkının mirasçılara geçmesi:	308
a) Bağışlayan bir yıllık süre dolmadan ve bu hakkı kullanmadan önce ölürse, geri alma hakkı mirasçılarına geçer ve onlar bu sürenin sona ermesine kadar bu hakkı kullanabilirler:	308

b)	Bağışlanan, bağışlayanı kasten ve hukuka aykırı olarak öldürür veya onun geri alma hakkını kullanmasını engellerse, mirasçıları bağışlamayı geri alabilirler:	309
E)	BAĞIŞLAMA SÖZÜ VERMENİN ORTADAN KALKMASI:	309
F)	KİRA, GELİR VE FAİZ GİBİ DÖNEMSEL EDİM BAĞIŞLAMALARINDA BAĞIŞLAYANIN ÖLMESİ:	309

BÖLÜM İKİ KULLANDIRMA BORCU DOĞURAN SÖZLEŞMELER

KISIM BİR KİRA SÖZLEŞMELERİ

§ 9.	KİRA SÖZLEŞMESİNİN GENEL HÜKÜMLERİ	313
I-	KİRA SÖZLEŞMESİNİN TANIMI:	313
II-	KİRA SÖZLEŞMESİNİN NİTELİKLERİ:	315
	A) KİRA SÖZLEŞMESİ, BİR BORÇ SÖZLEŞMESİDİR:	315
	B) KİRA SÖZLEŞMESİ TAM İKİ TARAFA BORÇ YÜKLEYEN BİR SÖZLEŞMEDİR:	316
	C) KİRA SÖZLEŞMESİ SÜREKLİ BORÇ DOĞURAN BİR SÖZLEŞMEDİR:	316
	D) KİRA SÖZLEŞMESİ RIZAÎ BİR SÖZLEŞMEDİR:	317
	E) KİRA SÖZLEŞMESİ İVAZLI BİR SÖZLEŞMEDİR:	317
III-	BAZI SÖZLEŞMELERDEN FARKI:	317
	A) SATIŞ SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:	317
	B) İNTİFA VE OTURMA HAKKINDAN FARKI:	318
	C) SAKLAMA SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:	318
	D) KULLANIM ÖDÜNCÜ SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:	319
IV-	KİRA SÖZLEŞMESİNİN UNSURLARI:	319
	A) BİR ŞEYİN (MADDÎ MALIN) KULLANILMASININ DEVRİ:	319
	1) Bir şey:	319
	2) Bir şeyin kullanılmasının belirli veya belirsiz bir süre için devri:	322
	3) Şeyin bir bedel karşılığında devri:	324
	4) Tarafların anlaşması:	326
	a) Genel olarak:	326
	b) Tarafların ehliyeti:	326
	c) Kira sözleşmesinin tâbi olduğu şekil:	327
V-	TARAFLARIN BORÇLARI:	329

A) KİRAYA VERENİN BORÇLARI:.....	329
1) Kiraya verenin kiralananı kiracıya teslim borcu:	329
a) Kiraya verenin kiralananı, kiracıya kararlaştırılan tarihte teslim borcu:.....	330
b) Kiraya verenin, kiralananı sözleşmede amaçlanan kullanıma elverişli bir durumda teslim borcu:.....	331
c) Kiraya verenin kiralananı sözleşme süresince sözleşmede amaçlanan kullanıma elverişli durumda bulundurma borcu:.....	332
2) Kiraya verenin kiracının güvenliğini sağlama borcu:	332
3) Kiraya verenin vergi ve benzeri yükümlülüklerle katlanma borcu:	332
4) Kiraya verenin yan giderlere katlanma borcu:	333
5) Kiraya verenin ayıptan sorumluluğu:	334
a) Genel olarak:	334
b) Ayıptan sorumluluğun şartları:	334
aa) Maddî şartlar:.....	334
aaa) Bir ayıp mevcut olmalıdır:	334
bbb) Kiracı ayıba kendi kusuruyla sebep olmamalıdır:	336
ccc) Kiracı, ayıptan doğan haklarından feragat etmemiş olmalıdır:	337
ddd) Sorumsuzluk anlaşması yapılmamış olmalıdır:	338
bb) Şekli şartları:.....	338
c) Kiracının ayıptan doğan hakları:.....	339
aa) Ayıbın giderilmesini isteme hakkı:	340
bb) Kira bedelinden indirim yapılmasını isteme hakkı:	342
cc) Kiracının, kiralananın ayıpsız bir benzeriyle değiştirilmesini isteme hakkı:	343
dd) Kiracının sözleşmeyi fesih hakkı:.....	344
ee) Kiracının zararın giderilmesini isteme hakkı:	344
d) Ayıptan sorumluluğun kaldırılması veya sınırlandırılması:.....	346
6) Kiraya verenin zapttan sorumluluğu:.....	347
a) Kavram ve genel bilgi:	347
b) Zapttan sorumluluğun şartları:	348
aa) Maddî şartlar:.....	348

aaa) Üçüncü kişi, kiralanan üzerinde kiracının hakkıyla bağdaşmayan (üstün) bir hak ileri sürmelidir:.....	348
bbb) Bu hak kira sözleşmesinin yapılmasından önce mevcut olmalıdır:	349
bb) Şekli şartlar:	349
c) Hüküm ve sonuçları:	350
aa) Kiraya veren, davayı üstlenmek zorundadır:	350
bb) Kiraya veren, kiracının uğradığı zararları gidermek zorundadır:	350
aaa) Kiralananın tamamen zaptı hâlinde:.....	351
bbb) Kiralananın kısmen zaptı hâlinde:	351
d) Üçüncü kişinin kiralanan üzerinde kira sözleşmesinin kurulmasından sonra üstün hak sahibi olması: Özellikle kiralananın mülkiyetinin kira sözleşmesinin kurulmasından sonra devri:.....	352
e) Kiralanan taşınmazın tapu siciline şerhi:	353
aa) Genel olarak:	353
bb) Şartları:	354
aaa) Tapuya kayıtlı bir taşınmaz söz konusu olmalıdır:	354
bbb) Yazılı bir şerh talebi (yazılı şerh sözleşmesi) yapılmış olmalıdır:	354
ccc) Tapu siciline işlenen şerh geçerli olduğu süre ile kullanma şartlarını göstermelidir:	354
cc) Hüküm ve sonuçları:	354
aaa) Kiraya veren, kiralanan üzerinde üçüncü kişiye mülkiyeti devretmek veya sınırlı bir aynî hak ya da kuvvetlendirilmiş şahsî hak kurmak suretiyle tasarrufta bulunmuş olmalıdır:	355
bbb) Üçüncü kişinin kiralanan üzerinde elde ettiği hak, kiracının kiralananı kullanma hakkı ile bağdaşmamalıdır:	355
B) KİRACININ BORÇLARI:.....	356
1) Kira bedelini ödeme borcu:	356
a) Kira bedelinin belirlenmesi:	358
b) Kira bedelini ödeme yeri:	359
c) Kira bedelini ödeme zamanı:	359
aa) Genel olarak:	359

bb) Kiracının temerrüdü:	360
2) Temizlik ve bakım giderlerini ödeme borcu:	361
3) Kiracının, kiralananı özenle kullanma ve komşulara saygı gösterme borcu:.....	362
4) Ayıpları kiraya verene bildirme borcu:.....	364
5) Ayıpların giderilmesine ve kiralananın gösterilmesine katlanma borcu:	366
6) Alt kira ve kullanım hakkının devri:	368
a) Tanım ve şartları:.....	368
b) Hüküm ve sonuçları:	371
aa) Alt Kira sözleşmesi yönünden:	371
bb) Kullanmanın devri yönünden:	372
7) Kira sözleşmesinin devri:	373
a) Kavram ve şartları:	373
aa) Kavram:	373
bb) Şartları:	373
b) Hüküm ve sonuçları:	375
VI- KİRAYA VERENİN HAPİS HAKKI:	376
A) GENEL BİLGİ:.....	376
B) HAPİS HAKKININ KONUSU VE KAPSAMI:	377
1) Hapis hakkının konusu:	377
2) Hapis hakkının kapsamı:	380
3) Hapis hakkının kullanılması:	381
VII- KİRA SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ:	382
A) KİRA SÖZLEŞMESİNİN OLAĞAN SEBEPLERLE SONA ERMESİ:	384
1) Belirli süreli kira sözleşmelerinin sona ermesi:.....	384
a) Genel bilgi:	384
b) Kira sözleşmesinin yenilenmesi:	385
2) Belirsiz süreli kira sözleşmelerinin sona ermesi:	387
B) KİRA SÖZLEŞMESİNİN OLAĞANÜSTÜ SEBEPLERLE SONA ERMESİ:	389
1) Genel bilgi ve kavram:	389
2) Olağanüstü feshin şartları:.....	390
3) Olağanüstü feshin sonuçları:	391
a) Olağanüstü fesih, her şeyden önce kira sözleşmesini sona erdirir:	391
b) Karşı tarafın fesih nedeniyle uğradığı zararın tazmini:	391
4) Sözleşmenin kiraya veren tarafından sona erdirilmesi:.....	392

a)	Kiracının borçlarını ihlâl etmesinden dolayı sözleşmenin feshi:	392
b)	Kiracının temerrüdünden dolayı sözleşmenin feshi:	392
c)	Kiracının iflâsından dolayı sözleşmenin feshi:	393
d)	Kiracının ölümünden dolayı sözleşmenin feshi:	394
5)	Sözleşmenin kiracı tarafından sona erdirilmesi:	394
a)	Kiracının, kiraya verenin sözleşmeye uymaması nedeniyle fesih hakkı:	394
b)	Kiracının önemli sebeplerle sözleşmeyi fesih hakkı:	395
VIII- KİRALANANIN KİRALANANI GERİ VERME BORCU:		395
A)	GENEL OLARAK:	395
B)	KİRAYA VERENİN KİRALANANI GÖZDEN GEÇİRME VE KİRACIYA BİLDİRME YÜKÜMLÜĞÜ:	398
§ 10. KONUT VE ÇATILI İŞYERİ KİRALARI		399
I-	GENEL BİLGİ:	399
II-	UYGULAMA ALANI:	400
III-	KİRAYLA BAĞLANTILI SÖZLEŞMELER:	403
IV-	KULLANMA GİDERLERİ:	405
V-	KİRALANANIN GÜVENCE VERMESİ:	406
VI-	KONUT VE ÇATILI İŞYERİ KİRALARINDA KİRA BEDELİ:	408
A)	GENEL OLARAK:	408
B)	KİRA BEDELİNİN TARAFLARCA SÖZLEŞMEDE İLK DEFA BELİRLENMESİ:	408
C)	YENİLENEN KİRA DÖNEMLERİNDE KİRA BEDELİNİN BELİRLENMESİ, ÖZELLİKLE KİRA BEDELİNİ BELİRLEME DAVASI:	409
1)	Taraflar sözleşmede bir artış oranı belirlemişlerse:	410
2)	Taraflar sözleşmede bir artış oranı belirlememişlerse:	411
3)	Beş yıldan uzun süreli sözleşmelerde bedelin belirlenmesi:	411
4)	Yabancı para üzerinden yapılan sözleşmelerde:	412
D)	KİRA BEDELİNİ BELİRLEME DAVASININ SÜRESİ:	412
1)	Taraflar sözleşmede yeni kira döneminde kira bedelinin artırılacağına ilişkin bir hüküm koymuşlarsa:	413
2)	Taraflar sözleşmede yeni kira döneminde kira bedelinin artırılacağına ilişkin bir hüküm koymamışlarsa:	413
E)	KİRA BEDELİNİN UYARLANMASI:	413
1)	Genel olarak:	413

2) Uyarlamanın tanımı ve şartları:.....	414
3) Uyarlamanın sonuçları:	418
F) KİRACI ALEYHİNE BAŞKA BİR ÖDEME YÜKÜMLÜLÜĞÜ DÜZENLEME YASAĞI:.....	419
G) DAVA SEBEPLERİNİN SINIRLILIĞI:	419
VII- KONUT VE ÇATILI İŞYERİ KİRALARINDA SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ:	419
A) BELİRLİ SÜRELİ KONUT VE ÇATILI İŞYERİ KİRLARININ BİLDİRİM VEYA DAVA YOLUYLA SONA ERMESİ:	419
1) Belirli ve belirsiz süreli konut ve çatılı işyeri kiralalarının fesih bildirim yoluyla sona ermesi:	419
a) Belirli süreli konut ve çatılı işyeri kiralalarında:	419
b) Belirsiz süreli konut ve çatılı işyeri kiralalarında:	421
2) Bildirimin geçerliliği yazılı şekilde yapılmasına bağlıdır:	421
3) Aile konutu:	421
4) Kiracının ölmesi hâlinde mirasçıların ve ortaklarının durumu:	422
B) KİRA SÖZLEŞMESİNİN DAVA YOLUYLA SONA ERMESİ:	423
1) Genel bilgi:	423
2) Tahliye sebepleri:	424
a) Kira sözleşmesinin kiraya verenden kaynaklanan sebeplerle sona ermesi:	424
aa) Kiraya verenin ve yakınlarının kiralanan duyduğu gereksinim nedeniyle sözleşmenin sona ermesi:	424
aaa) Kiraya verenin kendisi, eşi, altsoyu, üstsoyu veya kanun gereği bakmakla yükümlü olduğu diğer kişiler için kiralananı konut ya da işyeri gereksinimi sebebiyle kullanma zorunluluğu olmalıdır:	425
bbb) Gereksinim, gerçek ve samimi olmalıdır:	426
ccc) Tahliye davası, sözleşme süresinin sona ermesinden itibaren bir ay içinde açılmalıdır:	428
ddd) Üç yıl geçmeden kiraya verme yasağı:	429

bb) Mülkiyeti sonradan kazanan malikin duyduğu gereksinim nedeniyle sözleşmenin sona ermesi:	429
aaa) Yeni malik veya bazı yakınları kiralanan konut veya işyerine gereksinim duymalıdır:	429
bbb) Yeni malik mülkiyeti kazandığı tarihten itibaren bir ay içinde kiracıya ihtarda bulunmalı ve altı ay sonrası için kiralananı boşaltmasını (tahliye etmesini) talep etmelidir:	430
ccc) Bu hâlde de kiraya veren kiralananı üç yıl süreyle üçüncü bir kişiye kiraya veremez:	431
cc) Kiraya verenin kira sözleşmesini, kiralananı yeniden inşası veya imarı amacıyla sona erdirmesi:	431
aaa) Genel bilgi:	431
bbb) Şartları:	431
1/a) Taşınmazın yeniden inşası veya imarı amacıyla esaslı onarımı, genişletilmesi veya değiştirilmesi gerekir:	431
1/b) Ayrıca, yeni inşa, esaslı onarım, değişiklik ve genişletme işlerinin yapıldığı sırada taşınmazın konut veya işyeri olarak kullanılması, teknik açıdan mümkün olmamalıdır:	432
1/c) Bu sebebe dayalı tahliye davası sözleşmenin sona ermesinden itibaren bir ay içinde açılmalıdır:	433
ccc) Hüküm ve sonuçları:	433
b) Kira sözleşmesinin kiracıdan kaynaklanan sebeplerle sona ermesi:	433
aa) Kiracının boşaltma (tahliye) taahhüdü:	433
aaa) Şartları:	434
1/a) Boşaltma taahhüdünün geçerliliği, yazılı şekilde yapılmış olmasına bağlıdır:	434
1/b) Boşaltma taahhüdü, boşaltma tarihini içermelidir:	434

bbb) Hüküm ve sonuçları:	435
bb) Kiraya verenin, kiracının aynı kira süresi içinde kira bedelini ödememesi nedeniyle yazılı olarak iki haklı ihtarda bulunmasına dayanan tahliye talebi:	436
aaa) Şartları	436
1/a) Kiraya veren, kira bedelini ödemediği için kiracıya aynı kira süresi içinde iki haklı ihtarda bulunmuş olmalıdır:	436
1/b) İhtar yazılı olmalıdır:	437
1/c) İhtarda ödenmeyen ayın kirası, bunun miktarı ve ödenme gereği bildirilmelidir:	437
1/d) İhtar haklı olmalıdır:	437
1/e) Kiraya veren kira süresinin bitimini izleyen bir ay içinde tahliye davasını açmalıdır:	438
cc) Kiracının veya birlikte yaşadığı eşinin aynı ilçe veya belde belediye sınırları içinde oturmaya elverişli bir konutunun bulunması:	438
aaa) Kiracının konut olarak kullandığı taşınmazın bulunduğu il veya belediye sınırları içinde kendisinin veya birlikte yaşadığı eşinin bir taşınmaza sahip olması gerekir:	438
bbb) Kiraya veren, sözleşmeyi yaparken kiracının veya birlikte yaşadığı eşinin konut olarak oturmaya elverişli bir yerinin olduğunu bilmemelidir:	439
ccc) Kiraya veren, sözleşmenin bitiminden itibaren bir ay içinde tahliye davasını açmalıdır:	439
dd) Kiracının kiralananı başkasına kiralaması nedenine dayanan tahliye davası:	440
§ 11. ÜRÜN KİRASİ	441
I- TANIMI, NİTELİKLERİ VE UNSURLARI	441
A) TANIMI:	441
B) ÜRÜN KİRASİ SÖZLEŞMESİNİN NİTELİKLERİ:	442
1) Ürün kirası, tam iki tarafa borç yükleyen bir sözleşmedir:	442
2) Ürün kirası, ivazlı bir sözleşmedir:	443

3) Ürün kirası, rızai bir sözleşmedir:.....	443
4) Ürün kirası, sürekli borç doğuran bir sözleşmedir:	443
C) ÜRÜN KİRASININ UNSURLARI:	443
1) Ürün veren bir şey-ürün veren bir hak:.....	443
2) Kullanma ve yararlanmanın belirli bir süre için devri:	444
3) Kira bedeli:	445
4) Tarafların anlaşması:	445
a) Karşılıklı irade beyanlarının birbirine uygun olması:.....	445
b) Tarafların ehliyeti:	446
c) Şekil şartı:	446
II- BENZER KURUMLARLA KARŞILAŞTIRILMASI:	446
A) OLAĞAN KİRA-ÜRÜN KİRASI İLİŞKİSİ:	446
1) Olağan kira, maddî bir malın (bir şeyin) yalnız kullanılmasının devri borcunu içerir. Buna karşılık ürün kirası, şeyin kullanılması yanında ondan yararlanmanın, özellikle de ürünlerinin devşirilmesinin devri borcunu içerir:	446
2) Olağan kiranın konusunu yalnız maddî mallar, yani şeyler oluştururken, ürün kirasının konusunu hem ürün veren şeyler (maddî mallar) hem de ürün veren haklar oluşturur:	447
B) ÜRÜN KİRASI-LİSANS SÖZLEŞMESİ İLİŞKİSİ:.....	447
C) ÜRÜN KİRASI-ADİ ORTAKLIK İLİŞKİSİ:	447
D) ÜRÜN KİRASI-KULLANIM ÖDÜNCÜ İLİŞKİSİ:.....	448
E) ÜRÜN KİRASI- SATIŞ SÖZLEŞMESİ:.....	448
III- TARAFLARIN BORÇLARI:.....	448
A) KİRAYA VERENİN BORÇLARI:.....	448
1) Kiraya verenin, kiralananı sözleşmenin amacına uygun bir biçimde kullanma ve yararlanmaya (işletmeye) elverişli bir durumda teslim ve bu durumda bulundurma borcu:	448
2) Kiraya verenin esaslı onarımları yapma borcu:	450
3) Zapttan sorumluluk:	451
4) Üçüncü kişinin sözleşmenin kurulmasından sonra kiralananın mülkiyetini kazanması (üstün hak sahibi olması):	452
5) Vergi ve harçları ödeme borcu:	453
B) KİRACININ BORÇLARI:.....	453
1) Kira bedelini ve yan giderleri ödeme borcu:	453
a) Genel olarak:	453

b) Olağanüstü durumlarda kira bedelinden indirim isteme hakkı:.....	455
2) Kiracının kiralananı özgülediği amaca uygun ve iyi bir biçimde işletme borcu:.....	455
3) Kiralanana gereği gibi bakım borcu:	456
4) Kiralanandaki ayıbı ve üçüncü kişilerin hak iddialarını kiraya verene bildirme borcu:	456
5) Alt kira ve kullanım hakkını devir yasağı:	456
IV- ÜRÜN KİRASI SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ:.....	457
A) BELİRLİ SÜRENİN SONA ERMESİ:.....	457
B) FESİH BİLDİRİMİ:	458
C) OLAĞANÜSTÜ FESİH:	459
1) Önemli sebepler:.....	459
2) Kiracının iflâsı:	459
3) Kiracının ölümü:.....	460
D) SONA ERMENİN SONUÇLARI:.....	462
1) Kiralananın geri verilmesi:.....	462
2) Tutanağa geçirilmiş eşya:.....	463
3) Ürün ve yetiştirme giderleri:.....	463
4) Saman, gübre ve benzerleri:	464
V- HAYVAN KİRASI:	464
A) KONUSU:.....	464
B) SORUMLULUK:.....	465
C) HAYVAN KİRASININ SONA ERMESİ:.....	466
1) Belirli süreli hayvan kirasının sona ermesi:.....	466
2) Belirsiz süreli hayvan kirasının sona ermesi (olağan fesih):	466
3) Olağanüstü fesih:	467

KISIM İKİ

FİNANSAL KİRALAMA SÖZLEŞMESİ

§ 12. TANIMI, NİTELİKLERİ, ÇEŞİTLERİ, UNSURLARI VE TARAFLARIN BORÇLARI	468
I- TANIMI:	468
II- SÖZLEŞMENİN NİTELİKLERİ:	470
A) FİNANSAL KİRALAMA SÖZLEŞMESİ, İSİMLİ BİR SÖZLEŞMEDİR:	470
B) FİNANSAL KİRALAMA SÖZLEŞMESİ TAM İKİ TARAF BÖRÇ YÜKLEYEN BİR SÖZLEŞMEDİR:	470
C) FİNANSAL KİRALAMA SÖZLEŞMESİ, İVAZLI BİR SÖZLEŞMEDİR:	471

D)	FİNANSAL KİRALAMA SÖZLEŞMESİ, RIZAİ BİR SÖZLEŞMEDİR:	471
E)	FİNANSAL KİRALAMA SÖZLEŞMESİ SÜREKLİ BİR SÖZLEŞMEDİR:	471
III-	KİRALAMA (LEASING) ÇEŞİTLERİ:	472
A)	DOĞRUDAN KİRALAMA-DOLAYLI KİRALAMA:	472
B)	FİNANSAL KİRALAMA-FAALİYET KİRALAMASI:	473
C)	YATIRIM MALLARI KİRALAMASI-TÜKETİM MALLARI KİRALAMASI:	473
D)	TAŞINIR KİRALAMASI-TAŞINMAZ KİRALAMASI:	473
E)	SAT VE GERİ KİRALA:	474
IV-	SÖZLEŞMENİN UNSURLARI.....	474
A)	KİRALANAN MALIN ZİLYETLİĞİNİN DEVRİ:	474
1)	Mal kavramı:	474
a)	Taşınır veya taşınmaz mal:	474
b)	Kiracının işletmesinde üretim faaliyetinde kullanılan bir mal:	475
2)	Malın zilyetliği devredilmiş olmalıdır:	475
B)	KİRA BEDELİ:	476
C)	KİRA SÜRESİ:	477
D)	SÖZLEŞME SONUNDA KİRACIYA TANINAN SEÇİMLİK HAKLAR:	477
E)	ANLAŞMA UNSURU:	477
V-	SÖZLEŞMENİN KURULMASI.....	477
A)	SÖZLEŞMENİN TARAFLARI:	477
1)	Kiralayan:	477
2)	Kiracı:	478
B)	SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ:	478
C)	SÖZLEŞMENİN ŞERH VE TESCİLİ:	479
VI-	TARAFLARIN BORÇLARI	479
A)	KİRALAYANIN BORÇLARI:	479
1)	Kiralayanın, kiracının talebi ve seçimi üzerine belirlediği malın mülkiyetini üçüncü kişi veya bizzat kiracıdan devralmak suretiyle edinme borcu:	479
2)	Kiralayanın, kiracının talebi ve seçimi üzerine belirlediği malın zilyetliğini devretme borcu:	480
3)	Kiralayanın, kiracının sözleşme konusu malı kullanıp yararlanmasına katlanma borcu:	481
4)	Kiralayanın, kiralanan malın mülkiyetini üçüncü bir kişiye devretmeme borcu:	481
5)	Kiralananı sigorta ettirme borcu:	482
6)	Kiralayanın kiralananın ayıbından sorumluluğu:	482

7) Kiralayanın, malın üstün hak sahibi üçüncü kişi tarafından zaptedilmesi halinde sorumluluğu:.....	484
8) Sözleşmede kararlaştırılmışsa, kiralayanın malın mülkiyetini sözleşme sonunda kiracıya devretme borcu:	484
B) KİRACININ BORÇLARI:.....	484
1) Kiracının kiralananı teslim alma (kabul etme) borcu:	484
2) Kiracının kiralama bedelini ödeme borcu:	485
3) Kiracının, sözleşme konusu malı özenle kullanma borcu:	486
4) Kiracının mala bakma ve onu koruma borcu:	486
5) Malın zilyetliğini ve kiracılık sıfatını başkasına devretmeme borcu:	487
6) Sigorta primlerini ödeme borcu:	487
7) Kiracının hasardan sorumluluğu:	487
8) Kiracının, sözleşme sonunda malı kiralayana geri verme borcu:	488
§ 13. SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ	489
I- SÖZLEŞMENİN OLAĞAN SEBEPLERLE SONA ERMESİ:	489
A) SÜRENİN DOLMASI NEDENİYLE SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ:	489
B) KİRACININ İFLASI, ÖLÜMÜ VEYA FİİL EHLİYETİNİ KAYBETMESİ NEDENİYLE SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ:	490
C) SÖZLEŞMENİN KİRACININ TASFİYE SÜRECİNE GİRMESİ NEDENİYLE VAKTİNDEN ÖNCE SONA ERMESİ:	490
II- SÖZLEŞMENİN OLAĞANÜSTÜ SEBEPLERLE SONA ERMESİ:	490
A) SÖZLEŞMENİN İHLÂLİ NEDENİYLE:	490
B) SÖZLEŞMENİN ÖNEMLİ SEBEPLERLE SONA ERMESİ:	490
III- SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİNİN SONUÇLARI:.....	491

KISIM ÜÇ ÖDÜNC SÖZLEŞMELERİ

§ 14. KULLANIM ÖDÜNCÜ SÖZLEŞMESİ	492
I- TANIMI:	492
II- BAZI SÖZLEŞMELERDEN FARKI:.....	494
III- UNSURLARI:	495

A) BİR MALIN (BİR ŞEYİN VEYA HAKKIN)	
KULLANILMASININ DEVRİ:	495
1) Bir mal devredilmelidir:	495
2) Malın kullanılması (gerekliyorsa yararlanılması)	
devredilmelidir:	497
B) DEVİR KARŞILIKSIZ OLMALIDIR:.....	497
C) TARAFLARIN ANLAŞMASI:	497
IV- TARAFLARIN BORÇLARI:	498
A) ÖDÜNCÜ VERENİN BORÇLARI:.....	498
1) Sözleşme konusu malın kullanılmasını devir (bırakma)	
borcu:	498
2) Olağanüstü giderleri ödeme borcu:	499
B) ÖDÜNCÜ ALANIN BORÇLARI:	500
1) Ödünç alanın ödünç konusu malı; sözleşmede	
kararlaştırılan şekilde, sözleşmede hüküm yoksa,	
niteliğine ya da özgülendiği amaca göre kullanma	
borcu:	500
2) Ödünç alanın ödünç konusunu başkasına	
kullandırmama borcu:	501
3) Bakım ve koruma borcu:	501
4) Ödünç alanın sorumluluğu:	502
5) Şeyi geri verme borcu:	502
V- BİRDEN ÇOK ÖDÜNCÜ ALANIN SORUMLULUĞU:	503
VI- SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ:	504
A) SÖZLEŞMENİN OLAĞAN SEBEPLERLE SONA	
ERMESİ:	504
1) Belirli süreli sözleşmelerde:	504
2) Belirsiz süreli sözleşmelerde:.....	504
B) SÖZLEŞMENİN OLAĞANÜSTÜ SEBEPLERLE SONA	
ERMESİ:	505
1) Ödünç konusu malın sözleşmeye aykırı kullanılması:	505
2) Önceden bilinmeyen bir sebeple ödünç verenin ödünç	
konusu şeye ivedi olarak ihtiyaç duyması:	505
3) Ödünç alanın ölmesi:.....	506
4) Ödünç alanın iflâs etmesi:	506
5) Ödünç konusu malın yok olması veya kaybolması:	506
§ 15. TÜKETİM ÖDÜNCÜ SÖZLEŞMESİ	507
I- TANIM:.....	507
II- NİTELİKLERİ:.....	509
III- ÇEŞİTLERİ:	509

IV- UNSURLARI:	510
A) BİR MİKTAR PARA VEYA TÜKETİLEBİLEN BİR ŞEY:....	510
B) ÖDÜNC KONUSU ŞEYİN MÜLKİYETİNİN ÖDÜNC ALANA DEVREDİLMESİ:	511
C) ÖDÜNC ALAN, ÖDÜNC ALINAN ŞEYLE AYNI NİTELİK VE MİKTARDA ŞEYİ ÖDÜNC VERENE GERİ VERMEK ZORUNDADIR:	512
D) TARAFLARIN ANLAŞMASI:	512
V- TÜKETİM ÖDÜNCÜ SÖZLEŞMESİNİN BENZER HUKUKİ İŞLEMLERDEN FARKI:	513
A) TÜKETİM ÖDÜNCÜ SÖZLEŞMESİNİN BANKA TASARRUF HESABI SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:	513
1) Kavram:	513
2) Hukukî niteliği:.....	514
B) KREDİ AÇMA SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:	515
1) Tanım:.....	515
2) Unsurları:	516
a) Taraflar arasında karşılıklı güven unsuru:	516
b) Bir kredi limitinin kararlaştırılması:	516
c) Kredi verenin kredi limitleri içinde kredi verme yükümlülüğü:.....	517
d) Münferit kredi işlemlerinin önceden kararlaştırılması:	517
e) Kredi alanın kredi talep özgürlüğü:	517
f) Mükerrer kredi talebi:.....	518
g) Kredi alanın bir bedel (ücret) ödeme borcu:.....	518
3) Hukukî niteliği:.....	518
4) Hüküm ve sonuçları:	519
C) TÜKETİCİ KREDİSİ SÖZLEŞMESİ:	519
1) Genel olarak:.....	519
2) Sözleşmenin şekli:	519
3) Tüketiciyi bilgilendirme yükümlülüğü:	520
4) Sözleşmeden cayma (dönme) hakkı:	520
5) Ödenecek faiz oranı:.....	520
6) Krediyi erken ödeme hakkı:	521
7) Tüketicinin taksitleri ödemede temerrütü:	521
8) Bağlı kredi sözleşmeleri:	522
D) KÂRA KATILMALI ÖDÜNC SÖZLEŞMESİ:	522
E) MİSLİ ŞEYLERİ SAKLAMA (USULSÜZ TEVDİ) SÖZLEŞMESİ:	522
VI- TARAFLARIN BORÇLARI:	523

A) ÖDÜNÇ VERENİN BORÇLARI:.....	523
1) Para ve tüketilebilen şeyin mülkiyetini devir borcu:.....	523
a) Devir borcu:.....	523
b) Şeyin teslim ve kabulüne ilişkin dava ve bu davanın zamanaşımı:.....	525
2) Ödünç verenin ödünç konusu şeyi sözleşme süresince ödünç alanın emrinde sürekli olarak bulundurma borcu:.....	526
3) Zapttan ve ayıptan sorumluluk:.....	526
B) ÖDÜNÇ ALANIN BORÇLARI:.....	526
1) Ödünç verilen para ve şeyi teslim alma borcu:.....	526
2) Ödünç alanın, ödünç alınan şeyle aynı nitelik ve miktarda bir şeyi geri verme borcu:.....	527
3) Ödünç alanın faiz ödeme borcu:.....	528
a) Genel bilgi:.....	528
b) Faiz borcunun kaynakları:.....	530
c) Faiz oranı:.....	530
aa) Anaparada faiz oranı:.....	531
aaa) Anaparada kanunî faiz oranı:.....	531
1/a) Ticarî olmayan işlerde (anapara ödünçünde) kanunî faiz oranı:.....	531
1/b) Ticarî ödünçte kanunî faiz oranı:.....	532
bb) Akdî faiz oranı:.....	532
aaa) Ticarî olmayan ödünçte akdî faiz oranı:.....	532
bbb) Ticarî ödünçte akdî faiz oranı:.....	533
d) Temerrüt faizi ve oranı:.....	533
aa) Ticarî olmayan ödünçte temerrüt faiz oranı:.....	533
bb) Ticarî ödünçte temerrüt faizi oranı:.....	534
e) Yabancı para borçlarında faiz ve oranı:.....	535
f) Bileşik faiz:.....	536
aa) Ticarî olmayan ödünçte bileşik faiz:.....	536
bb) Ticarî ödünçte bileşik faiz:.....	536
g) Ödünç para verme işlerinde faiz:.....	537
VII- TÜKETİM ÖDÜNCÜ SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ:.....	537
A) SÖZLEŞMENİN OLAĞAN SEBEPLERLE SONA ERMESİ:.....	538
1) Tüketim ödünçü sözleşmesinin, kararlaştırılan belirli sürenin dolmasıyla sona ermesi:.....	538
2) Fesih bildirimi:.....	539
3) Sözleşmenin feshi:.....	539

a) Bildirimsiz fesih:	539
b) Önemli sebeplerle fesih:	540
B) KANUNÎ SONA ERME:	540

BÖLÜM ÜÇ İŞGÖRME BORCU DOĞURAN SÖZLEŞMELER

KISIM BİR HİZMET SÖZLEŞMELERİ

§ 16. GENEL HİZMET SÖZLEŞMESİ	543
I- TANIMI:	543
II- UNSURLARI:	544
A) İŞGÖRME UNSURU:	544
B) BAĞIMLILIK UNSURU:	545
C) ZAMAN UNSURU:	546
D) ÜCRET UNSURU:	546
E) ANLAŞMA UNSURU (HİZMET SÖZLEŞMESİNİN KURULMASI):	547
1) Hizmet sözleşmesinin açık olarak kurulması:	547
2) Hizmet sözleşmesinin örtülü olarak kurulması:	547
III- HİZMET SÖZLEŞMESİNİ DÜZENLEYEN HÜKÜMLERİN HUKUKÎ NİTELİĞİ:	548
IV- TÜRK BORÇLAR KANUNUNA GÖRE HİZMET SÖZLEŞMESİNİN ÇEŞİTLERİ:	549
V- HİZMET SÖZLEŞMESİNİN NİTELİKLERİ:	549
A) HİZMET SÖZLEŞMESİ, BİR BORÇ SÖZLEŞMESİDİR:	549
B) HİZMET SÖZLEŞMESİ, İKİ TARAF TAAM BORÇ YÜKLEYEN BİR SÖZLEŞMEDİR:	549
C) HİZMET SÖZLEŞMESİ, İVAZLI BİR SÖZLEŞMEDİR:	550
D) HİZMET SÖZLEŞMESİ SÜREKLİ BORÇ DOĞURAN BİR SÖZLEŞMEDİR:	550
E) HİZMET SÖZLEŞMESİ İŞÇİNİN KİŞİLİĞİNE BAĞLI BİR SÖZLEŞMEDİR:	550
VI- TARAFLARIN BORÇLARI:	551
A) İŞÇİNİN BORÇLARI:	551
1) İş bizzat (şahsen) görme borcu:	551
2) İşçinin işi özenle görme ve işverene bağlılık (sada kat) borcu:	551
3) İşçinin sadakat (bağlılık) borcu:	552
a) İşçi, işverene ait makineleri, araç ve gereçleri korumak zorundadır:	552

b)	İşçi başka işveren yanında çalışmamak, işverenle rekabet etmemek, iş barışını bozmamak zorundadır:	553
c)	Sır saklama borcu:	553
d)	Alınan ve elde edilen şeyleri teslim ve hesap verme borcu:	553
e)	Fazla çalışma borcu:	554
4)	Düzenlemelere ve talimata uyma borcu:	554
5)	İşçinin sorumluluğu:	555
B)	İŞVERENİN BORÇLARI:	556
1)	Ücret ödeme borcu:	556
a)	Genel olarak:	556
b)	Ücret çeşitleri:	557
c)	Fazla çalışma ücreti:	559
d)	Ücret ödeme zamanı:	559
e)	Ücret ödeme yeri:	560
f)	İşçiye ücretine mahsuben avans verme yükümlülüğü:	561
g)	Takas yasağı:	561
h)	İşgörme ediminin ifasının engellenmesi hâlinde ücret:	561
aa)	İşverenin temerrüdü hâlinde:	561
bb)	İşçinin çalışmayı durdurması hâlinde:	562
i)	Ücret alacağının haczi, devri ve rehnedilmesi:	562
2)	İş verme borcu:	563
a)	Genel olarak:	563
b)	Birim ücreti:	563
3)	İş araç ve malzemelerini verme borcu:	563
4)	Giderleri ödeme borcu:	564
a)	Genel olarak:	564
b)	Taşıma araçları:	564
c)	Giderlerin ödenmesi:	565
5)	İşverenin işçiyi gözetme, özellikle kişiliğini koruma borcu:	565
a)	Genel olarak:	565
b)	Ev düzeni içinde çalışmada:	566
c)	Kişisel verilerin kullanılmasında:	567
d)	Ceza şartı ve ibra:	567
6)	Tatil ve izin verme borcu:	568
a)	Hafta tatili ve iş arama izni:	568

b) Yıllık izin:	568
aa) Genel olarak:	568
bb) Yıllık iznin kullanılması:	569
cc) Yıllık izin ücreti:	569
7) Hizmet belgesi verme borcu:	569
8) Sınai ve fikri mülkiyet hakkına saygı borcu:	570
VII- HİZMET İLİŞKİSİNİN DEVRİ:	570
A) İŞYERİNİN TAMAMININ VEYA BİR BÖLÜMÜNÜN DEVİRİ:	570
B) HİZMET SÖZLEŞMESİNİN DEVİRİ:	570
VIII- HİZMET SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ:	571
A) BELİRLİ SÜRELİ HİZMET SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ:	571
B) BELİRSİZ SÜRELİ SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ:	572
1) Genel olarak fesih hakkı:	572
2) Deneme süresi içinde fesih:	573
C) İŞÇİNİN, FESİH HAKKININ KÖTÜYE KULLANILMASINA KARŞI KORUNMASI:	574
D) HİZMET SÖZLEŞMESİNİN HAKLI SEBEPLERLE DERHÂL FESHİ:	574
1) İşverenin ödeme güçsüzlüğüne düşmesi:	575
2) İşçinin haksız olarak işe başlamaması veya işi bırakması:	576
3) İşçinin veya işverenin ölümü:	576
a) İşçinin ölümü:	576
b) İşverenin ölümü:	576
IX- SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİNİN SONUÇLARI:	577
A) BORÇLARIN MUACCEL OLMASI:	577
B) HİZMETLE İLGİLİ ŞEYLERİ GERİ VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ:	577
X- REKABET YASAĞI:	578
A) REKABET YASAĞININ ŞARTLARI:	578
1) Her şeyden önce işçi ile işveren arasında bir rekabet ilişkisi bulunmalı ve bu anlaşmayla işçi, hizmet sözleşmesinin sona ermesinden sonra işverenle rekabet etmeme yükümlülüğünü üstlenmelidir:	578
2) Böyle bir anlaşmanın geçerli olması için işverenle olan hizmet ilişkisinin işçiye, müşteri çevresini tanıma, üretim sırlarını öğrenme imkânı vermesi ve bunları kullandığı zaman işverene önemli ölçüde zarar verme potansiyeline sahip olması gerekir:	579
3) İşçi, fiil ehliyetine sahip olmalıdır:	579

4) Rekabet yasağı anlaşması yazılı şekilde yapılmalıdır:	579
B) SINIRLANDIRILMASI:	579
C) AYKIRI DAVRANIŞLARIN SONUÇLARI:	580
D) SONA ERMESİ:	580
§ 17. EVDE HİZMET SÖZLEŞMESİ	581
I- GENEL BİLGİ VE TANIM:	581
II- İŞÇİ VE İŞVERENİN EVDE HİZMET SÖZLEŞMESİNE ÖZGÜ ÖZEL BORÇLARI:.....	582
A) İŞÇİNİN ÖZEL BORÇLARI:.....	582
1) İşin yapılması:.....	582
2) İşveren tarafından sağlanan malzeme ve iş araçlarına gereken özeni gösterme:.....	583
B) İŞVERENİN ÖZEL BORÇLARI:	583
1) Ürünün kabulü ve ayıp bildirimi:.....	583
2) Ücret:	584
a) Genel olarak:	584
b) Çalışmanın engellenmesi hâlinde ücret ödenmesi:	584
III- EVDE HİZMET SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ:.....	584
IV- EVDE HİZMET SÖZLEŞMESİNE GENEL HÜKÜMLERİN UYGULANMASI:.....	585
§ 18. PAZARLAMACILIK SÖZLEŞMESİ	586
I- TANIMI:	586
II- PAZARLAMACILIK SÖZLEŞMESİNİN ÖZELLİKLERİ:	586
III- PAZARLAMACILIK SÖZLEŞMESİNİN KURULMASI VE ŞEKLİ:	587
IV- PAZARLAMACININ YÜKÜMLÜLÜK VE YETKİLERİ:	587
A) PAZARLAMACININ YÜKÜMLÜLÜKLERİ:	587
1) Pazarlamacının müşterileri ziyaret yükümlülüğü:.....	587
2) Pazarlamacının kendisi ve üçüncü kişi hesabına işlem yapmama yükümlülüğü:.....	587
3) Pazarlamacının talimatta öngörülen fiyatlara uyma yükümlülüğü:	588
4) Pazarlamacının, pazarlama faaliyetleri ile ilgili olarak işverene düzenli bilgi verme yükümlülüğü:	588
5) Pazarlamacının, müşterilerin ödeme yapmamalarından veya diğer yükümlülüklerini ifa etmemelerinden dolayı sorumlu olacağına ilişkin yaptığı garanti anlaşmaları, kesin olarak hükümsüzdür:	588
B) PAZARLAMACININ YETKİLERİ:	588
V- İŞVERENİN ÖZEL YÜKÜMLÜLÜKLERİ:	589

A) PAZARLAMACIYA TANINAN FAALİYET ALANINDA BAŞKALARINA FAALİYETTE BULUNMA YETKİSİ TANIMAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ:.....	589
B) ÜCRET ÖDEME YÜKÜMLÜLÜĞÜ:.....	589
C) KOMİSYON ÖDEME YÜKÜMLÜLÜĞÜ:.....	590
D) PAZARLAMA FAALİYETİNİN ENGELLENMESİ HALİNDE ÜCRET ÖDEME YÜKÜMLÜLÜĞÜ:	590
E) HARCAMALAR:	590
VI- HAPİS HAKKI:.....	591
VII- PAZARLAMACILIK SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ:.....	591
A) ÖZEL FESİH SÜRESİ:.....	591
B) PAZARLAMACIYA ÖDENECEK KOMİSYON:	591
VIII- HİZMET SÖZLEŞMESİNE İLİŞKİN HÜKÜMLERİN UYGULANMASI:.....	592

KISIM İKİ ESER SÖZLEŞMESİ

19. SÖZLEŞMENİN TANIMI, NİTELİKLERİ VE UNSURLARI	593
I- SÖZLEŞMENİN TANIMI	594
II- SÖZLEŞMENİN NİTELİKLERİ	595
A) ESER SÖZLEŞMESİ BİR BORÇ SÖZLEŞMESİDİR:	595
B) ESER SÖZLEŞMESİ, TAM İKİ TARAFA BORÇ YÜKLEYEN BİR SÖZLEŞMEDİR:	595
C) ESER SÖZLEŞMESİ İVAZLI BİR SÖZLEŞMEDİR	596
D) ESER SÖZLEŞMESİ RIZAİ BİR SÖZLEŞMEDİR:	597
E) ESER SÖZLEŞMESİ, ANİ EDİMLİ, FAKAT BAZI HALLERDE UZUN SÜRELİ BİR SÖZLEŞMEDİR	597
III- SÖZLEŞMENİN UNSURLARI	598
A) BİR ESER MEYDANA GETİRME UNSURU:	598
1) Genel bilgi:	598
2) Eser kavramını açıklayan görüşler:	598
a) Maddî eser görüşü:	598
b) Maddî ve manevî eser görüşü:	599
3) Meydana getirme:	604
a) Kavram:	604
b) Türleri:	605
aa) Yeni (ilk defa) bir eser meydana getirme:	605
bb) Mevcut bir eseri değiştirme:	605
cc) Mevcut bir eseri ortadan kaldırma, yok etme:	605
B) BEDEL UNSURU:	606
C) ANLAŞMA UNSURU:	606
IV- ESER SÖZLEŞMESİNİN BAZI SÖZLEŞMELERDEN FARKI	608

A) HİZMET SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:	608
B) VEKÂLET SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:	610
C) SATIŞ SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:	612
D) YAYIM SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:	614
§ 20. TARAFLARIN BORÇLARI	615
I- SÖZLEŞMENİN TARAFLARI.....	615
II- YÜKLENİCİNİN BORÇLARI:.....	617
A) BİR ESER MEYDANA GETİRME BORCU:.....	617
1) Genel olarak:.....	617
2) Yüklenicinin eseri şahsen meydana getirme borcu:	618
a) Yüklenicinin eseri şahsen meydana getirme veya kendi yönetiminde başkasına yaptırma borcu:	618
b) Yüklenicinin eseri başkasına yaptırma yetkisi:	619
aa) Genel olarak alt yüklenicilik ilişkisi:	619
bb) Asıl yüklenici ile alt yüklenici arasındaki ilişki:	622
cc) İşsahibi ile alt yüklenici arasındaki ilişki:	622
dd) Asıl yüklenicinin, alt yüklenicinin eylemlerinden dolayı işsahibine karşı sorumluluğu:.....	624
c) Yüklenicinin sözleşmeyi bir bütün olarak devir yetkisi:.....	625
B) ARAÇ VE GEREÇ SAĞLAMA BORCU:.....	625
C) MALZEME SAĞLAMA BORCU:.....	626
1) Genel olarak:.....	626
2) Malzemenin yüklenici tarafından sağlanması:	627
3) Malzemenin işsahibi tarafından sağlanması:	628
a) Genel olarak:	628
b) Yüklenicinin malzemeyi özenle kullanma, hesap verme ve artanı geri verme borcu:	629
c) Yüklenicinin bildirim yükümlülüğü:	630
D) ESERİ TESLİM BORCU.....	631
1) Genel olarak.....	631
2) Teslim yeri:	632
3) Teslim zamanı:	632
E) MÜLKİYETİ GEÇİRME BORCU:.....	633
F) YÜKLENİCİNİN ÖZEN BORCU:.....	634
1) Genel olarak:.....	634
2) Yüklenicinin başlıca özen yükümlülükleri:	636
a) Yüklenicinin işsahibini aydınlatma, ona bilgi verme yükümlülüğü:	636

b)	Yüklenicinin işsahibinin şahıs ve malvarlığı değerlerini koruma yükümlülükleri:	637
c)	Yüklenicinin diğer özen yükümlülükleri:	638
3)	Yüklenicinin özen borcuna aykırı davranması:	639
a)	Genel olarak:	639
b)	Yüklenicinin, işe geç başlaması veya sözleşmeye aykırı olarak işi geciktirmesi ya da gecikme yüzünden işin kararlaştırılan zamanda bitirilemeyeceğinin anlaşılması nedeniyle temerrüde düşmesinden dolayı işsahibinin sözleşmeden dönme hakkı:	639
aa)	Yüklenici her şeyden önce işe geç başlamalı veya sözleşmeye aykırı olarak işi geciktirmeli ya da tüm tahminlere göre işi belirlenen zamanda bitiremeyeceği açık olarak anlaşılmalıdır:	640
bb)	Yüklenicinin eseri meydana getirmesindeki gecikmede işsahibine yüklenilebilir herhangi bir kusur bulunmamalıdır:	641
cc)	Nihayet somut olayda TBK. m. 117-125 arasında düzenlenmiş bulunan borçlu temerrüdünün diğer tüm şartları gerçekleşmiş olmalıdır:	641
c)	Meydana getirilme sırasında yüklenicinin kusuru nedeniyle eseri, ayıplı veya sözleşmeye aykırı bir şekilde meydana getireceğinin açıkça görülmesi hâlinde, işsahibinin ayıbın ve aykırılığın giderilmesini isteme, aksi hâlde işin devamını üçüncü kişiye verme hakkı:	642
G)	YÜKLENİCİNİN AYIPTAN SORUMLULUĞU:	644
1)	Yüklenicinin ayıptan sorumluluğunun maddi şartları:	644
a)	Eser ayıplı olmalıdır:	644
b)	Ayıp, işsahibine yüklenilmemelidir:	645
aa)	Genel olarak:	645
bb)	Şartları:	646
aaa)	Ayıp, işsahibinin bir talimatından veya ona yüklenebilecek bir sebepten kaynaklanmalıdır:	646
bbb)	Yüklenici aydınlatma ve uyarma borcunu yerine getirmelidir:	647

ccc) Eserdeki ayıp ile işsahibinin talimatı veya kişisel kusuru arasında uygun illiyet bağı bulunmalıdır.....	649
cc) Hüküm ve sonuçları:	649
c) İşsahibi eseri kabul etmemiş olmalıdır:	650
2) Yüklenicinin ayıptan sorumluluğunun şekli şartları:	652
a) İşsahibinin yerine getirmesi gereken külfetler:	652
aa) İşsahibinin eseri gözden geçirme külfeti:	653
aaa) Gözden geçirmenin tarzı:	653
bbb) Gözden geçirme zamanı:	654
ccc) Gözden geçirme yeri:	654
bb) İşsahibinin ayıbı bildirme külfeti:	655
aaa) Ayıp bildiriminin içeriği:	655
bbb) Ayıp bildiriminin şekli:	656
ccc) Ayıp bildiriminin zamanı:	656
3) İşsahibinin ayıptan doğan hakları	657
a) Genel bilgi:	657
b) Sözleşmeden dönme hakkı:	658
aa) Genel bilgi:	658
bb) Dönmenin sonuçları:	659
c) Bedelden indirim isteme hakkı:	661
aa) Kavram ve şartları:	661
bb) Hüküm ve sonuçları:	661
d) Eserin onarılmasını isteme hakkı:	662
e) İşsahibinin tazminat isteme hakkı:	663
aa) Genel bilgi:	663
bb) Tazminatın şartları:	663
aaa) Eser ayıplı olmalıdır:	663
bbb) İşsahibi zarara uğramış olmalıdır:	664
ccc) Ayıpla zarar arasında uygun illiyet bağı bulunmalıdır:	664
ddd) Yüklenici kusurlu olmalıdır:	664
f) Ayıptan doğan davaların tâbi olduğu zamanaşımı:	665
g) Ayıptan sorumluluğu kaldıran veya sınırlayan anlaşmalar:	666
III- İŞ SAHİBİNİN BORÇLARI.....	666
A) GENEL OLARAK.....	666
B) BEDEL ÖDEME BORCU:	667
C) BEDEL TÜRLERİ.....	668
1) Götürü bedel (kesin bedel=sabit bedel):	668
a) Kural:	668

b)	İstisna: Başlangıçta öngörülemeyen olağanüstü durumlar nedeniyle kesin bedelin artırılması-Aşırı ifa güçlüğüne dayalı uyarlama:	671
aa)	Genel bilgi:	671
bb)	Bedel artışının- Uyarlamanın şartları:	672
aaa)	Başlangıçta öngörülemeyen veya öngörülebilip de taraflarca göz önünde tutulmayan olağanüstü bir durum (olay) ortaya çıkmış olmalıdır:	672
bbb)	Öngörülemeyen olağanüstü durum, götürü bedel ile eserin yapılmasını engellemeli veya son derece güçleştirmelidir:	674
1/a)	Genel bilgi:	674
1/b)	Edimler arasındaki denge önemli ölçüde bozulmuş olmalıdır:	676
ccc)	Yüklenici bu duruma kendi kusuruyla sebebiyet vermemiş olmalıdır:	677
ddd)	Yüklenici, bu durumu iş sahibine bildirmek zorundadır:	677
eee)	Yüklenici bu haktan önceden vazgeçmemiş olmalıdır:	677
cc)	Hüküm ve sonuçları:	678
aaa)	Genel olarak:	678
bbb)	Yüklenicinin uyarlama isteme hakkı:	679
ccc)	Yüklenicinin dönme veya fesih hakkı:	681
2)	Yaklaşık bedel (Değere göre bedel):	682
a)	Genel olarak:	682
b)	Yaklaşık bedelin aşırı oranda aşılması:	685
aa)	Genel bilgi:	685
bb)	Şartları:	685
aaa)	Başlangıçta yaklaşık olarak bir bedel belirlenmiş olmalıdır:	685
bbb)	Başlangıçta yaklaşık olarak belirlenen bedel aşırı ölçüde aşılmış olmalıdır:	686
ccc)	Bu aşmaya iş sahibi kusuruyla sebep olmamalıdır:	686
cc)	Hüküm ve sonuçları:	687
aaa)	Eser iş sahibinin arsası üzerine yapılmaktadır:	687
1/a)	İş sahibinin bedelden uygun bir indirim isteme hakkı:	687

1/b) İşsahibinin sözleşmeyi feshetmesi:.....	688
bbb) Eser, işsahibinin arsası üzerine yapılmamaktadır:	689
3) Tarafların sözleşmede bedel miktarını önceden hiç belirlememeleri.....	690
D) BEDELİN MUACCEL OLMASI:.....	690
1) Genel bilgi:	690
2) Muacceliyet zamanı:	691
3) Şartları:.....	692
4) Hüküm ve sonuçları:	692
§ 21. ESER SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ.....	694
I- GENEL BİLGİ:	694
II- İFA NEDENİYLE SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ:	694
III- İŞ SAHİBİNİN TAZMİNAT KARŞILIĞI SÖZLEŞMEYİ FESHETMESİ:.....	694
A) GENEL OLARAK.	694
B) ŞARTLARI:	696
1) Eser henüz tamamlanmamış olmalıdır:	696
2) İşsahibi; yükleniciye fesih iradesini bildirmelidir:	696
C) SONUÇLARI:.....	697
1) Sözleşme ve borç sona erer:	697
2) Eserin yapılmış olan kısmı tasfiye edilmelidir:	698
3) Yüklenicinin tüm zararı tazmin edilmelidir:	698
IV- SÖZLEŞMENİN İMKÂNSIZLIK NEDENİYLE SONA ERMESİ:	701
A) İMKÂNSIZLIĞIN, ESERİN BEKLENMEDİK BİR OLAY SONUCU YOK OLMASINDAN KAYNAKLANMASI:.....	701
1) Genel bilgi:	701
2) Şartları:.....	702
a) Eser yok olmalıdır:	702
b) Eser, beklenmedik bir olay sonucu yok olmalıdır:.....	703
c) Eser, teslim edilmemiş olmalıdır:	703
d) İşsahibi temerrüde düşmemiş olmalıdır:.....	704
3) Sonuçları:	704
B) İMKÂNSIZLIĞIN İŞSAHİBİNE YÜKLETİLEN BİR SEBEPTEN KAYNAKLANMASI:.....	705
1) İmkânsızlığın işsahibininin sağladığı malzeme veya arsanın ayıbından ya da yanlış talimatlarından kaynaklanması:	705

a) Şartları:	706
aa) Eser yok olmalıdır:	706
aaa) Eser, işsahibine yükletilen bir olay sonucu yok olmalıdır:	706
bbb) Yüklenici kusurlu olmamalıdır:	707
bb) Yüklenici doğabilecek olumsuz sonuçları zamanında işsahibine bildirmiş olmalıdır:	707
b) Sonuçları:	708
aa) Yüklenici her şeyden önce yaptığı işin değerini isteyebilir:	708
bb) Yüklenici bu değere girmeyen giderlerinin ödenmesini isteyebilir:	708
cc) Yüklenici uğradığı zararın giderilmesini isteyebilir:	708
2) İmkânsızlığın işsahibi ile ilgili beklenmedik bir olaydan kaynaklanması:	708
a) Şartları:	709
aa) Yüklenici yönünden ifanın, özellikle eserin tamamlanmasının imkânsızlaşması:	709
bb) İmkânsızlığa beklenmedik bir olay sebep olmalıdır:	709
cc) Beklenmedik olay işsahibiyle ilgili olmalıdır:	709
b) Sonuçları:	710
C) İMKÂNSIZLIĞIN YÜKLENİCİNİN ÖLMESİ VEYA YETENEĞİNİ KAYBETMESİNDEN KAYNAKLANMASI:	710
1) Genel bilgi:	710
2) Şartları:	711
a) Yüklenici yönünden sonraki imkânsızlık söz konusu olmalıdır:	711
b) Sözleşme yüklenicinin kişisel nitelikleri gözönünde tutularak yapılmış olmalıdır:	712
c) Yüklenici ölmüş ya da eseri tamamlama yeteneğini kaybetmiş olmalıdır:	712
d) Yüklenici kusursuz olmalıdır:	713
3) İspat yükü:	714
4) TBK. m. 486 hükmünün hukukî niteliği:	714
5) Sonuçları:	714

KISIM ÜÇ VEKÂLET SÖZLEŞMESİ

§ 22. TANIMI, NİTELİKLERİ, UNSURLARI, DİĞER SÖZLEŞMELERDEN FARKI.....	716
I- TANIMI:.....	716
II- NİTELİKLERİ:.....	717
A) VEKÂLET SÖZLEŞMESİ BİR BORÇ SÖZLEŞMESİDİR:	717
B) VEKÂLET SÖZLEŞMESİ İKİ TARAFA BORÇ YÜKLEYEN BİR SÖZLEŞMEDİR:.....	717
C) VEKÂLET SÖZLEŞMESİ İLKE OLARAK İVAZSIZ BİR SÖZLEŞMEDİR:.....	718
D) VEKÂLET SÖZLEŞMESİ SÜREKLİ SÖZLEŞME BENZERİ BİR SÖZLEŞMEDİR:.....	718
III- UNSURLARI:.....	719
A) BİR İŞİN GÖRÜLMESİ, BİR İŞLEMİN YAPILMASI:.....	719
B) İŞİN VEKÂLET VEREN YARARINA GÖRÜLMESİ UNSURU:.....	721
C) ANLAŞMA UNSURU:.....	722
1) Genel olarak:.....	722
2) Şekil:.....	724
D) VEKÂLET SÖZLEŞMESİNİN TALİLİK (İKİNCİLLİK) UNSURU:.....	725
E) TARAFLARIN HER ZAMAN VEKÂLETİ SONA ERDİRME YETKİSİ:.....	726
F) ÜCRET UNSURU:.....	728
IV- VEKÂLET SÖZLEŞMESİNİN BENZER SÖZLEŞMELERDEN FARKI:.....	728
A) HİZMET SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:.....	728
B) ESER SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:.....	730
§ 23. TARAFLARIN BORÇLARI VE SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ.....	732
I- VEKİLİN BORÇLARI:.....	732
A) İŞGÖRME (BİR İŞİ GÖRME VEYA BİR İŞLEMİ YAPMA) BORCU:.....	732
1) Genel olarak:.....	732
2) Vekilin temsil yetkisi:.....	732
a) Genel olarak:.....	732
aa) Dava açamaz:.....	734
bb) Sulh olamaz:.....	734
cc) Tahkim ve hakem sözleşmesi yapamaz:.....	734
dd) Kambiyo taahhüdünde bulunamaz:.....	735

ee) Bağışlama yapamaz:.....	735
ff) Taşınmaz malları devredemez ve bir hakla sınırlandıramaz:	735
B) VEKİLİN VEKÂLET İŞİNİ ŞAHSEN GÖRME BORCU:.....	735
1) İlke: Vekilin vekâleti şahsen ifa yükümlülüğü:	735
2) İstisna: Vekilin işi başkasına yaptırma yetkisi:	736
a) Genel olarak:	736
b) Alt vekâletin caiz olduğu hâller:	737
aa) Şartları:	737
bb) Hüküm ve sonuçları:	738
aaa) Vekil ile vekâlet veren arasındaki ilişki:	738
bbb) Vekil ile alt vekil arasındaki ilişki:	739
ccc) Vekâlet veren ile alt vekil arasındaki ilişki:	739
C) VEKİLİN, VEKÂLET VERENİN TALİMATINA UYMA BORCU:.....	740
1) Genel bilgi:	740
2) Talimata uymamanın sonuçları:	741
D) VEKİLİN VEKÂLETİ ÖZENLE İFA BORCU:	742
1) Genel bilgi:	742
2) Özen borcuna aykırılığın sonuçları:	743
E) VEKİLİN VEKÂLET VERENE BAĞLILIK (SADAKAT) BORCU:.....	744
1) Bilgi verme borcu:	745
2) Sır saklama borcu:	745
3) Menfaat uyumsuzluklarını önleme veya giderme borcu:	746
F) VEKİLİN HESAP VERME BORCU:	746
G) VEKİLİN ALDIĞI ŞEYLERİ VEKÂLET VERENE GERİ VERME BORCU:	747
1) Doğrudan temsilde (doğrudan vekâlette) geri verme:	747
2) Dolaylı temsilde (dolaylı vekâlette) geri verme:	748
a) Genel olarak:	748
b) Alacak hakkı yönünden:	748
aa) Genel bilgi:	748
bb) Kanunî devir hakkının şartları:	748
aaa) Bir alacak hakkı söz konusu olmalıdır:	748
bbb) Söz konusu alacak, vekilin kendi adına ve vekâlet veren hesabına gördüğü işlerden doğan üçüncü kişilerdeki alacak olmalıdır:	749

ccc) Vekâlet veren, vekile karşı vekâletten doğan bütün borçlarını yerine getirmiş olmalıdır:	749
cc) Sonuçları:	749
aaa) Taşınır mallar yönünden:	750
bbb) Taşınmaz mallar yönünden:	751
II- VEKÂLET VERENİN BORÇLARI:	751
A) VEKÂLET VERENİN ÜCRET ÖDEME BORCU:	751
B) VEKÂLET VERENİN VEKİL TARAFINDAN YAPILAN GİDERLERİ, VERİLEN AVANSLARI FAİZİYLE BİRLİKTE ÖDEME BORCU:	752
1) Her şeyden önce kurulmuş geçerli bir vekâlet sözleşmesi bulunmalıdır:	752
2) Vekil, avans ve gideri, işin görülmesi için kullanmış olmalıdır:	752
3) Vekâlet gereği gibi ifa edilmiş olmalıdır:	752
C) VEKİLİ, VEKÂLET VEREN HESABINA YÜKLENDİĞİ BORÇLARDAN KURTARMA BORCU:	753
D) VEKİL, VEKÂLETİN İFASI SEBEBİYLE UĞRADIĞI ZARARIN GİDERİLMESİNİ VEKÂLET VERENDEN İSTEYEBİLİR :	753
1) Şartları:	753
a) Vekil bir zarara uğramış olmalıdır:	753
b) Sözleşme ihlâl edilmiş olmalıdır:	754
c) Sözleşmenin ihlâliyle meydana gelen zarar arasında uygun illiyet bağı bulunmalıdır:	754
d) Vekâlet veren kusursuzluğunu ispat edememiş olmalıdır:	754
2) Sonuçları:	754
III- VEKÂLETİN SONA ERMESİ:	755
A) SONA ERME SEBEPLERİ:	755
1) Vekâletin tek taraflı olarak sona erdirilmesi:	755
2) Vekâletin, işin görülmesi veya belirlenen sürenin dolmasıyla sona ermesi:	755
3) Ölüm, ehliyetin kaybedilmesi ve iflâs:	755
B) VEKÂLETİN SONA ERMESİNİN HÜKÜM VE SONUÇLARI:	756

KISIM DÖRT

SAKLAMA BORCU DOĞURAN SÖZLEŞMELER

§ 24. GENEL SAKLAMA SÖZLEŞMESİ	757

I- TANIM:	757
II- NİTELİKLERİ:	758
A) SAKLAMA SÖZLEŞMESİ İKİ TARAFA BORÇ YÜKLEYEN BİR SÖZLEŞMEDİR:	758
B) SAKLAMA SÖZLEŞMESİ, İVAZSIZ BİR SÖZLEŞMEDİR:	758
C) SAKLAMA SÖZLEŞMESİ RIZAİ BİR SÖZLEŞMEDİR:	758
D) SAKLAMA SÖZLEŞMESİ, SÜREKLİ BİR SÖZLEŞMEDİR:	759
II- SÖZLEŞMENİN UNSURLARI:	759
A) TAŞINIR MAL UNSURU:.....	759
B) GÜVENLİ BİR YERDE SAKLAMA UNSURU:	760
C) GERİ VERME UNSURU:.....	760
D) TARAFLARIN ANLAŞMASI UNSURU:	761
III- TARAFLARIN BORÇLARI:	762
A) SAKLAYANIN BORÇLARI:	762
1) Şeyi koruma borcu:	762
2) Şeyi kullanmama borcu:	762
3) Şeyi geri verme borcu:	763
4) Diğer borçları:.....	765
B) SAKLATANIN BORÇLARI:	765
1) Masrafları ödeme borcu:	765
2) Zararı tazmin borcu:	765
3) İvazlı saklama sözleşmesinde ücret ödeme borcu:	765
IV- SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ:	765
A) BELİRLİ SÜRELİ SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ:	765
B) BELİRSİZ SÜRELİ SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ:	766
§ 25. MİSLİ ŞEYLERİ SAKLAMA (USULSÜZ SAKLAMA)	
SÖZLEŞMESİ	767
I- KAVRAM VE ŞARTLARI:	767
II- HÜKÜM VE SONUÇLARI:	768

BÖLÜM BEŞ

TEMİNAT BORCU DOĞURAN SÖZLEŞMELER

§ 26. KEFALET SÖZLEŞMESİ	771
I- TANIM:	771
II- KEFALET SÖZLEŞMESİNİN NİTELİĞİ:	772
A) KEFALET SÖZLEŞMESİ TEK TARAFA BORÇ YÜKLEYEN BİR SÖZLEŞMEDİR:	772
B) KEFALET SÖZLEŞMESİ İVAZSIZ BİR SÖZLEŞMEDİR: ...	773

C)	KEFALET SÖZLEŞMESİ SÜREKLİ SÖZLEŞME BENZERİ BİR SÖZLEŞMEDİR:.....	773
III-	KEFALET BORCUNUN ÖZELLİKLERİ:.....	774
A)	KEFALET BORCU, ASIL BORÇTAN AYRI BAĞIMSIZ BİR BORÇTUR:.....	774
B)	KEFALET BORCU BİR PARA BORCUDUR:.....	774
C)	KEFALET BORCU BAĞIMLI BİR YAN (FER'İ) BORÇTUR:.....	776
D)	KEFALET BORCU İKİNCİL (TALİ) BİR BORÇTUR:.....	776
E)	KEFALET BORCU, TEMİNAT SEBEBİNE DAYANAN BİR BORÇTUR:.....	777
IV-	BENZER SÖZLEŞMELERDEN FARKI:.....	777
A)	REHİN SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:.....	777
B)	GARANTİ SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:.....	778
1)	Genel bilgi:.....	778
2)	Aradaki farklar:.....	779
a)	Kefilin borcu, yan (fer'i nitelikte) bir borç iken garanti verenin borcu aslî borçtur:.....	779
b)	Kefil, alacaklının haklarına halef olur:.....	779
C)	MÜTESELSİL BORÇTAN FARKI:.....	779
D)	BORCA KATILMADAN FARKI:.....	780
V-	KEFALETİN ŞARTLARI:.....	780
A)	MEVCUT VE GEÇERLİ ASLÎ BİR BORÇ OLMALIDIR:.....	780
B)	KEFİL, KEFALET EHLİYETİNE SAHİP OLMALIDIR:.....	782
C)	KEFALET SÖZLEŞMESİNİN ŞEKLİ:.....	784
VI-	KEFALETİN ÇEŞİTLERİ:.....	785
A)	ADİ KEFALET:.....	785
B)	MÜTESELSİL KEFALET:.....	787
C)	TOPLU KEFALET:.....	789
1)	Kısmî kefalet:.....	789
2)	Bağımsız toplu kefalet:.....	789
3)	Birlikte kefalet:.....	790
a)	Adi birlikte kefalet:.....	790
b)	Müteselsil birlikte kefalet:.....	790
D)	KEFİLE KEFALET:.....	791
E)	RÜCUA KEFALET:.....	791
VII-	KEFİL İLE ALACAKLI ARASINDAKİ İLİŞKİ:.....	792
A)	KEFİLİN SORUMLULUĞU:.....	792
1)	Asıl borç:.....	793
2)	Yan borçlar:.....	793
a)	Akdî faizler:.....	793
b)	Borçlunun kusur ve temerrüdünün yasal sonuçları:.....	794

c)	Dava ve takip masrafları ile rehinlerin kefile tesliminin ve rehin haklarının devrinin sebep olduğu masraflar:.....	795
B)	KEFİLİN TAKİBİ:.....	796
C)	KEFİLİN İLERİ SÜREBİLECEĞİ DEF'İLER:	796
D)	ÖDEMENİN KABULÜNÜ İSTEME HAKKI:	798
E)	ALACAKLININ KEFİLE, BORÇ SENETLERİNİ TESLİM VE GEREKLİ BİLGİLERİ VERME BORCU:	798
F)	ALACAKLININ, BORÇLUNUN İFLASI HÂLİNDE ALACAĞI İFLÂS MASASINA KAYDETTİRME VE DURUMU KEFİLE BİLDİRME BORCU:	799
VIII-	KEFİL İLE BORÇLU ARASINDAKİ İLİŞKİ:	800
A)	KEFİLİN, BORÇLUDAN KENDİSİNE GÜVENCE VERİLMESİNİ VE BORÇTAN KURTARILMASINI İSTEME HAKKI:	800
1)	Genel bilgi:	800
2)	Şartları:.....	800
a)	Asıl borçlu, kefile karşı üstlendiği yükümlülüklerle, özellikle belli bir süre içinde kendisini borçtan kurtarma vaadine aykırı davranmalıdır:.....	800
b)	Asıl borçlu temerrüde düşmüş veya yerleşim yerini diğer bir ülkeye nakletmesi yüzünden takibat önemli ölçüde güçleşmiş olmalıdır:	800
c)	Asıl borçlunun mali durumunun, güvencelerin değer kaybetmesi veya borçlunun kusuru sonucunda kefil için mevcut tehlike, kefaletin yapıldığı tarihe göre önemli ölçüde artmış olmalıdır:.....	801
B)	KEFİLİN, BORÇLUYA RÜCU VE ALACAKLININ HAKLARINA HALEF OLMA HAKKI:.....	801
C)	KEFİLİN BORÇLUYA BİLDİRİM YÜKÜ:.....	802
IX-	KEFALET SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ:	803
A)	KANUN GEREĞİNCE SONA ERME:.....	803
1)	Asıl borcun sona ermesi nedeniyle kefaletin sona ermesi:.....	803
2)	On yılın geçmesiyle kefaletin sona ermesi:	804
B)	KEFALETE ÖZGÜ SEBEPLERLE SONA ERME:	805
1)	Kefaletten dönme:	805
a)	Genel bilgi:	805
b)	Şartları:	805

aa) Kefilin güvence verdiği borç gelecekte doğacak bir borç olmalıdır:	806
bb) Borçlunun borcun doğumundan önceki malî durumu sözleşmenin yapılmasından sonra önemli ölçüde bozulmuş olmalıdır:	806
cc) Borç henüz doğmamış olmalıdır:	806
dd) Kefil bu durumu alacaklıya yazılı olarak bildirmelidir:	806
c) Sonuçları:	806
2) Sürenin sona ermesi veya ihbar:	807
a) Belirli süreli kefalet sözleşmesinin sona ermesi:	807
b) Belirli süreli olmayan kefalet sözleşmesinin sona ermesi:	807
3) Çalışanlara kefalette:	808

BÖLÜM ALTI KUMAR VE BAHİS

§ 27. GENEL BİLGİ, TANIM, UYGULAMA ALANI, HÜKÜM VE SONUÇLARI	809
I- GENEL BİLGİ:	809
II- TANIM:	810
III- UYGULAMA ALANI:	811
IV- HÜKÜM VE SONUÇLARI:	813
A) KUMAR VE BAHİS BORCU EKSİK BORÇ OLDUĞU İÇİN BUNDAN DOĞAN ALACAK, DAVA KONUSU OLAMAYACAĞI GİBİ, İCRA YOLUYLA DA TAKİP EDİLEMEZ:	813
B) KUMAR VE BAHİSTEN DOĞAN ALACAK TAKAS EDİLEMEZ, DEVREDİLEMEZ, YENİLENEMEZ:	814
C) KUMAR VE BAHİS BORCU TEMİNATA BAĞLANAMAZ:	814
D) İSTENEREK ÖDENEN KUMAR VE BAHİS BORCU GERİ İSTENEMEZ:	815

BÖLÜM YEDİ
ÖMÜR BOYU GELİR VE ÖLÜNCEYE KADAR BAKMA
SÖZLEŞMELERİ

KISIM BİR
ÖMÜR BOYU GELİR SÖZLEŞMESİ

§ 28. TANIM, ŞEKLİ, BORCUN İFASI, GELİRİN DEVRİ	817
I- TANIM VE GENEL BİLGİ:	817
II- SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ:	819
III- GELİR BORÇLUSUNUN BORÇLARI:	820
IV- GELİRİN DEVRİ:	821
V- GELİRİN HACZEDİLMESİ:	822
VI- ZAMANAŞIMI:	822

KISIM İKİ
ÖLÜNCEYE KADAR BAKMA SÖZLEŞMESİ

§ 29. TANIMI, NİTELİKLERİ, UNSURLARI, TARAFLARIN	
BORÇLARI, SONA ERMESİ	823
I- TANIMI:	823
II- ÖLÜNCEYE KADAR BAKMA SÖZLEŞMESİNİN	
ÇEŞİTLERİ:	824
III- SÖZLEŞMENİN NİTELİKLERİ:	825
A) ÖLÜNCEYE KADAR BAKMA SÖZLEŞMESİ İKİ	
TARAFA TAM BORÇ YÜKLEYEN BİR	
SÖZLEŞMEDİR:	825
B) ÖLÜNCEYE KADAR BAKMA SÖZLEŞMESİ İVAZLI	
BİR SÖZLEŞMEDİR:	825
C) ÖLÜNCEYE KADAR BAKMA SÖZLEŞMESİ RIZAÎ BİR	
SÖZLEŞMEDİR:	826
D) ÖLÜNCEYE KADAR BAKMA SÖZLEŞMESİ SÜREKLİ	
BİR SÖZLEŞMEDİR:	826
E) ÖLÜNCEYE BAKMA SÖZLEŞMESİ TALİH VE	
TESADÜFE BAĞLI BİR SÖZLEŞMEDİR:	826
IV. ÖLÜNCEYE KADAR BAKMA SÖZLEŞMESİNİN	
UNSURLARI:	826
A) BAKIP GÖZETME UNSURU:	826
B) BİR MALVARLIĞI VEYA MALVARLIĞI DEĞERİNİ	
DEVRETME UNSURU:	827
C) SÜREKLİLİK UNSURU:	827
D) TALİH VE TESADÜFE BAĞLILIK UNSURU:	827
E) ANLAŞMA UNSURU:	827

V. SÖZLEŞMENİN KURULMASI:	828
A) SÖZLEŞMENİN TARAFLARI:	828
B) EHLİYET:	828
C) SÖZLEŞMENİN TÂBİ OLDUĞU ŞEKİL:	828
VI. TARAFLARIN BORÇLARI:	829
A) BAKIM ALACAKLISININ BORÇLARI:	829
1) Bir malvarlığı değerini devretme borcu:	829
B) BAKIM BORÇLUSUNUN BORÇLARI:	831
1) Bakım alacaklısını aile topluluğu içine kabul borcu:	831
2) Bakıp gözetme borcu:	832
VII- ÖLÜNCEYE KADAR BAKMA SÖZLEŞMESİNİN İPTALİ VE TENKİSİ:	832
A) NAFKA ALACAKLILARININ ÖLÜNCEYE KADAR BAKMA SÖZLEŞMESİ HAKKINDA AÇACAKLARI İPTAL DAVASI:	833
B) SAKLI PAYLI MİRASÇILARIN AÇACAKLARI TENKİS DAVASI:	834
C) BAKIM ALACAKLISININ ALACAKLILARININ ÖLÜNCEYE KADAR BAKMA SÖZLEŞMESİNİ İPTAL DAVASI:	834
VIII- SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ:	835
A) GENEL OLARAK:	835
B) EDİMLER ARASINDA ÖNEMLİ ÖLÇÜDEKİ ORANSIZLIK NEDENİYLE SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ:	835
C) SÖZLEŞMENİN, DEVAMININ BORCA AYKIRILIK NEDENİYLE ÇEKİLMEZ VEYA DİĞER ÖNEMLİ SEBEPLERLE İMKANSIZ HALE GELMESİ YA DA AŞIRI ÖLÇÜDE GÜÇLEŞMESİ YÜZÜNDEN FESHİ:	836
D) BAKIM BORÇLUSUNUN ÖLÜMÜ:	838
IX- BAKIM ALACAĞININ DEVREDİLEMEMESİ; BAKIM BORÇLUSUNUN İFLAS ETMESİ VE İCRA (HACİZ) TAKİBİNE UĞRAMASI HALLERİNDE BAKIM ALACAKLISININ HAKKI:	839

BÖLÜM SEKİZ

ADİ ORTAKLIK SÖZLEŞMESİ

§ 30. ADİ ORTAKLIK SÖZLEŞMESİ	841
I- TANIM:	841
II- UNSURLARI:	842
A) KİŞİ UNSURU:	842
B) ORTAK AMAÇ UNSURU:	843

C)	ORTAKLARIN ORTAK AMACA ORTAK EMEK VE MALLARINI SARFETMEK, ORTAK ÇABA VE FAALİYET GÖSTERMEK SURETİYLE ERİŞME UNSURU (AFFECTIO SOCIETATIS-ORTAKLIK RUHU-ORTAKLIK İRADESİ):	845
D)	KATILMA PAYI UNSURU:.....	846
E)	SÖZLEŞME (ANLAŞMA) UNSURU:	848
1)	Adi ortaklık bir sözleşmedir:.....	848
2)	Sözleşmenin şekli:	849
III-	ADİ ORTAKLIĞIN BAZI ÖZELLİKLERİ:.....	850
A)	ADİ ORTAKLIK, ORTAKLIKLAR HUKUKUNDA TEMEL ORTAKLIK TÜRÜNÜ OLUŞTURUR:.....	850
B)	ADİ ORTAKLIK TÜZEL KİŞİLİĞE SAHİP DEĞİLDİR:.....	851
C)	ORTAKLAR, ADİ ORTAKLIĞIN MALVARLIĞI ÜZERİNDE ELBİRLİĞİYLE HAK SAHİBİDİRLER:	852
D)	ORTAKLAR, ORTAKLIK BORÇLARINDAN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE KARŞI TÜM MALVARLIKLARIYLA BİRİNCİ DERECEDE, SINIRSIZ VE MÜTESELSİL OLARAK SORUMLUDURLAR.	853
1)	Ortaklar ortaklık borçlarından malvarlıklarıyla birinci derecede sorumludurlar:	853
2)	Ortaklar ortaklık borçlarından malvarlıklarıyla kişisel ve sınırsız olarak sorumludurlar:.....	854
3)	Ortaklar ortaklık borçlarından müteselsil olarak sorumludurlar:	854
IV-	ADİ ORTAKLIK SÖZLEŞMESİNİN NİTELİKLERİ:.....	854
A)	ADİ ORTAKLIK SÖZLEŞMESİ, ÇOK TARAFLI BİR SÖZLEŞMEDİR:	854
B)	ADİ ORTAKLIK SÖZLEŞMESİ İVAZLI BİR SÖZLEŞMEDİR:	855
C)	ADİ ORTAKLIK SÖZLEŞMESİ RIZAİ BİR SÖZLEŞMEDİR:	856
D)	ADİ ORTAKLIK SÖZLEŞMESİ SÜREKLİ BİR SÖZLEŞMEDİR:	856
V-	ORTAKLAR ARASINDAKİ İLİŞKİLER:.....	857
A)	SÖZLEŞME ÖZGÜRLÜĞÜ İLKESİ:.....	857
B)	ORTAK SIFATI:	857
1)	Ortak sıfatının kazanılması:	857
a)	Genel olarak:	857
b)	Ortak sıfatının sonradan kazanılmasında kanun hükümleri:.....	858
c)	Ortak sıfatının sonradan kazanılmasında sözleşme hükümleri:.....	859

2) Ortak sıfatının devri:	859
3) Ortak sıfatının kaybı (sona ermesi):.....	861
a) Adi ortaklığın sona ermesi:	861
b) Ortak sıfatının ortaklıktan çıkma ve çıkarma yoluyla kaybı:	862
aa) Genel olarak:	862
bb) Ortaklıktan çıkma:.....	863
cc) Ortaklıktan çıkarma:.....	864
dd) Ortaklıktan çıkma ve çıkarmanın hüküm ve sonuçları:	864
aaa) Ortaklık payının tasfiyesi:.....	864
bbb) Ortaklığın malvarlığının yetersizliği:	865
ccc) Tamamlanmamış işler:.....	865
4) Ortaklık payının devri-Alt katılım:	865
C) ORTAKLARIN BORÇLARI.....	866
1) Ortaklığa katılım payı koyma borcu:	866
2) Ortaklık işlerinde özen ve sadakat borcu:.....	866
a) Özen borcu:	866
b) Sadakat borcu (Rekabet yasağı):.....	869
3) Bir ortağın ortaklık işleri için yaptığı giderlerden, üstlendiği borçlardan diğer ortaklar tarafından kurtarılması borcu:.....	869
4) Ortakların verdikleri zarardan sorumlulukları:.....	872
D) ORTAKLARIN KAZANÇ VE ZARARA KATILMALARI: ...	872
1) Kazancın paylaşılması:.....	872
2) Kazanç ve zarara katılma:	873
E) ORTAKLIK KARARLARI:	875
F) ORTAKLIĞIN YÖNETİMİ:	877
1) Adi ortaklıkta olağan yönetim:	877
a) Adi ortaklıkta yasal yönetim:	877
b) Adi ortaklıkta sözleşmesel yönetim:.....	878
VI- ADİ ORTAKLIKTAKİ OLAĞANDIŞI (OLAĞANÜSTÜ)	
YÖNETİM:	880
VII- ADİ ORTAKLIKTAKİ ORTAKLARIN ÜÇÜNCÜ KİŞİLER İLE	
İLİŞKİSİ:	880
A) ORTAKLIĞI (ORTAKLARI) TEMSİL:	880
1) Genel olarak:.....	880
2) Temsilin türleri:	881
a) Dolaylı temsil:	881
b) Doğrudan temsil:	882
aa) Genel bilgi:	882

bb) Doğrudan temsilin şartları:.....	884
aaa) Başkası adına hareket:	884
bbb) Temsil yetkisi:.....	887
1/a) Genel bilgi:.....	887
1/b) Adi ortaklıkta bir ortağa yönetim görevinin verilmesi, o ortağın temsil yetkisinin varlığına karine oluşturur:	889
VIII- ORTAKLARIN SORUMLULUKLARI BORÇLARDAN	
SORUMLULUK:.....	890
A) ORTAKLAR BORÇLARDAN BİRİNCİ DERECEDE SORUMLUDURLAR:.....	891
B) ORTAKLAR ORTAKLIK BORÇLARINDAN MÜTESELSİL OLARAK SORUMLUDURLAR:	891
C) ORTAKLAR BORÇLARDAN SINIRSIZ OLARAK TÜM MALVARLIKLARIYLA SORUMLUDURLAR:	892
IX- ADİ ORTAKLIĞIN SONA ERMESİ:	892
A) GENEL OLARAK:	892
B) ORTAKLIĞI SONA ERDİREN OBJEKTİF SEBEPLER:	893
1) Ortaklık amacının gerçekleşmesi veya gerçekleşmesinin imkansız hale gelmesi:	894
2) Sözleşmede ortaklığın mirasçılarla devamı kaydının bulunmaması halinde bir ortağın ölmesi:	895
3) Bir ortağın kısıtlanması:	897
4) Bir ortağın tasfiye payının cebri icra yoluyla paraya çevrilmesi veya iflâs etmesi:	897
5) Sözleşmede ortaklık için öngörülen sürenin sona ermesi:.....	898
6) Haklı sebeplerle ortaklığın sona erdirilmesini isteme hakkı (Fesih davası):	899
C) SÜBJEKTİF SEBEPLER:	901
1) Bütün ortakların oybirliğiyle karar vermesi:	901
2) Bir ortağın fesih hakkını kullanması:.....	901
a) Olağan fesih (fesih bildirimi) yoluyla adi ortaklığın sona ermesi:	901
aa) Sözleşmede fesih bildirim hakkının açıkça tanınmış olması:	902
bb) Ortaklığın belirsiz bir süre için veya bir ortağın ömrü boyunca kurulmuş olması:	902
b) Olağanüstü fesih yoluyla adi ortaklığın sona ermesi:.....	904
X- ORTAKLIĞIN TASFİYESİ:.....	904

A) ORTAKLIK BORÇLARININ ÖDENMESİ:.....	905
B) ORTAKLARIN OTAKLIĞA VERDİĞİ AVANSLAR İLE ORTAKLIK İÇİN YAPMIŞ OLDUKLARI GİDERLERİN ÖDENMESİ:.....	906
C) KATILMA PAYLARININ ORTAKLARA İADESİ:	906

BÖLÜM DOKUZ

BORÇLAR KANUNU DIŞINDAKİ KANUNLARDA DÜZENLENMİŞ OLAN SÖZLEŞMELER:

I. TÜKETİCİ SÖZLEŞMELERİ	909
A) TÜKETİCİ SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI:.....	909
B) TÜKETİCİ SÖZLEŞMESİNİN AMACI:.....	912

BÖLÜM ON

ELEKTRONİK SÖZLEŞMELER

§ 31. ELEKTRONİK SÖZLEŞMELER.....	917
I- KAVRAM VE TANIM	917
II- TÜRK HUKUKUNDA ELEKTRONİK SÖZLEŞMELERE İLİŞKİN HUKUKİ DÜZENLEMELER.....	919
III- ELEKTRONİK SÖZLEŞMELERDE İRADE BEYANLARI.....	921
A) GENEL OLARAK	921
B) ELEKTRONİK OLARAK BİLDİRİLEN İRADE BEYANI.....	922
C) ELEKTRONİK OLARAK OLUŞTURULAN İRADE BEYANI (OTOMATİK İRADE BEYANI).....	923
D) SUSMA	924
IV- ELEKTRONİK SÖZLEŞMELERDE ELEKTRONİK ARAÇLAR	925
A) E-MAİL (ELEKTRONİK POSTA)	925
B) WORLD WİDE WEB (WWW).....	926
C) SESLİ VEYA GÖRÜNTÜLÜ ONLİNE İLETİŞİM (ONLİNE-PHONE, VİDEOKONFERANZ)	926
D) ONLİNE YAZILI İLETİŞİM (ONLİNE-CHAT)	927
V- ELEKTRONİK SÖZLEŞMELERİN KURULMASI VE HÜKÜM VE SONUÇLARINI DOĞURMASI	928
A) GENEL OLARAK	928
B) ELEKTRONİK SÖZLEŞMELERİN HAZIR OLANLAR ARASINDAKİ SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİ SONUCUNDA KURULMASI VE HÜKÜM VE SONUÇ DOĞURMASI	929
C) ELEKTRONİK SÖZLEŞMELERİN HAZIR OLMAYANLAR ARASINDAKİ SÖZLEŞME	

GÖRÜŞMELERİ SONUCUNDA KURULMASI VE HÜKÜM VE SONUÇ DOĞURMASI.....	932
D) SÖZLEŞMENİN WORLD WİDE WEB ARACILIĞI İLE YAPILAN SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİ SONUCUNDA KURULMASI VE HÜKÜM VE SONUÇ DOĞURMASI.....	936

BÖLÜM ONBİR

SÖZLEŞME NİTELİĞİNDE OLMAYAN İLİŞKİLER

VEKÂLETSİZ İŞGÖRME VE HAVALA

§ 32. VEKÂLETSİZ İŞGÖRME	939
I- TANIM:.....	939
II- TÜRLERİ:	940
A) GERÇEK VEKÂLETSİZ İŞGÖRME:	941
1) Tanımı:	941
2) Unsurları:	941
a) Bir iş görülmelidir:	941
b) Görülen iş başkasına ait olmalıdır:	942
c) İşgörenin vekâleti bulunmamalıdır:	943
d) İşgören, işi başkasının işini görme iradesiyle yapmalıdır:	943
e) İşin görülmesi işsahibi için gerekli (zorunlu) olmalıdır:	944
3) Gerçek vekâletsiz işgörenin çeşitleri:	944
a) Caiz vekâletsiz işgörme:	944
b) Caiz olmayan vekâletsiz işgörme:	944
4) Tarafların borçları:	945
a) İşgörenin borçları:	945
aa) İşgörenin işi, işsahibinin menfaatine, varsayılan iradesine uygun görme borcu:	945
bb) İşgörenin işi özenle görme borcu:	945
cc) İşgörenin bilgi ve hesap verme borcu:	946
dd) İşgörenin elde ettiği faydaları geri verme (devretme) borcu:	946
ee) İşgörenin sorumluluğu:	946
b) İşsahibinin borçları:	947
aa) Masrafları ödeme borcu:	947
bb) İşgöreni iş dolayısıyla üstlendiği borçlardan kurtarma borcu:	948
cc) İşgörenin zararını giderme borcu:	949
dd) Ücret ödeme borcu:	949

5) Alacakların tâbi olduğu zamanaşımı:	950
6) İşsahibinin yapılan işe icazet vermesi:.....	950
B) GERÇEK OLMAYAN VEKÂLETSİZ İŞGÖRME:	951
1) Tanım:	951
2) Gerçek olmayan vekâletsiz işgörmenin unsurları:	954
a) Objektif unsur:	954
aa) Bir iş görülmelidir:	954
bb) İşgören başkasına ait işi, kendi işi olarak görmeli, bir iş gaspında bulunmalıdır:	954
cc) İşgören başkasının işini vekâleti olmadan, dolayısıyla hukuka aykırı olarak görmelidir:	954
b) Sübjektif unsur:	955
aa) İşgören, başkasının işini, kendisinin veya üçüncü bir kişinin menfaatine kendisinin veya üçüncü kişinin işi olarak görme iradesiyle hareket etmelidir:	955
bb) İşgören kötüniyetli olmalıdır:	955
c) Zamanaşımı:	955
d) Tarafların borçları:	956
aa) İşgörenin borçları:	956
aaa) Elde edilen faydaları geri verme borcu:	956
1/a) Brüt gelir:	957
1/b) Brüt gelire faizler eklenmelidir:	958
1/c) Yapılan masraflar brüt gelirden düşürülmelidir:	958
bbb) İşgörenin işsahibine bilgi ve hesap verme borcu:	959
bb) İşgörenin, işsahibinin zararlarını tazmin borcu:	959
cc) İşsahibinin borçları:	959
aaa) İşsahibinin, işgörenin yaptığı masrafları ödeme borcu:	959
bbb) İşsahibinin, işgöreni giriştiği borçlardan kurtarma borcu:	959
ccc) İşsahibi, işgörenin işi görürken uğramış olduğu zararları tazmin etmek zorunda değildir:	960
ddd) Gerçek olmayan vekâletsiz işgörmeye işsahibinin işgörenin yaptığı işe icazet vermesi söz konusu olamaz:	960
§ 33. HAVALE	961

I-	TANIMI:.....	961
II-	HUKUKÎ NİTELİĞİ:.....	962
III-	KONUSU:.....	963
IV-	FONKSİYONU:	963
V-	BENZER İŞLEMLERDEN FARKI:	964
	A) VEKÂLETEN FARKI:.....	964
	B) ÜÇÜNCÜ KİŞİ YARARINA SÖZLEŞMEDEN FARKI:	965
	C) TAHSİL YETKİSİNDEN FARKI:	965
	D) ZİLYETLİĞİN HAHALESİNDEN FARKI:	965
VI-	HAHALENİN TÂBİ OLDUĞU ŞEKİL:	966
VII-	HÜKÜMLERİ:	966
	A) HAHALE EDEN İLE HAHALE ALICISI ARASINDAKİ İLİŞKİ (BEDEL İLİŞKİSİ):.....	967
	B) HAHALE EDEN İLE HAHALE ÖDEYİCİSİ ARASINDAKİ İLİŞKİ (KARŞILIK İLİŞKİSİ)	969
	C) HAHALE ÖDEYİCİSİ İLE HAHALE ALICISI ARASINDAKİ İLİŞKİ (EDİM VEYA HAHALE İLİŞKİSİ):	971
VIII-	HAHALE EDENİN HAHALE ALICISIYLA HAHALE ÖDEYİCİSİNE VERDİĞİ YETKİLERİ GERİ ALMASI:.....	973
IX-	HAHALE EDENİN İFLASI, ÖLMESİ VE EHLİYETİNİ KAYBETMESİ:	974
X-	KIYMETLİ EVRAK KONUSUNDA HAHALE.....	974

KESİM İKİ İSİMSİZ SÖZLEŞMELER

BÖLÜM BİR GENEL HÜKÜMLER

§ 34.	KAVRAM, ÇEŞİTLERİ, YORUM VE TAMAMLANMASI.....	975
I-	İSİMSİZ SÖZLEŞME KAVRAMI:.....	975
II-	İSİMSİZ SÖZLEŞMELERİN ÇEŞİTLERİ:	980
	A) KARMA SÖZLEŞMELER:.....	981
	1) Kavram	981
	2) Karma sözleşmelerin çeşitleri:	982
	a) Çift edimli karma sözleşmeler:	982
	b) Bileşik (kombine) tipli karma sözleşmeler.....	985
	c) Eklemlı karma sözleşmeler	987
	3) Karma sözleşmelere uygulanacak kurallar:	987
	a) Dışlama görüşü:.....	988

b)	Soğurma/yutma (imtisas) görüşü:	988
c)	Bileştirme (terkip) görüşü:	989
d)	Kanundaki bireysel hükümlerin uygulanması görüşü:	989
e)	Kıyas yoluyla uygulama görüşü:	990
f)	Hâkimin hukuk yaratma görüşü:	990
g)	Değerlendirme:	991
B)	KENDİNE ÖZGÜ YAPISI OLAN SÖZLEŞMELER:	991
1)	Genel bilgi:	991
2)	Çeşitleri:	993
3)	Uygulanacak hukuk kuralları:	993
C)	BİLEŞİK SÖZLEŞMELER:	994
1)	Kavram ve tanım:	994
2)	Bileşik sözleşmelere uygulanacak hukuk kuralları:	997
III-	İSİMSİZ SÖZLEŞMELERİN YORUM VE TAMAMLANMASI:	998
A)	GENEL OLARAK	998
B)	İSİMSİZ SÖZLEŞMELERİN YORUMLANMASI:	998
C)	İSİMSİZ SÖZLEŞMELERİN TAMAMLANMASI:	1000
1)	Genel olarak:	1000
2)	Sübjektif görüş:	1001
3)	Objektif görüş:	1003
4)	Şahsî (Kişisel) değerlendirme:	1003
5)	İsimsiz sözleşmelerin tamamlanmasının sınırları:	1005

BÖLÜM İKİ ÖZEL HÜKÜMLER

KISIM BİR İSİMSİZ BAZI SÖZLEŞME TÜRLERİ

§ 35.	FRANCHISE SÖZLEŞMESİ	1009
I-	KAVRAM VE TANIM:	1009
II-	FRANCHISE SÖZLEŞMESİNİN NİTELİKLERİ:	1012
A)	FRANCHISE SÖZLEŞMESİ İKİ TARAFA TAM BORÇ YÜKLEYEN BİR SÖZLEŞMEDİR	1012
B)	FRANCHISE SÖZLEŞMESİ İVAZLI BİR SÖZLEŞMEDİR.	1013
C)	FRANCHISE SÖZLEŞMESİ RIZAİ BİR SÖZLEŞMEDİR... ..	1013
D)	FRANCHISE SÖZLEŞMESİ SÜREKLİ BORÇ DOĞURAN BİR SÖZLEŞMEDİR	1013

E)	FRANCHISE SÖZLEŞMESİ BİR ÇERÇEVE SÖZLEŞMEDİR.	1013
III-	SÖZLEŞMENİN TARAFLARI:.....	1014
IV-	FRANCHISE SÖZLEŞMESİNİN UNSURLARI:	1014
A)	SİSTEM (KONSEPT) UNSURLU:	1014
B)	BEDEL (ÜCRET) UNSURLU:.....	1015
C)	DİKEY BİRLİKTELİK UNSURLU:	1015
D)	ANLAŞMA UNSURLU:	1016
1)	Genel bilgi:	1016
2)	Tarafların ehliyeti:	1016
3)	Sözleşmenin şekli:	1016
V-	FRANCHISING ÇEŞİTLERİ:.....	1017
A)	GENEL BİLGİ:.....	1017
B)	ÜRETİM FRANCHISINGİ:	1018
C)	HİZMET FRANCHISINGİ:	1018
D)	DAĞITIM FRANCHISINGİ:	1018
VI-	DİĞER SÖZLEŞMELERDEN FARKI:	1019
A)	TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:	1019
B)	LİSANS SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:.....	1020
C)	ADİ ORTAKLIK SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:	1020
D)	ACENTA VE KOMİSYONDAN FARKI.	1021
VII-	TARAFLARIN BORÇLARI:.....	1021
A)	FRANCHISE VERENİN BORÇLARI:	1021
1)	Franchise verenin, franchise alana yararlanacağı hakları, maddî olmayan malları devir ve teslim borcu:	1021
2)	Franchise verenin franchise alanı destekleme borcu:	1022
3)	Franchise verenin franchise konusu hak ve malların, işletme konsept ve sisteminin elverişliliğini garanti borcu:	1022
4)	Haklarla malların promosyon ve aleniliğini sağlama ve geliştirme borcu:	1022
5)	Eğitim, öğüt, bilgi ve talimat verme borcu:	1022
6)	Sözleşme konusu mal ve hizmetin üretim ve sunumu için gerekli mal, malzeme, araç ve gereci teslim borcu: ...	1023
7)	Devredilen mutlak haklarla maddî olmayan malların üçüncü kişilerin ihlallerine karşı korunması borcu;	1023
B)	FRANCHISE ALANIN BORÇLARI:	1023
1)	Kararlaştırılan bedeli ödeme borcu:	1023
2)	Sözleşme konusu mal ve hizmetin sürüm ve satımını sağlama ve artırma borcu:	1024
3)	Franchise alanın, gayri maddî malları kullanma ve geliştirme borcu:	1025

4) Franchise alanın, mal ve hizmetleri franchise verenden sağlama borcu:	1025
5) Franchise alanın, franchise veren tarafından sözleşme konusu mal ve hizmetin tespit edilen fiyatını kabul borcu:	1025
6) Franchise alanın franchise verenin menfaatlerini koruma, özellikle özen, sır saklama, hesap verme ve sadakat borcu.	1025
VIII- FRANCHISE SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ:	1026
A) SÖZLEŞMEYİ SONA ERDİREN OLAĞAN SEBEPLER:	1026
1) Belirli sürenin dolması:	1026
2) Olağan fesih:	1026
B) SÖZLEŞMEYİ SONA ERDİREN OLAĞANÜSTÜ SEBEPLER:	1027
1) Sözleşmenin önemli sebeplere dayanılarak olağanüstü fesih yoluyla sona erdirilmesi:	1027
2) Sözleşmenin taraflardan birinin ölmesi, ehliyetini kaybetmesi veya iflâs etmesi nedeniyle sona ermesi:	1028
§ 36. FAKTORİNG SÖZLEŞMESİ	1029
I- TANIM VE UNSURLARI:	1029
II- FAKTORİNG SÖZLEŞMESİNİN NİTELİKLERİ:	1031
A) FAKTORİNG SÖZLEŞMESİ İKİ TARAF TAAM BORÇ YÜKLEYEN BİR SÖZLEŞMEDİR:	1032
B) FAKTORİNG SÖZLEŞMESİ İVAZLI BİR SÖZLEŞMEDİR:	1032
C) FAKTORİNG SÖZLEŞMESİ RIZAÎ BİR SÖZLEŞMEDİR: ..	1032
D) FAKTORİNG SÖZLEŞMESİ SÜREKLİ BORÇ DOĞURAN BİR SÖZLEŞMEDİR:	1032
III- FAKTORİNG SÖZLEŞMESİNİN HUKUKÎ NİTELİĞİ	1032
A) FAKTORİNG İŞLEMİ VE MÜSTAKBEL ALACAKLARIN TOPTAN DEVRİ SORUNU:	1032
B) FAKTORİNG SÖZLEŞMESİNİN TÂBİ OLDUĞU ŞEKİL: ..	1033
IV- FAKTORİNGİN ÇEŞİTLERİ	1033
A) AÇIK FAKTORİNG- GİZLİ FAKTORİNG:	1033
B) GERÇEK FAKTORİNG- GERÇEK OLMAYAN FAKTORİNG.....	1034
C) ULUSAL FAKTORİNG-ULUSLARARASI FAKTORİNG ..	1034
V- FAKTORİNGİN FONKSİYONLARI:	1035
A) FİNANSMAN FONKSİYONU:	1035
B) ALACAK YÖNETİMİ (HİZMET) FONKSİYONU	1035
C) TEMİNAT FONKSİYONU:	1035
VI- TARAFLARIN BORÇLARI	1036

A) FAKTORUN BORÇLARI:.....	1036
B) MÜŞTERİNİN BORÇLARI:.....	1037
1) Müşterinin, işletmesinden mal ve hizmet alan borçlularına karşı sahip olduğu alacakları faktora devretme borcu:	1037
2) Müşterinin, alacak yönetimine karşılık faktora ücret (komisyon) ödeme borcu:	1037
3) Müşterinin, avans olarak verdiği alacak için faktora ödemeyi üstlendiği faiz borcu:	1037
4) Müşterinin, alacakların varlığını ve borçluların ödeme gücüne sahip olduğunu garanti borcu:	1037
5) Müşterinin, faktora karşı, devrettiği alacaklar üzerinde üçüncü kişilerin ileri süreceği üstün hak iddialarına karşı garanti borcu (zapttan sorumluluk)	1038
VII- FAKTORING SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ:.....	1038
§ 37. LİSANS SÖZLEŞMESİ.....	1040
I- TANIMI:	1040
II- LİSANS SÖZLEŞMESİNİN UNSURLARI:	1040
A) BİR HAKTAN VEYA MADDİ OLMAYAN BİR MALDAN YARARLANMANIN DEVRİ:	1041
B) LİSANS ALANIN LİSANS VERENE ÜCRET-BEDEL ÖDEME UNSURU	1041
III- LİSANS SÖZLEŞMESİNİN KONUSU:	1041
IV- HUKUKÎ NİTELİĞİ:.....	1042
V- LİSANS SÖZLEŞMESİNİN ÖZELLİKLERİ:	1042
A) LİSANS SÖZLEŞMESİ İLKE OLARAK TAM İKİ TARAF A BORÇ YÜKLEYEN BİR SÖZLEŞMEDİR.	1042
B) LİSANS SÖZLEŞMESİ İVAZLI BİR SÖZLEŞMEDİR.	1042
C) LİSANS SÖZLEŞMESİ RIZAİ BİR SÖZLEŞMEDİR.	1042
D) LİSANS SÖZLEŞMESİ SÜREKLİ BORÇ DOĞURAN BİR SÖZLEŞMEDİR.....	1043
VI- LİSANS SÖZLEŞMESİNİN TÂBİ OLDUĞU ŞEKİL:	1043
VII- LİSANS SÖZLEŞMESİNİN ÇEŞİTLERİ:	1043
A) KONUSUNA GÖRE ÇEŞİTLERİ:.....	1043
1) Özel kanunlarla korunan maddi olmayan mallar üzerindeki hakları konu edinen lisans sözleşmesi:	1043
2) Maddi olmayan malları konu edinen lisans sözleşmeleri:	1044
3) Karma lisans sözleşmesi:	1044
B) MEYDANA GETİRDİĞİ ETKİYE GÖRE ÇEŞİTLERİ:	1044
1) Basit lisans sözleşmesi:	1044

2) Münhasır lisans sözleşmesi:	1044
3) Tek lisans sözleşmesi:	1044
C) GERÇEK LİSANS SÖZLEŞMESİ- GERÇEK OLMAYAN LİSANS SÖZLEŞMESİ.....	1045
1) Gerçek lisans sözleşmesi:.....	1045
2) Gerçek olmayan lisans sözleşmesi:.....	1045
VIII- LİSANS SÖZLEŞMESİNİN BAZI SÖZLEŞMELERDEN FARKI:.....	1045
IX- TARAFLARIN BORÇLARI:.....	1046
A) LİSANS VERENİN BORÇLARI:	1046
1) Lisans verenin, lisans alana lisans konusu hak veya mal üzerinde sözleşmede kararlaştırılan yararlanmayı sağlama ve sözleşme süresince de bu durumda bulundurma borcu:	1046
2) Lisans verenin, lisans konusu mutlak hakkı (sınai veya fikrî hakkı) veya maddî olmayan malı (Know-how vb), ilgili sicile veya yere tescil ettirme ya da tevdi etme, bunun için gerekli harç ve ücretleri ödeme borcu:	1046
3) Lisans verenin zapttan ve ayıptan sorumluluğu.	1047
B) LİSANS ALANIN BORÇLARI:	1047
1) Lisans alanın lisans bedelini ödeme borcu:	1047
2) Lisans konusu hak ve malın varlığını tehlikeye sokacak her türlü davranıştan kaçınma borcu:.....	1047
3) Lisans alanın lisans konusu hak ve malı, üçüncü kişilerin müdahalelerine karşı koruma borcu:	1048
IX- LİSANS SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ	1048
A) LİSANS SÖZLEŞMESİNİN OLAĞAN SEBEPLERLE SONA ERMESİ:	1048
B) LİSANS SÖZLEŞMESİNİN OLAĞANÜSTÜ SEBEPLERLE SONA ERMESİ:	1049
§ 38. SULH SÖZLEŞMESİ	1050
I- TANIMI:	1050
II- SULH SÖZLEŞMESİNİN NİTELİKLERİ	1051
A) SULH SÖZLEŞMESİ BİR BORÇ SÖZLEŞMESİDİR	1051
B) SULH SÖZLEŞMESİ TAM İKİ TARAFA BORÇ YÜKLEYEN BİR SÖZLEŞMEDİR	1051
C) SULH SÖZLEŞMESİ İVAZLI BİR SÖZLEŞMEDİR:	1051
D) SULH SÖZLEŞMESİ RIZAÎ BİR SÖZLEŞMEDİR.....	1051
E) SULH SÖZLEŞMESİ ANİ EDİMLİ BİR SÖZLEŞMEDİR. ..	1052
III- SULH SÖZLEŞMESİNİN HUKUKÎ NİTELİĞİ:.....	1052
IV- SULH SÖZLEŞMESİNİN UNSURLARI:	1053

A) UYUŞMAZLIK VE BELİRSİZLİK UNSURU:.....	1053
B) KARŞILIKLI ÖDÜN (TAVİZ-FEDAKÂRLIK) UNSURU: ..	1053
C) UYUŞMAZLIK VE BELİRSİZLİĞE SON VERME UNSURU:	1054
D) ANLAŞMA UNSURU:	1054
1) Genel olarak:.....	1054
2) Sulh sözleşmesinin şekli:	1054
V- SULH SÖZLEŞMESİNİN ÇEŞİTLERİ:	1055
A) MAHKEME İÇİ SULH:	1055
B) MAHKEME DIŞI SULH	1056
VI- TARAFLAR ANCAK ÜZERİNDE SERBESTÇE TASARRUF EDEBİLECEKLERİ HUKUKÎ İLİŞKİLER HAKKINDA SULH SÖZLEŞMESİ YAPABİLİRLER	1056
VII- SULH SÖZLEŞMESİNİN YORUMU, KESİN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ (BUTLANI) VE İPTALİ:.....	1057
VIII- SULH SÖZLEŞMESİNİN HÜKÜM VE SONUÇLARI:.....	1058
§ 39. SATIŞ İÇİN BIRAKMA SÖZLEŞMESİ.....	1060
I- TANIM, UNSUR VE NİTELİĞİ:	1060
II- SATIŞ İÇİN BIRAKMA SÖZLEŞMESİNİN NİTELİKLERİ:	1061
A) SATIŞ İÇİN BIRAKMA SÖZLEŞMESİ İKİ TARAFA BORÇ YÜKLEYEN BİR SÖZLEŞMEDİR:	1061
B) SATIŞ İÇİN BIRAKMA SÖZLEŞMESİ, RIZAÎ BİR SÖZLEŞMEDİR:	1062
C) SATIŞ İÇİN BIRAKMA SÖZLEŞMESİNİN HUKUKÎ NİTELİĞİ:	1062
III- SATIŞ İÇİN BIRAKMA SÖZLEŞMESİNİN BAZI SÖZLEŞMELERDEN FARKI:	1062
1) Satış sözleşmesinden farkı :	1062
2) Vekâlet sözleşmesinden farkı:	1063
3) Simsarlık sözleşmesinden farkı:	1063
4) Komisyonculuk sözleşmesinden farkı:	1063
IV- TARAFLARIN BORÇLARI:.....	1064
A) SATIŞ İÇİN BIRAKANIN BORÇLARI	1064
1) Şeyin zilyedliğini devretme borcu:	1064
2) Şeyin mülkiyetini geçirme borcu:	1064
3) Hasar sorunu:	1064
4) Ayıptan ve zapttan sorumluluk:	1065
B) SATIŞ İÇİN ALANIN BORÇLARI:	1065
§ 40. TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİ.....	1067
I- KAVRAM:.....	1067
II- UNSURLARI:	1067

A)	TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİNİN, TEK SATICIYA SATIŞ TEKELİ TANIMA UNSURU:	1068
B)	TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİNİN TARAFLAR ARASINDA SÜREKLİ BORÇ DOĞURAN BİR ÇERÇEVE SÖZLEŞME İLİŞKİSİ KURMA UNSURU:	1070
C)	TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİNDE TEK SATICININ, KENDİ AD VE HESABINA HAREKET ETME UNSURU: .	1070
D)	TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİNİN, TEK SATICIYA, PAZARLAMA, SÜRÜM VE SATIŞI ARTIRMA YÜKÜ YÜKLEME UNSURU:	1071
III-	SÖZLEŞMENİN HUKUKİ NİTELİĞİ:	1072
IV-	TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİNİN BAZI SÖZLEŞMELERDEN FARKI:	1073
A)	TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİNİN ACENTELİK SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:	1073
B)	TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİNİN HİZMET SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:	1074
C)	TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİNİN FRANCHİSE SÖZLEŞMESİNDEN FARKI:	1074
V-	TARAFLARIN BORÇLARI	1075
A)	TEK SATICININ BORÇLARI:	1075
1)	Asgari miktarda mal alma ve bedelini ödeme borcu:	1075
2)	Malın dağıtım, sürüm ve satışını artırma borcu:	1075
3)	Yapımcının menfaatlerini koruma ve sadakat borcu:	1075
4)	Bilgi verme borcu:	1076
5)	Yapımcının talimatlarına uyma borcu:	1076
6)	Müşteri hizmetlerini yerine getirme borcu:	1076
B)	YAPIMCININ BORÇLARI:	1076
1)	Düzenli şekilde mal teslim borcu:	1076
2)	Yapımcının sözleşme bölgesinde satış yapmama borcu: ..	1076
3)	İşbirliği ve destekleme borcu:	1077
4)	Tek satıcının menfaatlerini koruma ve sadakat borcu:	1077
5)	Yapımcının sözleşme konusu malın kalitesine ilişkin borcu:	1077
VI-	SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ:	1077
§ 41	UZAKTAN ÖĞRETİM SÖZLEŞMESİ	1080
I-	TANIM VE KAVRAM	1080
II-	NİTELİKLERİ	1080
A)	TAM İKİ TARAFA BORÇ YÜKLEYEN BİR SÖZLEŞMEDİR	1080
B)	UZAKTAN ÖĞRETİM SÖZLEŞMESİ İVAZLI BİR SÖZLEŞMEDİR	1081

C)	UZAKTAN ÖĞRETİM SÖZLEŞMESİ RIZAİ BİR SÖZLEŞMEDİR	1081
D)	SÜREKLİ BORÇ İLİŞKİSİ DOĞURAN BİR SÖZLEŞMEDİR	1081
III-	UNSURLARI	1082
A)	UZAKTAN ÖĞRETİM VERME FAALİYETİ.....	1082
B)	ÖĞRETİM ÜCRETİ	1082
C)	TARAFLARIN ANLAŞMASI	1083
IV-	TARAFLARIN BORÇLARI	1083
A)	GENEL OLARAK	1083
B)	SÖZLEŞMEDEKİ EDİMLERİN İÇERİĞİ	1084
1)	Öğretim Veren Edimleri Yönünden	1084
a)	Maddi Edimler.....	1084
b)	İş Görme Edimleri	1084
2)	Öğretim Alanın Edimi Yönünden.....	1086
V-	UZAKTAN ÖĞRETİM SÖZLEŞMESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	1087
A)	GENEL OLARAK	1087
B)	ÖĞRETİM VERENİN ÖĞRETİM MALZEMELERİNİ DEVİR BORCU	1087
C)	ÖĞRETİM VERENİN EV ÖDEVLERİNİ DÜZELTME BORCU	1088
D)	ÖĞRETİM VERENİN SINAV YAPMA BORCU	1089
E)	ÖĞRETİM VERENİN DANIŞMANLIK HİZMETİ VERME BORCU	1090
F)	ÖĞRETİM VERENİN KATILIM BELGESİ VE MEZUNİYET BELGESİ DÜZENLEME BORCU	1091
G)	KARMA UZAKTAN ÖĞRETİMDE ÖĞRETİM VERENİN TAMAMLAYICI DOĞRUDAN ÖĞRETİM VERME BORCU	1091
H)	ÖĞRETİM ALANIN ÜCRET ÖDEME BORCU	1092
I)	SONUÇ	1093
J)	ASLİ EDİM YÜKÜMLÜLÜKLERİNİN İSİMLİ SÖZLEŞMELER ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	1093
1)	Maddi Edimler Bakımından.....	1093
a)	Satış Sözleşmesine İlişkin Değerlendirme	1093
aa)	Ard Arda Teslimli Satış Sözleşmesinin Uzaktan Öğretim Sözleşmesi ile İlişkisi.....	1095
bb)	Taksitle Satış Sözleşmesinin Uzaktan Öğretim Sözleşmesi ile İlişkisi	1097
b)	Değerlendirme	1098
2)	İş Görme Edimleri Bakımından	1100

a) Hizmet Sözleşmesi	1100
b) Eser Sözleşmesi	1101
c) Vekalet Sözleşmesi	1101
d) Sonuç	1103
K) UZAKTAN ÖĞRETİM SÖZLEŞMESİNİN İSİMSİZ SÖZLEŞMELER ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	1104
MADDE ENDEKSİ	1109

GENEL BİBLİYOGRAFYA¹

I- SIK ATIF YAPILAN BAŞLICA KOMMENTARLAR

- Berner Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, Çeşitli basım tarihleri, Bern (Atıf şekli= Yazar adı-BK OR Art)
- Basler Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Obligationenrecht I, 5. Aufl., Basel/Genf/München 2011 (Atıf şekli=Yazar adı-BSK OR Art)
- Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Volume 2: Obligationenrecht, Zürich/Basel/Genf 2007 (Atıf şekli= Yazar adı CHK OR Art)
- Commentaire romand, Code des Obligations I, (Atıf şekli=Yazar adı-CR CO Art) Geneve/Bâle/Munich 2003 (Atıf şekli=Yazar adı-CR CO Art)
- Kurzkommentar OR Art. 1-529, Basel 2008 (Atıf=Yazar adı-KUKO OR Art)
- OR Handkommentar (OFK) Schweizerisches Obligationenrecht, 2. Aufl., Zürich 2009 (Atıf şekli=Yazar adı-HK OR Art)
- Zürcher Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, Çeşitli basım tarihleri, Zürich (Atıf şekli=Yazar adı-ZK OR Art)

II- DİĞER ESERLER

- Abik Yıldız, Promosyonlu Satım Sözleşmesi, Ankara 2002
- Acar Faruk, Kira Hukuku Şerhi, (TBK m.299-332)
- Akartepe, Alpaslan, Ölünceye Kadar Bakma Sözleşmesi, 2.Baskı, İstanbul 2010
- Akçaal, Mehmet, Sözleşme Sonrası Sorumluluk, Konya 2018
- Akçaal, Mehmet, Satıcının Zapttan Sorumluluğu, Ankara 2020
- Akıncı Şahin, Karşılaştırmalı Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Türk-Kazak Hukuku, Konya 2004
- Akıntürk Turgut, Satım Akdinde Hasarın İntikali, Ankara 1966
- Akipek/ Jale G./ Akıntürk, Turgut/ Ateş, Derya: Türk Medeni Hukuku, Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku, I.Cilt, 10.Bası, İstanbul 2022.

---

¹ Yararlanılan yazarın birden çok eseri varsa, atıf yapılırken ilgili eser zikredilmiştir. Bazı eserlerin ismi, genel bibliyografya yerine kitabın ilgili bölümünde zikredilmiştir. Metinde kaynağı gösterilmeyen Yargıtay Kararları www.kazancihukuk'tan alınmıştır.

- Akipek/Alkıntürk, Eşya Hukuku, İstanbul 2009
- Akipek Şebnem. Türk Hukuku ve Mukayeseli Hukuk Açısından Tüketici Kredisi, Ankara 1999
- Akipek Şebnem, Alt Vekâlet, Ankara 2003
- Akkanat Halil, Taşeronluk (Alt Müteahhitlik) Sözleşmesi, İstanbul 2000
- Aktay/Arıcı/Senyen-Kaplan, İş Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2013
- Akyol Şenol, Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, 1. Fasikül İstanbul 1984
- Aktürk Yücer İpek, İsimli Sözleşme Genel Teorisi ve Uzaktan Öğretim Sözleşmesi, Ankara 2016
- Akyiğit, Ercan; Satış MalDeğişimi Ve Bağışlama Sözleşmeleri Ankara2011
- Aldemir Toprak, İpek Betül, Anahtar Teslim İnşaat Sözleşmesi, Ankara 2020
- Altaş Hüseyin, Eserin Teslimden Önce Telef Olması, Ankara 2002
- Altaş Hüseyin, Hasılat ve Şirket Kirası, Ankara 2009
- Altay, Sabah, Satış Sözleşmesinde Hasarın Geçışı, İstanbul 2008
- Altınışık, Ulvi: Elektronik Sözleşmeler, 1.Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2003.
- Amstutz/Morin/Schlupe-BSK OR, Basler Kommentar zum Obligationenrecht I, 5. Aufl., 2011 Basel
- Antalya Gökhan, Manevi ararın Belirlenmesi Ve Manevi Tazminatın Hesaplanması, İstanbul 2017
- Ansary Tuğrul, Türk Borçlar Kanununa Göre Taksitle Satışlar, Ankara 1954
- Ansary Tuğrul, Türk Borçlar Kanununa Göre Taksitle Satışlar, Ankara 1954
- Ansary Tuğrul, Türk Borçlar Kanununa Göre Taksitle Satışlar, Ankara 1954
- Apaydın Öcal Bahar, TBK ve CISG Uyarınca Taşınır Satımında Ayıplı İfa Halinde Satıcının Sorumlu Olduğu Maddi Zarar, Ankar, 2021
- Aral/Ayrancı, Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, 11. Baskı, Ankara 2018
- Arat Ayşe, Sözleşmenin Değişen Şartlara Uyarlanması Ankara 2006
- Arbek Ömer, Satım Konusu Ayıplı Malın Tamir Edilmesi, Ankara 2005
- Arkan, Sabih: Ticari İşletme Hukuku, 29.Bası, Ankara 2023.

- Arslanlı, Halil: Kara Ticaret Hukuku, Umumi Prensipler, 3.Bası, İstanbul 1960.
- Aslan, İ, Yılmaz/ Ergün, Mevci: Ticaret Hukuku, 4. Bası, İstanbul 2009.
- Aslan, İ.Yılmaz: 6502 Sayılı Kanuna Göre Tüketici Hukuku, 5.Bası, 2015.
- Atamer, Yeşim M.: Tüketici Hukukunun Gelişimi: Dünü, Bugünü ve Yarını, Tüketicinin Korunması Semineri, Türkiye Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2007, s. 21-32.
- Arpacı, Özge, Eser Sözleşmesinde İşsahibinin Edimin İfasına Katılımı, Ankara 2019.
- Atamer Yeşim, Milletlerarası Satım Hukuku, Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması (CISG), İstanbul 2008
- Atasoy, Ömer Adil/Taşkın, Mustafa/Acar, Hakan: Tüketiciiyi Koruma Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2000.
- Atteslander-Dürrenmatt-HK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Art.216b-221, Art. 229-236, 2. Aufl. Zürich 2009
- Aubert-CR CO Commentaire romand code des obligations I, Art 319-362, Geneve/Bâle/Munich 2003
- Ayan, Serkan; Kefalet Sözleşmesi, 1. Baskı, Ankara 2018.
- Ayan Serkan, Kefalet Sözleşmesinde Kefilin Sorumluluğu, Ankara 2013
- Ayan Serkan, İnşaat Sözleşmesinde Yüklenicinin Temerrüdü, Ankara 2008
- Ayar, Ahmet, Adi Ortaklıkta İç Ve Dış İlişkiler,İstanbul 2019
- Aydın Özdemir, Elif; Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmesi ile Bağlantılı Sözleşmeler (TBK m. 340), Ankara 2018.
- Aydın, Gülşah Sinem; Kişilik Hakkı İhlalinden Doğan Vekaletsiz İşgörme, 1. Baskı, İstanbul 2017.
- Aydoğdu, Murat, Yasadan ve Sözleşmeden Doğan Önalım Hakkı, Ankara 2013
- Aydoğdu, Murat: Tüketici Hukuku Dersleri, 1. Bası, Ekim 2021.
- Aydoğdu/Kahveci, Türk Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, 3. Baskı, Ankara 2017.

- Ayhan, Rıza/ Özdamar, Mehmet/ Çağlar, Hayrettin: Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar, 15.Bası, Ankara 2022.
- Ayiter Kudret, Medeni Hukukta Tasarruf Muameleleri, Ankara 1953
- Ayiter Nuşin, Eşya Hukuku, Ankara 1977
- Ayrancı Hasan, Sözleşmelerin Yüklenilmesi (Devri) Ankara 2003
- Ayrancı Hasan / Paket Sabire, Nitelikli Satış Sözleşmesi, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 29, S. 2, 2021, s. 1247-1274
- Baddeley-CR CO, Commentaire romand code des obligations I, Art. 252, Geneve/Bâle/Munich 2003
- Barbey-CR CO, Commentaire romand code des obligations I, Art.472-480, Geneve/Bâle/Munich 2003
- Barlas Nami, Adi Ortaklık Temeline Dayalı Sözleşme İlişkileri, 2.B. İstanbul 2008, 3.B. 2012.
- Başpınar, Veysel, Vekilin Önen Borcundan Doğan Sorumluluğu, Baskı, Ankara 2004
- Bayram, Aziz Erman, Alacaklının Temerrüdü Ve Hukuki Sonuçları, Ankara 2022
- Baysal Başak, Sözleşmenin Uyarlanması, İstanbul 2009
- Becker-BK OR Berner Kommentar zum Obligationenrecht, Art.184-551, Bern 1934
- Berki Şakir, Borçlar Hukuku, Özel Hükümler, Ankara 1973
- Bilge Necip, Borçlar Hukuku, Özel Borç Münasebetleri, Ankara 1971
- Binder-CHK OR Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Volume 2, Obligationenrecht, Art. 216-221, Zürich/Basel/Genf 2007
- Borges, Georg: Verträge im elektronischen Geschäftsverkehr-Vertragsabschluss, Beweis, Form, Lokalisierung, Anwendbares Recht, 1.Auflage, Beck, München 2003
- Bovet-CR CO, Commentaire romand code des obligations I, Art. 305-318, Geneve/Bâle/Munich 2003
- Bucher Eugen; Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, 2. Aufl. Bern 1988 (Bucher, AT)

- Bucher Eugen; Schweizerisches Obligationenrecht, Besonderer Teil, 3. Aufl. Zürich 1988 (Bucher, BT)
- Bucher-BSK OR Basler Kommentar zum Obligationenrecht I, 5. Aufl., 2011 Basel
- Burcuoğlu Halûk, Yargıtay Kararları Işığında 6570 Sayılı Yasaya Göre Kiracının Tahliye Edilmesi, İstanbul 1993
- Burcuoğlu Halûk, Hukukta Beklenmeyen Hal ve Uyarlama, İstanbul 1995
- Burkhardt, Urs Rudolf: Der Fernkursvertrag, Schulthess Polygraphischer Verlag, 1974.
- Buz Vedat, Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme, Ankara 1998
- Buz Vedat, Kamu İhale Sözleşmelerinin Kuruluşu ve Geçerlilik Şartları, Ankara 2007
- Bühler-ZK OR, Zürcher Kommentar zum Obligationenrecht Art.363-379 Zürich 1998 (Bühler Theodor)
- Bühler-HK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2, Obligationenrecht, Art.394-406, 2. Aufl. Zürich 2009 (Bühler Roland)
- Bühler, Fernunterrichtsvertrag in Lichte der Rahmenbedingungen des Privaten Fernunterrichts, Zürich 1984
- Büyükcay Yusuf, Eser Sözleşmesi, 3. Baskı, Ankara 2019
- Brauner, Karl-Ernst: Das Erklärungsrisiko beim Einsatz von elektronischen Datenverarbeitungsanlagen, M.Wehle, Bonn 1988
- Brunner, Alexander: Der Konsumentenvertrag im schweizerischen Recht, AJP 1992.
- Canarslan, Gökçe: Misli Şeylerin Saklanması Sözleşmesi ile Tüketim Ödücü Sözleşmesinin Ayrımı ve Sonuçları, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 6, Sayı: 2, Ekim 2021, Sayfa: 733-759
- Cansel Erol, Türk Hukukunda Hasılat Kirası, Ankara 1953
- Cavin Pierre, Schweizerisches Privatrecht, Obligationenrecht-Besondere Vertragsverhältnisse VII/1 Basel/Stuttgart 1977
- Ceran, Mithat: Kira Sözleşmeleri, Ankara 2024.
- Chaix-CR CO, Commentaire romand code des obligations I, Art. 363-379, Geneve/Bâle/Munich 2003

- Cheng, Gang: Die Anwendbarkeit des Bürgerlichen Gesetzbuches auf den modernen elektronischen Vertragsabschluss im Internet, Dissertation iur., Mainz 2004
- Cherpillot Ivan, La fin des contrats de duréeLausanne 1998
- Cumalıoğlu, Emre; Yayım Sözleşmesi, 1. Baskı, İstanbul 2018.
- Çabri Sezer, Kiraya Verenin Ayıptan Sorumluluğu, Ankara 2013
- Çakal Ayça, Türk Özel Bukukunda Tıbbi Müğdahaleye Rıza, Ankara2018
- Çelen, Salih; Gelir Paylaşımli İnşaat Sözleşmesi, Ankara 2021
- Çemberci, Mustafa, Gayrimenkul Satış Vaadi, 2. Baskı Ankara 1973
- Dayınlarlı Kemal, İstisna Akdinde Müteahhidin ve İş Sahibinin Temerrüdü, Hüküm ve Sonuçları, 4. Bası, Ankara 2008
- Demir Banu, Sürekli Eser Sözleşmesi, Ankara 2020
- Demir, Mehmet; Kapıdan İşlemlerde Tüketiciyi Koruyan Geri Alma Hakkı, Ankara 2003
- Demircioğlu, Huriye Reyhan; Kira Sözleşmesinde Yan Giderler, Ankara 2018.
- Deniz Çakmaklı, Hande; Alım veya Satım Konusunda Komisyon Sözleşmesi, Ankara 2018.
- Doğan Vahit, Uluslararası Ticarete Ödeme Aracı Olarak Akreditif, Ankara 2003
- Doğu Hakkı Mert, Ardı Ardına Teslimli Satış Sözleşmesi, Ankkara 2020
- Domaniç, Hayri/ Ulusoy, Erol: Ticaret Hukukunun Genel Esasları, 5. Bası, Ankara 2007.
- Drenska, Maria: Die rechtlichen Aspekte des elektronischen Handels in Bezug auf den Vertragsabschluss, Dissertation iur., Augsbourg 2006
- Edis Seyfullah, Türk Borçlar Hukukuna Göre Satıcının Ayıba Karşı Tekeffül Borcu, Ankara 1963
- Eichhorn, Bert: Internet-Recht - Ein Lehrbuch für das Recht in World Wide Web, 1.Auflage, Fortis, Troisdorf 2003
- Emmel-CHK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Art. 319-362, Zürich/Basel/Genf 2007
- Engel Pierre, Contrats de droit suisse, 2. Aufl., Bern 2000 (Engel, Contrats)

- Engel Pierre, *Traité des obligations en droit suisse*, 2. Aufl., Bern 1997 (Engel.Traité)
- Enli İsa, *Kat Karşılığı İnşaat Sözleşmelerinde Yüklenicinin İş Teslim Borcu ve Temerrüdü*, Ankara 2017
- Erdoğan İhsan, *Ardiye Sözleşmesi*, Konya 1990
- Erdoğan İhsan, *Akreditif Sözleşmeleri*, Ankara 2000
- Eren Fikret, *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler*, 17. Baskı, Ankara 2014
- Eren Fikret *Mülkiyet Hukuku*, 3. Baskı, Ankara 2014 (Eren, Mülkiyet)
- Eren Fikret, *İsimsiz Sözleşmelere İlişkin Bazı Sorunlar*, Turgut Akıntürk'e Armağan, (Eren, İsimsiz Sözleşmeler)
- Eren Fikret, *Borçlar Kanunu Açısından İnşaat Sözleşmeleri, İnşaat Sözleşmelerinde Müteahhitin Borçları ve Bu Borçların Yerine Getirilmemesinin Sonuçları, İnşaat Sözleşmesinin Sona Ermesi, Mühendis ve Hukukçular İçin Ortak Seminer* (Bankacılık Enstitüsü yayını) Ankara 1996 (Eren, İnşaat)
- Eren/Başpınar, *Toprak Hukuku*, 4. Baskı, Ankara 2014
- Erman Hasan, *Arsa Payı Karşılığı İnşaat Sözleşmesi*, 3. Basım, İstanbul 2010
- Ernst/Zelger-KUKO OR, *Kurzkomentar OR*, Art. 492-512, Basel 2008
- Eruygur Halûk, *Yediminlik*, Ankara 2008.
- Esener/Güven, *Eşya Hukuku*, 4. Bası, Ankara 2008
- Esmer, Galip, *Mevzuatımızda Gayrimenkul Hükümleri ve Tapu Sicili*, 5. Basım İstanbul 1990.
- Esser/Weyers, *Schuldrecht Besonderer Teil*, Band II 6. Aufl., Heidelberg 1984
- Falcıoğlu Özgür, *Türk Hukukunda Elektronik Satım Sözleşmesi ve Kuruluşu*, Ankara 2004
- Fasel-BSK OR, *Basler Kommentar zum Obligationenrecht I*, Art. 216-216e, 5. Aufl., Basel 2011
- Fellmann-BK OR, *Berner Kommentar zum schweizerischen Obligationenrecht*, Art. 394-406, Bern 1992

- Feyzioğlu, N. Feyzi; Borçlar Hukuku, İkinci Kısım: Akdin Muhtelif Nevileri (Özel Borç ilişkileri) C.1, 4. Bası İstanbul 1980
- Feyzioğlu, N. Feyzi, Şu'fa Hakkı, İstanbul 1959
- Fikintscher, Wolfgang, Schuldrecht, 7. Aufl., Berlin/New York 1985
- Flume, Werner, Das Rechtgeschâft, 2. Aufl., Berlin/Heidelberg/New York 1975
- Foêx-CR CO, Commentaire romand code des obligations I, Art. 216-221, Geneve/Bâle/Munich 2003
- Fricker/Seiler-HK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Art. 275-304, 2. Aufl. Zürich 2009
- Gauch, Peter, Der Werkvertrag, 5. Aufl. Zürich 2011
- Gauch/Schluep/Schmid/Emmenegger, Schweizerisches Obligationenrecht ohne ausservertrliches Haftpflichtrecht, 9.Aufl. Zürich 2008
- Gautschi-BK OR, Berner Kommentar zum schweizerischen Obligationenrecht, Vor Art. 363-379, Art.363-379, 2. Aufl. Bern 1967; Art.394-406, Bern 1960;Vor Art.419-423, Art.419-423, Bern 1964
- Gehrer/Giger-CHK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Volume 2: Obligationenrecht, Art. 394-406, Zürich/Basel/ Genf 2007
- Gezder, Ümit: Tüketici Kredisi Sözleşmeleri, İstanbul 1998.
- Giovanoli-BK OR, Berner Kommentar zum schweizerischen Obligationenrecht, Art. 492-515, Bern 1978
- Giger-BK OR, Berner Kommentar zum schweizerischen Obligationenrecht, Der Fahrniskauf Art.185-215, Bern 1980 (I), Der Grundstückkauf, Bern 1997 (II), Besondere Arten des Kaufes (Art.222-236) und der Tauschvertrag, Bern 1999 (III).
- Giger-BSK OR, Basler Kommentar zum Obligationenrecht I, Art. 237-238; 5. Aufl., Basel 2011
- Giger, Systematische Darstellung des Abzahlungsrechts: unter besonderer Berücksichtigung von Fernkurs, Unterrichts, Mietkauf, Leasingvertrag, 1972.
- Glatt, Christoph: Vertragsschluss im Internet, Unter besonderer Berücksichtigung der Rechtsentwicklung in der Europäischen Union und des Internationalen Verbrauchervertrags, 1.Auflage, Nomos, Baden 2002

- Gönen, Doruk; İnşaat Sözleşmesinde Bedel, İstanbul 2016.
- Görgün, Şanal L./Börü, Levent/ Kodakoğlu, Mehmet, Medenî Usul Hukuku, Ankara 2022.
- Grassinger, Gülçin Elçin, Sponsorluk Sözleşmesi, İstanbul 2003.
- Guhl/Koller/Druey/Schnyder, Das Schweizerische Obligationenrecht, 9. Aufl. 2000
- Güleç, Şafak, Eser Sözleşmesinin Beklenilmeyen Haller Nedeniyle Feshi, Ankara 2009.
- Gümüş, M. Alper; Borçlar Hukuku, Özel Hükümler, Cilt I, 3. Bası İstanbul 2013; Cilt II, 3. Bası İstanbul 2014
- Gümüş M. Alper, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Kısa Ders Kitabı, İstanbul 2015
- Gümüş, M. Alper, Yeni TBK'ya Göre Kira Sözleşmesi, 2. Bası İstanbul 2012
- Gümüş, M. Alper, Türk İsviçre Borçlar Hukukunda Vekilin Özen Borcu, İstanbul 2001
- Gümüş, Alper: 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi, Cilt I (madde: 1-46), İstanbul 2014.
- Günay, Cevdet İlhan, Türk Borçlar Kanunu Şerhi, Ankara 2012
- Gündoğan Kırmızıtaş, Türkân, 6361 Sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'na Göre Finansal Kiralama Sözleşmesi, Ankara 2017
- Gürses, Davut; Banka Genel Kredi Sözleşmesi, İstanbul 2016.
- Gürsoy/Eren/Casel, Türk Eşya Hukuku, 2. Baskı Ankara 1984
- Gürzumar, Osman, Franchise Sözleşmeleri, İstanbul 1995
- Haab/Simonius-ZK ZGB, Zürcher Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch, Sachenrecht, 2.Aufl., Zürich 1929-1937
- Haagmann, Hans Günter: Bildungschance Fernunterricht, Reinbeck 1970
- Hatemi/Serozan/Arpacı, Borçlar Hukuku Özel Bölüm, İstanbul 1992
- Hauff, Kurt Eberhard: Fernunterricht, Eine Untersuchung über den Stand in der Schweiz, St.Gallen 1974.
- Havutçu, Ayşe, Üreticinin Sorumluluğu, Ankara 2005

- Heinrich-CHK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Volume 2: Obligationenrecht, Art. 253-274g, Zürich/Basel/Genf 2007
- Higi-ZK OR, Zürer Kommentar zum schweizerischen Obligationenrecht, Art.253-274g, (Miete) 4. Aufl., Zürich 1994-1995-1996, 1998
- Higi-ZK OR, Zürcher Kommentar zum schweizerischen Obligationenrecht, Art. 275-304, (Pacht) 3. Aufl. Zürich 2000
- Higi-ZK OR, Zürcher Kommentar zum schweizerischen Obligationenrecht, Art.305-318 (Leihe-Darlehen) 3. Aufl. Zürich 2003
- Hofstetter, Josef, Der Auftrag und die Geschäftsführung ohne Auftrag, Schweizerisches Privatrecht (SPR) VII/6, Basel/Genf/Mnchen 2000
- Homberger-ZK ZGB, Zürcher Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch, Besitz und Grundbuch, 2. Aufl., Zürich 1938 Obligationenrecht
- Honsell, Heinrich, Schweizerisches Obligationenrecht, Besonderer Teil, 9. Aufl. 2010
- Honsell-BSK OR, Basler Kommentar zum Obligationenrecht I, Art. 192-210, 5. Aufl., Basel 2011
- Hrubesch-Millauer-CHK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Volume 2: Obligationenrecht, Art.184-196a, 211-215, Zürich/Basel/Genf 2007
- Huber/Schwendener –HK OR; Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Art. 363-379, 2. Aufl., Zürich 2009
- Huguenin, Claire, Obligationenrecht Allgemeiner und Besonderer Teil, Zürich/ Basel Genf 2012
- Huguenin-CHK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Vor Art. 184ff/Innominatekontrakte AT, Zürich/ Basel/Genf 2007
- Huguenin/Jenny—CHK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Volume 2: Obligationenrecht, Art. 419-424, Zürich/Basel/ Genf 2007
- Hünerwadel-HK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Art.305-318, 2. Aufl., Zürich 2009

- Hürlimann/Siegenthaller-CHK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Volume 2: Obligationenrecht, Art. 363-379, Zürich/ Basel/Genf 2007
- İmamoğlu, Hülya, Sponsorluk Sözleşmesi, Ankara 2003
- İnal, Emrehan; Sonuca Katılmalı Sözleşme Kavramı ve Gelir Paylaşımli İnşaat Sözleşmesi, 2. Baskı, İstanbul 2011
- İnal, Erhan: E-Ticaret Hukukundaki Gelişmeler ve İnternette Sözleşmelerin Kurulması, 1.Bası, Vedat Yayınevi, İstanbul 2005
- İnal, Tamer: 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’a Göre Hazırlanmış Tüketici Hukuku, 3. Bası, Ankara 2014.
- İnceoğlu, Murat, Kira Hukuku, C.I, II, İstanbul 2014
- İşgüzar, Hasan, Türk Hukukunda Banka Kredi Kartı Sözleşmeleri, Ankara 2003
- İşgüzar, Hasan, Tek Satıcılık Sözleşmesi Ankara 1989
- Jäggi/Gauch- ZK OR, Zürcher Kommentar zum schweizerischen Obligationenrecht, Art.18, Zürich 1980
- Kähr-HK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Volume 2: Obligationenrecht, Art. 222-228, Art. 237-238, 2.Aufl., Züerich 2009
- Kahveci Nalan; Taşınır Satımında Ayıplı Mal Nedeniyle Tüketicinin Sözleşmeden Dönmesi, Ankara 2014
- Kalpsüz, Turgut, Denizaşırı Satışlar, Giriş-Boşaltmada Satışlar, Ankara 1967
- Kalpsüz, Turgut Ticarî Satışta İfa Mahalli, Ankara 1960
- Kaplan, İbrahim, Banka Sözleşmeleri Hukuku, Cilt I, Ankara 1996
- Kaplan, İbrahim, Türk-İsviçre Hukukunda Mimarlık Sözleşmesi ve Mimarın Sorumluluğu, Ankara 1983
- Karahasan, M. Reşit, Eşya Hukuku, Cilt II Ankara 1977
- Karakaş, İzzet, Eser (İnşaat Yapım) Sözleşmeleri, 3. Baskı, Ankara 2013
- Karauz, Kürşat, Sulh Sözleşmesi, Ankara 2014
- Kaya Kızılırmak, Cansu; Kefalet Sözleşmesinin Kendine Özgü Sona Erme Halleri, İstanbul 2019.

- Kaya, Ümmühan; Kiraya Verenin Kiralanın Ayıplarından Sorumluluğu, 1. Baskı, Ankara 2014.
- Keller/Schöbi, Das Schweizerische Schuldrecht, Band I, Allgemeine Lehren des Vertragsrechts, Basel/Frankfurt, 3. Aufl. 1988
- Keller/Siehr, Kaufrecht, 3. Aufl. Zürich 1995
- Kemper, Rainer: Verbraucherschutzinstrumente, Baden-Baden 1994.
- Kessler-CHK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Volume 2: Obligationenrecht, 275- 304, Zürich/Basel/Genf 2007
- Kılıçoğlu, Ahmet, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 4. Bası, Ankara 2022.
- Kırca, Çiğdem, Franchise Sözleşmesi, Ankara 1997
- Kırca, Çiğdem: İnternette Sözleşme Kurulması, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt:20, Sayı:4, Yıl:2000, s. 99-119
- Kitz, Volker: Handbuch Multimedia Recht, Rechtsfragen des elektronischen Geschäftsverkehr, 58.Auflage, Beck, München 2022
- Kocaman, Arif, Faktoring işleminin Hukukî Niteliği, Ankara 1992
- Kırmızıtaş, Türkan, Finansal Kiralama Sözleşmesi, Ankara 2017
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip, Türk Medeni Hukukunda Gayrimenkul Satış Vadi, İstanbul 1959
- Koç, Nevzat, İsviçre Borçlar Kanununun Kefalet Sözleşmesine İlişkin Hükümleri, Mahmut Bırsel'e Armağan, İzmir 2001
- Koçak Diker, Duygu; Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Kiracının Ödeme Dışındaki Yan Borçlarına Aykırılığı ve Sözleşmenin Kiraya Veren Tarafından Sona Erdirilmesi (TBK m. 316/II-III), İstanbul 2018.
- Koller, Alfred, Schweizerisches Obligationenrecht, Besonderer Teil, Band I, Bern 2012
- Koller, Alfred-BK OR, Berner Kommentar zum schweizerischen Obligationenrecht, Art.363-366, Bern 1998
- Koller, Alfred-BSK OR, Basler Kommentar zum Obligationenrecht I, Vor Art. 184-236, Art. 184-191,. 211-215, 5. Aufl., Basel 2011
- Koller, Thomas-BSK OR, Basler Kommentar zum Obligationenrecht I, Art.472-480 5. Aufl.,Basel 2011

- Kocaağa Köksal, İnşaat Sözleşmesi, Ankara 2014
- Köroğlu Emre; Taşınır Satış Sözleşmesinin Sona Ermesi, Ankara 2016
- Kramer-BK OR, Berner Kommentar zum schweizerischen Obligationenrecht, Art. 12, 18, 19-20, Bern 1980, 1985, 1990
- Kren Kostkiewicz-HK OR, Handkommentar zum Schweizerischen Obligationenrecht (OFK), V. 2, Art.184-216, 2. Aufl., Zürich 2009
- Kuhn, Mathias: Rechtshandlungen mittels EDV und Telekommunikation, 1.Auflage, Beck, München 1991
- Kul, Eyüp, Yapım Sözleşmelerinde Asgari Ekonomik Menfaat Taahhüdü, İstanbul 2021
- Kuntalp, Erdem, Karışık Muhtevalı Akit, Ankara 1971
- Kuntalp, Erdem, Ard Arda Teslimli Satım Akdî, Ankara 1968
- Kurşat, Zekeriya, İnşaat Sözleşmesi, İstanbul 2017.
- Kurt, Leyla Müjde, Yüklenicinin Eseri Teslim Borcunda Temerrüdü, Ankara 2012.
- Kuru/Arslan/Yılmaz, Medeni Usul Hukuku, Ders Kitabı, 17. Bası Ankara 2006
- Kurz, Karl: Hauptprobleme des Fernunterrichts, seine Bedeutung, Möglichkeiten und Grenzen im kaufmännischen , Nürnberg 1970.
- Kut/Schnyder-CHK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Volume 2, Obligationenrecht, Art.1-40a, Zürich/Basel/Genf 2007
- Lachat-CR CO, Commentaire romand code des obligations I, Art. 419-424, Geneve/Bâle/Munich 2003 (Anne Héritier Lachat)
- Lachat-CR CO, Commentaire romand code des obligations I, Art.253-274g, Geneve/Bâle/Munich 2003 (Davit Lachat)
- Larenz, Karl, Lehrbuch des Schuldrechts Band I, Allgemeiner Teil, 14. Aufl. München 1987
- Larenz Karl, Lehrbuch des Schuldrechts Band II München 13. Aufl.
- Lehmann-KUKO OR, Kurzkommentar OR, Art. 363-379; Basel 2008

- Liver, Peter, Das Eigentum, Schweizerisches Privatrecht (SPR) V/I Sachenrecht; Basel/Stuttgart 1977
- Maurenbrecher/Schott-KUKO OR, Kurzkommentar OR, Art. 472-480, Basel 2008
- Medicus, Dieter, Schuldrecht Band I: Allgemeiner Teil; München 1984.
- Medicus/Lorenz, Schuldrecht Band 1. Allgemeiner Teil, 20. Aufl, München 2012
- Meier-CR CO, Commentaire romand code des obligations I, Art. 492-512, Geneve/Bâle/Munich 2003
- Meier-Hayoz, Berner Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch, B and 4 Sachenrecht, Art.641-654, 5. Aufl., Bern 1981
- Merz, Hans, Schweizerisches Privatrecht, Obligationenrecht AT I. Teilband, Basel 984
- Milani-HK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Art.333-341, 2. Aufl., Zürich 2009
- Milani/Truniger-HK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Art. 342, 2. Aufl., Zürich 2009
- Milani/Pellascio/Truniger-HK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Art. 343, 2. Aufl., Zürich 2009
- Möschel, Wernhard: Dogmatische Strukturen des bargeldlosen Zahlungsverkehr, AcP 1986, s. 191-216
- Müller Christoph/ ve arkadaşları, Contrats de droit suisse, Berne 2012
- Müller-Chen/Girsberger/Furrer, Obligationenrecht, BT, Zürich/Basel/Genf 2011
- Müller-Chen-OR CHK, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Volume 2: Obligationenrecht, Art. 197-210, 223-225 Zürich/ Basel/Genf 2007
- Nomer Halûk Nami/Engin Baki İlkay, Türk Borçlar Kanunu Şerhi, 2. Kısım Özel Borç İlişkileri, C.I: Satış Sözleşmesi, I. Fasikül, Giriş Mad. 207-214, 245, 2. Bası Ankara 2015
- NÜSCHELER, F.: Fernkursverträge sind grundsätzlich kündbar, NZZ, Nr.666, vom 9.11.1969, s. 36 vd.

- Oğuzman/Öz, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 5. Bası İstanbul 1995
- Oğuzman/Seliçi/Oktay-Özdemir, Eşya Hukuku 12. Bası İstanbul 2009
- Oktay, Saibe, İsimli Sözleşmelerin Geçerliliği, Yorumu ve Boşlukların Tamamlanması, İÜHFM, CLV, S.1-2, 1995-1996
- Okur, Sinan; Eine kritische Untersuchung zu den Rechtsbehelfen des Käufers im alten und im neuen türkischen Warenkaufrecht, 2013
- Ormanlı, Pınar Altınok, Sürekli Borç İlişkilerinin Haklı Sebep Feshi, İstanbul 2011
- Oruç Murat, Satış Sözleşmesinde Riskin Geçiş, İstanbul 2015
- Oser/Schönenberger, Zürcher Kommentar zum Obligationenrecht, 2. Halbband Art. 184-418, 2. Aufl., Zürich 1936, 3. Teil Art. 419-529, 2. Aufl., Zürich 1945
- Ozanoğlu, Hasan Seçkin, Tüketicinin Korunması Açısından Taksitle Satım Sözleşmesi, Ankara 1999
- Ozanoğlu, Hasan Seçkin: Mukayeseli Hukuk ve Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Açısından Tüketiciyi Koruyan Düzenlemelerin Kişi Bakımından Uygulama Alanı (Tüketici Kavramına Mukayeseli Bir Yaklaşım), Prof. Dr. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, İstanbul: Beta, 2000.
- Ozanoğlu, Hasan Seçkin: Tüketici Sözleşmeleri Kavramı (Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un Maddi Anlamda Uygulama Alanı), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl: 2001, Cilt: 50, Sayı: I, s. 55-90 (Tüketici Sözleşmeleri Kavramı).
- Öcal Akipek/Özdemir/Korkmaz ve arkadaşları, Vekalet Sözleşmeleri, Kısa Şerhi, İstanbul 2017
- Öğüz Tufan, Know-How Sözleşmesi, İstanbul 2001
- Öktem Çevik, Seda; Kira Sözleşmesine Etkisi Bakımından Kiralananın Devri ve Sınırlı Ayni Hakka Konu Olması, İstanbul 2016.
- Öz, Turgut, İş Sahibinin Eser Sözleşmesinden Dönmesi, İstanbul 1989
- Öz, Turgut, Öğreti ve Uygulamada Sebepsiz Zenginleşme, İstanbul 1990
- Öz, Turgut (Editör), Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2023
- Özakman, Cumhur, Faktoring Sözleşmeleri, İstanbul 1989

- Özbilen, Arif Barış: Tüketim Ödücü Sözleşmesinde Ödünç Alanın Ödeme Güçsüzlüğü ve Bu Güçsüzlüğün Yarattığı Hukuki Sonuçlar. Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Y. 2016, S. 27, s. 125-154.
- Özdemir, Hayrunnisa; Eser Sözleşmesinde İş Sahibinin Ücret Ödeme Borcu, 1. Baskı, İstanbul 2018.
- Özdemir Hayrunnisa, Türk Borçlar Kanununa ve Viyana Satım Sözleşmesine (CISG) Göre Ayıptan Doğan Sorumluluğun Şartları, Anka 2013.
- Özdemir, Saibe Oktay, Sınai Haklara İlişkin Lisans Sözleşmeleri ve Rekabet Hukuku Düzenlemelerinin Lisans Sözleşmelerine Uygulanması, İstanbul 2002
- Özdemir Kocasakal, Hatice: Elektronik Sözleşmeler, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Sayı:1, Yıl: 2006, s. 49-55
- Özel, Çağlar: Mukayeseli Hukuk Işığında Tüketiciyi Koruyan Geri Alım Hakkı, Ankara 1999.
- Özen, Burak; 6098 Sayılı Borçlar Kanunu Çerçevesinde Kefalet Sözleşmesi, 4. Baskı, İstanbul 2017.
- Özyakışır, Özkan; Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerinde Kira Bedeli, Ankara 2018.
- Özkaya Eraslan, Vekâlet Sözleşmesi ve Kötüye Kullanılması, Ankara 1997
- Özsoy, Saadet Hande, Türk Hukukunda Patent Lisansı Sözleşmesi, Ankara 2011
- Öztaş, İlker; Kiralananda Yenilik ve Değişiklik Yapılması, Ankara 2016.
- Paket, Sabure, Eser Sözleşmesinin İfasında Kabul, Ankara, 2020.
- Paulus, David: Die automatisierte Willenserklärung, Zeitschrift JuS mit Online, 2019
- Pellasco-HK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Art. 324-328b, 2. Aufl., Zürich 2009
- Permann-HK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Art. 252-274g, 2. Aufl., Zürich 2009
- Pestalozzi-BSK OR, Basler Kommentar zum Obligationenrecht I, Vor. Art. 492-512, Art. 492-512; 5. Aufl., Basel 2011
- Portmann-BSK OR, Basler Kommentar zum Obligationenrecht I, Vor Art. 319 ff, Art.319-362, 5. Aufl., Basel 2011

Peters, Otto: Der Fernunterricht, Materialien zur Diskussion einer neuen Unterrichtsform, Weinheim/ Berlin 1965.

Poroy, Reha: Tüketicinin Korunmasına İlişkin Özel Hukuk Sorunları, Halil Arslanlı'nın Anısına Armağan, İstanbul 1978.

Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, Ortaklıklar Hukuku I, Yeniden Yazılmış 13. Bası, İstanbul 2014

Rehbinder-BK OR, Berner Kommentar zum schweizerischen Obligationenrecht, Art.319- 355, Bern 1985, 1992

Rehbinder, Manfred: Zum Rechtsbegriff des Konsumenten, Jahrbuch des Schweizerischen Konsumentenrechts (JKR), Bern 1995.

Reisoğlu, Seza, Türk Kefalet Hukuku, Ankara 2013

Rey, Heinz, Die Grundlagen des Sachenrechts und das Eigentum, Bern 2000

Romelli-HK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Art.239-252, 2. Aufl., Zürich 2009

Roncoroni-CR CO, Commentaire romand code des obligations I, Art. 275-304, Geneve/Bâle/Munich 2003

Rudolph-HK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Art. 419-424, 2. Aufl. Zürich 2009

Ruoss/Gola-BSK OR, Basler Kommentar zum Obligationenrecht I, Art.229-236, 5. Aufl., Basel 2011

Sağlam, İpek: Elektronik Sözleşmeler, 1.Bası, Legal Yayınevi, İstanbul 2007

Savaş, Turan: Elektronik Sözleşmelerin Kuruluşuna İlişkin İrade Beyanları ve Bu Beyanların Geri Alınması, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı:95, Yıl: 2011, s. 331-376

Saymen/Elbir, Türk Eşya Hukuku Dersleri, İstanbul 1963

Schärer/Maurenbrecher-BSK OR, Basler Kommentar zum Obligationenrecht I, Art.305-318, 5. Aufl., Basel 2011

Schluep, Walter; Schweizerisches Privatrecht, Obligationenrecht, Besondere Vertragsverhältnisse, 2. Band, Basel-Stuttgart 1979

Schluep/ Rächli/ Niederhauser: Der Fernkursvertrag, SPR VII/2, 1979, s. 907 vd.

- Schmeizer, Mikael: Der Konsumentenvertrag- Betrachtung einer obligationenrechtlichen Figur unter Berücksichtigung des IPR und der europäischen Rechtsangleichung, Zürich 1995.
- Schmid, Jörg, Geschäftsführung Ohne Auftrag Art. 419-424 OR in: Zürcher Kommentar zum Obligationenrecht, Teilband V 3a, 3. Aufl., Zürich 1993,
- Schmid/Hürlimann-Kaup, Sachenrecht 2. Aufl., Zürich 2003
- Schmid/Stöckli, Schweizerisches Obligationenrecht, Besonderer Teil, Zürich/Basel/Genf 2010
- Schönenberger-CHK OR Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Art. 229-252, Art. 305-318, Zürich/ Basel/Genf 2007
- Schönenberger/Jäggi-ZK OR, Zürcher Kommentar zum Obligationenrecht Art. 1-17, 3. Aufl., Zürich 1973
- Schönle Herbert, Zürcher Kommentar zum Obligationenrecht, Kauf und Schenkung Art. 184-191, 3. Aufl., Zürich 1993
- Schönle/Higi-ZK OR, Zürcher Kommentar zum schweizerischen Obligationenrecht, Art. 192-204, 3. Aufl., Zürich 2005
- Schwaibold-KUKO OR, Kurzkomentar OR, Art. 305-318, Basel 2008
- Seçer Öz, Eser Sözleşmesinin İşsahibi Tarafından Tam tazminatla Feshi, Ankara 2020
- Serozan, Rona; Borçlar Hukuku, Özel Bölüm 2. Bası, İstanbul 2006,
- “ ” Aynı Eser, 3. Bası, İstanbul 2018, Yayına hazırlayanlar: Serozan/Baysal/Sanlı.
- Serozan, Rona, Taşınır Eşya Hukuku, 2. Bası İstanbul 2007
- Sözer, Bülent: Elektronik Sözleşmeler, 1.Bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2002
- Staehelin-ZK OR, Zürcher Kommentar zum schweizerischen Obligationenrecht, Art. 319-330a, 3. Aufl., Zürich 1084
- Staffelbach-HK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Art.492-512, 2. Aufl., Zürich 2009
- Steinuer Paul-Henri, Les droits réel, tome II, éd. 3, Berne 2002

- Studer-BSK OR, Basler Kommentar zum Obligationenrecht I, Art. 275-304, 5. Aufl., Basel 2011
- Stupp-CHK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Volume 2: Obligationenrecht, Art. 472-480, Zürich/Basel/Genf 2007
- Susat, Werner/ Stolzenburg, G: Gedanken zur Automation, MDR 1957, s.146-154
- Şahan Gökhan, Kefalet Sözleşmesinin Sona Ermesi, Ankara 2009
- Şahin, Turan; Ölüncüye Kadar Bakma Sözleşmesi, Ankara 2019.
- Şahin, Turan: Elektronik Sözleşmelerin Kuruluşuna İlişkin İrade Beyanları ve Bu Beyanların Geri Alınması, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 95, Yıl: 2011, s. 332-376
- Şahiniz, Salih, Tacirler Arası Ticari Satımlarda Satıcının Ayıplı İfadan (Ayıplı Mal Tesliminden) Sorumluluğu, Ankara 2008
- Şener, Oruç Hami; Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, 2. Bası, Ankara 2015,
- Şenocak, Zarife, Eser sözleşmesinde Ayıbın Giderilmesini İsteme Hakkı, Ankara 2002
- Şıpka Şükran Tamam, Türk Hukukunda Kanuni Önalım (Şuf'a) Hakkı İstanbul 1994
- Tandoğan, Halûk, Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, C. I/1, C.I/2, İstanbul 2008, Cilt II, İstanbul 2010
- Tandoğan, Haluk: Tüketicinin Korunması ve Sözleşme Özgürlüğünün Bu Açıdan Sınırlanması, Ankara 1977.
- Taşkın, Mustafa: Tüzel Kişilerin ve Şirketlerin Tüketici Vasfı, Ankara Barosu Dergisi, Sayı: I, Yıl: 1997.
- Tekinay Selahattin Sulhi, Eşya Hukuku, İstanbul 1970-1971
- Tekinay Selahattin Sulhi, Taşınmaz Mülkiyetinin Takyitleri, II/1 (Takyitler)
- Tekinay/Akman/Burcuoğlu/Altop, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 7. Bası, İstanbul 1993
- Tercier/Favre/ve diğerleri, Les contrats speciaux, éd.4, Geneve/Zurich/ Bâle 2009

- Thévenoz-CR CO, Commentaire romand code des obligations I, Intro. Art. 184-529, Geneve/Bâle/Munich 2003
- Thomas Kostkiewicz-HK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Art. 319-323b, 2. Aufl., Zürich 2009
- Tiftik, Mustafa, Türk Hukukunda Vedia Sözleşmesi, Ankara 2007
- Tiryaki, Betül, Tüketicinin Korunması Hukuku Açısından Ayıplı Hizmetten Doğan Sorumluluk, Ankara 2007
- Truniger-HK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Volume 2: Obligationenrecht, Art.332-332a, Art.344-362, 2. Aufl. Zürich 2009
- Tunçomağ, Kenan, Türk Borçlar Hukuku, II. Cilt, Özel Borç İlişkileri, 3. Bası İstanbul 1977
- Tunçomağ Kenan, Ölünceye Kadar Bakma Akdi, Ankara 1956
- Tuor/Schnyder/Schmid/Rumo-Jungo, Das Schweizerische Zivilgesetzbuch, 2. Aufl. Zürich/Basel/Genf 2002
- Turan,Gamze: Elektronik Sözleşmeler ve Elektronik Sözleşmelere Uygulanacak Hukukun Tespiti, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 77, Yıl: 2008, s.87-119
- Türkmen, Ahmet; Bağışlamanın Geri Alınması, Ankara 2019.
- Uçar Ayhan, İstisna Sözleşmesinde Müteahhidin Ayıba Karşı Tekeffül Borcu, Ankara 2003.
- Uluslan, İlhan, İyiniyetli Sebepsiz Zenginleşenin İade Borcunun Sınırlanması Sorunu, İstanbul 1977
- Uygur, Turgut, Açıklamalı-İçtihatlı Borçlar Kanunu, Ankara 2003
- Uygur, Turgut, Türk Borçlar Kanunu Şerhi, Ankara 2012
- Uyumaz, Alper: Elektronik Sözleşmelerin Web Siteleri Aracılığıyla Kurulması ve Bu Sözleşmelerin İfası, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:9, Yıl:2007, s. 907-930
- Vardar Hamamcıoğlu, Gülşah, Bağışlama Sözleşmesi, Ankara 2016
- Venturi-CR CO, Commentaire romand code des obligations I, Art. 184-215, Geneve/Bâle/Munich 2003
- Vischer, F.; Der Arbeitsvertrag, SPR VII/I, Basel/Stuttgart 1977

- Vischer M-CHK OR, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK),
Volume 2: Obligationenrecht, Art. 492-512, Zürich/Basel/Genf 2007
- Vogt-BSK OR, Basler Kommentar zum Obligationenrecht I, Art. 239-252, 5.
Aufl., Basel 2011
- Von Büren Bruno; Schweizerisches Obligationenrecht, Besonderer Teil, Zü-
rich 1972
- Von Tuhr/Peter, Allgemeiner Teil des Schweizerischen Obligationenrechtes,
Band I, 3. Aufl., Zürich 1974-1979
- Walter-KUKO OR, Kurzkomentar OR, Art. 275-304, Basel 2008
- Weber Roger-BSK OR, Basler Kommentar zum Obligationenrecht I,
Art. 253-273c; 5. Aufl., Basel 2011
- Weber Rolf-BSK OR, Basler Kommentar zum Obligationenrecht I, Vor Art.
394-406, Art.394-406, Vor Art. 419-424, Art.418-424, 5. Aufl., Basel
2011
- Wendehorst, Christiane: Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetz-
buch, 9.Auflage, Beck, München 2022
- Wentland: Beck'scher Online-Kommentar, BGB Allgemeiner Teil, 66.Edi-
tion, 2023,
- Werro-CR CO, Commentaire romand code des obligations I, Art. 394-406,
Geneve/Bâle/Munich 2003
- Westermann, Harm Peter: Verbraucherschutz, in: Gutachten und Vorschläge
zur Überarbeitung des Schuldrechts, Band III, Köln 1983.
- Wiebe, Andreas: Die elektronische Willenserklärung, 1.Auflage, Mohr Sie-
beck, Tübingen 2002
- Wiegand-BSK OR Basler Kommentar zum Obligationenrecht I, Art 97-109,
119; 5. Aufl. Basel 2011
- Yalçınduran, Türker, Vekâlet Sözleşmesinde Ücret, Ankara 2004
- Yavuz Cevdet, Satıcının Satılanın (Malın) Ayıplarından Sorumluluğu, İstan-
bul 1989
- Yavuz/Acar/Özen, Türk Borçlar Hukuku, Özel Hükümler, 9. Baskı İstanbul
(Yavuz/Acar/Özen, BH Özel hükümler, sh.).
- “ “ ” Aynı Eser 10. Baskı İstanbul 2014

- Yavuz/Acar/Özen, Borçlar Hukuku Dersleri, Özel Hükümler, 15. Baskı, İstanbul 2018
- Yavuz Nihat, Kira Sözleşmesinin Feshi, Bedelinin Belirlenmesi, Alacağı ve Tazminat Davaları, 2. Baskı, Ankara 2013
- Yelmen, Adem, Asgari Gelir Taahhüdü İhtiva Eden Arsa Payı Karşılığı Gelir Paylaşımli İnşaat Sözleşmesi, Ankara 2018
- Yeniocak Umut; Gelir Paylaşımına Dayalı İnşaat Sözleşmesi (Arsa Satışı Karşılığı Gelir Paylaşımı), 2. Baskı, Ankara 2014
- Yıldırım, M. Fadıl, Satım Sözleşmesindeki Ayıba Karşı Tekeffül Hükümleri ile İrade Sakatlığı Hali Olarak Hile Hükümü Arasındaki İlişki, Fikret Eren'e Armağan. Ankara 2006
- Yılmaz Süleyman, Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında BMA (CISG) Uyarınca Sözleşmenin İhlalinde Halinde Alıcının Hakları, Ankara 2013.
- Yılmaz, Yasemin Yücesoy, Hukuki Açıdan Faktoring İşlemi Ankara 2018.
- Yücedağ, Nafiye; Sözleşmeye Aykırı Mal Tesliminde Yenisiyle Değiştirme Hakkı -TBK ve CISG Uyarınca-, İstanbul, 2018.
- Yücer Aktürk İpek; Satım ve Eser Sözleşmelerinde Gözden Geçirme ve Bildirim Külfetleri, Ankara 2012.
- Yücer Aktürk İpek, İsimli Sözleşme Genel Teorisi ve Uzaktan Öğretim Sözleşmesi, Ankara 2016.
- Yürekli, Sabahattin; Türk Borçlar Kanununa Göre Hizmet Sözleşmesinin Sona Ermesi, 3. Baskı, Ankara 2016.
- Zevkliler/ Aydoğdu, Aydın/ Aydoğdu, Murat: Tüketicinin Korunması Hukuku, 3.Bası, Ankara 2004.
- Zevkliler/Gökyayla, Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, 18. Baskı, Ankara 2018.
- Zindel/Pulver-BSK OR, Basler Kommentar zum Obligationenrecht I, Vor Art. 363-379, Art. 363-379, 5. Aufl., Basel 2011.

BORÇLAR HUKUKU GENEL HÜKÜMLER

Ödemeli İsteme ve Genel Dağıtım

LEGEM Eğitim Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti

Eti Mah. Toros Sok. No: 39/A Çankaya / ANKARA

Tel: 0312 230 30 55 • www.legemyayinevi.com

e-mail: info@legemyayinevi.com

Yayıncı Sertifika No: 49281

Yayın Kodu: ISBN: 978-625-5827-08-1

© Legem Yayınevi 2025

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Legem Eğitim Basım Yayım Dağıtım Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Anılan Kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz.

Dizgi: LEGEM Eğitim Basım Yayım Dağıtım Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

Baskı: Girişim Ajans Matbaa
Büyük sanayi Samanyolu Cad. No.35 İstikler / ANKARA
Matbaa Sertifika No: 47852

Prof. Dr. Fikret EREN
Başkent Üniversitesi Hukuk Fakóltesi
Medeni Hukuk Anabilim Dalı

BORÇLAR HUKUKU **GENEL HÜKÜMLER**

30. BASKI

ANKARA 2025

İÇİNDEKİLER

OTUZUNCU BASKIYA ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	lxiii
GENEL BİBLİYOGRAFYA.....	lxv

GENEL HÜKÜMLER GİRİŞ

§ 1. BORÇLAR HUKUKUNUN TANIMI, KONUSU, SİSTEMİ VE KAYNAKLARI	1
I. BORÇLAR HUKUKUNUN TANIMI, KONUSU VE ÖNEMİ:	1
II. TÜRK BORÇLAR KANUNUNUN KABULÜ, SİSTEM VE TEKNİĞİ:.....	5
1. Türk Borçlar Kanununun kabulü:	5
2. Türk Borçlar Kanununun sistemi:	5
3. Türk Borçlar Kanununun tekniği:.....	8
III. TÜRK BORÇLAR HUKUKUNUN KAYNAKLARI:	8
1. Yazılı kaynaklar (Asli kaynaklar):	9
2. Yazılı olmayan kaynaklar (Yardımcı kaynaklar):.....	9
§ 2. BORÇLAR HUKUKUNUN DİĞER HUKUK DALLARIYLA İLİŞKİSİ	11
I. BORÇLAR HUKUKUNUN MEDENİ HUKUK İLE İLİŞKİSİ:.....	11
1. Genel bilgi:	11
2. Türk Borçlar Kanununun genel hükümlerinin medenî hukuka uygulanması:	12
3. Medenî hukukun genel hükümlerinin borçlar hukukuna uygulanması:	13
II. BORÇLAR HUKUKUNUN TİCARET HUKUKU İLE İLİŞKİSİ:	13
III. BORÇLAR HUKUKUNUN ANAYASA HUKUKU İLE İLİŞKİSİ:	14
§ 3. BORÇLAR HUKUKUNA HAKİM OLAN İLKELER.....	16
I. İRADE ÖZERKLİĞİ İLKESİ:.....	16
1. Sözleşme özgürlüğü ilkesi:	17
2. Eşitlik ilkesi:	17
3. Şekil özgürlüğü ilkesi:	18
II. NİSPİLİK İLKESİ:	18
III. DÜRÜSTLÜK İLKESİ:	19
IV. KUSURLU SORUMLULUK İLKESİ:.....	19
V. ÜÇÜNCÜ KİŞİ ALEYHİNE BORÇ KURULAMAMASI İLKESİ:	20
VI. SÖZLEŞMELERDE KARŞILIKLILIK (İVAZLILIK) İLKESİ:.....	20
VII. BORÇLUNUN YERLEŞİM YERİNDE İFA İLKESİ:	20

BİRİNCİ BÖLÜM BORÇLAR HUKUKUNUN TEMEL KAVRAMLARI

§ 4. BORÇ VE BORÇ İLİŞKİSİ KAVRAMLARI.....	21
I. GENEL OLARAK:	21
II. BORÇ KAVRAMI (SCHULD, OBLIGATION):	21

III. BORÇ İLİŞKİSİ (SCHULDVERHÄLTNIS):.....	22
IV. BORÇ İLE BORÇ İLİŞKİSİ ARASINDAKİ FARKLAR:	24
1. Doğum anı yönünden farklar:	24
2. Kapsam yönünden farklar:	24
3. Devir yönünden farklar:	25
4. Sona erme yönünden farklar:	26
§ 5. BORÇ İLİŞKİSİNİN İÇERDİĞİ HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....	26
I. GENEL OLARAK:	26
II. BORÇ İLİŞKİSİNİN İÇERDİĞİ HAKLAR:	28
1. Borç ilişkisinin içerdiği aslî haklar:	28
2. Borç ilişkisinin içerdiği yan haklar:	28
3. Borç ilişkisinin içerdiği ikincil haklar (Talî haklar):	28
III. BORÇ İLİŞKİSİNİN İÇERDİĞİ YÜKÜMLÜLÜKLER:.....	29
1. Genel olarak:.....	29
a) Sözleşmeden doğan ilk yükümlülükler-ikincil yükümlülükler:	30
b) Edim yükümlülükleri- yan yükümlülükler:	31
aa) Aslî edim yükümlülüğü - Yan edim yükümlülüğü:.....	31
1/a) Aslî edim yükümlülüğü (Hauptleistungspflicht):	31
1/b) Yan edim yükümlülükleri (Nebenleistungspflichten):	32
1/aa) Kavram:	32
1/bb) Yan edim yükümlülüklerinin doğuş kaynakları:.....	34
1/aaa) Kanundan doğan yan edim yükümlülükleri:	34
1/bbb) Sözleşmeden doğan yan edim yükümlülükleri:	36
1/ccc) Dürüstlük kuralından doğan yan edim yükümlülükleri:	36
bb) Yan yükümlülükler (Nebenpflichten):	36
c) Edim yükümlülükleri - Koruma yükümlülükleri (Leistungspflichten-Schutzpflichten):	39
2. Edim yükümlülüklerinden bağımsız borç ilişkileri (Schuldverhältnisse ohne Leistungspflicht):	42
3. Yükümlülük içermeyen davranış: Külfet (Obliegenheit).	44
§ 6. HAK KAVRAMI, HAKLARIN ÇEŞİTLERİ VE ÖZELLİKLE ALACAK HAKKI.....	46
I. HAK KAVRAMI:	46
II. HAKLARIN ÇEŞİTLERİ, ÖZELLİKLE YARARLANMA HAKLARI-DÜZENLEME HAKLARI:.....	47
III. YARARLANMA HAKLARININ ÇEŞİTLERİ:.....	48
1. Genel bilgi:	48
2. Alacak hakkı (Forderungsrecht):	48
a) Genel olarak:	48
b) Alacak hakkının hukuki niteliği:	49
aa) Alacak hakkı bir yararlanma hakkıdır:	49
bb) Alacak hakkı bir malvarlığı hakkıdır:	51
cc) Alacak hakkı nispî bir haktır:	52
1/a) Genel olarak:	52
1/b) Alacak hakkının (borç ilişkisinin) nispî niteliğinden doğan sonuçlar:.....	53

1/aa) Alacak hakkı (borç ilişkisi) yalnız borçlu tarafından ihlâl edilebilir:	54
1/bb) Alacak hakkının (borç ilişkisinin) borçlu tarafından ihlâl edilmesinden üçüncü kişiler hiçbir hak elde edemezler:	55
1/cc) Alacak hakkı, maddî edimlerde alacaklıya, şey üzerinde dolaylı bir yetki verir:	56
1/dd) Alacak hakkının (borç ilişkisinin) nispîliği, borçlunun iflâsı halinde de görülür:	56
dd) Alacak hakkının sayısı, içeriği belirli tip ve konularla sınırlı değildir:	56
ee) Alacak hakkı geçici bir haktır:	57
c) Bir hakkın nispî hak olarak kabulü bir hukuk politikası sorunudur:	57
d) Kuvvetlendirilmiş kişisel haklar-Eşyaya bağlı borçlar:	57
e) Nispîlik ilkesinin istisnaları:	59
IV. DÜZENLEME HAKLARI (TÂLÎ HAKLAR, İKİNCİL HAKLAR):	61
1. Yenilik doğuran haklar (İnşâî haklar = Gestaltungsrechte):	61
a) Kavram:	61
b) Çeşitleri:	62
aa) Doğuş nedenlerine göre:	62
bb) Kişiyeye veya başka bir hakka bağlı olup olmamalarına göre:	63
cc) Üçüncü kişilerin hukuki alanını etkileyip etkilememesine göre:	63
dd) İçeriklerine göre:	63
1/a) Kurucu yenilik doğuran haklar:	64
1/b) Değiştirici yenilik doğuran haklar:	64
1/c) Bozucu yenilik doğuran haklar:	65
ee) Hakkın doğurduğu sonuçlara göre:	66
1/a) Özel yenilik doğuran haklar:	66
1/b) Yenilik doğuran dava hakları:	66
c) Yenilik doğuran hakları kullanma şekli:	66
d) Yenilik doğuran hakların özellikleri:	68
aa) Yenilik doğuran haklar, bir defa kullanılmakla tükenen, sona eren haklardır:	68
bb) Yenilik doğuran haklar, alacak hakkı olmadıkları, dolayısıyla bir edimi kapsamadıkları için ilke olarak zamanaşımına bağlı olmayıp, hak düşürücü süreye tâbidirler:	68
cc) Yenilik doğuran haklardan, kullanıldıktan sonra dönmek (bunları geri almak) mümkün değildir:	69
dd) Yenilik doğuran haklar koşula bağlanamaz:	69
ee) Yenilik doğuran haklar, dürüstlük kurallarına uygun olarak kullanılmalıdır:	70
ff) Yenilik doğuran haklar devredilebilen haklardandır:	70
e) Yenilik doğuran hakların sona ermesi:	71
2. Yönetim veya temsil hakları (Yetki hakları-kudret yetkileri):	71
3. Def'î hakları (karşı haklar):	72
a) Kavram:	72
b) Def'î hakkının çeşitleri:	74
aa) Kesin (sürekli) def'îler:	74

bb) Geciktirici def'iler:	74
cc) Bağımsız def'iler:	74
dd) Bağımlı def'iler:	75
ee) Tam def'iler:	75
ff) Tam olmayan def'iler (kısmî def'iler):	75
c) Kullanma şekli:	75
d) İtiraz:	76
aa) Kavram:	76
bb) Def'i ve itiraz arasındaki farklar:	76
1/a) Def'i bir haktır, itiraz ise bir olaydır:	76
1/b) İtiraz, hâkim tarafından re'sen (kendiliğinden) göz önünde tutulur:	77
§ 7. ALACAK VE TALEP KAVRAMLARI	78
I. GENEL OLARAK:	78
II. KONULARI YÖNÜNDEN:	79
III. DOĞUŞ ANLARI YÖNÜNDEN:	82
IV. KAPSADIKLARI YETKİLER YÖNÜNDEN:	82
1. İcra yoluyla takip yetkisi:	82
2. Tazminat isteme hakkı:	82
3. Yenilik doğuran haklar:	83
4. Def'i hakları:	83
5. Tasarruf yetkisi:	84
6. Yan haklar:	84
§ 8. BORÇ VE SORUMLULUK	85
I. GENEL OLARAK:	85
II. SORUMLULUK KAVRAMININ DİĞER ANLAMLARI:	85
III. SORUMLULUĞA HAKİM OLAN İLKELER:	86
1. Bireysel sorumluluk ilkesi:	86
2. Aynî sorumluluk ilkesi:	87
3. Tam sorumluluk ilkesi:	87
4. Kıymet itibariyle sorumluluk ilkesi:	87
IV. SORUMLULUK TÜRLERİ:	87
1. Şahıs ile sorumluluk:	87
2. Malvarlığı ile sorumluluk:	88
a) Sınırsız malvarlığı sorumluluğu (Tam sorumluluk):	88
b) Sınırlı malvarlığı sorumluluğu:	89
aa) Konu itibariyle sınırlı malvarlığı sorumluluğu:	89
bb) Miktar itibariyle sınırlı malvarlığı sorumluluğu:	89
§ 9. EKSİK (TABİİ) BORÇLAR	90
I. KAVRAM:	90
II. EKSİK BORÇLARIN ÖZELLİKLERİ:	91
III. EKSİK BORÇLARIN ÇEŞİTLERİ:	91
1. Doğuştan eksik borçlar:	91
a) Kumar ve bahisten doğan borçlar:	91
b) Evlenme simsarlığından doğan ücret borçları:	93
c) Ahlakî ödevlerden doğan borçlar:	94
d) Malikin, iyiniyetli zilyet karşısındaki borcu:	94
e) Sözleşmeden doğan eksik borçlar:	95
2. Geçici eksik borçlar:	95

3. Sonradan eksik borçlar:	96
a) Zamanaşımına uğramış borçlar:	96
b) Konkordato dışında kalan borç:	97
§ 10. BORCUN KONUSU: EDİM.....	98
I. EDİM KAVRAMI (LEISTUNGSBEGRIFF):	98
II. EDİM FİİLİ-EDİM SONUCU:	98
III. BORCUN KONUSU DIŞINDAKİ EDİMLER:.....	100
IV. EDİM İLE KAZANDIRMA ARASINDAKİ İLİŞKİ:	100
V. EDİMİN UNSUR VE ŞARTLARI:	101
1. Edim, hukuken korunan bir menfaat olmalıdır:	101
2. Edim imkânsız olmamalıdır:	102
3. Edim emredici hukuka aykırı olmamalıdır:.....	102
4. Edim genel ahlaka, kamu düzenine ve kişilik haklarına aykırı olmamalıdır (TBK. m. 27/I):.....	102
5. Edim belirli veya belirlenebilir olmalıdır:.....	102
VI. EDİMİN ÇEŞİTLERİ:	104
1. Konularına göre edim çeşitleri:	104
a) Yapma ve yapmama (kaçınma) edimleri:	104
aa) Olumlu edim (verme ve yapma edimleri):	104
bb) Olumsuz edim (yapmama ve katlanma edimleri):	105
1/a) Yapmama edimi:.....	105
1/b) Katlanma edimi:	107
b) Kişisel edim-maddî edim:	108
aa) Kişisel edim (işgörme edimi):	108
bb) Maddî edim (eşyaya ilişkin edim):	109
2. Sürelerine göre edim çeşitleri:	110
a) Sürekli edimler:.....	110
b) Anî (bir defalık) edimler:	111
c) Dönemli edimler:	111
3. Bölünmelerine göre edim çeşitleri:	112
a) Bölünebilen edimler:	112
b) Bölünemeyen edimler:	112
4. Doğurdıkları sonuçların türüne göre edim çeşitleri:	112
a) Fiilî edim:	113
b) Hukukî edim:.....	113
c) Fiilî ve hukukî edimler:.....	113
5. Bir ferde veya bir topluluğa yapılan edimler:	113
a) Ferde yapılan edim:	113
b) Bir topluluğa yapılan edim:	114
VII. PARÇA VE TÜR BORÇLARI (STÜCKSCHULD-GATTUNGSSCHULD):	114
VIII. SEÇİMLİK BORÇ (WAHLSCHULD):	116

İKİNCİ BÖLÜM
BORÇ İLİŞKİSİNİN DOĞUMU

§ 11. BORÇ İLİŞKİLERİNİN KAYNAKLARI	117

BİRİNCİ KISIM
HUKUKİ İŞLEMDEN DOĞAN BORÇ İLİŞKİLERİ

§ 12. HUKUKİ İŞLEM KAVRAMI	121
Tarif, Unsur ve Sonuçları:	121
I. HUKUKİ İŞLEMİN TARIFI:	121
II. HUKUKİ İŞLEMİN UNSURLARI:	122
1. Hukuki işlemin kurucu unsurları:	122
a) İrade açıklaması (Willensäusserung):	122
b) İrade açıklamasına eklenmesi gereken diğer kurucu unsurlar:	123
2. Hukuki işlemin geçerlilik unsurları (Gültigkeitsvoraussetzungen):	125
3. Hukuki işlemin etkinlik unsurları (Wirksamkeitsvoraussetzungen):	126
III. HUKUKİ İŞLEMİN SONUÇLARI:	127
IV. HUKUKİ İŞLEM KAVRAMI, SOYUT BİR KAVRAMDIR:	128
§ 13. İRADE AÇIKLAMASI:	129
I. İRADE AÇIKLAMASININ TANIMI:	129
1. İrade açıklaması kavramı:	129
2. İrade açıklamasının türleri:	129
II. İRADE BEYANININ UNSURLARI:	130
1. İrade unsuru (Sübjektif unsur):	131
a) Fiil iradesi (Handlungswille):	131
b) İşlem iradesi (Geschäftswille):	131
c) Beyan iradesi (Bildirme iradesi = Erklärungswille):	132
2. Beyan unsuru (Objektif unsur):	135
III. İRADE BEYANININ ÇEŞİTLERİ:	135
1. Kullanılan araca göre beyan çeşitleri:	135
a) Doğrudan doğruya irade beyanı:	135
b) Dolaylı irade beyanı:	136
2. Açık veya örtülü olmalarına göre beyan çeşitleri:	137
a) Açık irade beyanları:	137
b) Örtülü irade beyanları:	137
3. Yazılı ve sözlü olmalarına göre beyan çeşitleri:	142
4. Muhataba varması gerekip gerekmemesine göre beyan çeşitleri:	143
a) İradenin beyan edilmesi ve irade beyanının varması (Abgabe und Zugang der Willenserklärung):	143
b) Varması gerekmeyen irade beyanları:	144
c) Varması gerekli irade beyanları:	145
§ 14. İRADE BEYANLARININ YORUMU	150
I. YORUM KAVRAMI:	150
II. YORUM TEORİLERİ:	152
1. İrade teorisi (Willentheorie):	152
2. Beyan teorisi (Erklärungstheorie):	153
3. Güven teorisi (Vertrauensstheorie):	155
a) Genel bilgi:	155
b) Klâsik güven teorisi:	156
c) Yeni güven teorisi:	157
aa) Genel bilgi:	157
bb) Yeni güven teorisinin esasları:	157
§ 15. HUKUKİ İŞLEMLERİN DİĞER HUKUKİ FİİLLERDEN AYRILMASI	163

I.	HUKUKİ OLAYLAR:	163
II.	HUKUKİ FİİLLER:	163
1.	Hukuka aykırı fiiller:	164
2.	Hukuka uygun fiiller (Dar anlamda hukuki fiiller):	164
a)	İrade açıklamaları:	164
aa)	Hukuki işlemler:	165
bb)	Hukuki işlem benzeri fiiller:	165
cc)	Maddî fiiller:	166
b)	Tasavvur (bilgi) açıklamaları (Vorstellungsausserungen):	167
c)	Duygu açıklamaları:	167
§ 16.	HUKUKİ İŞLEMLERİN ÇEŞİTLERİ	169
I.	HUKUKİ İŞLEM İLE DÜZENLENEN HUKUKİ İLİŞKİNİN İÇERİĞİNE GÖRE:	169
II.	HUKUKİ İŞLEME KATILANLARIN SAYISINA GÖRE:	170
1.	Tek taraflı hukuki işlemler:	170
2.	İki veya çok taraflı hukuki işlemler:	171
a)	Genel olarak sözleşme ve karar:	171
b)	Sözleşme ile karar arasındaki ilişkiler:	172
III.	İVAZLI İVAZSIZ OLMALARINA GÖRE HUKUKİ İŞLEMLER:	173
IV.	HUKUKİ SONUÇLARINI MEYDANA GETİRDİKLERİ ANA GÖRE HUKUKİ İŞLEMLER:	175
1.	Ölüme bağlı tasarruflar:	175
2.	Sağlararası hukuki işlemler:	176
V.	MALVARLIĞINA YAPTIKLARI ETKİLERE GÖRE HUKUKİ İŞLEM ÇEŞİTLERİ:	176
1.	Borçlandırıcı işlem:	177
2.	Tasarruf işlemi:	179
a)	Kavram:	179
b)	Tasarruf işleminin türleri:	183
3.	Borçlandırıcı işlem ile tasarruf işlemi arasındaki farklar:	184
a)	Genel olarak:	184
b)	Tasarruf yetkisi:	185
c)	Öncelik ilkesi:	185
d)	Belirlilik ilkesi ile açıklık ilkesi:	186
VI.	SEBEBE BAĞLI OLUP OLMAMALARINA GÖRE HUKUKİ İŞLEM ÇEŞİTLERİ:	186
§ 17.	KAZANDIRMA VE SEBEP KAVRAMLARI	188
I.	KAZANDIRMA:	188
1.	Genel bilgi:	188
2.	Kazandırma çeşitleri:	189
a)	Tasarruf işlemi ile yapılan kazandırmalar:	189
b)	Borçlandırıcı işlem ile yapılan kazandırmalar:	189
c)	Maddî fiiller ile yapılan kazandırmalar:	190
II.	KAZANDIRMANIN (KAZANDIRICI İŞLEMİN) SEBEBİ:	190
1.	İfa sebebi (causa solvendi):	191
2.	Alacak sebebi (causa credendi):	192
a)	İade alacağına sahip olma amacı:	192
b)	Rücu alacağına sahip olma amacı:	192
c)	Bir karşı edim alacağına sahip olma amacı:	192

3. Bağışlama sebebi (causa donandi):	193
4. Teminat sebebi:.....	193
5. Karma sebepler:	193
III. KAZANDIRICI İŞLEMİN SEBEBE BAĞLILIĞI SORUNU:.....	193
IV. BORÇ SÖZLEŞMELERİNDE HUKUKİ SEBEP: ÖZELLİKLE SOYUT BORÇ TANIMASI:	198
1. Kavram:	198
2. Soyut borç sözleşmelerinin çeşitleri:	201
3. Soyut borç tanımının şartları:	201
a) Bir sözleşme bulunmalıdır:	201
b) Sözleşmenin geçerliliği herhangi bir şekle tâbi değildir:	202
c) Sözleşmede borç tanımının sebebi gösterilmemelidir:	202
4. Soyut borç sözleşmelerinin hukuki niteliği ve sonuçları:.....	203
5. İspat sorunu:	207
§ 18. SÖZLEŞMEDEN DOĞAN BORÇLAR.....	208
I. GENEL OLARAK SÖZLEŞME KAVRAMI:.....	208
1. Sözleşme, bir hukuki işlemdir:	209
a) Sözleşmenin kurucu unsurları (Tatbestand des Vertrages):	209
b) Sözleşmenin hukuki sonuçları:	212
aa) Sözleşmenin kurucu sonucu:	212
bb) Sözleşmenin bağlayıcı sonucu:	212
2. Sözleşme, bir hukuki ilişkidir:	213
II. AKİT, SÖZLEŞME, BAĞIT VE MUKAVELE KAVRAMLARI:	213
III. SÖZLEŞME TÜRLERİ:	213
1. Hukuki sonuçlarına göre sözleşme türleri:.....	214
a) Borç sözleşmeleri (borçlandırıcı sözleşmeler):.....	214
b) Tasarruf sözleşmeleri:	214
c) Statü sözleşmeleri:	214
2. Bağımsız olup olmamalarına göre sözleşme türleri:	214
3. Hukuk alanlarına göre sözleşme türleri:	215
a) Kişiler hukukuna giren sözleşmeler:	215
b) Aile hukukuna giren sözleşmeler:	215
c) Miras hukukuna giren sözleşmeler:	215
d) Eşya hukukuna giren sözleşmeler:	215
e) Borçlar hukukuna giren sözleşmeler:	215
4. Borç sözleşmeleri (Borçlandırıcı sözleşmeler):	216
a) Genel bilgi:.....	216
b) Borç sözleşmelerinin türleri:	217
aa) Kanunla düzenlenmiş olup olmamalarına göre:.....	217
1/a) İsimli sözleşmeler (Nominatverträge):.....	217
1/b) İsimsiz sözleşmeler (Innominatverträge):	217
bb) Edim ilişkisine göre borç sözleşmelerinin türleri:	220
1/a) Bir tarafa borç yükleyen sözleşmeler (einseitige Verträge):.....	220
1/b) İki tarafa borç yükleyen sözleşmeler:	221
1/aa) Tam iki tarafa borç yükleyen sözleşmeler:	221
1/bb) Eksik iki tarafa borç yükleyen sözleşmeler:	222
1/cc) Çok taraflı sözleşmeler:	223
cc) Zaman yönünden sözleşme türleri:	224

1/a)	Anî sözleşmeler:	224
1/b)	Dönemli sözleşmeler:	224
1/c)	Sürekli sözleşmeler:	224
dd)	Özel sözleşme türleri:	224
1/a)	Çerçeve sözleşmeler:	224
1/b)	Üçüncü kişi yararına sözleşmeler:	225
1/c)	Katılmalı (iltihakî) sözleşmeler:	225
1/d)	Genel işlem koşullarını içeren sözleşmeler	226
1/aa)	Genel işlem koşulları kavram:	226
1/bb)	Genel işlem koşullarının fonksiyonları:	226
1/aaa)	Genel işlem koşulları, bu tür sözleşmelerde her şeyden önce standardizasyon ve rasyonalizasyon sağlar:	226
1/bbb)	Genel işlem koşulları ayrıca zaman yönünden sözleşmelerin çabuk yapılmasını sağlar:	227
1/ccc)	Genel işlem koşullarını gerekli kılan diğer bir sebep de kanunlardaki düzenleme eksiklik ve boşluklarıdır.	227
1/cc)	Genel işlem koşulları karşısında klâsik sözleşme görüşü:	227
1/dd)	Genel işlem koşullarının hukukî niteliği:	229
1/ee)	Genel işlem koşullarının unsurları:	230
1/aaa)	Genel işlem koşulları, ileride çok sayıda benzer sözleşmede kullanılmak amacıyla hazırlanmalıdır.	230
1/bbb)	Genel işlem koşulları, sözleşmenin yalnız bir tarafınca önceden tek yanlı hazırlanıp karşı tarafa sunulmalıdır.	231
1/ccc)	Genel işlem koşulları soyut ve genel nitelikte hazırlanan hükümler olmalıdır.	231
1/ddd)	Genel işlem koşulları, taraflar arasında kurulan sözleşmenin kapsamı içinde yer alan genel hükümler arasında bulunmalıdır.	232
1/ff)	Genel işlem koşullarının denetimi	232
1/aaa)	Genel işlem koşullarının uygulama (yürürlük) denetimi:	233
1/bbb)	Yorum denetimi:	235
1/ccc)	İçerik denetimi:	235
1/aaaa)	İçerik denetimi kavramı:	235
1/aaaaa)	Genel içerik denetimi:	239
1/bbbbb)	Özel içerik denetimi:	239
1/cccc)	İçerik denetiminin şartları:	240
1/aaaaa)	Bir koşulun genel işlem koşulu olarak özel içerik denetimine tabi tutulması için her şeyden önce	

	sözleşme hükmü haline gelmiş olması gerekir.	240
1/bbbbb)	Bir koşulun, genel işlem koşulu olarak özel içerik denetimine tabi tutulması için kanundaki yedek (düzenleyici) bir hukuk hükmünü değiştirmiş veya onu tamamlamış olması gerekir.	240
1/cccc)	Bir koşulun, genel işlem koşulu olarak özel içerik denetimine tabi tutulması için sözleşmenin karşı tarafı aleyhine konulmuş olması gerekir.	241
1/ddddd)	Nihayet sözleşme kapsamına alınan genel işlem koşulunun özel içerik denetimine tabi tutulması için dürüstlük kuralına aykırı olması gerekir.	242
1/aaaaa)	Genel olarak:	242
1/bbbbbb)	Dürüstlük kuralına genel ve özel aykırılık halleri:	243
a.1)	Dürüstlük kuralına genel aykırılık yönünden TBK m. 25'in yorum ve tamamlanması: İçerik denetiminde genel kural:	243
aa.1)	Her şeyden önce, düzenleyen veya kullananın değiştirdiği veya tamamladığı kanunî düzenlemenin temel fikriyle bağdaşmayan, ondan ayrılan genel işlem koşulları dürüstlük kuralına aykırı olarak karşı taraf aleyhine konulmuş sayılır.	244
aa.2)	İkinci olarak, sözleşmenin niteliğine aykırı hak ve borç içeren genel işlem koşulları da dürüstlük kuralına aykırı ve karşı taraf aleyhine konulmuş sözleşme hükümleri sayılır.	244
aa.3)	Nihayet, sözleşmeye alınan açık ve anlaşılabilir olmayan veya birden çok anlama gelen genel işlem koşulları da, dürüstlük kuralına aykırı	

	olarak karşı taraf aleyhine konulmuş hükümlerdir.	245
a.2)	İçerik denetimine ilişkin özel kural, özellikle örnek yasak koşullar:.....	245
1/dddd)	İçerik denetiminin hüküm ve sonuçları:	247
1/eeee)	Tüketici Sözleşmelerindeki Haksız Şartlar Hakkında Yönetmelik ekindeki haksız şart örnekleri.....	250
1/e)	Rızai sözleşmeler- Real sözleşmeler:	252
1/aa)	Rızai sözleşmeler (Konsensualverträge):.....	252
1/bb)	Real sözleşmeler (Realverträge):	252
1/f)	Görüşmeli sözleşmeler:.....	252
1/g)	İnançlı sözleşmeler:	253
ee)	Elden sözleşmeler (elden işlemler = Handgeschaeften) - Borç sözleşmeleri:	253
ff)	Şekle bağlı sözleşmeler - Şekle bağlı olmayan sözleşmeler:	254
1/a)	Şekle bağlı sözleşmeler:.....	254
1/b)	Şekle bağlı olmayan sözleşmeler:	254
gg)	İvazlı sözleşmeler - İvazsız sözleşmeler:	254
hh)	Kesin sözleşmeler - Tesadüfî (bahta bağlı) sözleşmeler:	255
ii)	Tüketici sözleşmeleri*:.....	255
1-	Tüketici sözleşmesinin tanımı:	255
2-	Tüketici Sözleşmesinin Tarafları:	256
a)	Mal veya hizmet piyasalarında ticari veya mesleki amaçlarla hareket eden satıcı veya sağlayıcı.....	256
b)	Tüketici:	257
3-	Tüketici Sözleşmesinin Konusu:	261
a)	Mal:	261
b)	Hizmet:.....	261
§ 19. SÖZLEŞMENİN KURULMASI		
(SÖZLEŞMENİN MEYDANA GELMESİ)		263
I.	GENEL OLARAK:	263
II.	SÖZLEŞMENİN TARAFLARI:	263
III.	İRÂDE BEYANLARININ BİRBİRİNE UYGUNLUĞU:.....	265
1.	Uygunluk (Uyuşma, Anlaşma, Konsens) kavramı:	265
2.	Uygunluğun kapsamı:	270
a)	Genel bilgi:.....	270
b)	Sözleşmenin esaslı noktaları:	271
aa)	Objektif esaslı noktalar:	271
bb)	Sübjektif esaslı noktalar:	272
c)	Sözleşmenin yan (ikinci derecedeki - tâlî) noktaları:	274
3.	Uyuşmazlık (Anlaşmazlık, Dissens):	276
a)	Kavram:.....	276
b)	Uyuşmazlık türleri:.....	276
aa)	Açık uyuşmazlık (offener Dissens);.....	277
bb)	Gizli uyuşmazlık (versteckter Dissens);	278

IV. İRADE AÇIKLAMALARININ KARŞILIKLI OLMASI:	281
1. Kavram:	281
a) Öneri (Antrag= Offerte):	281
aa) Tanımı ve hukuki niteliği:	281
bb) Önerinin özellikleri:	282
1/a) Öneri, karşı tarafa varmalıdır:	282
1/b) Öneri, sözleşmenin objektif ve sübjektif yönden esaslı bütün noktalarını kapsamalıdır:	282
1/c) Öneri, hukuki sebebi içermelidir:	283
1/d) Öneren önerisinde ciddi ve önerisiyle bağlanmak niyetinde olmalıdır:	283
cc) Önerinin şekli:	284
dd) Öneri ve öneriye çağırma:	284
ee) Önerinin hüküm ve sonuçları:	288
1/a) Öneri sahibinin önerisiyle bağlı olması:	288
1/b) Bağlılık süresi:	288
1/aa) Süreli öneri:	289
1/bb) Süresiz öneri:	290
1/aaa) Hazır olanlar arasındaki süresiz öneri:	290
1/bbb) Hazır olmayanlar arasındaki süresiz öneri:	291
ff) Önerinin reddi:	292
b) Kabul:	293
aa) Kavram:	293
bb) Açık ve örtülü kabul beyanı:	294
cc) Kabulün tâbi olduğu şekil:	297
dd) Kabulün hüküm ve sonuçları:	297
c) Öneri ve kabulün geri alınması:	297
d) Önerenin veya kabul edenin (muhatapın) ölmesi, ehliyetini kaybetmesi:	299
V. SÖZLEŞMENİN KURULDUĞU AN:	300
1. Sözleşmenin kurulduğu anı açıklayan teoriler:	300
a) Açıklama teorisi:	300
b) Gönderme teorisi:	300
c) Varma teorisi:	300
d) Öğrenme teorisi:	300
2. Türk Borçlar Kanununun kabul ettiği teori:	300
a) Hazırlar arasında:	301
b) Hazır olmayanlar arasında:	301
VI. SÖZLEŞMENİN HÜKÜM VE SONUÇLARINI DOĞURDUĞU AN:	301
1. Hazırlar arasında:	301
2. Hazır olmayanlar arasında:	301
§ 20. SÖZLEŞMELERDE ŞEKİL	303
I. TANIM VE AMAÇ:	303
1. Tanımı:	303
2. Amaç:	303
II. ŞEKLİN FAYDA VE SAKINICALARI:	304
1. Şeklin faydaları:	304
a) Şekil, sözleşmeye kesinlik sağlar:	304
b) Şekil, sözleşmeye açıklık sağlar:	304

c) Şekil koşulu, ispat güvenlik ve kolaylığı sağlar:	304
d) Şekil, tarafları düşünmeye sevkeder:	305
e) Şekil, açıklık ve güven sağlar:	305
f) Şekil, sözleşmelerin yorumunu kolaylaştırır:	306
2. Sakıncaları:	306
III. BORÇLAR HUKUKUNUN KABUL ETTİĞİ SİSTEM:	306
IV. ŞEKLİN TÜRLERİ:	308
1. Amaçlarına göre şeklin türleri:	308
a) Geçerlilik koşulu olarak şekil:	308
aa) Kanunî şekil:	308
bb) İradî şekil:	309
cc) Şekil mecburiyetinin kapsamı:	310
b) İspat koşulu olarak şekil:	311
2. Yapılış tarzına göre şeklin türleri:	312
a) Yazılı şekil:	313
aa) Genel bilgi:	313
bb) Adi yazılı şekil:	313
aaa) M e t i n:	313
bbb) İ m z a:	314
1/a) Genel kural:	314
1/b) Temsilci veya vekilin imzası:	317
1/c) Boşa (beyaza) imza:	317
1/d) Kuralın (el yazısıyla imza kuralının) istisnaları:	319
1/aa) Bir araçla (mekanik) imza atmak:	319
1/bb) İmza atamayanların el işareti kullanması:	320
1/cc) Görme engellilerin imzası:	321
1/e) Güvenli elektronik imza:	322
1/f) İmzanın yeri:	323
b) Nitelikli yazılı şekil:	324
c) Resmî şekil:	324
aa) Genel bilgi:	324
1/a) Noter:	325
1/aa) Düzenleme yoluyla (re'sen düzenlenen) senet:	326
1/bb) Onaylama yoluyla senet:	327
1/b) Tapu sicil müdürü:	327
1/c) Diğer resmî makamlar:	327
d) Resmî sicillere tescil:	327
e) İlân:	328
f) Sözlü şekil:	328
V. RESMÎ SİCİL VE SENETLERİN HÜKÜM VE SONUÇLARI:	329
VI. KANUNÎ ŞEKLE BAĞLI SÖZLEŞMELERİN DEĞİŞTİRİLMESİ:	329
VII. KANUNÎ ŞEKLE BAĞLI SÖZLEŞMELERİN ORTADAN KALDIRILMASI:	331
VIII. ŞEKLE UYMAMANIN SONUÇLARI:	331
1. Butlan görüşü:	332
2. Kendine özgü geçersizlik görüşü:	334
3. Yokluk görüşü:	337
4. Eksik borç görüşü:	337
5. Fiili sözleşme görüşü:	338

IX. ŞEKİL NOKSANLIĞIYLA SAKAT SÖZLEŞMENİN BAŞKA BİR HUKUKİ İŞLEME DÖNÜŞMESİ:	338
§ 21. SÖZLEŞMENİN İÇERİĞİ:	341
I. SÖZLEŞME ÖZGÜRLÜĞÜ VE SINIRLARI:	341
1. İrade özerkliği:	341
2. Sözleşme özgürlüğü:	344
3. Sözleşme özgürlüğünün çeşitli anlamları:	345
a) Sözleşme yapma özgürlüğü:	345
b) İstisna; Sözleşme yapma mecburiyeti:	346
aa) Genel bilgi:	346
bb) Kanundan doğan sözleşme yapma mecburiyeti:	347
1/a) Özel hukuk kökenli kanunlardan doğan sözleşme yapma mecburiyeti:	347
1/b) Kamu hukuku kökenli kanunlardan doğan sözleşme yapma mecburiyeti:	349
1/aa) Kamu hizmetlerini ve bazı hayatî maddeleri sağlamak için öngörülen sözleşme yapma mecburiyeti:	349
1/bb) Güdümlü ekonominin getirdiği sözleşme yapma mecburiyeti:	351
1/cc) Fiilî tekel nedeniyle sözleşme yapma mecburiyeti veya tazminat ödeme borcu:	351
cc) Hukukî işlemde doğan sözleşme yapma mecburiyeti:	
Sözleşme Yapma Vaadi (Önsözleşme):	353
1/a) Tanımı:	353
1/b) Önsözleşmenin şartları:	356
1/aa) Önsözleşme, borçlandırıcı bir işleme, bir borç sözleşmesine ilişkin olmalıdır:	356
1/bb) Asıl sözleşmenin konusu yeter derecede belirli veya belirlenebilir olmalıdır:	357
1/cc) Önsözleşme, asıl sözleşmenin bağlı tutulduğu şekle uygun olarak yapılmalıdır:	357
1/dd) Önsözleşme, alacaklıya, borçludan borcunu yerine getirmesini isteme yetkisini vermelidir:	358
1/ee) Önsözleşmenin konusu imkânsız, hukuka veya ahlaka aykırı olmamalıdır:	360
1/c) Önsözleşmenin (Sözleşme yapma vaadinin) hüküm ve sonuçları:	360
1/aa) Önsözleşme, taraflara asıl sözleşmeyi yapma borcu yükler:	360
1/bb) Önsözleşme alacaklısı, aynen ifa yerine tazminat davası da açabilir:	361
c) Sözleşmenin diğer tarafını seçme özgürlüğü:	361
d) Sözleşmeyi ortadan kaldırma veya değiştirme özgürlüğü:	362
e) Şekil özgürlüğü:	362
f) Sözleşmenin içeriğini düzenleme özgürlüğü (Gestaltungsfreiheit, Inhaltsfreiheit):	362
aa) Genel ilke:	362
bb) Düzenleme özgürlüğünün sınırları:	363
1/a) Sözleşmenin içeriğinin hukuka (kanunun emredici hükümlerine) aykırı olması:	364

1/aa) Genel bilgi:	364
1/bb) Hukuka aykırılığın tespiti (Emredici hukuk kuralına aykırılık):	365
1/cc) Sözleşmelerde görülen hukuka aykırılık halleri:	366
1/aaa) Hukuk düzeni, bizzat sözleşmenin yapılmasını yasaklamıştır:	366
1/bbb) Hukuk düzeni, sözleşmede üstlenilen edimi yasaklamıştır:	367
1/ccc) Hukuk düzeni, taraflar arasında yapılmış olan sözleşmenin amacını yasaklamıştır:	367
1/ddd) Kanuna karşı hile:	368
1/b) Sözleşmenin içeriğinin ahlaka aykırı olması:	369
1/aa) Genel olarak:	369
1/bb) Ahlaka aykırılık halleri:	370
1/aaa) Bizzat sözleşmenin yapılması ahlaka aykırıdır:	370
1/bbb) Sözleşmenin içerdiği edim ahlaka aykırıdır:	371
1/ccc) Sözleşmenin amacı ahlaka aykırıdır:	372
1/c) Sözleşmenin içeriğinin kamu düzenine aykırı olması:	373
1/d) Sözleşmenin içeriğinin kişilik hakkına aykırı olması:	374
1/e) Sözleşmenin içeriğinin imkânsız olması:	376
1/aa) Genel bilgi:	376
1/bb) İmkânsızlığın unsurları:	377
1/aaa) Edim, başlangıçtan itibaren imkânsız olmalıdır:	377
1/bbb) Edim, objektif (mutlak) anlamda imkânsız olmalıdır:	378
1/ccc) Edim, sürekli olarak imkânsız olmalıdır:	380
II. SÖZLEŞME ÖZGÜRLÜĞÜNE AYKIRILIĞIN YAPTIRIMI:	
HÜKÜMSÜZLÜK (GEÇERSİZLİK):	380
1. Yokluk ve hükümsüzlük kavramları:	380
a) Genel olarak:	380
b) Yokluk (Sözleşmenin kurulmaması; meydana gelmemesi):	381
c) Hükümsüzlük (Geçersizlik)- Unwirksamkeit (Ungültigkeit);	381
aa) Eksiklik (Eksik sözleşmeler = Unvollkommenheit, hhhhjjfrUnvollkommene Verträge):	383
bb) Kesin hükümsüzlük ve sonuçları:	383
1/a) Genel olarak kesin hükümsüzlük:	383
1/b) Kısmî hükümsüzlük (kısmi butlan=Teilnichtigkeit):	387
1/aa) Genel bilgi:	387
1/bb) Kısmî hükümsüzlüğün şartları:	388
1/aaa) Objektif şart:	388
1/bbb) Sübjektif şart:	392
1/cc) Kısmî hükümsüzlüğün hüküm ve sonuçları:	394
cc) İptal edilebilirlik = Anfechtung, Anfechtbarkeit:	394
§ 22. İRADE İLE BEYAN ARASINDA İSTENEREK MEYDANA GETİRİLEN UYGUNSUZLUK	397
I. GENEL BİLGİ:	397

II.	LATİFE BEYANI (SCHERZERKLAERUNG):	398
III.	ZİHNÎ KAYIT (MENTALRESERVATION, GEHEIMER VORBEHALT):.....	399
IV.	MUVAZAA (SCHEINGESCHÄFT, SIMULATION):	401
1.	Tanım:.....	401
2.	Muvazaanın unsurları:	402
a)	Görünürdeki (muvazaalı)işlem (Scheingeschäft, simuliertes Geschäft):	402
b)	Muvazaa anlaşması (Simulationsabrede):	402
c)	Gizli işlem (Verdecktes, dissimuliertes Geschäft):.....	404
d)	Aldatma kasdı (Täuschungsabsicht):	404
3.	Muvazaanın çeşitleri:	404
a)	Mutlak (basit) muvazaa:	404
b)	Nispî (nitelikli) muvazaa:	405
aa)	Genel bilgi:	405
bb)	Nispî muvazaanın çeşitleri:.....	406
1/a)	Sözleşmenin niteliğini değiştiren muvazaa:	406
1/b)	Sözleşmenin konusunda veya şartlarında yapılan muvazaa:	406
1/c)	Tarafların kimliğinde muvazaa;	407
4.	Muvazaanın taraflar arasındaki hüküm ve sonuçları:	408
a)	Görünürdeki (muvazaalı) işlemin yokluğu:	408
aa)	Kural:.....	408
bb)	İstisnalar:	410
1/a)	Alacak hakkını iyiniyetle yazılı borç tanınmasına dayanarak kazanan kimse korunur:	410
1/aa)	Alacak, hukuken geçerli bir şekilde kazanılmış olmalıdır:	411
1/bb)	Alacak, yazılı bir borç tanınmasına güvenilerek kazanılmış olmalıdır:	412
1/cc)	Alacak, iyiniyetle kazanılmış olmalıdır:	412
1/b)	Tapu sicilindeki kayda iyiniyetle güvenerek aynî hak kazanan kimse korunur:	413
1/c)	Dürüstlük kuralı:	413
b)	Gizli işlemin hüküm ve sonuçları:	413
5.	Muvazaanın ispatı:	416
a)	Üçüncü kişiler yönünden:.....	416
b)	Taraflar yönünden:	417
6.	Tek taraflı hukuki işlemlerde muvazaa:	417
7.	Muvazaanın mümkün olmadığı işlemler:	418
8.	Muvazaanın benzer bazı işlemlerden farkı:	418
a)	İnançlı işlemde farkı:.....	418
aa)	Genel bilgi:	418
bb)	Unsurları:.....	419
1/a)	İnanç anlaşması:	419
1/b)	Devir işlemi:	421
cc)	İnançlı işlemin hüküm ve sonuçları:	421
b)	Namı müsteardan farkı:	423
c)	Kanuna karşı hile:	426
aa)	Genel bilgi:	426
bb)	Kanuna karşı hilenin unsurları:	427

1/a) Bir işlemin yapılması emredici bir hukuk kuralıyla yasaklanmalıdır:.....	427
1/b) Kanunun izin verdiği başka bir işlem yapılmalıdır:	427
1/c) Tarafların yaptıkları işlem, yasaklanan işlemin doğuracağı sonucu meydana getirmeye elverişli olmalıdır:	427
cc) Kanuna karşı hilenin sonuçları:	427
dd) Kanuna karşı hilenin muvazaadan farkı:.....	428
§ 23. İRADE BOZUKLUĞU (WILLENSMÄNGEL).....	429
I. GENEL BİLGİ:.....	429
II. İRADE BOZUKLUĞUNUN ÇEŞİTLERİ (OLUŞUM BOZUKLUĞU-BEYAN BOZUKLUĞU):.....	431
III. İRADEYİ BOZAN SEBEPLER:	432
1. Yanılma (Irrtum):.....	432
a) Kavram ve tanım:	432
b) Yanılmanın çeşitleri:	433
aa) Genel bilgi:	433
bb) Saik yanılması - beyan yanılması:	433
1/a) Saik yanılması:	433
1/aa) Genel bilgi:	433
1/bb) Saik yanılmasının sonuçları:.....	435
1/b) Beyan (AÇIKLAMA) yanılması:	435
1/aa) Beyan fiilinde yanılma:	436
1/bb) Beyan içeriğinde yanılma:	437
cc) Esaslı yanılma - Esaslı olmayan yanılma:.....	437
1/a) Sözleşmenin niteliğinde yanılma:	43813333//
1/b) Sözleşmenin konusunda yanılma:	439
1/c) Karşı tarafın kimliğinde yanılma (TBK. m. 31/I, bent 3):	440
1/d) Karşı tarafın niteliklerinde yanılma (TBK. m. 31/I, bent 4):.....	440
1/e) Edim veya karşı edimin miktarında yanılma:.....	440
1/f) Temel yanılması (Nitelikli saik yanılması): Grundlagenirrtum):	441
1/aa) Genel olarak:	441
1/bb) Temel yanılmasının hukuki niteliği:	442
1/cc) Temel yanılmasının unsurları:	443
1/aaa) Saik yanılması:	443
1/bbb) Sübjektif unsur:	443
1/ccc) Objektif unsur:.....	444
1/ddd) Bilinebilirlik unsuru:	445
1/dd) Uygulama halleri:	445
dd) Aracının yanılması (Yanlış iletme):	448
c) Yanılmanın dürüstlük kuralına aykırı olarak ileri sürülememesi:	449
d) Yanılma sebebiyle sözleşmenin iptali halinde yanılanın tazminat ödeme borcu:	450
aa) Genel bilgi:	450
bb) Karşı tarafa ödenecek tazminatın şartları:.....	450
1/a) Yanılan, yanılmasında kusurlu olmalıdır:	450

1/b) Karşı taraf, yanılanın yanıldığını bilmemeli veya bilecek durumda olmamalıdır:	451
1/c) Ödenecek zarar, kural olarak menfi zarardır:	451
2. Aldatma:	453
a) Genel olarak:	453
b) Aldatmanın unsurları:	454
aa) Aldatma fiili:	454
bb) Aldatma kastı:	455
cc) Sebep sonuç (illiyet) bağı:	456
c) Üçüncü kişinin aldatması:	457
d) Zararın tazmini:	457
e) Aldatmayı ispat:	458
3. Korkutma:	459
a) Kavram:	459
b) Korkutmanın unsurları:	460
aa) Sözleşmeyi yapan kimseye veya yakınlarına yönelmiş bir tehlike söz konusu olmalıdır:	460
bb) Ağır ve yakın bir zarar tehlikesi doğmuş olmalıdır:	461
cc) Korkutma hukuka aykırı olmalıdır:	462
dd) Korkutma ile sözleşmenin kurulması arasında illiyet bağı bulunmalıdır:	463
c) Üçüncü kişinin korkutmasında tazminat:	463
IV. SÖZLEŞMENİN KURULMASI İLE İRADE BOZUKLUĞU, ÖZELLİKLE YANILMA ARASINDAKİ İLİŞKİ:	464
V. İRADE BOZUKLUĞUNUN SONUÇLARI:	466
1. İptal hakkı:	466
2. İptal hakkının kullanılması:	469
3. İptalin sonuçları:	471
4. İptal hakkından feragat (Sözleşmeyi onama):	473
§ 24. AŞIRI YARARLANMA (GABİN):	475
I. GENEL BİLGİ:	475
II. AŞIRI YARARLANMANIN UNSURLARI:	477
1. Objektif unsur:	477
2. Sübjektif unsur:	479
a) Zarar gören tarafın özel (zayıf) durumu:	479
aa) Zor durumda kalma hali:	479
bb) Düşüncesizlik (Hafiflik) hali:	480
cc) Deneyimsizlik hali:	480
b) Yararlanma (Sömürme) kastı:	481
III. AŞIRI YARARLANMANIN SONUÇLARI:	482
1. Zarar görenin sözleşmenin iptalini isteme hakkı:	482
2. Zarar görenin edimler arasındaki açık oransızlığın giderilmesini isteme hakkı (Kısmî iptal hakkı):	482
3. Edimlerin geri verilmesi:	483
4. İsteme süresi:	483
5. Tazminat:	484
§ 25. SÖZLEŞMELERDE TEMSİL	485
I. TEMSİL KAVRAMI:	485
1. Genel bilgi:	485

2. Temsili açıklayan teoriler	487
a) İşlem sahibi teorisi:	487
b) Birlikte işlem teorisi:	488
c) Temsil teorisi:	488
II. TEMSİLİN ÇEŞİTLERİ:	488
1. Doğrudan doğruya temsil-dolaylı temsil:	488
a) Doğrudan doğruya temsil:	488
b) Dolaylı temsil:	491
2. Aktif temsil-pasif temsil:	492
3. İradî temsil – Kanunî temsil:	492
a) İradî temsil:	492
b) Kanunî temsil:	492
III. İRADÎ TEMSİLİN ŞARTLARI:	493
1. Başkası adına hareket:	493
2. Temsil yetkisi:	496
a) Genel bilgi:	496
b) İç temsil-dış temsil yetkisi:	497
aa) İç temsil yetkisi:	497
bb) Dış temsil yetkisi:	498
c) Temsil yetkisinin bağlı olduğu şekil:	500
d) Temsilcinin ehliyeti:	500
e) Temsil yetkisinin bağımsızlığı (soyutluğu):	502
IV. TEMSİL YETKİSİNİN KAPSAMI:	504
1. Genel bilgi:	504
2. Temsil yetkisi ve talimat:	508
V. TEMSİL İLİŞKİSİNDE BAZI ÖZEL DURUMLAR:	509
1. Temsilcinin kendi kendisiyle sözleşme yapması:	509
2. Çift temsil ilişkisi:	510
VI. TEMSİL YETKİSİNİN SONA ERMESİ:	511
1. Genel olarak:	511
a) Temsil yetkisinin geri alınması (Temsilcinin azli)	511
b) Ayrılma (İstifa):	513
c) Ölüm, gaiplik kararı, fiil ehliyetinin kaybı:	513
d) İflâs:	514
e) Tüzel kişiliğin sona ermesi:	514
f) Verilen yetki süresinin veya işin bitmesi:	514
2. Sona ermenin hüküm ve sonuçları:	515
VII. YETKİSİZ TEMSİL:	517
1. Genel bilgi:	517
2. Yetkisiz temsilin sonuçları:	518
a) Temsil olunanla üçüncü kişi arasındaki hukukî durum:	519
aa) Genel olarak temsil olunanın durumu:	519
bb) Temsil olunanın sözleşmeyi onaması:	519
cc) Üçüncü kişinin durumu:	521
dd) İstisnai haller:	522
b) Temsilci ile üçüncü kişi arasındaki durum:	522
c) Temsilci ile temsil olunan arasındaki durum:	524
§ 26. TEK TARAFLI HUKUKÎ İŞLEMLERDEN DOĞAN BORÇLAR: İLÂN	
YOLUYLA ÖDÜL SÖZÜ VERME	525

I.	GENEL BİLGİ:	525
II.	İLÂN YOLUYLA ÖDÜL SÖZÜ VERMENİN ÇEŞİTLERİ:	525
1.	Açık ödül sözü verme:	526
2.	Ödüllü yarışma:	526
III.	İLÂN YOLUYLA ÖDÜL SÖZÜ VERMENİN HUKUKÎ NİTELİĞİ:	526
IV.	İLÂN YOLUYLA ÖDÜL SÖZÜ VERMENİN ŞARTLARI:	528
1.	İlân (duyuru) yapılmış olmalıdır:	528
2.	Bir edim gösterilmiş olmalıdır:	529
3.	Ödül sözü verenin sonucun elde edilmesinde bir menfaati bulunmalıdır:	529
4.	Bir ödül gösterilmelidir:	529
V.	İLÂN YOLUYLA ÖDÜL SÖZÜ VERMENİN HÜKÜM VE SONUÇLARI:	530
1.	Sonucun gerçekleştirilmesinin hüküm ve sonuçları:	530
2.	Söz verenin sözünden cayması:	530
§ 27. SÖZLEŞMENİN YORUMLANMASI, TAMAMLANMASI VE UYARLANMASI:		532
I.	SÖZLEŞMENİN YORUMLANMASI:	532
1.	Tanım:	532
2.	Sözleşmenin yorumlanmasının (yorum uyumsuzluğunun) şartları:	533
a)	Sözleşme kurulmuş olmalıdır:	533
b)	Taraflar, sözleşmenin içeriğini farklı şekilde anlamalıdır:	534
c)	Hâkim, tarafların birbirine uygun gerçek veya farazî iradelerini araştırıp bulmalıdır:	535
3.	Sözleşmenin yorumlanmasının sonuçları:	536
4.	Yorum araçları:	536
a)	Aslî yorum araçları:	537
b)	Tamamlayıcı yorum araçları:	537
5.	Yorum kuralları:	538
a)	Genel yorum kuralları:	538
aa)	Geçmişe dönük (ex tunc) yorum kuralı:	538
bb)	Dürüstlüğe dayalı yorum kuralı:	539
aaa)	Objektif yorum ilkesi:	539
bbb)	Güven ilkesi:	539
cc)	Tümsel yorum kuralı:	539
dd)	Lâfzî yorum yasağı kuralı:	539
ee)	Beyanı kaleme alan aleyhine yorum kuralı:	540
ff)	Sözleşmenin korunması lehine yorum kuralı:	540
gg)	Düzenleyici kurallardan sapan anlaşmaların dar yorumlanması kuralı:	540
hh)	Borçlu lehine yorum kuralı:	541
6.	Şekle bağlı sözleşmelerde yorum:	541
II.	SÖZLEŞMENİN TAMAMLANMASI:	542
1.	Tanım:	542
2.	Sözleşmenin tamamlanmasının çeşitleri:	543
a)	Sözleşmenin taraflarca tamamlanması (İradî tamamlama):	543
b)	Sözleşmenin düzenleyici kurallarla tamamlanması (Kanuni tamamlama):	543
c)	Sözleşmenin hâkim tarafından tamamlanması (Yargısal=Kazâî tamamlama):	544

aa) Sözleşmenin hâkim tarafından tamamlanmasının şartları:	544
aaa) Geçerli olarak kurulmuş bir sözleşme olmalıdır:	544
bbb) Taraflar sözleşmenin içeriğini oluşturan hukukî sorunlardan birini, özellikle sözleşmenin yan noktalarını düzenlememiş, boş bırakmış olmalıdırlar:	545
1/a) Taraflar, sözleşmenin ikinci derecedeki bir noktasını boş bırakmış olmalıdırlar:	545
1/aa) Taraflar sözleşmeyi yaparken bunun içeriğini oluşturan ikinci derecedeki noktalardan birini hiç düşünmemişlerdir.	545
1/bb) Taraflar ikinci derecedeki noktayı görüşmüşler, ancak bir anlaşmaya varamamışlardır.	546
1/cc) Taraflar ikinci derecedeki nokta üzerinde anlaşma koşulunu saklı tutarak bunu ileriye bırakmışlardır.	546
1/b) Esaslı noktalardaki boşluklar:	547
1/aa) Sözleşmenin objektif esaslı noktalarındaki boşluk:	547
1/bb) Sözleşmenin sübjektif esaslı noktalarındaki boşluk:	547
III. SÖZLEŞMENİN UYARLANMASI:	548
1. Tanım:	548
2. Uyarlama çeşitleri:	550
a) İradî (sözleşmeye dayalı) uyarlama:	551
b) Kanunî uyarlama:	551
c) Sözleşmenin, değişen şartlara hâkim tarafından konulan kurallarla uyarlanması (yargısal=kazaî uyarlama):	552
aa) Genel bilgi:	552
bb) Şartları:	553
aaa) Geçerli olarak kurulmuş olan sözleşmede uyarlama boşluğu bulunmalıdır:	553
bbb) Hâkim, sözleşmeyi değişen şartlara kendi koyduğu kurallarla uyarlamalıdır:	553
ccc) Uyarlamayı engelleyen bir durum olmamalı, özellikle de uyarlama isteyen kusurlu bulunmamalıdır:	553
ddd) Edimler henüz ifa edilmemiş veya çekince konularak ifa yapılmış olmalıdır:	554
cc) Uyarlamanın sonuçları:	554

İKİNCİ KISIM

DOĞRUDAN DOĞRUYA KANUNDAN DOĞAN BORÇ İLİŞKİLERİ

§ 28. HAKSIZ FİİLDEN DOĞAN BORÇ İLİŞKİLERİ: SORUMLULUK HUKUKU	557
I. SORUMLULUK KAVRAMI, SORUMLULUK HUKUKUNA İLİŞKİN GENEL BİLGİ VE İLKELER:	558
1. Sorumluluk kavramı:	558
2. Sorumluluk hukukunun çeşitli anlamları:	559
a) Geniş anlamda sorumluluk hukuku:	559

b) Dar anlamda sorumluluk hukuku:	559
c) En dar anlamda sorumluluk hukuku:	559
3. Sorumluluk sebepleri (sorumluluk ilkeleri):	560
a) Kusur:.....	560
b) Sözleşme:	561
c) Bir kanun hükmü:	561
4. Hukukî sorumluluğun türleri:	561
a) Kusur sorumluluğu:	562
b) Kusursuz sorumluluk (Sebeplilik sorumluluğu):	564
aa) Genel bilgi:	564
bb) Kusursuz sorumluluğu gerektiren nedenler:	564
1 /a) Teknik gelişmeler:	564
1/b) Kusurun yetersizliği:.....	564
1/c) Kusursuz sorumluluğu gerektiren fikirler:	565
1/aa) Hakkaniyet fikri:.....	565
1/bb) Tehlike fikri:	566
1/cc) Hâkimiyet fikri:	566
cc) Kusursuz sorumluluğun türleri:	567
1/a) Hakkaniyet sorumluluğu:.....	567
1/b) Özen sorumluluğu (Olağan kusursuz sorumluluk):	568
1/c) Tehlike sorumluluğu:	570
1/aa) Genel bilgi:	570
1/bb) Türk Borçlar Hukukunda Tehlike Sorumluluğu ve şartları:.....	575
1/aaa) Genel hüküm:	575
1/bbb) TBK. m. 71'e göre tehlike sorumluluğunun şartları:.....	576
1/aaaa) Tehlike kaynağı bir işletme olmalıdır.	576
1/bbbb) Bu işletme, her türlü özen gösterilse bile, mahiyeti icabı veya faaliyete geçmesi için kullanılan malzeme, araç ve güçlerin (enerjinin) tür ve niteliği itibarıyla çevreye sık sık veya ağır biçimde zarar veren bir işletme olmalıdır.	576
1/cccc) İşletmeye özgü tipik tehlike ile meydana gelen zarar arasında uygun illiyet bağı bulunmalıdır.	577
c) Hukuka uygun müdahaleden doğan sorumluluk: (Fedakârlığın denkleştirilmesi ilkesi):	578
5. Sözleşme dışı sorumluluk - Sözleşme sorumluluğu kavramları:	581
6. Sorumluluk hukukunun tarihî gelişimi:.....	583
a) Kısas ilkesi:	583
b) Hukukî sorumluluğun cezaî sorumluluktan ayrılması:	583
c) Kusur sorumluluğu ilkesinin kabulü:	583
d) Kusursuz sorumluluğun (sebeplilik sorumluluğunun) kabulü:	584
7. Sorumluluk hukukundaki yeni gelişme ve eğilimler:	584

8. Sorumluluk hukukunun amaçları:	588
a) Zararı denkleştirme (giderme, karşılama) amacı:	588
b) Zararı önleme amacı:	588
c) Tazminat talebinde ihlâl edilen hakkın devamı (takibi) amacı (Rechtsverfolgungsprinzip):	589
§ 29. KUSUR SORUMLULUĞU (DAR ANLAMDA HAKSIZ FİİL	
SORUMLULUĞU):	590
I. GENEL BİLGİ	590
II. HAKSIZ FİİLİN UNSURLARI	590
1. Fiil (Davranış=Hareket=Verhalten):	590
a) Fiil kavramı ve bunun sorumluluktaki rolü:	590
b) Davranışın tanımı ve unsurları:	591
c) Davranış çeşitleri:	592
aa) Olumlu davranış (fiil, eylem, birşey yapma):	592
bb) Olumsuz davranış (yapmama, kaçınma = Unterlassung; negatives Verhalten):	592
2. Zarar (Schaden):	595
a) Genel olarak zarar kavramı:	595
b) Maddî zararın tanım ve unsurları:	596
aa) Malvarlığı:	596
bb) Malvarlığının eksilmesi:	597
cc) Azalmanın irade dışı meydana gelmesi:	600
c) Maddî zarar çeşitleri:	601
aa) Fiili (MÜSPET) zarar (Damnum emergens):	601
bb) Yoksun kalınan kâr (Lucrum cessans):	602
cc) Kişiyeye verilen zarar (Personenschaden):	603
dd) Şeye verilen zarar (Sachschaden):	604
ee) Diğer zararlar (sonstige Schäden):	604
ff) Doğrudan zarar - Dolaylı zarar: Özellikle “Takip eden” veya “refakat eden = eşlik eden zarar”	604
gg) Menfî Zarar (Olumsuz zarar)- Müspet Zarar (Olumlu zarar):	606
hh) Somut zarar - Soyut zarar:	606
d) Manevî zarar (Ideeller, immaterieller Schaden):	607
e) Zararın nitelikleri:	612
3. Uygun illiyet bağı:	613
a) İlliyet bağı kavramı:	613
b) Felsefî sebep kavramı:	614
c) Tabii (mantıkî) sebep kavramı:	614
d) Felsefî ve tabii sebep kavramlarının yetersizliği:	614
e) Hukukî sebep kavramı ve illiyet teorileri:	615
aa) Şart teorisi (Şartların eşitliği veya zorunlu şart teorisi):	615
1/a) Teorinin açıklanması:	615
1/b) Teorinin eleştirilmesi:	617
bb) Uygun illiyet bağı teorisi:	617
1/a) Teorinin açıklanması:	617
1/b) Teorinin eleştirilmesi:	622
1/c) Eleştirilere cevaplar:	623
f) Sebeplerin çokluğu:	623
aa) Ortak illiyet (gemeinsame Kausalität):	624

bb)	Yarışan illiyet (konkurrierende Kausalität):	626
cc)	Seçimlik illiyet (alternative Kausalität):	627
g)	Birden çok sebepten yalnız birinin zararı doğurması:	628
aa)	Farazi illiyet veya önüne geçilen illiyet:	629
bb)	İllyet bağının kesilmesi:	633
1/a)	Genel bilgi:	633
1/b)	Terim sorunu:	635
1/c)	İllyet bağını kesen sebepler:	635
1/aa)	Mücbir sebep:	636
1/aaa)	Tanımı:	636
1/bbb)	Mücbir sebebin unsurları:	637
1/aaaa)	Bir olay:	637
1/bbbb)	Haricilik:	638
1/cccc)	Bir davranış normunun veya borcun ihlali:	639
1/dddd)	İllyet bağı:	639
1/eeee)	Kaçınılmazlık:	639
1/ffff)	Öngörülmezlik:	641
1/ccc)	Mücbir sebebin hüküm ve sonuçları:	641
1/bb)	Zarar görenin kusuru:	642
1/cc)	Üçüncü kişinin kusuru:	645
4.	Kusur:	649
a)	Kusurun tanımı:	649
b)	Kusur teorileri:	650
aa)	Sübjektif kusur teorisi:	650
bb)	Objektif (objektifleştirilmiş) kusur teorisi:	650
c)	Sorumluluk hukukunda kusurun rolü:	651
d)	Kusurun objektif ve sübjektif yönü:	652
aa)	Kusurun objektif yönü:	652
bb)	Kusurun sübjektif yönü = Sorumluluk ehliyeti (Ayırt etme gücü):	652
e)	Kusurun çeşitleri:	654
aa)	Kast (Vorsatz):	655
1/a)	Tanım ve unsurları:	655
1/b)	Kastın konusu:	656
bb)	İhmal:	657
1/a)	Kavram ve tanım:	657
1/b)	Gösterilecek özenin ölçü ve derecesi:	658
f)	İhmalin türleri:	660
aa)	Genel olarak:	660
bb)	Ağır ihmal:	661
cc)	Hafif ihmal:	661
dd)	Orta ihmal:	661
g)	Bilinçli ihmal-Bilinçsiz ihmal:	661
h)	Kusuru ispat yükümlülüğü:	662
i)	Kusur açısından ceza hukukuyla sorumluluk hukuku arasındaki ilişki:	662
j)	Zarar görenin kusuru:	662
k)	Üçüncü kişinin kusuru:	664
5.	Hukuka aykırılık:	665

a) Genel bilgi:.....	665
b) Hukuka aykırılığı açıklayan teoriler:	665
aa) Sübjektif teori:	665
bb) Objektif teori:	666
c) Hukuka aykırılığın tanımı ve unsurları:.....	667
aa) Tanımı:	667
bb) Hukuka aykırılığın unsurları:.....	669
1/a) Hukuka aykırılığın olumlu unsuru:	669
1/bb) İhlâl edilen norm yazılı ve yazılı olmayan davranış kuralı olabilir	670
1/aaa) Yazılı davranış kuralları:	670
1/bbb) Yazılı olmayan davranış kuralları:.....	671
1/aaaa) Tehlike kuralı (Gefahrensatz):	671
1/bbbb) Diğer kurallar:	673
1/cc) İhlâl edilen norm emredici bir davranış kuralı olmalıdır:	673
d) TBK. m. 49/I'e göre hukuka aykırılık teşkil eden haller:	674
aa) Temel koruma normları ile doğrudan doğruya korunan hukukî varlıkların ihlâli (Mutlak hakların ihlâli):	674
bb) Hukukça korunan (diğer) menfaatlerin veya özel koruma normlarının ihlâli: Normun koruma amacı ve hukuka aykırılık bağı teorileri:	677
cc) Ahlaka aykırı bir fiille kasten başkasına zarar verme:	682
1/a) Genel bilgi:	682
1/b) TBK. m. 49/II'nin uygulama şartları:	683
1/aa) Ahlaka aykırı bir fiil olmalıdır.	683
1/bb) Zarar, kasten verilmiş olmalıdır.	683
1/cc) Bir zarar doğmuş olmalıdır:	683
e) Hukuka uygunluk sebepleri:.....	684
aa) Genel olarak:	684
bb) Hukuka uygunluk sebeplerinin çeşitleri:.....	685
1/a) Kanunun verdiği yetkinin kullanılması (Kamu menfaatinin üstünlüğü):	685
1/b) Özel hukuktan doğan bir hakkın kullanılması:.....	686
1/c) Zarar görenin (mağdurun) zarara razı olması:	686
1/d) Vekâletsiz iş görme:	689
1/e) Haklı savunma (Notwehr):.....	690
1/aa) Haklı savunmanın şartları:	690
1/aaa) Haklı savunmada bulunan kişinin kendisinin veya üçüncü bir kişinin şahıs ya da malvarlığına karşı yönelmiş bir saldırı olmalıdır:	690
1/bbb) Saldırı devam etmelidir:	691
1/ccc) Saldırı hukuka aykırı olmalıdır:.....	691
1/ddd) Savunma ile saldırı arasında uygun bir denge (bir orantı) olmalıdır:	692
1/eee) Savunma fiili saldırgana karşı yapılmalıdır:	692
1/bb) Haklı savunmanın hüküm ve sonuçları:.....	692
1/f) Zorunluluk hali (Notstand):	693

1/aa)	Zorunluluk halinin şartları:	693
1/aaa)	Şahsa veya mala yönelmiş açık ya da yakın bir zarar tehlikesi mevcut olmalıdır:	693
1/bbb)	Zarar tehlikesinin kaynağı, malına zarar verilecek kişi olmamalıdır:	694
1/ccc)	Zarar tehlikesi dolayısıyla yalnız üçüncü bir kişinin malına zarar verilmiş olmalıdır:	694
1/ddd)	Önlenecek zarar tehlikesi ile kişinin malına verilecek zarar arasında bir uygunluk (denge) olmalıdır:	694
1/eee)	Zarar tehlikesinden kurtulma, üçüncü kişinin malına zararvermeden mümkün olmayacak nitelikte olmalı, yani kaçınılmaz olmalıdır:	694
1/bb)	Zorunluluk halinin hüküm ve sonuçları:	695
1/g)	Kişinin hakkını kendi gücüyle koruması (Selbsthilfe):	695
1/aa)	Şartları: Güce başvurma şartları şunlardır:	695
1/aaa)	Bir hakkın korunması:	695
1/bbb)	Yetkili organların zamanında müdahalesi mümkün olmamalıdır:	696
1/ccc)	Hakkın korunması için başka bir imkân mevcut olmamalıdır:	696
1/ddd)	Güç kullanma uygun ve dengeli olmalıdır:	696
1/bb)	Sonuçları:	696
f)	Yapmama fiillerinde (olumsuz davranışlarda) hukuka aykırılık:	696
g)	Kusur ve hukuka aykırılık kavramları arasındaki farklar:	697
§ 30. KUSURSUZ SORUMLULUK (SEBEP SORUMLULUĞU):	.....	699
I.	KUSURSUZ SORUMLULUĞUN TÜRLERİ:	699
1.	Hakkaniyet sorumluluğu:	699
a)	Ayırt etme gücü bulunmayan kişilerin verdiği zarardan sorumluluk:	699
aa)	Genel bilgi ve sorumluluğun niteliği:	699
bb)	Sorumluluğun şartları:	701
1/a)	Sorumluluğun genel şartları:	701
1/b)	Sorumluluğun özel şartları:	701
1/aa)	Zarar veren, ayırt etme gücünden yoksun olmalıdır:	701
1/bb)	Hakkaniyet, tazminat verilmesini gerektirmelidir:	701
II.	ÖZEN SORUMLULUĞU (OLAĞAN SEBEP SORUMLULUĞU):	702
1.	Genel bilgi:	702
2.	Özen sorumluluğu halleri:	703
a)	Adam çalıştırmanın sorumluluğu:	703
aa)	Genel bilgi:	703
bb)	Sorumluluğun niteliği:	704
cc)	TBK. m. 66 ve 116 arasındaki ilişki:	705
dd)	Sorumluluğun şartları:	707
1/a)	Genel şartlar:	707
1/aa)	Zarar:	707

1/bb) Uygun illiyet bağı:	707
1/cc) Hukuka aykırılık:	707
1/b) Özel şartlar:	708
1/aa) Çalıştıranla çalışan arasında bir çalıştırma (bağımlılık) ilişkisi mevcut olmalıdır:	708
1/bb) Zarar, çalışanın işi gördüğü sırada hukuka aykırı bir davranışıyla meydana gelmelidir:	711
1/cc) Adam çalıştıran. kurtuluş kanıtı getirememiş olmalıdır:	713
1/aaa) Çalışanın seçiminde gerekli özenin gösterilmiş olması:	714
1/bbb) İşle ilgili talimat vermede gerekli özenin gösterilmiş olması:	715
1/ccc) Denetlemede gerekli özenin gösterilmiş olması:	715
1/ddd) İşletme düzeninin zararın doğmasını önlemeye elverişli olması:	715
1/aaaa) Genel Bilgi:	715
1/bbbb) TBK m. 66/III'daki organizasyon sorumluluğun hukuki niteliği:	717
1/cccc) Sorumluluğun şartları:	718
1/aaaaa) Sorumluluğun genel şartları:	718
1/aaaaa) Zarar:	718
1/bbbbbb) ..... Uygun illiyet bağı:	719
1/ccccccc) ..... Hukuka aykırılık:	720
1/bbbbbb) Sorumluluğun özel şartları:	720
1/aaaaaa) Zarar, adam çalıştıranın (işletenin) işletme faaliyetleri dolayısıyla meydana gelmelidir:	720
1/bbbbbb) ..... Adam çalıştıran kurtuluş kanıtı getirmemiş olmalıdır:	724
1/ccccccc) Adam çalıştıranın (işletenin) işletme faaliyetinden doğan zarardan sorumluluğunda zamanaşımı:	725
1/dd) İliyet bağının kesilmesi (Sorumluluktan kurtulma):	726
ee) Adam çalıştıranın çalışana rücuu:	726
b) Hayvan bulunduranın sorumluluğu:	727
aa) Genel bilgi ve sorumluluğun niteliği:	727
bb) Sorumluluğun şartları:	728
1/a) Genel şartlar:	728
1/aa) Zarar:	728
1/bb) Uygun illiyet bağı:	728
1/cc) Hukuka aykırılık:	728
1/b) Özel şartlar:	728
1/aa) Hayvan bulundurma ilişkisi (Sorumlu kişi):	729

1/bb) Zarar, bir hayvan hareketinden (fiilinden) doğmuş olmalıdır:	730
1/cc) Hayvan bulunduran kurtuluş kanıtı getirememiş olmalıdır:	732
cc) Hayvan bulunduranın rücu hakkı:	733
dd) Taşınmaz zilyedinin hayvanı hapis ve öldürme hakkı:	734
c) Ev başkanının sorumluluğu:	734
aa) Genel bilgi ve sorumluluğun niteliği:	734
bb) Sorumluluğun şartları:	736
1/a) Sorumluluğun genel şartları:	736
1/aa) Zarar:	736
1/bb) Uygun illiyet bağı:	736
1/cc) Hukuka aykırılık:	736
1/b) Sorumluluğun özel şartları:	736
1/aa) Ev başkanlığı ilişkisi bulunmalıdır:	736
1/bb) Zarara, küçüğün, kısıtlının, akıl hastası veya akıl zayıfının fiili (davranışı) sebep olmalıdır:	739
1/cc) Kurtuluş kanıtı getirilmemiş olmalıdır:	740
cc) Ev başkanının rücu hakkı:	741
e) Yapı malikinin sorumluluğu:	741
aa) Genel bilgi, sorumluluğun niteliği:	741
bb) Sorumluluğun şartları:	744
1/a) Genel şartlar:	744
1/aa) Zarar:	744
1/bb) Uygun illiyet bağı:	744
1/cc) Hukuka aykırılık:	744
1/b) Sorumluluğun özel şartları:	745
1/aa) Sorumlu ile yapı eseri arasında mülkiyet ilişkisi bulunmalıdır:	745
1/bb) Bir yapı eseri (bina veya diğer yapı eseri) mevcut olmalıdır:	748
1/aaa) Yapı eseri kavramı:	748
1/bbb) Yapı eserinin yapımı bozuk veya bakımı eksik olmalıdır:	751
1/ccc) Kanun, malike kurtuluş kanıtı getirme hakkı tanımamıştır:	752
cc) Malikin rücu hakkı:	753
dd) Zarar tehlikesini önleme (Güvenlik önlemleri):	754
f) Taşınmaz malikinin sorumluluğu:	754
aa) Genel bilgi ve sorumluluğun niteliği:	754
bb) Sorumluluğun şartları:	757
1/a) Sorumluluğun genel şartları:	757
1/aa) Bir zarar doğmuş olmalıdır:	758
1/bb) Zarar ile taşkın kullanma arasında uygun illiyet bağı bulunmalıdır:	758
1/cc) Taşkın kullanma hukuka aykırı olmalıdır:	759
1/b) Sorumluluğun özel şartları:	759
1/aa) Müspet şartlar:	759
1/aaa) Taşınmaz mal üzerinde bir aynî hak olmalıdır:	759

1/bbb) Taşkın bir kullanma söz konusu olmalıdır:	762
1/bb) Menfi şartlar (Sorumluluktan kurtulma):	767
III. TEHLİKE SORUMLULUĞU (GEFAEHRDUNGSHAFTUNG):	767
1. Genel bilgi:	767
2. Karayolları Trafik Kanununa göre motorlu araç işleteni ile araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibinin sorumluluğu:	769
a) Araç işletenin, teşebbüs sahibinin sorumluluğunun hukukî niteliği:	769
aa) Genel olarak:	769
bb) Tehlike sorumluluğu:	769
cc) Özen sorumluluğu:	771
dd) Kusur sorumluluğu:	772
ee) Genel hükümlere göre sorumluluk:	773
ff) Sistemin değerlendirilmesi:	773
b) Sorumluluğun şartları:	774
aa) Sorumluluğun genel şartları:	774
aaa) Bir zarar doğmuş olmalıdır.	774
bbb) Bu zarar bir trafik kazasından doğmuş olmalıdır.	775
ccc) Kaza ve zarara motorlu bir araç sebep olmalıdır.	777
aaaa) Kavram:	777
bbbb) Unsurları:	778
1/a) Hareket unsuru:	778
1/b) Makine (kendi itici) gücüyle hareket unsuru:	778
1/c) Toprak üzerinde (karada) hareket unsuru:	778
ddd) Kaza (zarar) ile motorlu araç arasında uygun illiyet bağı bulunmalıdır.	780
bb) Sorumluluğun özel şartları:	780
aaa) İşleten ve araç işleticisinin bağlı bulunduğu teşebbüs sahibi:	781
aaaa) Araç işleten:	781
bbbb) İşleten çeşitleri:	782
1/a) Gerçek işleten:	783
1/aa) Araç sahibi:	783
1/bb) Aracın mülkiyeti muhafaza kaydıyla alıcısı:	784
1/cc) Aracın uzun süreli kiracısı, ariyet ve rehin alanı:	784
1/dd) Adı, trafik belgesinde yazılı kişiler:	785
1/ee) Adına sigorta poliçesi düzenlenen kişiler:	785
1/ff) Birden çok işleten:	785
1/b) Farazî işleten:	785
1/aa) Motorlu araçla ilgili meslekî faaliyette bulunan kişiler:	786
1/bb) Yarış düzenleyicileri:	786
1/cc) Motorlu aracı çalan veya gasbeden kişiler:	787

1/dd)	Devlet ve diğer kamu tüzel kişileri:	789
1/c)	İşleten ve teşebbüs sahibinin sorumlu olduğu kişiler:.....	789
1/aa)	Genel bilgi:.....	789
1/bb)	Sürücü:	790
1/cc)	Diğer yardımcıları:.....	791
cccc)	Araç işleticisinin bağlı bulunduğu teşebbüs sahibi kavramı:.....	792
bbb)	Zarara motorlu aracın işletilmesi veya Kanunda öngörülen diğer bir olay sebep olmalıdır:	792
aaaa)	Zarara, motorlu aracın işletilmesi sebep olmalıdır:.....	793
1/a)	İşletme (işletilme) kavramı:.....	793
1/b)	Hareket halindeki araçlarda işletme kavramı:.....	795
1/c)	Duran araçlarda işletme kavramı:.....	797
bbbb)	Zarara, işletilme halinde olmayan bir araç sebep olmalıdır:	798
1/a)	Genel bilgi:.....	798
1/b)	Sorumluluğun şartları:	799
1/aa)	Zarar, işletilme halinde olmayan motorlu bir aracın sebep olduğu trafik kazasından doğmalıdır:	799
1/bb)	Zarar gören, kazaya, işletenin veya yardımcılarının kusurunun ya da aracın bozukluğunun sebep olduğunu ispat etmelidir:.....	800
1/aaa)	Kazaya işletenin veya yardımcılarının kusuru sebep olmalıdır:	800
1/bbb)	Kazaya, araçtaki bir bozukluk sebep olmalıdır:	801
cccc)	Zarara, kazadan sonra yapılan yardım çalışmaları sebep olmalıdır:	803
ccc)	İşleten kurtuluş kanıtı getirememiş olmalıdır:	805
aaaa)	Genel olarak:	805
1/a)	İşleten veya teşebbüs sahibi, kendisinin ya da eylemlerinden sorumlu olduğu kişilerin kusursuz olduğunu ispat zorundadır:	806
1/b)	İşleten veya teşebbüs sahibi, araçtaki bir bozukluğun kazayı etkilemiş olmadığını ispat zorundadır:.....	806
1/c)	İşleten veya teşebbüs sahibi, kazanın münhasıran mücbir sebepten ileri geldiğini ispat zorundadır:	807
c)	İşleten veya teşebbüs sahibinin sorumluluğunun azaltılması:	810
aa)	Genel olarak:	810

bb) Zarar görenin kusuru:	811
cc) Hatır için taşıma veya aracın hatır için kullandırılması (verilmesi):	812
d) Birden çok işleten veya teşebbüs sahibinin birbirlerine verdikleri zarardan sorumlulukları:	813
aa) Genel bilgi:	813
bb) Kişiyeye ilişkin sorumluluk (bedensel zarardan sorumluluk):	815
cc) Şeye ilişkin zarardan sorumluluk:	817
dd) Müteselsil sorumluluk:	818
e) Üçüncü kişiye karşı birden çok zarar verenin sorumluluğu:	819
aa) Müteselsil sorumluluk (Dış ilişki):	819
bb) Müteselsil sorumluların birbirine rücuu (İç ilişki):	820
aaa) Genel olarak:	820
bbb) Tehlike sorumluluklarının yarışması:	820
ccc) Tehlike sorumluluğu ile olağan sebep sorumluluğunun yarışması:	821
ddd) Tehlike sorumluluğu ile kusur sorumluluğunun yarışması:	822
eee) Sigortacının rücuu:	823
f) Malî sorumluluk sigortası yaptırma zorunluluğu:	823
g) Yetkili mahkeme ve zamanaşımı:	826
§ 31. ZARARIN ve TAZMİNATIN HESAPLANMASI	829
I. MADDÎ ZARARIN HESAPLANMASI	829
1. Genel bilgi:	829
2. Zararın ispatı:	829
3. Zararın hesaplanacağı zaman:	831
4. Zarar miktarına faiz eklenmesi:	834
5. Zarardan yararların indirilmesi (Denkleştirme):	835
a) Genel bilgi:	835
b) Denkleştirmenin şartları:	837
aa) Zarar verici olay zarar gören lehine ekonomik bir yarar sağlamalıdır:	838
bb) Uygun illiyet bağı:	839
cc) Bir kanun hükmü veya tarafların iradesi, yararın denkleştirilmesine karşı olmamalıdır:	840
6. Şeye ilişkin zararın hesaplanması:	845
a) Hesaplama yöntemleri:	845
b) Eşyanın yok olması veya hasara uğraması:	847
7. Kişiyeye ilişkin zararın hesaplanması:	850
a) Bedensel zararın hesaplanması:	851
aa) Kavram:	851
bb) Bedensel bütünlüğün ihlâlinden doğan maddî zarar çeşitleri:	852
aaa) Tedavi giderleri:	852
bbb) Kazanç kaybı, çalışma gücünün azalmasından veya yitirilmesinden doğan kayıplar:	853
aaaa) Genel bilgi:	853
bbbb) Kazanç kaybı (Çalışma gücünün geçici olarak kayıbı):	854

cccc)	Çalışma gücünün sürekli olarak azalması veya yitirilmesi:	854
1/a)	Çalışma gücündeki sürekli azalmanın (kısmi kaybın) oranı:	854
1/b)	Zarar görenin gelir durumu:	856
1/c)	Çalışma süresi ve bunun başlangıç anı:	856
1/d)	Ameliyat veya devamlı tedavi:	857
ccc)	Ekonomik geleceğin sarsılması:	858
b)	Adam öldürülmesinden doğan zararın hesaplanması (Destek kaybından doğan zarar):	859
aa)	Genel bilgi:	859
bb)	Ölümün meydana geldiği an:	860
aaa)	Ölüm derhal meydana gelmiştir (Cenaze giderleri):	860
bbb)	Ölüm derhal meydana gelmemiştir:	860
cc)	Destek kaybından doğan zarar:	860
dd)	Tazminat talebinin hukukî niteliği:	861
aaa)	Zarar verenin borcu bir nafaka borcu olmayıp, sadece bir tazminat borcudur:	862
bbb)	Tazminat talebi üçüncü kişilere devredilebilir:	862
ccc)	Tazminat talebi rehnedilebilir:	862
ddd)	Tazminat talebi mirasçılara geçebilir:	862
aaaa)	Zarar verenin ölümü halinde:	862
bbbb)	Destekten yoksun kalanların ölmesi halinde:	862
ee)	Zararın şartları:	863
aaa)	Destek ilişkisinin mevcudiyeti:	863
aaaa)	Destek kavramı:	863
bbbb)	Gerçek destek:	863
1/a)	Tanım:	863
1/b)	Gerçek destek çeşitleri: Aşağıdaki kişiler gerçek destek kavramına girerler:	864
1/aa)	Eşlerin birbirine ve çocuklarına destek olması:	864
1/bb)	Karının ve ananın destek olması:	864
1/aaa)	Karının, kocanın desteği olması:	864
1/bbb)	Ananın, çocukların desteği olması:	865
1/ccc)	Çocuğun, ana ve babasının desteği olması:	865
1/ddd)	Kardeşlerin birbirine destek olması:	865
1/eee)	Evlilik dışı ilişki içinde yaşayan erkeğin, kadının desteği olması:	865
cccc)	Farazî destek:	866
bbb)	Bakım gücü - Bakım ihtiyacı:	867
aaaa)	Bakım (destek) gücü:	867
bbbb)	Bakım ihtiyacı:	867

ccc) Zararın hesaplanmasında göz önünde tutulacak faktörler:	867
aaaa) Desteğin gelir (malî) durumu:.....	867
bbbb) Yardım miktarı:	867
cccc) Desteğin (yardımın) devam süresi:	868
II. MADDÎ TAZMİNATIN BELİRLENMESİ VE HESAPLANMASI:	871
1. Genel olarak:.....	871
2. Tazminattan indirim sebepleri:.....	872
a) Kusur sorumluluğunda zarar verenin kusurunun ağırlığı-hafifliği:	872
b) Zarar görenin zarara razı olması:	873
c) Zarar görenin ortak veya kişisel kusuru:	875
aa) Genel bilgi:	875
bb) Zararın doğumuna yardım eden ortak kusur:	878
cc) Zararın artmasına yardım eden ortak kusur:	878
d) Tazminatın ödenmesinin zarar verenin malî durumunu kötüleştirmesi:	879
e) Diğer sebepler (olayın özellikleri):.....	880
aa) Genel olarak:	880
bb) Beklenmedik (Umulmayan) olaylar:.....	880
cc) Zarar görenin bünyevî istidatı:.....	882
dd) Uzak (zayıf) illiyet bağı:	883
ee) Zarar görenin çok yüksek bir gelire sahip olması:	883
ff) Hatır işleri:.....	883
3. Maddî tazminatın türleri:	884
a) Aynen tazmin-Nakden tazmin:	884
b) Zararın sermaye veya irat şeklinde tazmin edilmesi:.....	887
c) Geçici ödemeler:	890
III. MANEVÎ TAZMİNAT:	890
1. Kavram:	890
2. Kişilik haklarını koruyan davalar:.....	892
3. Manevî tazminatın nitelik ve işlevini açıklayan görüşler:.....	894
a) Tatmin görüşü:	894
b) Ceza görüşü:.....	896
c) Telâfi görüşü:	896
4. Manevî tazminat talebinin devri; mirasçılara geçmesi:	898
5. Manevî tazminat davasının şartları:	900
a) TBK. m. 56'ya göre manevî tazminat davasının şartları:	901
aa) Bir adam öldürülmeli veya beden bütünlüğü ihlâl edilmelidir:	901
bb) Manevî bir zarar meydana gelmelidir:	901
cc) Uygun illiyet bağı bulunmalıdır:.....	901
dd) Hukuka aykırılık:.....	901
ee) Kusur ve olayın özellikleri:	902
b) TBK m. 58'e göre manevî tazminat davasının şartları:	903
aa) Genel bilgi:	903
bb) Şartları:	904
aaa) Kişilik hakkı ihlâl edilmiş olmalıdır:	904
bbb) İhlâl fiilinden manevî bir zarar doğmuş olmalıdır:	904
ccc) Hukuka aykırı bir fiil olmalıdır:.....	904
ddd) Zarar ile fiil arasında uygun illiyet bağı bulunmalıdır:	906

eee) Kusur koşulu:.....	906
6. Manevî tazminatın hesaplanması:	907
7. Manevî tazminat türleri:.....	909
8. Manevî tazminat davasında taraflar:	910
a) Davacı:	910
b) Davalı.....	912
9. Basının manevî zarardan sorumluluğu:	912
a) Genel bilgi:.....	912
b) Basın özgürlüğü:	913
c) Kişilik hakkı:.....	915
d) Basının manevî zarardan doğan sorumluluğunun şartları:	916
aa) Basında yayımlanan bir olay açıklaması (haber verme) veya yorum ya da eleştiri, bir kişinin kişilik hakkını ihlâl etmelidir:	917
bb) İhlâl fiili, manevî bir zarar doğurmalıdır:	917
cc) Kişilik hakkının ihlâli ile gerçekleşen zarar arasında uygun bir illiyet bağı bulunmalıdır:.....	917
dd) Zarar kusurlu bir davranışla verilmelidir:	917
ee) Basın yoluyla kişilik hakkının ihlâli, hukuka aykırı olmalıdır:	918
aaa) Doğruluk (gerçeğe uygunluk=objektiflik) unsuru:	920
bbb) Kamu yararına, genel menfaate uygunluk unsuru:	920
ccc) Güncellik unsuru:	921
ddd) Biçimsel uygunluk (ifade uygunluğu) unsuru:	921
§ 32. MÜTESELSİL SORUMLULUK (BİRDEN ÇOK KİŞİNİN AYNI ZARARDAN SORUMLULUĞU)	922
I. KAVRAM VE TANIM:.....	922
II. MÜTESELSİL SORUMLULUĞU DOĞURAN SEBEPLER:	925
1. Birden çok kişinin aynı zarara birlikte sebep olmalarından doğan müteselsil sorumluluk:	925
a) Birden çok kişinin kusuruna, dolayısıyla kusur sorumluluğuna dayanan tazminat yükümlülüğü:.....	925
aa) Birden çok kişinin ortak kusur sorumluluğuna dayanan tazminat yükümlülüğü:	925
bb) Birden çok kişinin bağımsız kusur sorumluluğuna dayanan tazminat yükümlülüğü:	929
b) Birden çok kişinin kusursuz sorumluluğa dayanan tazminat yükümlülüğü:	930
c) Birden çok kişinin sözleşme sorumluluğuna dayanan tazminat yükümlülüğü:	930
2. Birden çok kişinin aynı zarardan çeşitli sebeplerden dolayı sorumlu olması:	930
III. MÜTESELSİL SORUMLULUĞUN HÜKÜM VE SONUÇLARI:	931
1. Genel olarak:.....	931
2. Dış ilişki: Müteselsil sorumluluk ilkesi	931
a) Zarar görenin zarar verenlere karşı durumu, özellikle talep hakkının yarışması:	931
b) Zarar verenlerin zarar gören karşısındaki durumları:	932
aa) Genel olarak:	932
bb) Ortak ve kişisel def'ilerin ileri sürülmesi:	932

3. İç ilişki (zarar verenlerin birbirine karşı rücu ilişkisi):	936
a) Müteselsil sorumluların aynı zarara aynı tür sebeple birlikte neden olmaları halinde uygulanacak rücu düzeni:	937
b) Çeşitli sebeplerden doğan müteselsil sorumlulukta rücu düzeni:	938
aa) Genel olarak:	938
bb) Rücu kategorileri:	939
§ 33. CEZA HUKUKU İLE MEDENÎ HUKUK ARASINDAKİ İLİŞKİ	941
§ 34. TAZMİNAT TALEBİNİN ZAMANAŞIMI	945
I. GENEL BİLGİ	945
II. İKİ YILLIK NİSPÎ SÜRE:	945
III. ON YILLIK MUTLAK SÜRE:	948
IV. CEZA ZAMANAŞIMI (OLAĞANÜSTÜ) SÜRESİ:	950
V. ZARAR GÖRENİN DAİMÎ DEF'İ HAKKI:	952
VI. RÜCU İSTEMİNİN TÂBİ OLDUĞU ZAMANAŞIMI	953
1. Genel olarak:	953
a) İki yıllık süre:	953
b) On yıllık süre:	953
§ 35. SEBESİZ ZENGİNLEŞMEDEN DOĞAN BORÇ İLİŞKİLERİ	955
I. GENEL BİLGİ:	955
II. SEBESİZ ZENGİNLEŞME İLİŞKİSİNİN TARAFLARI:	957
III. SEBESİZ ZENGİNLEŞME DAVASININ AMACI, HUKUKİ NİTELİĞİ:	958
1. Sebepsiz zenginleşme davasının amacı:	958
2. Sebepsiz zenginleşme davasının hukukî niteliği:	959
a) Sebepsiz zenginleşme davası kişisel nitelikte bir davadır:	959
b) Sebepsiz zenginleşme davası aslî, bağımsız nitelikte bir davadır:	960
IV. SEBESİZ ZENGİNLEŞME DAVASININ BENZER DAVALARLA İLİŞKİSİ:	962
1. Sebepsiz zenginleşme davasının istihkak (mülkiyet) davası ile ilişkisi:	962
2. Sebepsiz zenginleşme davasının sözleşmeden doğan alacak davası ile ilişkisi:	963
3. Sebepsiz zenginleşme davasının haksız fiil davası ile ilişkisi:	966
4. Sebepsiz zenginleşme davasının vekâletsiz işgörme ile ilişkisi:	968
V. SEBESİZ ZENGİNLEŞMEYİ DOĞURAN OLAYLAR:	971
1. Edimin ifasından (kazandırmadan) doğan zenginleşme:	972
2. Müdahaleden doğan zenginleşme:	973
3. Umulmayan olaydan doğan zenginleşme:	973
a) Üçüncü kişinin fiilinden doğan zenginleşme:	974
b) Bir tâbiat olayından doğan zenginleşme:	974
VI. SEBESİZ ZENGİNLEŞMENİN ŞARTLARI:	974
1. Borçlunun malvarlığında bir zenginleşme meydana gelmiş olmalıdır:	975
a) Zenginleşme kavramı:	975
b) Zenginleşme türleri:	976
aa) Müspet zenginleşme:	977
aaa) Aktifin artması:	977
bbb) Pasifin azalması:	979
bb) Menfi zenginleşme:	979
cc) Objektif zenginleşme:	980

dd) Sübjektif zenginleşme:	981
2. Bu zenginleşme bir başkasının malvarlığından veya emeğinden meydana gelmiş olmalıdır:	982
a) Genel bilgi:	982
b) Klâsik görüş:	983
c) Yeni görüşler:	985
aa) Genel bilgi:	985
bb) Yetki (özüleme) içeriği görüşü (Zuweisungsgehaltstheorie):	986
cc) Hukuk alanının ihlâli görüşü (Beeinträchtigungstheorie):	987
dd) Hukuka aykırılık görüşü (Widerrechtlichkeitstheorie):	988
3. Zenginleşme ile zenginleştirici olay arasında illiyet bağı bulunmalıdır:	989
4. Zenginleşme haklı bir sebebe dayanmamalıdır:	992
a) Genel bilgi:	992
b) Haklı bir sebep olmaksızın meydana gelen zenginleşmeler:	993
aa) Kazandırmadan (edimin ifasından) doğan zenginleşmenin haksızlığı:	993
aaa) Hukuki sebebin geçersiz olması:	993
1/a) Hukuki işlem kurulmamıştır:	994
1/b) Hukuki işlem eksik kurulmuştur:	994
1/c) Hukuki işlem geçersizdir:	995
bbb) Hukuki sebebin gerçekleşmemiş olması:	995
ccc) Hukuki sebebin sona ermesi:	995
ddd) Borçlanılmayan bir edimin yanlışlıkla ifa edilmesi (Condictio indebiti):	996
1/a) İfa edilmesi gereken bir borç bulunmamalıdır:	996
1/b) İfa eden, ifa kastıyla hareket etmelidir:	997
1/c) İfa eden, borçlanılmamış olan edimi isteyerek yerine getirmelidir:	997
1/d) İfa eden, borcun varlığı hakkında yanlış olmalıdır:	997
bb) Müdahaleden doğan zenginleşmenin haksızlığı:	998
cc) Umulmayan bir olaydan doğan zenginleşmenin haksızlığı:	999
VIII. ZENGİNLEŞENİN GERİ VERME BORCU:	1000
1. Geri verme borcunun konusu:	1000
2. Geri verme borcunun kapsamı:	1003
a) Genel olarak:	1003
b) Kötüniyetli zenginleşenin geri verme borcunun kapsamı:	1004
aa) Genel bilgi:	1004
bb) Geri verilecek zenginleşmenin hesaplanması:	1005
aaa) Zenginleşmenin hesaplanacağı tarih:	1005
bbb) Zenginleşmeyi oluşturan aktif unsurlar:	1005
1/a) Zenginleşmeyi oluşturan ilk değer (Mattersache):	1005
1/b) İkame değer (Surrogat):	1006
1/c) Ürünler (hukuki ve tabii ürünler) ve kullanma yararları:	1007
ccc) Zenginleşmeden düşürülecek unsurlar (İndirim kalemleri = Abzugsposten):	1008
c) İyi niyetli zenginleşenin geri verme borcunun kapsamı:	1009

aa)	Genel bilgi:	1009
bb)	İade edilecek zenginleşmenin hesaplanması:	1010
aaa)	Zenginleşmenin hesaplanacağı tarih:	1010
bbb)	Zenginleşmeyi oluşturan aktif unsurlar (Aktivposten):	1011
1/a)	Zenginleşmeyi oluşturan ilk değer:	1011
1/b)	İkame değer:	1012
1/c)	Ürünler (hukuki ve tabii ürünler) ve kullanma yararları:	1012
ccc)	Zenginleşmeden düşürülecek değerler (İndirim kalemleri):	1013
1/a)	Zenginleşmenin edinilmesi, korunulması ve geri verilmesi için yapılan giderler:	1014
1/b)	Zenginleşmenin sebep olduğu zararların düşülmesi:	1014
1/c)	Geri istemenin sebep olduğu zararların düşülmesi:	1014
1/d)	Hasar sorunu:	1015
ddd)	Karşılıklı borç yükleyen sözleşmelerde geri vermenin hesaplanması:	1015
3.	Zenginleşenin giderleri isteme hakkı:	1017
IX.	SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME DAVASININ AÇILAMAYACAĞI HALLER:	1018
1.	Zamanaşımına uğramış bir borcun ifası:	1018
2.	Ahlaki bir ödevin yerine getirilmesi:	1019
3.	Diğer eksik borçların ifası:	1019
4.	Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey:	1019
a)	Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonuç:	1020
b)	Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonuç elde etme kastı:	1021
c)	Tasarruf işleminin yapılmış olması:	1021
X.	SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME DAVASININ ZAMANAŞIMI:	1021
1.	Zamanaşımı süreleri:	1022
a)	İki yıllık süre:	1022
b)	On yıllık süre:	1023
2.	Sebepsiz zenginleşme def'i:	1025

İkinci Bölüm BORÇ İLİŞKİSİNİN HÜKÜMLERİ

Birinci Ayırım BORÇLARIN İFASI

§ 36. İFA	.....	1028
I.	İFA KAVRAMI:	1028
II.	İFANIN HUKUKİ NİTELİĞİ:	1030
1.	Genel sözleşme görüşü:	1031
2.	Maddî fiil görüşü:	1032
3.	Sınırlı sözleşme görüşü:	1033
III.	İFANIN TARZI (İFANIN UNSURLARI):	1037
1.	İfanın konusu:	1037
a)	İlke:	1037

b) İstisna: İfa ikameleri:.....	1039
aa) Seçimlik yetki:.....	1040
bb) İfa yerine geçen edim:	1040
cc) İfa amacıyla yapılan edim:.....	1041
c) Kısmî İFA:	1043
aa) K a v r a m:	1043
bb) Alacaklının kısmî ifayı red hakkı:	1045
aaa) Edim bir bütün olarak ifası gereken bir edim olmalıdır:	1045
bbb) Borcun tamamı muaccel olmalıdır:	1045
ccc) Borcun tamamı çekişmesiz olmalıdır:	1045
cc) Kısmî ifayı kabul yükümlülüğü:	1046
aaa) Sözleşme kısmî ifaya izin vermekte ise:	1046
bbb) Edimin niteliği kısmî ifaya elverişli ise:	1046
ccc) Dürüstlük kuralı kısmî ifaya izin vermekte ise:	1046
ddd) Ticarî teamül kısmî ifaya izin vermekte ise:	1046
eee) Borçlu borcun bir kısmına itiraz etmişse, alacaklı kalan kısmını kabul zorundadır:.....	1047
fff) İcra ve İflâs Kanunu kısmî ifaya izin vermekte ise:	1047
ggg) Kefalet hukukuna göre alacaklı kısmî ifayı kabul zorunda ise:.....	1047
hhh) Ticaret Kanununa göre de çek ve poliçe alacaklısı kısmî ifayı kabul zorunda bulunmaktadır (TTK. m. 709/II, 783).	1047
dd) Kısmî ifanın sonuçları:	1047
2. İfanın tarafları:	1048
a) İfada bulunacak kişi:	1048
aa) Genel bilgi:	1048
bb) İfada üçüncü kişinin rolü:	1050
aaa) Borçlunun bilgi ve izni içinde yapılan ifa:	1050
bbb) Borçlunun bilgi ve iradesi dışında yapılan ifa:	1051
cc) Üçüncü kişinin ifasının sonuçları:	1052
aaa) Alacaklı ile borçlu arasındaki ilişki:	1052
bbb) Üçüncü kişiyle borçlu arasındaki ilişki:	1054
1/a) Halefiyet:	1055
1/aa) Genel olarak:	1055
1/bb) Borçlunun iradesine dayanan halefiyet:.....	1056
1/cc) Kanuna dayanan halefiyet:	1057
1/aaa) Üçüncü kişinin hukukî bir yükümlülüğünün bulunmadığı hallerde halefiyet:	1057
1/bbb) Üçüncü kişinin hukukî bir yükümlülüğünün bulunduğu hallerde halefiyet:	1058
1/dd) Halefiyetin hüküm ve sonuçları:.....	1058
b) İfa yapılacak kişi:	1059
aa) Kural: Alacaklının şahsına ifa:	1059
bb) İstisna: Üçüncü kişiye ifa:	1061
aaa) Borçlunun üçüncü kişiye ifa yükümlülüğü:	1061

1/a)	Kanun gereği üçüncü kişiye ifa:	1061
1/b)	Sözleşme gereği üçüncü kişiye ifa:	1061
1/c)	Alacaklının talimatı üzerine üçüncü kişiye ifa:	1062
1/d)	Hâkimin talimatı üzerine üçüncü kişiye ifa:	1062
bbb)	Borçlunun üçüncü kişiye ifada bulunma hakkı:	1062
1/a)	Alacaklının borçluya verdiği yetki gereği:	1062
1/b)	Kanun gereği:	1063
3.	İfa yeri:	1063
a)	Kavram:	1063
b)	İfa yerinin belirlenmesi:	1065
aa)	Tarafların ifa yerini belirlemesi:	1065
bb)	Durumun gereğine göre ifa yerinin belirlenmesi:	1067
cc)	Kanuna göre ifa yerinin belirlenmesi:	1068
aaa)	Para borçlarında ifa yeri:	1068
bbb)	Parça borçlarında ifa yeri:	1069
ccc)	Diğer borçlarda ifa yeri:	1070
c)	İfa yerine göre borçların sınıflandırılması:	1070
aa)	Aranacak borçlar:	1070
bb)	Götürülecek borçlar:	1071
cc)	Gönderilecek borçlar:	1071
4.	İfa zamanı:	1072
a)	Kavram:	1072
b)	İfa zamanının belirlenmesi:	1074
aa)	Süreye bağlı borçlarda ifa zamanının belirlenmesi:	1074
aaa)	İfa zamanının taraflarca belirlenmesi:	1074
bbb)	İfa zamanının işin niteliğine göre belirlenmesi:	1076
ccc)	İfa zamanının kanunla belirlenmesi:	1077
bb)	Süreye bağlı olmayan borçlarda ifa zamanı:	1077
c)	İfa zamanını uzatma sözleşmesi (Stundungsvertrag):	1077
d)	Erken ifa:	1078
aa)	Sözleşme hükümleri ve niteliği:	1079
bb)	Durumun gereği:	1080
cc)	Kanun hükümleri:	1080
e)	Vade ve sürenin hesaplanması:	1080
f)	İş günlerinde ve iş saatlerinde ifa yükümlülüğü:	1082
aa)	İş günlerinde ifa yükümlülüğü:	1082
bb)	İş saatlerinde ifa yükümlülüğü:	1083
IV.	PARÇA VE ÇEŞİT BORÇLARININ İFASI:	1084
1.	Kavram:	1084
2.	Parça ve çeşit borcu ayırımının hukukî sonuçları:	1087
a)	İfa sorunu:	1087
b)	Hasar sorunu:	1088
V.	SEÇİMLİK BORÇLARIN İFASI:	1089
1.	Kavram:	1089
2.	Seçim hakkı:	1091
a)	Seçim hakkının hukukî niteliği:	1091
b)	Seçim hakkını kullanacak kişiler:	1092
aa)	Seçim hakkı alacaklıya aittir:	1092
bb)	Seçim hakkı borçluya aittir:	1093
cc)	Seçim hakkı üçüncü bir kişiye aittir:	1094

3. Edimlerden birinin imkânsızlaşması:	1094
a) Kusursuz imkânsızlık halleri:	1094
aa) Edimlerden biri baştan itibaren imkânsızlaşmıştır:	1094
bb) Edimlerden biri sonradan imkânsızlaşmıştır:	1095
b) Kusurlu sonraki imkânsızlık halleri:	1095
aa) Seçim hakkı borçluya ait olmakla birlikte, imkânsızlık alacaklının kusuru sonucu doğmuştur:	1095
bb) Seçim hakkı alacaklıya ait olmakla birlikte, imkânsızlık borçlunun kusurundan doğmuştur:	1095
cc) Borcun doğumundan sonra, fakat seçim hakkının kullanılmasından önce bütün edimler imkânsızlaşmıştır:	1096
dd) Borcun doğumundan ve seçim hakkının kullanılmasından sonra edimlerden biri imkânsızlaşmıştır:	1096
4. Seçimlik yetki (Alternativermächtigung):	1096
VI. PARA VE FAİZ BORÇLARININ İFASI:	1098
1. Para borçları:	1098
a) Genel bilgi:	1098
b) Ülke parası veya yabancı para ile ödeme:	1101
aa) Para borçlarının Ülke parasıyla ödenmesi:	1101
bb) Borcun, yabancı ülke parası (döviz) ile ödenmesi:	1103
c) Altın ile ödeme:	1104
d) Para değerindeki düşmelere karşı korunma:	1105
aa) Yabancı para değer kaydı:	1105
bb) Altın değer kaydı:	1105
cc) Eşya (endeks) değer kaydı:	1106
2. Faiz borçları:	1107
a) Kavram:	1107
b) Faizin hukukî niteliği:	1107
c) Faiz borcunun kaynakları:	1108
d) Faiz oranı:	1109
aa) Anaparada faiz oranı:	1109
aaa) Kanunî faiz oranı:	1109
1/a) Ticarî olmayan işlerde kanunî faiz oranı:	1109
1/b) Ticarî işlerde kanunî faiz oranı:	1109
bbb) Sözleşmesel (Akdî) faiz oranı belirlenirken:	1110
1/a) Ticarî olmayan işlerde sözleşmesel (akdî) faiz oranı:	1110
1/b) Ticarî işlerde sözleşmesel (akdî) faiz oranı:	1110
bb) Temerrüt faizi:	1111
aaa) Ticarî olmayan işlerde temerrüt faizi oranı:	1111
bbb) Ticarî işlerde temerrüt faizi oranı:	1111
cc) Yabancı para borçlarında faiz:	1112
aaa) Bileşik (mürekkep) faiz:	1112
1/aa) Ticarî olmayan işlerde bileşik faiz:	1113
1/bb) Ticarî işlerde bileşik faiz:	1113
VII. KARŞILIKLI BORÇ YÜKLEYEN SÖZLEŞMELERDE İFA:	1114
1. Genel bilgi:	1114
2. Ödemezlik def'i (exceptio non adimpleti contractus):	1114
a) Kavram:	1114
b) Ödemezlik def'inin şartları:	1116

aa)	Karşılıklı borç yükleyen bir sözleşme olmalıdır:	1116
aaa)	Genel bilgi:	1116
bbb)	Edimler arasında karşılık ilişkisi bulunmalıdır:	1116
ccc)	Edimler arasında değişim (mübadele) ilişkisi bulunmalıdır:	1118
bb)	Karşılıklı edimler mevcut ve muaccel olmalıdır:	1120
cc)	Tarafların edimleri aynı zamanda ifa yükümlülüğü bulunmalıdır:	1122
aaa)	Aynı anda ifa karinesi:	1122
bbb)	Öncelikle ifa yükümlülüğü:	1122
1/a)	Tarafların edimlerinin aynı anda muaccel olması:	1122
1/b)	Edimin ifasını talep eden alacaklının öncelikle ifa yükümlülüğü:	1123
1/aa)	Sözleşmeden doğan öncelikle ifa yükümlülüğü:	1123
1/bb)	Kanundan doğan öncelikle ifa yükümlülüğü:	1123
1/cc)	Tteamülden doğan öncelikle ifa yükümlülüğü:	1123
c)	Ödemezlik def'inin sonuçları:	1123
3.	Taraflardan birinin ifa güçsüzlüğü halinde ödemezlik def'i:	1126
a)	Genel olarak:	1126
b)	İfa güçsüzlüğü nedeniyle ödemezlik def'inin şartları:	1127
aa)	Karşılıklı borç yükleyen bir sözleşme olmalıdır:	1127
bb)	Borçlu ifa güçsüzlüğüne düşmelidir:	1128
cc)	Karşı tarafın hakları tehlikeye düşmüş olmalıdır:	1129
dd)	Hakkı tehlikeye düşen taraf borcunu henüz ifa etmemiş olmalıdır:	1130
c)	İfa güçsüzlüğü nedeniyle ödemezlik def'inin hüküm ve sonuçları:	1130
aa)	Güvence gösterilinceye kadar borcun ifasından kaçınma hakkı:	1130
bb)	Sözleşmeden dönme hakkı:	1131
4.	İfanın hüküm ve sonuçları:	1132
VIII.	İFANIN İSPATI:	1133
1.	Genel olarak:	1133
2.	Borçlunun makbuz isteme hakkı:	1134
a)	Makbuz kavramı:	1134
b)	Makbuzun tâbi olduğu şekil:	1135
c)	Makbuzun içeriği:	1136
d)	Makbuzun hüküm ve sonuçları:	1136
3.	Senedin geri verilmesini isteme hakkı:	1137
4.	Senedin iptalini isteme hakkı:	1138
5.	Senedin geri verilmesinin doğurduğu sonuçlar:	1139
6.	Para borçlarında yapılan ödeme ve mahsuba ilişkin bazı kurallar:	1140
IX.	ALACAKLININ TEMERRÜDÜ (GLAEUBIGERVERZUG)	1141
1.	Kavram:	1141
2.	Alacaklının temerrüdünün şartları:	1144
a)	Borçlu, edimi alacaklıya gereği gibi önermiş olmalıdır:	1145
b)	Alacaklı önerilen edimi kabulden kaçınmış olmalıdır:	1146

c) Alacaklının kabulden kaçınması haksız olmalıdır:	1147
3. Alacaklı temerrüdünün sona ermesi:	1148
4. İspat sorunu:	1148
5. Alacaklı temerrüdünün sonuçları:	1148
a) Genel bilgi:.....	1148
b) Genel sonuçlar:	1149
aa) Genel bilgi:	1149
bb) Borçlunun sorumluluğunun hafifletilmesi:	1149
cc) Hasarın alacaklıya geçmesi:	1150
dd) Mütemerrit alacaklının ödemelik def'ini ileri sürememesi: ...	1150
ee) Alacaklı temerrüdünün, borçlu temerrüdünü sona erdirmesi:.....	1151
ff) Borçlunun masrafları alacaklıdan isteme hakkı:	1151
gg) Sözleşmeden doğan faizlerin işlemeye devam etmesi:	1151
c) Özel sonuçlar:	1151
aa) Borçlunun borçlanılan şeyi tevdi hakkı:	1151
aaa) Genel bilgi:	1151
bbb) Tevdiin şartları:	1152
1/a) Genel olarak:	1152
1/b) Tevdi, tevdi yerinde yapılmalıdır:	1153
ccc) Tevdiin hüküm ve sonuçları:	1153
bb) Borçlunun borçlanılan şeyi satma hakkı:	1154
aaa) Genel bilgi:	1154
bbb) Satışın şartları:	1155
1/a) Şeyin niteliği veya diğer sebepler:	1155
1/b) Borçlu, alacaklıya satışı önceden ihtar etmelidir:	1155
1/c) Hâkim satışa izin vermiş olmalıdır:	1156
ccc) Satışın hüküm ve sonuçları:	1156
cc) Borçlunun sözleşmeden dönme hakkı:	1157
aaa) Genel olarak:	1157
bbb) Dönme hakkı:	1157
ccc) Dönmenin sonuçları:	1158

İkinci Kısım

BORÇ İLİŞKİLERİNİN İFA EDİLMEMESİ

§ 37. BORÇ İLİŞKİSİNİN İFA EDİLMEMESİ VE SONUÇLARI	1159
I. BORÇ İLİŞKİSİNİN İFA EDİLMEMESİ:	1159
II. BORÇ İLİŞKİSİNİN İFA EDİLMEMESİNİN SONUÇLARI:	1160
1. Aynen ifa (Borçlunun ifaya zorlanması):	1161
a) İfa davası (Borçlanılan edimin aynen ifası):	1161
b) Cebri icra:	1162
aa) Verme borçlarında:	1163
bb) İrade beyanında bulunma yükümlülüğünde:	1164
cc) Yapma ve yapmama borçlarında:	1165
2. Tazminat davası (Giderim davası):	1167
3. Sözleşmeden dönme:	1168
III. SÖZLEŞMEDEN DOĞAN BORÇ İLİŞKİLERİNİN İHLÂLİ:	1168
1. Genel bilgi:	1168
2. İhlâl çeşitleri:	1169

a) Genel bilgi:.....	1169
b) Kusurlu sonraki ifa imkânsızlığı (Borcun hiç ifa edilmemesi):	1169
c) Gereği gibi ifa etmeme:.....	1176
aa) Genel bilgi, özellikle sözleşmenin müspet ihlâli kavramı	1176
bb) Gereği gibi ifa etmeme kavramı:	1179
aaa) Genel bilgi:	1179
bbb) Gereği gibi ifa etmeme türleri:.....	1180
aaaa) Kötü ifa (Schlechterfüllung):	1181
bbbb) Yan yükümlülüklerin ihlâli:.....	1184
1/a) İfaya yardımcı yan yükümlülüklerin ihlâli:	1184
1/b) Koruma yükümlülüklerinin ihlâli:	1185
d) Bağımsız yapmama borçlarının ihlâli:.....	1185
e) Borçlunun vaktinden önce ifadan açıkça kaçınması:	1185
IV. SÖZLEŞMEDEN DOĞAN (AKDÎ) SORUMLULUĞUN ŞARTLARI:	1186
1. Borca aykırı bir davranış olmalıdır (sözleşmenin ihlâli):	1186
2. Bir zarar doğmuş olmalıdır:	1186
a) Genel bilgi:.....	1186
aa) Sözleşmenin ihlâlinden doğan maddî zarar:	1187
bb) Sözleşmenin ihlâlinden doğan manevî zarar:	1188
b) Maddî zararın unsurları:	1189
aa) İfa edilmeyen edimin değeri:	1189
bb) Giderler:	1190
cc) Diğer unsurlar:.....	1190
dd) Müspet zarar - menfi zarar:.....	1190
aaa) Müspet zarar:	1191
bbb) Menfi zarar:	1192
ee) Üçüncü kişinin zararı:.....	1193
3. Sözleşmenin ihlâli ile zarar arasında uygun illiyet bağı bulunmalıdır:	1194
4. Borçlu, sözleşmeyi kusurlu olarak ihlâl etmelidir:	1195
a) Genel ilke: Kusur sorumluluğu:	1195
aa) Genel olarak:	1195
bb) Akdî kusur kavramı:	1196
cc) Akdî kusurun çeşitleri:.....	1196
aaa) Kast:	1196
bbb) İhmal:.....	1197
dd) Akdî kusurun unsurları:	1197
aaa) Akdî kusurun sübjektif unsuru:	1197
bbb) Akdî kusurun objektif unsuru:	1198
ee) Kusurun ispatı:	1200
b) İstisna: Kusursuz sorumluluk:	1202
V. TAZMİNATIN HESAPLANMASI:	1203
VI. BORÇLUNUN YARDIMCI KİŞİLERDEN DOLAYI SORUMLULUĞU:	1207
1. Genel bilgi:	1207
2. Borçlunun yardımcı kişilerden dolayı sorumluluğunun şartları:	1208
a) Borçlu ile zarar gören alacaklı arasında bir borç ilişkisi bulunmalıdır:	1208
b) Borçlu, borç ilişkisinden doğan borcun ifasını veya bir hakkın kullanılmasını yardımcı kişiye bırakmış olmalıdır:	1210

aa) Borçlunun, borcun üçüncü kişi tarafından yerine getirilmesine izin vermesi:.....	1210
bb) Üçüncü kişinin ifaya fiilen katılması:	1211
c) Borcun ifasının, hakkın kullanılmasının yardımcı kişiye bırakılması caiz olmalıdır:	1216
d) Yardımcı kişi, alacaklıya kendisine verilen işi yürüttüğü sırada zarar vermiş olmalıdır:	1217
e) Yardımcı kişinin davranışı, borçluya farazî bir kusur olarak yükletilebilmelidir:	1218
f) Zarar:.....	1220
g) Uygun illiyet bağı bulunmalıdır:	1221
3. Hüküm ve sonuçları:	1221
a) Genel olarak:	1221
b) Borçlunun yardımcı kişiye rücu hakkı:	1222
c) Yardımcı kişiden dolayı sorumluluğun kaldırılması veya sınırlandırılması:	1222
VII. SORUMSUZLUK ANLAŞMASI (SORUMLULUKTAN KURTULMA ANLAŞMASI):	1223
1. Genel bilgi:	1223
2. Sorumsuzluk anlaşmasının hukukî niteliği:	1224
3. Sorumsuzluk anlaşmasının geçerlilik şartları:.....	1225
a) Genel bilgi:.....	1225
b) Kast ve ağır ihmal halinde:.....	1226
c) Hafif ihmal halinde:	1227
aa) Alacaklı anlaşmanın yapıldığı sırada hizmet sözleşmesine göre borçlunun hizmetinde bulunuyorsa:.....	1227
VIII. BORÇLUNUN TEMERRÜDÜ:	1228
1. Genel bilgi ve kavram:.....	1228
2. Borçlu temerrüdünün şartları:	1231
a) Edimin ifası mümkün olmalıdır:	1231
b) Borç muaccel olmalıdır:	1232
c) Borçluya ihtar yapılmış olmalıdır:.....	1232
aa) İhtar kavramı:	1232
bb) İhtar yerine geçen durumlar:.....	1235
aaa) Belirli vadeli borçlar:	1235
1/aaa) Belirli vadenin taraflarca birlikte tespit edilmesi:	1235
1/bbb) Belirli vadeyi tespit yetkisinin sözleşmede taraflardan birine bildirim yoluyla tanınmış olması:	1236
cc) İhtara gerek olmayan haller:	1237
d) Alacaklı, edimi kabule hazır olmalıdır:	1237
e) Borçlunun edimi ifadan kaçınma hakkı bulunmamalıdır:	1237
f) İfa etmeme, borca aykırı bir davranış olmalıdır:	1237
3. Kusur gerekli değildir:	1238
4. Borçlu temerrüdünün hüküm ve sonuçları:	1239
a) Borçlu temerrüdünün genel sonuçları:	1239
aa) Kusursuz temerrüdün sonuçları:	1239
aaa) Aynen ifa yükümlülüğü:	1239
bbb) Para borçlarında temerrüt faizi ödeme yükümlülüğü:	1239
bb) Kusurlu temerrüdün sonuçları:	1242

aaa) Aynen ifa yükümlülüğü:	1242
bbb) Gecikmeden doğan zarardan sorumluluk (Gecikme tazminatı):	1242
aaaa) Borçlu ifada gecikmiş (mütemerrit) olmalıdır:	1243
bbbb) Geç ifadan bir zarar doğmuş olmalıdır:	1243
cccc) Zarar ile geç ifa arasında uygun illiyet bağı bulunmalıdır:	1244
dddd) Zarar borçlunun kusurlu davranışından doğmuş olmalıdır:	1245
ccc) Beklenmedik hâlden (Kazadan) sorumluluk:	1245
aaaa) Genel olarak:	1245
bbbb) Beklenmedik hâlden doğan sorumluluktan kurtulma:	1246
1/aa) Kusursuzluğun ispatı:	1246
1/bb) Beklenmedik hâlin kaçınılmaz olduğunun ispatı:	1246
ddd) Para borçlarında aşkın zarardan (munzam zarardan) sorumluluk:	1247
aaaa) Genel bilgi:	1247
bbbb) Şartları:	1249
b) Karşılıklı borç yükleyen sözleşmelerde borçlunun temerrüdünün hüküm ve sonuçları:	1250
aa) Genel olarak:	1250
bb) Alacaklının seçimlik haklarını kullanmasının şartları:	1250
aaa) Karşılıklı borç yükleyen bir sözleşme olmalıdır:	1250
bbb) Borçlu temerrüde düşmüş olmalıdır:	1251
ccc) Alacaklı borçluya ek bir süre vermiş olmalıdır:	1251
ddd) Süre verilmesini gerektirmeyen durumlar:	1254
aaaa) Borçlunun durum ve tutumundan süre verilmesinin etkisiz kalacağı anlaşılmaktaysa:	1254
bbbb) Borçlunun temerrüdü sonunda borcun ifasının alacaklı için faydasız hale gelmesi:	1254
cccc) Ortada kesin vadeli bir işlem var ise:	1255
eee) Borçlu kusurlu olmalıdır:	1256
fff) Verilen süre içinde borç ifa edilmemiş olmalıdır:	1256
cc) Alacaklıya tanınan seçimlik hakların çeşitleri:	1256
aaa) Aynen ifa ile birlikte gecikme tazminatının istenmesi: ...	1257
bbb) Alacaklının aynen ifa ile birlikte gecikme tazminatından vazgeçme hakkı:	1257
aaaa) Genel olarak:	1257
bbbb) Aynen ifa ile birlikte gecikme tazminatından vazgeçen alacaklının, borçluya karşı ikinci seçim hakkı:	1258
1/a) Müspet zararın tazminini isteme hakkı:	1258
1/b) Sözleşmeden dönme ve menfi tazminat isteme hakkı:	1261
1/aa) Alacaklının sözleşmeden dönme hakkı:	1262
1/bb) Alacaklının menfi zararın tazminini isteme hakkı:	1266

b) Kısmî temerrüt:	1269
c) Ard arda teslimli ve sürekli sözleşmelerde temerrüt:	1270
IX. SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİNDEN DOĞAN SORUMLULUK (CULPA IN CONTRAHENDO):	1271
1. Kavram:	1271
2. Sorumluluğun hukukî niteliği:	1273
a) Haksız fiil görüşü:	1273
b) Sözleşmeden doğan sorumluluk görüşü:	1274
c) Kendine özgü sorumluluk görüşü:	1275
3. Sözleşme görüşmelerinden doğan sorumluluk halleri:	1276
a) Kanunda düzenlenen görüşme sorumluluğu halleri:	1276
aa) Kendi kusuruyla yanılan tarafın, sözleşmeyi iptal etmesinden dolayı karşı tarafın uğradığı zarardan sorumluluğu:	1277
bb) Temsil olunanın temsilciye verdiği temsil belgesini geri almamasından dolayı iyiniyetli üçüncü kişilerin uğradığı zarardan sorumluluk:	1277
cc) Yetkisiz temsilcinin sorumluluğu:	1278
dd) Başlangıçtaki imkânsızlık nedeniyle sözleşmenin butlanından doğan zarardan sorumluluk:	1278
b) Doktrin ve uygulamada kabul edilen görüşme sorumluluğu halleri:	1278
aa) Görüşmeler sırasında kusurlu olarak yanlış bilgi verenin sorumluluğu:	1278
bb) Bir kimsenin yapmayı asla düşünmediği bir sözleşme hakkında kötüniyetli ve aldatıcı hareketlerle diğer bir kimsede sözleşme yapma ümidi uyandırmaktan dolayı sorumluluğu:	1279
cc) Koruma yükümlülüklerinin ihlâlinden doğan görüşme sorumluluğu:	1280
4. Sözleşmeden doğan sorumlulukla sözleşme dışı sorumluluğun yarışması:	1281

Üçüncü Kısım

§ 38. BORÇLARIN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE ETKİSİ	1285
I. ÜÇÜNCÜ KİŞİ YARARINA SÖZLEŞME	1285
1. Genel bilgi ve kavram:	1285
2. Üçüncü kişi yararına sözleşmenin geçerlik şartları:	1286
3. Üçüncü kişi yararına sözleşmenin çeşitleri:	1289
a) Eksik üçüncü kişi yararına sözleşme:	1289
b) Tam üçüncü kişi yararına sözleşme:	1291
aa) Genel olarak:	1291
bb) Tam üçüncü kişi yararına sözleşmenin benzer kurumlardan farkı:	1293
aaa) Temsilden farkı:	1293
bbb) Alacağın devrinden farkı:	1294
ccc) Havaleden farkı:	1294
cc) Tam üçüncü kişi yararına sözleşmenin hüküm ve sonuçları: ...	1294
aaa) Vaad ettiren ile vaad eden arasındaki ilişki (Karşılık ilişkisi):	1294

bbb) Vaad ettiren ile üçüncü kişi arasındaki ilişki (Değer ilişkisi):.....	1295
ccc) Vaad eden ile üçüncü kişi arasındaki ilişki:	1296
ddd) Üçüncü kişinin hukukî durumu:	1296
1/a) Üçüncü kişinin hakkı:.....	1296
1/b) Üçüncü kişinin hakkının özellikleri:	1297
4. Üçüncü kişiyi koruma etkili sözleşme:	1298
II. ÜÇÜNCÜ KİŞİNİN FİİLİNİ (EDİMİNİ) ÜSTLENME:	1299
1. Genel bilgi:	1299
2. Benzer kurumlardan farkı:	1300
a) Garanti sözleşmesinden farkı:	1300
b) Kefaletten farkı:	1301
c) Temsilden farkı:	1302
d) Havaleden farkı:	1302
e) Borcun üstlenilmesinden farkı:.....	1302
3. Üçüncü kişinin fiilini üstlenmenin şartları:	1303
a) Bir üstlenme olmalıdır:.....	1303
b) Üçüncü kişinin bir edimi üstlenilmelidir:	1304
c) Sözleşmenin tarafları fiil ehliyetine sahip olmalıdır:	1305
4. Üçüncü kişinin fiilini üstlenmenin hüküm ve sonuçları:	1306

Dördüncü Bölüm BORÇ İLİŞKİLERİNDE ÖZEL DURUMLAR

Birinci Kısım KOŞULA (şarta) BAĞLI BORÇLAR

§ 39. KOŞUL KAVRAMI, KOŞULUN ÇEŞİTLERİ VE SONUÇLARI	1309
I. KOŞUL KAVRAMI:	1309
1. Genel bilgi ve tanım:	1309
2. KOŞULUN bazı kurumlardan farkı:	1311
a) “Sözleşme hükümleri” kavramından farkı:.....	1311
b) Hukukî KOŞUL kavramından farkı:	1311
c) Yükümlülükten farkı:	1312
d) Vadeden farkı:	1313
3. Koşul olarak gösterilen olayın nitelikleri:.....	1314
a) Koşul, her şeyden önce tarafların iradesine dayanmalıdır.	1314
b) Koşulu oluşturan olay belirsiz bir olay olmalıdır:	1314
c) Olay geleceğe ilişkin bir olay olmalıdır:	1315
4. Koşulun caiz olması:	1315
a) Kural: Koşul özgürlüğü:	1315
b) İstisna: Koşul yasağı (Koşul kabul etmeyen işlemler):	1316
c) Yasak koşullar:.....	1316
aa) Hukuka veya ahlaka aykırı koşullar:.....	1316
bb) İmkânsız koşullar:	1317
d) Anlamsız ve başkalarını rahatsız edici koşullar:.....	1317
5. Koşulun çeşitleri:	1318
a) Olayın konusuna göre koşulUn çeşitleri:.....	1318
aa) Olumlu ve olumsuz koşullar:	1318
bb) İradî, tesadüfî ve karma koşullar:	1318

b) Olayın sonuçlarına göre koşulun çeşitleri:	1320
aa) Geciktirici koşul:	1320
bb) Bozucu koşul:	1320
6. Koşulun hüküm ve sonuçları:	1321
a) Koşula bağlı hukukî işlemin koşulun gerçekleşmesinden önceki (askı durumundaki) hüküm ve sonuçları:	1321
aa) Geciktirici koşula bağlı hukukî işlemin koşulun gerçekleşmesinden önceki hüküm ve sonuçları:	1321
aaa) Geciktirici koşula bağlı borçlandırıcı işlemde:	1322
bbb) Geciktirici koşula bağlı tasarruf işleminde:	1324
bb) Bozucu koşula bağlı işlemin koşulun gerçekleşmesinden önceki (askı devresindeki) hüküm ve sonuçları:	1325
b) Koşula bağlı hukukî işlemin koşulun gerçekleşmesinden sonraki hüküm ve sonuçları:	1326
aa) Koşulun gerçekleşmesi:	1326
aaa) Geciktirici koşula bağlı işlemin koşulun gerçekleşmesinden sonraki hüküm ve sonuçları:	1326
bbb) Bozucu koşula bağlı işlemin koşulun gerçekleşmesinden sonraki hüküm ve sonuçları:	1327
bb) Koşulun gerçekleşmiş sayılması:	1328
cc) Koşulun ortadan kalkması veya imkânsızlaşması:	1330

İkinci Kısım

CEZA KOŞULU, BAĞLANMA PARASI VE CAYMA PARASI

§ 40. CEZA KOŞULU	1331
I. KAVRAM:	1331
II. HUKUKİ NİTELİĞİ:	1332
III. CEZA KOŞULUNUN BAĞLI OLDUĞU ŞEKİL:	1334
IV. CEZA KOŞULUNUN AMACI VE ÇEŞİTLERİ:	1334
1. Seçimlik ceza koşulu:	1335
2. İfaya eklenen ceza koşulu:	1336
3. İfayı engelleyen ceza koşulu (Wandelpön = dönme cezası):	1337
V. CEZA KOŞULU İLE ZARAR ARASINDAKİ İLİŞKİ: TAZMİNAT TALEBİ:	1337
1. Ceza koşulu isteminin zarardan bağımsızlığı:	1337
2. Aşkın (fazla) zararın giderilmesini isteme hakkı:	1338
VI. BORÇLUNUN AŞIRI CEZANIN İNDİRİLMESİNİ İSTEME HAKKI	1339
1. Genel olarak:	1339
2. Aşırı cezanın indirilmesinin koşulları:	1340
a) Geçerli bir ceza koşulu anlaşması bulunmalıdır:	1340
b) Ceza koşulu muaccel olmalıdır:	1340
c) Ceza henüz ifa edilmemiş olmalıdır:	1340
d) Ceza koşulu aşırı derecede yüksek olmalıdır:	1340
§ 41. BAĞLANMA PARASI, CAYMA PARASI:	1343
I. BAĞLANMA PARASI (HAFTGELD):	1343
II. CAYMA PARASI (REUGELD):	1344

Üçüncü Kısım
BORÇLU VE ALACAKLININ BİRDEN ÇOK OLMASI

§ 42. BORÇLUNUN BİRDEN ÇOK OLMASI	1347
I. BİRDEN ÇOK BORÇLUNUN MEVCUT OLDUĞU BORÇ İLİŞKİLERİ:.....	1347
1. Bireysel borç ilişkisi:	1348
2. Elbirliği halinde borç ilişkisi:	1348
II. BİREYSEL BORÇ İLİŞKİSİNİN ÇEŞİTLERİ:	1349
1. Bölünemeyen borç:	1349
2. Müteselsil borç:	1350
3. Kümülatif borç:.....	1350
4. Kısmi borç:	1351
5. İkincil (Tali) borç:	1352
III. MÜTESELSİL BORÇ (SOLIDARSCHULD):	1352
1. Tanım:.....	1352
2. Müteselsil borcun hukukî niteliği:	1353
3. Müteselsil borcun özellikleri:	1354
4. Müteselsil borcun doğuş sebepleri:	1355
a) Hukukî işlemden (sözleşmeden) doğan müteselsil borç:	1356
aa) Sözleşmenin kurulduğu sırada tarafların ortak irade beyanlarından doğan müteselsil borç:.....	1356
bb) Borca katılma (birlikte borç üstlenme) yoluyla meydana gelen müteselsil borç:	1357
b) Kanundan doğan müteselsil borçlar:	1357
5. Müteselsil borcun hüküm ve sonuçları:	1358
a) Alacaklı ile borçlular arasındaki hukukî durum (dış ilişki):	1358
aa) Alacaklının müteselsil borçlular karşısındaki hukukî durumu:	1358
bb) Müteselsil borçluların alacaklı karşısındaki hukukî durumları:	1359
aaa) Müteselsil borçluların sahip oldukları ortak def'i ve itirazlar:	1359
bbb) Müteselsil borçlulardan herbirinin sahip olduğu kişisel def'i ve itirazlar:	1360
ccc) Müteselsil borçluların bireysel davranışı:	1361
b) Borçlular arasındaki iç ilişki:	1363
aa) Borçluların birbirlerine karşı rücu hakkı:	1363
bb) Halefiyet:	1365
6. Müteselsil borcun sona ermesi:	1367
a) Müteselsil borcun alacaklı tatmin edilerek sona ermesi:	1367
b) Müteselsil borcun alacaklı tatmin edilmeksizin sona ermesi:	1368
7. Tam teselsül - Eksik teselsül:	1369
§ 43. ALACAKLININ BİRDEN ÇOK OLMASI:	1371
I. ELBİRLİĞİ HALİNDE ALACAK İLİŞKİSİ:	1371
II. BİREYSEL ALACAK İLİŞKİSİ:	1371
1. Bölünemeyen alacak:	1371
2. Kümülatif alacak:.....	1372
3. Kısmi alacak:	1372
4. Müteselsil alacak:	1372

a) Kavram ve tanım:	1372
b) Doğuş sebepleri:	1373
c) Tarafların hukukî durumu:	1374
aa) Borçlunun hukukî durumu:	1374
bb) Alacaklının hukukî durumu:	1374
d) Müteselsil alacağın sona ermesi:	1376

Dördüncü Kısım

BORÇ İLİŞKİLERİNDE ALACAKLI VE BORÇLU TARAFIN DEĞİŞMESİ

§ 44. ALACAĞIN DEVRİ VE BORCUN ÜSTLENİLMESİ	1380
I. ALACAĞIN DEVRİ:	1380
1. Kavram:	1380
2. Alacağın devrinin çeşitleri:	1382
a) Kanunî devir:	1382
b) Yargısal devir:	1383
c) İradî devir:	1384
3. Devrin hukukî niteliği:	1384
a) Alacağın devri hukukî bir işlemdir:	1384
b) Alacağın devri bir tasarruf işlemidir:	1384
c) Alacağın devri sözleşmeye dayalı bir işlemdir:	1386
d) Alacağın devri sebebe bağlı bir işlemdir:	1386
4. Devrin esas ve şekle ilişkin koşulları:	1389
a) Devrin esasa ilişkin koşulları:	1389
b) Devrin şekle ilişkin koşulları:	1390
5. Devrin konusu:	1391
a) Kural:	1391
b) İstisnalar:	1393
aa) Genel olarak:	1393
aaa) Kanuna göre devri yasak olan alacaklar:	1393
bbb) Sözleşmeye göre devri yasak olan alacaklar:	1394
ccc) Hukukî ilişkinin niteliğine göre devri yasak olan alacaklar:	1394
bb) Devir yasağına uymamanın hüküm ve sonuçları:	1395
6. Devrin kapsamı:	1395
7. Devrin hüküm ve sonuçları:	1396
a) Devrin aslî sonuçları:	1396
aa) Alacağın devralana geçmesi ve alacaklının değişmesi:	1396
bb) Devredenin garanti (tekeffül) borcu:	1396
cc) İspat araçlarını, özellikle yazılı delilleri (senet ve belgeleri) teslim borcu:	1397
b) Devrin yan sonuçları:	1397
aa) Öncelik haklarının asıl alacakla birlikte devralana geçmesi:	1397
bb) Yan (fer'i) hakların devralana geçmesi:	1397
cc) Düzenleyici (ikincil) hakların, özellikle yenilik doğuran hakların geçmesi:	1398
c) Devralan ile borçlu arasındaki hukukî ilişki:	1398
aa) Borçlunun devre izin vermesi gerekli değildir:	1398
bb) Borçlunun def'i (savunma) hakları:	1399
d) Devreden ile devralan arasındaki hukukî ilişki:	1401
II. BORCUN ÜSTLENİLMESİ (SCHULDÜBERNAHME):	1401

1. Kavram:	1401
2. Çeşitleri:	1402
a) Borcun iç üstlenilmesi:	1402
aa) K a v r a m:	1402
bb) Borcu iç üstlenme sözleşmesi:	1403
cc) İç üstlenmesi sözleşmesinin hüküm ve sonuçları:	1404
b) Borcun dış üstlenilmesi (Externe Schuldübernahme):	1406
aa) Kavram:	1406
bb) Sözleşmenin konusu:	1406
cc) Dış üstlenme sözleşmesinin tarafları:	1407
dd) Borcun dış üstlenilmesi sözleşmesinin kurulması:	1407
aaa) Öneri:	1408
bbb) Kabul:	1408
ee) Dış üstlenme sözleşmesinin şekli:	1409
ff) Borcun dış üstlenilmesinin hüküm ve sonuçları:	1409
aaa) Aslı sonuçlar:	1409
bbb) Yan (fer'i) sonuçlar:	1410
ccc) Borcu üstlenenin savunmaları (def'i hakları):	1410
c) Bir malvarlığının veya işletmenin devri yoluyla borcun üstlenilmesi:	1412
aa) Kavram:	1412
bb) Hüküm ve sonuçları:	1412
d) İşletmelerin birleşmesi ve şekil değiştirmesi:	1413
5. Borca katılma:	1414
a) Kavram:	1414
b) Hüküm ve sonuçları:	1415
6. Sözleşmenin devri:	1415

Beşinci Kısım BORCU SONA ERDİREN SEBEPLER

§ 45. GENİŞ ANLAMDA BORCUN, ÖZELLİKLE SÖZLEŞME İLİŞKİSİNİN SONA ERMESİ:	1417
I. BOZMA SÖZLEŞMESİ (İKALE = AUFHEBUNGSVERTRAG):	1418
II. FESİH (KÜNDIGUNG):	1420
IV. GERİ ALMA (WIDERRUF):	1424
V. İPTAL (ANFECHTUNG):	1424
§ 46. DAR ANLAMDA BORCUN SONA ERMESİ:	1425
I. GENEL OLARAK:	1425
II. DAR ANLAMDA BORCU SONA ERDİREN SEBEPLER:	1425
1. Borcun yenilenmesi:	1425
a) Kavram:	1425
b) Yenilemenin koşulları:	1426
aa) Eski bir borç mevcut olmalıdır:	1426
bb) Yeni bir borç kurulmalıdır:	1427
cc) Taraflar yenileme iradesine sahip olmalıdır:	1427
c) Yenileme karinesi yasağı:	1427
d) Cari hesap ile ilgili karine:	1428
e) Yenilemenin hukukî niteliği:	1429
f) Yenilemenin hukukî sonuçları:	1429

2. Alacaklı ve borçlu sıfatlarının birleşmesi:	1430
a) Kavram:.....	1430
b) Birleşmenin hukukî sonucu:	1431
aa) Borç, kural olarak sona erer:.....	1431
bb) İstisnalar:	1432
cc) Borcun yeniden doğması:	1432
3. İbra:	1433
a) Kavram:.....	1433
b) İbranın hukukî niteliği:	1434
c) İbra sözleşmesinin unsurları:	1435
aa) Esasa ilişkin unsurlar:	1435
bb) İbra sözleşmesinin şekli:	1436
d) İbranın sonuçları:	1436
4. Takas (Verrechnung):	1437
a) Kavram:.....	1437
b) Takasın hukukî niteliği:.....	1437
c) Takasın çeşitleri:	1438
d) Takasın koşulları:	1439
aa) Olumlu koşullar:	1439
aaa) Takas edilecek borçlar karşılıklı olmalıdır:.....	1439
bbb) Takas edilecek borçlar para borcu veya özdeş borç (aynı türden borç) olmalıdır:	1440
ccc) Takas edilecek borçlar muaccel olmalıdır:	1441
ddd) Takas edilecek borç dava edilebilir bir borç olmalıdır:	1442
bb) Olumsuz koşullar:	1442
aaa) Taraflar, takas hakkını sözleşme ile ortadan kaldırmış olmamalıdır:	1442
bbb) Kanun takas hakkını ortadan kaldırmış olmamalıdır:	1443
e) Takasın sonuçları:	1443
5. Zamanaşımı (Verjährung):	1445
a) Kavram:.....	1445
b) Zamanaşımının koşulları:	1448
aa) Zamanaşımına tâbi bir alacak olmalıdır:.....	1448
bb) Zamanaşımı süresi geçmiş olmalıdır:	1449
aaa) Sürenin işlemeye başlaması:	1449
aaaa) Kural:.....	1449
bbbb) İstisna:	1451
bbb) Zamanaşımı sürelerinin sözleşme ile değiştirilememesi:.....	1451
ccc) Sürenin hesaplanması:	1453
aaaa) Olağan zamanaşımı süresi:	1453
bbbb) Olağanüstü zamanaşımı süresi:.....	1454
1/a) Kira bedelleri, anapara faizleri ve ücret gibi diğer dönemsel edimler.	1454
1/b) Otel, motel, pansiyon ve tatil köyü gibi yerlerdeki konaklama bedelleri ile lokanta ve benzeri yerlerdeki yeme içme bedelleri.....	1454

1/c)	Küçük sanat işlerinden ve küçük çapta perakende satışlardan doğan alacaklar.....	1454
1/d)	Bir ortaklıkta, ortaklık sözleşmesinden doğan ve ortakların birbirleri veya kendileri ile ortaklık arasındaki; bir ortaklığın müdürleri, temsilcileri, denetçileri ile ortaklık veya ortaklar arasındaki alacaklar.	1455
1/e)	Vekâlet, komisyon ve acentalık sözleşmelerinden, ticarî simsarlık ücreti alacağı dışında, simsarlık sözleşmesinden doğan alacaklar.....	1455
1/f)	Yüklenicinin yükümlülüklerini ağır kusuruyla hiç veya gereği gibi ifa etmemesi dışında, eser sözleşmesinden doğan alacaklar.....	1455
cccc)	Diğer olağanüstü zamanaşımı süreleri:	1456
1/a)	Haksız fiilden doğan tazminat alacaklarında:	1456
1/b)	Sebepsiz zenginleşmeden doğan alacak hakkı:.....	1456
1/c)	Ayıptan doğan alacak hakkı:	1456
c)	Zamanaşımının durması ve kesilmesi:.....	1457
aa)	Zamanaşımının durması:	1457
aaa)	Genel olarak:	1457
bbb)	Zamanaşımını durduran sebepler:	1457
aaaa)	Velayet süresince, çocukların ana ve babalarından olan alacakları için.....	1458
bbbb)	Vesayet süresince, vesayet altında bulunanların vasiden veya vesayet işlemleri sebebiyle Devletten olan alacakları için.	1458
cccc)	Evlilik devam ettiği sürece, eşlerin diğerinden olan alacakları için.....	1458
dddd)	Hizmet ilişkisi süresince, ev hizmetlilerinin onları çalıştıranlardan olan alacakları için.	1458
eeee)	Borçlu, alacak üzerinde intifa hakkına sahip olduğu sürece. Borçlu.....	1459
ffff)	Alacağı, Türk mahkemelerinde ileri sürme imkânının bulunmadığı sürece.....	1459
gggg)	Alacaklı ve borçlu sıfatının aynı kişide birleşmesinde, birleşmenin ileride geçmişe etkili olarak ortadan kalkması durumunda, bu durumun ortaya çıkmasına kadar geçecek sürece.	1459
bb)	Zamanaşımının kesilmesi:	1460
aaa)	Genel olarak:	1460
bbb)	Zamanaşımını kesen sebepler:	1460
aaaa)	Borçlunun fiiline dayanan kesilme sebepleri:	1461
bbbb)	Alacaklının fiiline dayanan kesilme sebepleri:	1462
1/a)	Alacaklının alacağını dava veya def'i yoluyla mahkeme ya da Hakem önünde ileri sürmesi:.....	1462

1/b)	Alacaklının icra takibinde bulunması:	1463
1/c)	Alacaklının borçlu aleyhine iflâs masasına başvurusu da zamanaşımını keser:	1463
d)	Davanın reddedilmesi halinde ek süre:	1463
e)	Zamanaşımı def'îinden feragat:	1464
f)	Zamanaşımının hüküm ve sonuçları:	1466
aa)	Genel olarak:	1466
bb)	Borçlunun zamanaşımı def'îini ileri sürme hakkı:	1466
cc)	Zamanaşımına uğramış bir alacak, alacaklıya eksik bir alacak hakkı verir:	1467
dd)	Borçlu, her hak gibi, zamanaşımı def'îini ileri sürme hakkını da kötüye kullanamaz:	1468
6.	Borçlunun sorumlu olmadığı sonraki imkânsızlık:	1468
a)	Kavram:	1468
b)	Unsurları:	1468
aa)	Borçlanılan edim sonradan imkânsız hale gelmelidir:	1468
bb)	Borçlu imkânsızlıktan sorumlu olmamalıdır:	1471
c)	Borçlunun ihbar yükümlülüğü:	1472
d)	Sonraki imkânsızlığın hüküm ve sonuçları:	1473
aa)	Borcun sona ermesi:	1473
bb)	Tam iki tarafa borç yükleyen sözleşmelerde karşı edim sorunu:	1473
aaa)	Kural: Karşı edim borcunun sona ermesi:	1473
bbb)	İstisna: Karşı edim borcunun sona ermemesi:	1474
e)	İkame değer:	1475
III.	BORCUN SONA ERMESİNİN YAN HAKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ:	1476
MADDE ENDEKSİ		1481
KAVRAM ENDEKSİ		1493

KISALTMALAR

A.	Auflage
AD.	Adalet Dergisi
Art.	Artikel
AT.	Allgemeiner Teil
AÜHFD.	Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
AY.	Anayasa
Batider.	Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
BG.	Bürgerliches Gesetz
BGB.	Bürgerliches Gesetzbuch (Alman Medenî Kanunu)
BGE.	Entscheidungen des Schweizerischen Bundesgerichtes, amtliche Sammlung
BK.	Borçlar Kanunu
BKKKK.	Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu
Bkz.	Bakınız
C.	Cilt
CC.	Code Civil (Fransız Medenî Kanunu)
E.	Esas
FSEK.	Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
HD.	Hukuk Dairesi
HGK.	Hukuk Genel Kurulu
HMK.	Hukuk Muhakemeleri Kanunu
İBK.	İsviçre Borçlar Kanunu
İHFM.	İstanbul Hukuk Fakültesi Mecmuası
İİK.	İcra ve İflâs Kanunu
JdT.	Le Journal des Tribunaux
JuS.	Juristische Schulung
JZ.	Juristische Zeitung
K.	Karar
Karş.	Karşılaştırınız
KBİBB.	Kazancı Bilişim İçtihat Bilgi Bankası
KTk.	Karayolları Trafik Kanunu
m.	madde
MHAD.	Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi
MK.	Medenî Kanun

N.	Nummer (No)
NJW.	Neue Juristische Wochenschrift
NK.	Noterlik Kanunu
OR.	Obligationenrecht
RG.	Reichsgericht (Alman İmparatorluk Mahkemesi)
RGZ.	Reichsgerichtszeitung
Sa.	Sayı
sh.	sahife
SJK.	Schweizerische Juristische Kartothek
SJZ.	Schweizerische Juristenzeitung
SPR.	Schweizerisches Privatrecht
T.	Tarih
TBK.	Türk Borçlar Kanunu
TMK.	Türk Medenî Kanunu
TSHŞHY.	Tüketici Sözleşmelerindeki Haksız Şartlar Hakkında Yönetmelik
TTK.	Türk Ticaret Kanunu
vb.	ve bunun gibi
vd.	ve devamı
vs.	vesaire
Y.	Yargıtay
Yar.	Yargıtay
YD.	Yargıtay Dergisi
YHGK.	Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
YİBK.	Yargıtay İçtihatı Birleştirme Kararı
YKD.	Yargıtay Kararları Dergisi
ZBJV.	Zeitschrift des Bernischen Juristenvereins
ZGB.	Zivilgesetzbuch
ZHR.	Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht
ZSR.	Zeitschrift für schweizerisches Recht

GENEL BİBLİYOGRAFYA

- Acar, Faruk; *Türk İsviçre Medeni Hukukunda Alacaklılar Arası Teselsül*, Ankara 2003.
- Aepli, Viktor; *Zürcher Kommentar, Obligationenrecht, Das Erlöschen der Obligationenrecht, Erste Lieferung Art.114-126, Zürich 1991.*
- Ağırman Doğan; *Uygulamada Ceza Koşulu (Cezai Şart) ve Benzeri Kurumlar*, Ankara 2023.
- Akbulut, Pakize Ezgi; *Borçlar Hukukunda Kesin Hükümsüzlük Yaptırımının Amaca Uygun Sınırlama (Teleolojik Redüksiyon) Yöntemi ile Daraltılması*, İstanbul 2016.
- Akçaal Mehmet; *İşletmenin Devri*, Konya 2014.
- Akçaal Mehmet; *Sözleşme Sonrası Sorumluluk*, Konya 2018.
- Akçay, Engin; *Türk Borçlar Kanununa göre Zamanaşımı*, İstanbul 2010.
- Akıncı, Şahin; *Borçlar Hukuku Bilgisi, Genel Hükümler*, Konya 2011 ve 12. Baskısı, 2021
- Akıntürk, Turgut; *Satım Akdinde Hasarın İntikali*, Ankara 1966.
- “ “ ; *Müteselsil Borçluluk*, Ankara 1971.
- Akıntürk T./Derya, Ateş; *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Özzel Borç İlişkileri*, 29. Baskı, İstanbul 1920.
- Akkışla, Sena, *Haksız Fiil Sonucu Şahıs Varlığı Zararları*, Ankara Barosu Dergisi, C. 82, 2024, sh. 49-103.
- Akipek, J./Akıntürk, T./Kahraman, D. ; *Eşya Hukuku*, İstanbul 2018.
- Akipek, Şebnem/Küçükgüngör, Erkan; *Sözleşmeler Rehberi*, 2. Baskı, Ankara 2002.
- Aktürk, Yücer İpek, *İsimsiz Sözleşme Genel Teorisi ve Uzaktan Öğretim Sözleşmesi*, Ankara, 2016.
- Akünel, Teoman; *İlgili İçin İşlem Teorisi*, İstanbul 1975.
- Akünel, Teoman; *Haksız Fiilden Doğan Denkleştirme Sorunu*, İstanbul 1977.
- Akyol, Şener; *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, I*, İstanbul 1995.
- “ “ ; *Sözleşmenin Yorumu*, İstanbul 2010.
- Altaş, Hüseyin; *Şekle Aykırılığın Olumsuz Sonuçlarının Düzeltilmesi*, Ankara 1998.

Altay, Sabah; "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Uyarınca Adam Çalıştırmanın İşletme Faaliyeti (Organizasyonu) Dolayısıyla Sorumluluğu (TBK m.66/3)", 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunun Hükümlerinin Değerlendirilmesi Sempozyumu (3-4 Haziran 2011), Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi Özel Hukuk Sempozyumu Özel Sayısı, Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, 2. Bası, İstanbul 2012.

Altınok Ormancı, Pınar; Zararı Azaltma Külfeti, Ankara 2016.

Altunkaya, Mehmet; Edimin Başlangıçtaki İmkânsızlığı, Ankara 2005.

Antalya, Gökhan; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. I, II, III, İstanbul 2018.

Antalya, Gökhan; Manevi Zararın Belirlenmesi Ve Manevi Tazminatın Hesaplanması, İstanbul 2017 (Manevi zarar).

Antalya/Acar/Durgun Arslan/Görgeç/Yelkenci; Borçlar Hukuku, Genel Hükümler Ders Kitabı, Ankara 2025.

Aral, Fahrettin; Türk Borçlar Hukukunda Takas, Ankara 1994.

“ “ ; Türk Borçlar Hukukunda Kötü İfa, Ankara 2011.

Arat, Ayşe; Sözleşmenin Değişen Şartlara Uyarlanması, Ankara 2006.

Arpacı Abdülkadir/Hatemi Hüseyin/Kocayusufpaşaoğlu Necip/Serozan Rona; Borçlar Hukuku-Genel Bölüm-Birinci Cilt (Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu) İstanbul 2017, 7. Baskı, 3 Cilt.

Arsebük Esat; Borçlar Hukuku, 3. Baskı, Ankara 1950.

Aşçıoğlu, Çetin; Trafik Kazalarında Hukuki Sorumluluk ve Tazminat Davaları, Ankara 1989.

Ataay, Aytekin; Borçlar Hukukunun Genel Teorisi, I, 3. Bası, İstanbul 1981.

Atamer, Yeşim M.; Haksız Fiillerden Doğan Sorumluluğun Sınırlandırılması, Özellikle Uygun Nedensellik Bağı ve Normun Koruma Amacı Kuramları, İstanbul 1996.

Atamulu İsmail; Kat Karşılığı İnşaat Sözleşmesinin Müteahhidin Temerrüdü Sebebiyle Sona Ermesi, Ankara 2014.

Atamulu İsmail; Türk Borçlar Hukukunda Muvazaa, Ankara 2017.

Atasoy, Kemal; Sözleşme Özgürlüğünün Kamu Düzenine Aykırılık Sınırı, İstanbul 2020; Kurulması,

Ateş, Derya; Borçlar Hukuku Sözleşmelerinde Genel Ahlâka Aykırılık, Ankara 2007.

Atlan, Hülya; Manevi Zararı Tazmin Yolları, İstanbul 2015,

- Avcı, Mehmet Özgür; İrade Bozukluğu Hallerinden Korkutmanın Hukuka Aykırılığı, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 27, 2021, sh. 642-657.*
- Ayan, Mehmet; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 12. Bası, Konya 2020.*
- Ayan Serkan, İnşaat Sözleşmesinde Yüklenicinin Temerrüdü, Ankara 2008.*
- Aybay Aydın ; Borçlar Hukuku Dersleri, Genel Bölüm, 15. Baskı, İstanbul 2020.*
- Aydın, Gülşah Sinem; Kişilik Hakkı İhlâlından Doğan Vekâletsiz İşgörme, İstanbul 2017*
- Aydoğdu, Murat; Genel İşlem Koşulları Şerhi, Ankara 2018.*
- Aydoğdu, Murat; Türk Borçlar Hukukunda Genel İşlem Koşullarının Ve Tüketici Hukukunda Haksız Şartların Denetimi, Ankara 2014.*
- Aydoğdu Murat/Ayan Serkan; Türk Borçlar Ve Türk Ticaret Hukuku'nda Yer Alan Faiz İle İlgili Düzenlemeler, Ankara 2013.*
- Aydoğdu, Murat/Nart Serdar; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 2.Baskı, Ankara 2024.*
- Aydos, Oğuz Sadık, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Ankara 2019.*
- Ayiter, Kudret; Medeni Hukukta Tasarruf Muameleleri, Ankara 1953.*
- Ayrancı, Hasan; Türk Borçlar Hukukunda Sözleşmelerin Devri (Yüklenilmesi), Ankara 2003.*
- “ “ ; Ön Sözleşme, Ankara 2006.
- “ “ ; Türk Borçlar Hukukunda Munzam Zarar, Ankara 2006.
- Bähler, W.; Die Arbeitgeberhaftpflicht gemäss OR 339, Bern 1961*
- Barlas, Nami; Para Borçlarının İfasında Borçlunun Temerrüdü, İstanbul 1992.*
- Baş, Seda; Alacağın Devrinde İptal Hakkının Devralana Geçip Geçmeyeceği Meselesi, Adalet Dergisi, 2022, sh. 469-490.*
- Başalp, Nilgün; Sorumsuzluk Anlaşması, İstanbul 2011.*
- Başpınar, Veysel; Borç Sözleşmelerinin Kısımî Butlanı, Ankara 1998..*
- Bayram Aziz Erman, Alacaklının Temerrüdü ve Hukuki Sonuçları, Ankara 2022*
- Baygın Cem; Yabancı Para Üzerinden Borçlanmalar;, İstanbul 1997.*
- Baysal, Başak Sözleşmenin Uyarlanması, İstanbul 2009.*

- Becker, H.; Berner Kommentar, Bd.VI Obligationenrecht, 1.Abt. Allgemeine Bestimmungen (Art. 1-183 OR) , 2. A., Bern 1941.
- Belen Herdem; 6098 Sayılı Borçlar Kanunu Genel Hükümler (Kısa Şerhi), Sözleşmeden Doğan Borç İlişkileri, Borç İlişkilerinin Hükümleri, Bazı Sona Erme Halleri, İstanbul 2014.
- Berki, Şakir; Borçlar Hukuku, Umumi Hükümler, 3. Bası, Ankara 1962.
- Bernet-BSK OR I, 2. A., Herausgeber Honsell/Vogt/Wiegand, Basel/Frankfurt am Main 1996.
- Berti-BSK OR I, 2. A., Herausgeber Honsell/Vogt/Wiegand, Basel/Frankfurt am Main 1996.
- Bienenfeld, Rudolf; Die Haftungen ohne Verschulden, Berlin-Mainz 1933.
- Bilgili Fatih/Demirkapı Ertan; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 15. Bası, Bursa 2020.
- Bilgin, Yüce ; Alacaklı Ve Borçlu Açısından İfa Zamanı;İstanbul 2015.
- Blomeyer, Arwed; Allgemeines Schuldrecht, 4. A., Berlin/Frankfurt a.M. 1969.
- Bolat Türkoğlu, Elif; Türk Hukukunda Bir Kusursuz Sorumluluk Türü Olarak Objektif Özen Ödevine Dayalı Sorumluluk, Ankara 2021.
- Bozer Ali; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayını, 2. Bası, Ankara 2007.
- Börü, Şafak Parlak; Aşırı Ceza Koşuluna Hakimin Müdahalesi, Ankara 2023.
- Brehm, Roland; Berner Kommentar, Bd VI, Obligationenrecht, 1.Abteilung, Lieferung 1, Kommentar zu Art. 41-44 OR, Bern 1986; Lieferung 2, Art. 45-48 OR, Bern 1987; Lieferung 3, Art. 49-57 OR, Bern 1989; Lieferung 4, Art. 58-61, Bern 1990.
- Brox, Hans ; Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Gesetzbuchs, 8.A., Köln 1984 (Kısaltılmışı Brox AT)
- “ “ ; Allgemeines Schuldrecht, 12.A., München 1984 (Kısaltılmışı Brox, I); Besonderes Schuldrecht, 11. A. München 1984 (Kısaltılmışı Brox, II)
- Bucher, Eugen; Berner Kommentar, Bd.I Einleitung und Personenrecht, 2. Abt.,I.Teilband; Die natürlichen Personen (Art. 11-26 ZGB), 3. A., Bern 1976
- “ “ ; Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, 2. A., Bern 1988 (Kısaltılmışı Bucher)
- Budak,Muhammed Alpaslan; Haksız Fiilde Zararın Tazmini, İstanbul 2021.
- Buz, Vedat; Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme, Ankara 1998.

- “ “ ; *Medeni Hukukta Yenilik Doğuran Haklar*, Ankara 2005.
- Bürgi, Wollf; *Die Lehre von der adäquaten Verursachung und ihre Bedeutung*, Bern 1927.
- Büyüksağış, Erdem; *Yeni Sosyo-Ekonomik Boyutuyla Maddi Zarar Kavramı*, İstanbul 2007.
- Bydlinski, Franz; *Probleme der Schadensverursachung*, Stuttgart 1964.
- Chabes, F.; *L'influence de la pluralité de causes sur les droit de réparation*, Paris 1965.
- Cherpillod Ivan, *la fin des contrats de durée*
- Çuhadar, N, *Borç İlişkilerinde Def'i Hakkı Ve İtirazlar*, Ankara 20148
- Cuendet, Jean; *La faute contractuelle et ses effets*, Bern 1970.
- Cumalıoğlu, Emre, *TBK,CISG ve Karşılaştırmalı Hukukta Öngörülebilir İhlal*, İstanbul 2019.
- Çakal Ayça, *Tıbbi Müdahaleye Rıza*, Antalya 2018
- Çakırca, Seda İrem; 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Aşırı Yararlanma Kavramı, İstanbul 2015.
- Çaldağ Coşkun/ Ergün Ömer; *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Ders Notları*, Ankara 2018.
- Çekin, Mesut Serdar; 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Madde 71 Çerçevesinde Tehlike Sorumluluğu, İstanbul 2016.
- Çelen Salih, *Gelir Paylaşımı İnşaat Sözleşmesi* Ankaea 2021.
- Çenberci, Mustafa; *Gayrimenkul Satış Vaadi*, Ankara 1966.
- Çetiner, Bilgehan; *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler*, İstanbul 2024.
- Dayınlarlı, Kemal; *Borçlar Kanununa Göre Alacağın Temliki*, Ankara 1993.
- Demir, Bahadır; 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Kapsamında Paket Tur Sözleşmeleri, Ankara 2015.
- Demirbaş, Feride; *Kısmî İfa*, Ankara 2018.
- Demircioğlu, Huriye Reyhan; *Güven Esası Uyarınca Sözleşme Görüşmelerindeki Kusurlu Davranıştan Doğan Sorumluluk*, Ankara 2009.
- Demirsatan, Barış, *İrade Beyanlarının Yorumlanması Bakımından Muvazaa*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 26, 2020, sh. 1220-1241.
- Demirtaş, Feride, *Kısmi İfa*, Ankara 2018.

Deryal Yayhya/ Genç Cemal; İ.İ.B. Fakülteleri ve Meslek Yüksek Okulları İçin Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 4.B.,Ankara 2010.

Deschenaux, Henri; Schweizerisches Privatrecht, Bd.II, Basel/Stuttgart 1967.

Deschenaux/Tercier; La Responsabilité Civile, 2. édition, Bern 1982.

Deutsch, Erwin; Haftungsrecht, Bd I, Allgemeiner Teil, Köln-Berlin 1976.

Develioğlu, Murat; Takas, 2. Baskı, İstanbul 2012.

Develioğlu Murat/Kara, Doğan; Borçlar Hukuku Genel Hükümleri ile İlgili İsviçre Federal Mahkemesi Kararlarından Örnekler, İstanbul 2020.

Doğan, Gül; Ön Sözleşme (Sözleşme Yapma Vaadi), İstanbul 2006.

Doğan, Murat; Tapu Sicilinde Tasarruf Yetkisi Kısıtlamasının Şerhi, Ankara 2004.

Doğan Murat/Şahan Gökhan/Atamulu İsmail; Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 4. Baskı, Ankara 2024.

Doğancı, Doğa Ekrem; Genel İşlem Koşullarında Saydamlık Denetimi, İstanbul 2018.

Dönmez, Zeynep; Das Widerrufsrecht bei Fernabsatzverträgen Online Verträge im türkischen und deutschen Recht, Frankfurt am Main 2015.

Dönmez, Ünsal; Die Haftung für fehlerhafte Arzneimittel in Deutschland und der Türkei, Saarbrücken 2014.

Dönmezer/Erman; Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım, C.I, 7. Bası, İstanbul 1979.

Dural, Mustafa; Borçlunun Sorumlu Olmadığı Sonraki İmkânsızlık, İstanbul 1976.

Dursun, Sanem Aksoy; Borçlar Hukukunda Hâkimin Sözleşmeyi Tamamlaması, İstanbul 2008.

Edis, Seyfullah; Medenî Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri, 4. Basıdan tıpkı basım, Ankara 1993 (Kısaltılmışı Edis, Giriş).

“ “ ; Türk/İsviçre Borçlar Hukuku Sistemine Göre Akdın Lüzumlu Vasıflarında Hata, Ankara 1973.

Egemen/Çelikoğlu/Kaynak/Selimoğlu/Gök/Dursunkaya; Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun On Yıllık Emsal Kararları, 1975-1984, Ankara 1985.

Ehrat–BSK OR I, 2. A., Herausgeber Honsell/Vogt/Wiegand, Basel/Frankfurt am Main 1996.

Ehrat, Felix R.; Der Rücktritt vom Vertrag nach Art. 107 Abs.2 OR in Verbindung mit Art 109 OR, Zürich 1990.

- Engel, Pierre; Traité des obligations en droit suisse, Dispositions générales du CO, 2. édition, Berne 1997.*
- Engin, Baki İlkay; Alacağı Temlik Edenin Garanti Sorumluluğu, Ankara 2002.*
- Enneccerus/Lehmann; Recht der Schuldverhältnisse, 15. Bearbeitung, Tübingen 1958.*
- Enneccerus/Nipperdey; Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Rechts, 1. ve 2. Halbband, 15. A., Tübingen 1959/60.*
- Erbayraktar Burcu; Alacağın Devrinin Sözleşme İle Engellenmesi, İstanbul 2021.*
- Ercoşkun Şenol, H. Kübra; Borçlar Hukukunda Kısmi İmkânsızlık, İstanbul 2016.*
- Erdem, Mehmet; La clause penale, Ankara 2006.*
- “ “ ; *Özel Hukukta Zamanaşımı, İstanbul 2010.*
- Erdin, Selim; Hukuka Uygunluk Sebeplerinde Sübjektif Unsur Sorunu, Ankara 2021.*
- Erdoğan, İhsan; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2006, 2019..*
- Erel, Şafak; Eşyaya Bağlı Borç, Ankara 1982.*
- Erem, Faruk; Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku, C. I, Genel Hükümler, 10. Bası, Ankara 1973.*
- Eren, Fikret; Sorumluluk Hukuku Açısından Uygun İlliyet Bağ Teorisi, Ankara 1985 (Kısaltılmışı, Eren İlliyet).*
- “ “ ; *Persönlichkeitsschutz und Immaterieller Schaden, im Türkisch-Schweizerischen Juristentag 1989, Zürich 1990.*
- “ “ ; *Dernek ve Sendikaya Üye Olma, Üye Olmama, Üyelikten Ayrılma Hakkı, AÜHFD, 1974, C. XXXI, N.1-2, sh. 245-276.*
- “ “ ; *Mülkiyet Hukuku, Ankara 2011.*
- “ “ ; *Borçlar Hukuku, Özel Hükümler, 4. Baskı, Ankara 2017.*
- Ergüne, M. Serkan; Olumsuz Zarar, İstanbul 2008.*
- Erlüle, Fulya, Türk Borçlar Kanununa Göre Bedensel Bütünlüğün İhlalinde Menevi Tazminat, Ankara 2011.*
- Ersoy, Emel/Ardıç Oğuzhan, Borçlar Hukuku, Ankara 2009.*

- Ertas, Şeref; Schutz der Persönlichkeit und Immaterieller Schadenersatz nach Schweizerischem, Deutschem und Türkischem Recht, Göttingen 1976*
- Erten, Ail, Sorumsuzluk Şartları, Ankara 1977..*
- Eruygur, Halûk; Yedieminlik, Ankara 2008.*
- Esener, Turhan; Borçlar Hukuku, 1, Ankara 1969 (Kısaltılmışı Esener).*
- “ “ ; *İş Hukuku, 3. Bası, Ankara 1978 (Kısaltılmışı Esener, İş H).*
- “ “ ; *Türk Hususi Hukukunda Muvazaalı Muameleler, Ankara 1956 (Kısaltılmışı Esener, Muvazaa).*
- “ “ ; *Selâhiyete Müstenit Temsil, Ankara 1961 (Kısaltılmışı Esener, Temsil).*
- Esser, J.; Grundlagen und Entwicklung der Gefährdungshaftung, 2.A., München 1969.*
- Esser/Schmidt; Schuldrecht, Allgemeiner Teil, Bd. I, 6. A., Heidelberg 1984.*
- “ “ ; *Schuldrecht, Allgemeiner Teil, Band I, 6. A., Heidelberg 1984 (Kısaltılmışı Esser/Schmidt, I).*
- Esser/Weyers; Schuldrecht, Besonderer Teil, Bd.II, 6.A., Heidelberg 1984.*
- Feyzioğlu, Feyzi; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, I, II, 2. Bası, İstanbul 1976 (Kısaltılmışı Feyzioğlu, I, II).*
- Fikentscher, Wolfgang; Schuldrecht, 7. A., Berlin/New York 1985.*
- Flume, Werner; Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Rechts, Bd. II. Das Rechtsgeschäft, 2. A., Berlin/Heidelberg/New York 1975.*
- Friedrich; Einleitungsband, Berner Kommentar Art. 7, ZGB, Bern 1962.*
- Furrer Andreas/ Müller-Chen/Çetiner Bilgehan; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 2.B.. İstanbul 2022.*
- Gauch/Schlupe; Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, Bd.I, Bd II, 6. A., Zürich 1995.*
- Gauch/Schlupe/Jäggi; Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, Bd.I, 3.A., Zürich 1983.*
- Gauch/Schlupe/Tercier; La partie générale du droit des obligations (sans la responsabilité civile), T. I, Zürich 1978.*
- Gauch, Peter; Der Werkvertrag, 2. A., Bern 1966/1967; 4. A, Zürich 1996.*
- Gautschi, G.; Berner Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Band VI, Obligationenrecht, 4. Teilband*

- Genç Arıdemir, *Sözleşmeye Aykırılıktan Doğan Manevi Tazminat*, İstanbul 2008
- Genç, Fatih, *Türk Borçlar Hukukunda İfaya Eklenen Ceza Koşulu*, Eskişehir Barosu Dergisi, 2023, C.XIII, sh.1-31.
- Giavanoli, S.; *Zufall und Höhere Gewalt im schweiz. Recht*, ZSR 54, sh.1 vd.
- Giavannoni, Pierre; *La causalité dans la responsabilité civile extracontractuelle*, ZBJV, 1962, sh. 249 vd.
- Giger, Hans; *Berner Kommentar, Bd.VI Das Obligationenrecht, 2.Abt., 1.Teilband, 2. A., Bern 1973/77*
- Girsberger-BSK OR I, 2. A., Herausgeber Honsell/Vogt/Wiegand, Basel/ Frankfurt am Main 1996.
- Gökcan, Hasan Tahsin; *Haksız Fiil Sorumluluğu ve Tazminat Hukuku*, 4. Baskı, Ankara 2016.
- Gökyayla, Emre; *Destekten Yoksun Kalma Tazminatı*, Ankara 2004.
- Gökyayla Emre/ Hatemi Hüseyin; *Borçlar Hukuku, Genel Bölüm, 4. Baskı, İstanbul 2017.*
- Görgün, Şanal L./Börü, Levent/ Kodakoğlu, Mehmet, *Medenî Usul Hukuku*, Ankara, 2022.
- Gözübüyük, A. Pulat; *Hukuki Mesuliyet Bakımından Mücbir Sebepler ve Beklenmeyen Haller*, 2. Bası, Ankara 1957.
- Gschnitzer, Franz; *Schuldrecht, Allgemeiner Teil*, Wien-New York 1965.
- Guex, Robert; *La relation de cause à effet dans les obligations extracontractuelles*, Lausanne 1904.
- Guggenheim, Daniel; *Le Droit Suisse des Contrats, t. I, La conclusion des contrats*, Genf 1991, t. II, *Les effets des contrats*, Genf 1995.
- Guhl/Merz/Koller; *Das schweizerische Obligationenrecht*, 8.A., Zürich 1991
- Guhl/Merz/Koller/Druey; *Das schweizerische Obligationenrecht*, 8. A. Zürich 1991.
- Guhl/Merz/Kummer; *Das schweizerische Obligationenrecht*, 7. A. Zürich 1980.
- Gurzeler, B., *Beitrag zur Bemessung der Genugtuung*, Bern/Zürich, 2005;
- Gül İbrahim, *ABD Ve Türk Hukukunda Medeni Ceza*, Ankara 2015.
- Gül, İ. , *İrade Bozukluğunun Sonucu olarak İptal edilebilirlik* , Ankara 2020.
- Gülerci, Altan Fahri; *Türk Borçlar Hukuku, Genel Hükümler*, Ankara 2024.

- Güleş, Bedia; *Sözleşmeye Müdahaleden Doğan Haksız Fiil Sorumluluğu*; İstanbul 2023.
- Gülseven, Hilal; *Türk Özel Hukukunda Cezai Şartın İndirimleri*, Ankara 2016.
- Gümüş, Mustafa Alper; *Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri*, Ankara 2021.
- Gümüş, Sarp, *Yargıtay Kararları Kapsamında Ceza Koşulu ve Aşırı Ceza Koşulunun İndirilmesi*, *Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2024, C.XIII, sh.317-361.
- Günay, Cevdet İ.; *Cezai Şart*, Ankara 2002.
- Günay, Cevdet İ.; *Borçlar Hukuku- Genel Hükümler- Özel Borç İlişkileri*, Ankara 2016.
- Günay Erhan; *Sözleşmelerde Ceza Koşulundan (Cezai şarttan) Uyuşmazlıklar*, Ankara 2024. Kaynaklanan
- Gündoğdu Fatih/Esener Turhan, *Borçlar Hukuku I, Sözleşmelerin Kuruluşu Ve Geçerliliği (TBK m.1-48)*, İstanbul 2017.
- Günergök, Özcan; *Alacağın Devrinde Borçlunun Hukuki Durumu*, İstanbul 2014.
- Günergök, Özcan; *Haksız Fiil Hukukunda Ceza Zamanaşımı*, İstanbul 2021.
- Günergök, Özcan/Kayıhan Şahan; *Borçlar Hukuku Dersleri, Genel Hükümler 2. Baskı*, İstanbul 2024.
- Gürsoy, Kemal; *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 1970.
- Gürsoy/Eren/Cansel; *Türk Eşya Hukuku*, 2. Bası, Ankara 1984.
- Güvenç Özgür; *Sözleşmenin Kurulmasında İrade Açıklamalarının Yorumu*, Ankara 2021.
- Haab; *Zürcher Kommentar, Sachenrecht, 2.A., 1929-1937*.
- Häberlin, Fritz; *Das eigene Verschulden des Geschädigten*, Bern 1924.
- Hacıömeroğlu, Abdülhamit Oğuzhan; *Sorumluluk Sigortasında Sigorta Hımanesinin Kapsamı*, Ankara 2017.
- Hamacıoğlu, Gülşah Vardar; *Medeni Hukukta Tasarruf İşlemi Kavramı*, İstanbul 2014.
- Han, Işık Aşlı, *Condictio Indebti: Borç Olmayan Şeyin İfasına Dayanan Sebepsiz Zenginleşme Talebinin Şartları ve İade Talebine Yönelik Diğer Hukuki Dayanaklarla Sınırlarının Çizilmesi*, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C.30, 2024, sh. 435-461.
- Hart/Honoré; *Causation in the Law*, Oxford 1959.

- Hatemi, Hüseyin; Hukuka Ve Ahlaka Aykırılık Kavramı Ve Sonuçları, Özellikle BK. m. 65 Kuralı, İstanbul 1976.*
- Hatemi, Hüseyin; Borçlar Hukuku Genel Bölüm, Sözleşme Dışı Sorumluluk Hukuku, İstanbul 1998.*
- Hatemi/Gökyayla; Borçlar Hukuku Genel Bölüm, İstanbul 2015.*
- Havutçu Ayşe; Tam İki Tarafa Borç Yükleyen Sözleşmelerde Temerrüt ve Müsbet Zararın Tazmini, İzmir 1995.*
- “ “ ; Açık İçerik Denetimi Yoluyla Tüketicinin Genel İşlem Şartlarına Karşı Korunması, İzmir 2003.
- “ “ ;Türk Hukukunda Örtülü Bir Boşluk: Üreticinin Sorumluluğu Ankara 2005.
- Havutçu/Gökyayla; Uygulamada 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununa Göre Hukukî Sorumluluk, Ankara 1999.*
- Heck, Philipp; Grundriss des Schuldrechts, Tübingen 1929.*
- Helvacı Mehmet; Borçlar ve Ticaret Kanunu Bakımından Para Borçlarında Faiz Kavramı, İstanbul 2000.*
- Helvacı, Serap; Kişilik Hakkını Koruyucu Davalar, İstanbul 2001.*
- Honsell, Heinrich; Schweizerisches Haftpflichtrecht, 2. A., Zürich 1996.*
- Honsell/Vogt/Wiegand; Herausgeber von Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht, Obligationenrecht I, 2. A., Basel; Frankfurt am Main; Helbing und Lichtenhahn 1996*
- Huber; Normzwecktheorie und Adäquanztheorie, JZ, 1969, sh. 677 vd.*
- Huguenin, Claire; Obligationenrecht Allgemeiner und Besonderer Teil, Zürich-Basel-Genf 2012.*
- Hübner, Heinz; Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Gesetzbuchs, Berlin-New York 1985.*
- İlarslan Mehmet; Türk Borçlar Hukukunda Temerrüt Faizini ve Ceza Koşulunu Aşan Zarar, Ankara 2024.*
- İmre, Zahit; Doktrinde ve Türk Hukukunda Kusursuz Mesuliyet Halleri, İstanbul 1949.*
- İnan, Ali Naim; Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 3. Bası, Ankara 1984.*
- İnan Ali Naim/Yücel Özge; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 4. Baskı, Ankara 2014.*
- İyimaya, Ahmet; Sorumluluk ve Tazminat Hukuku Sorunları I, Ankara 1990.*

- “ ” ; *Sorumluluk ve Tazminat Hukuku Sorunları II*, Ankara 1995.
- Jäggi/Gauch; *Zürcher Kommentar, Das Obligationenrecht (Art. 18)*, Zürich 1980.
- Junod, Charles-André; *Forme majeur et cas fortuis*, Genève 1956.
- Kahveci, Nalan; *Alacağın Devrinde Takas*, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 24, 2020, sh. 55-92.
- Kalkan, Arif; *Tüketici Hukukunda Ayıplı Maldan Doğan Sorumluluk*, Ankara 2018.
- Kaneti, Selim; *Hukuki İşlemlerin Çvevrilmesi (Tahvil)*, İstanbul 1972
- Kaneti, Selim; *Haksız Fiilde Hukuka Aykırılık Unsuru*, İstanbul 2007.
- Kaneti, Selim; *İsviçre Federal Mahkemesinin Borçlar Hukuku Kararları (1955-1964)*, I, II, Ankara 1968
- Kanışklı, Erhan; *İsviçre-Türk Borçlar Hukukuna Göre Sözleşmenin Kurulmasında Yanılma*, İstanbul 2018.
- Kapancı, Kadir Berk; *Ahlaka Aykırı Bir Fiille Kasten Verilen Zararın Tazmini (TBK m. 49 f.2)*, İstanbul 2016.
- Kaplan, İbrahim; *Borçlar Hukuku Dersleri, Genel Hükümler*, 5. Bası. Ankara 2011 ve 7. Bakı 2021.
- “ ” ; *Hakimin Sözleşmeye Müdahalesi*, Ankara 1987, 2.B. 2007.
- “ ” ; *Türk Sorumluluk Hukuku*, Ankara, 2022.
- Kara Kılıçarslan, Seda; *Adam Çalıştırmanın Sorumluluğu, (Adam Çalıştırmanın Çalışanın Davranışlarından ve İşletmenin Organizasyonundan Dolayı Sorumluluğu)*, Ankara 2017.
- Karabağ Bulut, Nil; *Medeni Kanunun 23. Maddesi Kapsamında Kişilik Hakkının Sözleşme Özgürlüğüne Etkisi*, İstanbul 2014.
- Karahasan, Mustafa R.; *Sorumluluk ve Tazminat Hukuku*, Ankara 1981
- Karakılıç, Hasan; *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Ders Kitabı*, 2.B. İstanbul 2017.
- Karayalçın, Yaşar; *Ticaret Hukuku, 1, Giriş, Ticari İşletme*, 3. Baskı, Ankara 1968.
- “ ” ; *Ticaret Hukuku, 1, Giriş, Ticari İşletme*, 3. Bası, Ankara 1968, (Kısaltılmışı Karayalçın, Ticaret, I).
- Karlı, Özlem; *Sebebi Gösterilmeyen Borç Tanıması*, İstanbul 2008
- Kaşak, Fahri Erdem; *Sözleşme Özgürlüğünün Sınırı Olarak Kanunun Emredici Hükümlerine Aykırılık*, İstanbul 2019.

- Kayar, İsmail; 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Borçlar Hukuku, Ankara 2019.
- Keller, Alfred; *Haftpflicht im Privatrecht*, Bd. I, 4. A., Bern 1979; 5. A. Bern 1993 (Kısaltılmışı Keller, I), Bd.II, 4. A., Bern 1987.
- “ “ ; *Haftpflichtrecht*, Zürich 1985.
- Keller/Gabi; *Das Schweizerische Schuldrecht*, Bd. II *Haftpflichtrecht*, Basel/Frankfurt 1985; 2. A. 1988.
- Keller/Schöbi; *Das Schweizerische Schuldrecht*, Band I, *Allgemeine Lehren des Vertragsrechts*, Basel/Frankfurt, 3. A. 1988 (Keller/Schöbi, I.), Band IV, *Gemeinsame Rechtsinstitute*, Basel/Frankfurt 1984 (Keller/Schöbi, IV).
- Keller, Max; *Die Auslegung obligationenrechtlicher Verträge*, SJZ 57 (1961) (Kısaltılmışı Keller, I).
- Keller, E; *Der Vorbehalt von Nebenpunkten beim Vertragsabschlusse*, Zürich 1943.
- Keskin, Dilşad; *Objektif Manevi Zarar Teorisi Açısından Manevi Tazminat*, Ankara 2016.
- Kılıçoğlu, Ahmet; *Türk Borçlar Hukukunda Kanuni Halefiyet*, Ankara 1979
- “ “ ; *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler*, 2. Baskı, Ankara 2002 ve 26. Baskı 2023..
- “ “ ; *Şeref Haysiyet ve Özel Yaşama Basın Yoluyla Yapılan Saldırılarından Hukuksal Sorumluluk*, Ankara 1982.
- Kılınç, Ayşe Nur; *Adam Çalıştırmanın Organizasyon Sorumluluğu*, Ankara 2018.
- Kırca, Çiğdem; *Franchise Sözleşmesi*, Ankara 1998.
- Kırca, Çiğdem; *Manevi Tazminatın Fonksiyonu ve Niteliği*, YD.S. 3, Ankara 1999.
- Kırkbeşoğlu, Nagehan; *Türk Özel Hukukunda Kısmi Hükümsüzlük*, İstanbul 2011.
- Kobelt, Karl; *Der adäquate Kausalzusammenhang*, Bern 1957.
- Kocaağa Köksal; *Ceza Koşulu (Sözleşme Cezası)*, Ankara, 2018.
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip; *Borçlar Hukuku Dersleri, Genel hükümler, I..Fasikül*, İstanbul 1978 (Kısaltılmışı Kocayusufpaşaoğlu, Borçlar).
- “ “ ; *Gayrimenkul Satış Vaadi*, İstanbul 1959 (Kısaltılmışı Kocayusufpaşaoğlu, Satış Vaadi).

- “ ” ; *Güven Nazariyesi Karşısında Borç Sözleşmelerinde Hata Kavramı*, İstanbul 1968 (Kısaltılmışı Kocayusufpaşaoğlu, Hata).
- “ ” ; *Miras Hukuku*, 2.Bası, İstanbul 1972 (Kısaltılmışı Kocayusufpaşaoğlu, Miras).
- Koç, Nevzat; *İsviçre-Türk Hukukunda Alacaklının Temerrüdü*, Ankara 1992.
- Koçak, Eyüp; *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler Ders Notları*, 2.Baskı, Temsil Kitap, 2020
- Koçhisarlıoğlu, Cengiz; *Haksız Eylem Kusuru*, C. I, II, Ankara 1990 (Basılmamış doçentlik tezi); Basılmış son baskı, Ankara 2022.
- Koller, Alfred; *Der gute und der böse Glaube im allgem. Schuldrecht*, Freiburg/Schweiz 1985.
- Koller, Alfred; *Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil*, Bd I, Bern 1996 (Kısaltılmışı; Koller, OR).
- Koller/Schwander; *Bundesgerichtsentscheide zum Allgemeinen Teil des OR*, Bd. I, bd. II, St. Gallen 1997.
- Korkmaz Fırat; *Türk Borçlar Hukukunda Kusur İlkesinin aksız Fiiller Açısından Değerlendirilmesi*, Ankara 2021.
- “ , “ ; *Haksız Fiilde Hukuka Aykırılık Teorileri ve Bunların Sorumluluğa Etkisi*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 30, 2024, sh. 968-993.
- Koşar, Günhan Gönül; *Haksız Fiil Hukukunun Amacı*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 69, 2020, sh. 1437-1473.
- Koyuncuoğlu, Tennur/Koyuncuoğlu, Hikmet/ Koyuncuoğlu İçöz Ömrüncengül; *Türkiye Hukuku ve Karşılaştırmalı Hukukta Yargıtay Kararları ile Birlikte Borcun ve Sözleşmenin Yenilenmesi*, Ankara 2017.
- Koziol, Helmut; *Österreichisches Haftpflichtrecht*, Bd. I, Allgemeiner Teil, Wien 1973; Bd.II, Besonderer Teil, Wien 1975.
- Koziol/Welser; *Grundriss des bürgerlichen Rechts*, I, Wien 1973.
- Köhler, Helmut; *BGB, Allgemeiner Teil*, 18.A., München 1983.
- Köroğlu, Emre; *6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Taşınır Satış Sözleşmesinin Sona Ermesi*, Ankara 2016.
- Köroğlu, Emre; *Türk Borçlar Hukukunda İrade Bozukluğu Hallerinden Korkutma*, , İstanbul 2020.

- Kramer, Ernst A.; *Berner Kommentar, Bd.VI, I. Abt., I. Teilband, Lieferung I, Obligationenrecht, Allgemeine Bestimmungen, Art.1-2 OR, Bern 1980; Art. 18 OR, Bern 1985; Art.19-20 OR, Bern 1990; Art. 21-22 OR, Bern 1991.*
- Kul Eyüp; *Yapım Sözleşmelerinde Asgari Ekonomik Menfaat Taahhüdü, İstanbul, 2021.*
- Kunter, Nurullah; *Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi, İstanbul 1954.*
- Kurt, L. Müjde; *Borçlunun Sorumlu Olmadığı Sonraki İmkânsızlık (TBK m. 136), Ankara, 2016.*
- Kuru/Arslan/Yılmaz; *İcra ve İflâs Hukuku, Ders Kitabı, 10. Bası, Ankara 1997 (Kısaltılmışı Kuru/Arslan/Yılmaz, İcra).*
- “ “ ; *Medeni Usul Hukuku, Ders Kitabı, 9. Bası, Ankara 1997 (Kısaltılmışı Kuru/Arslan/Yılmaz, Usul).*
- Lange, E.; *Das Auslegungsprinzip des Sichverständlichmachens, Zürich 1981 (Kısaltılmışı E. Lange).*
- Lange, Henrich; *BGB, A lgemeiner Teil, 4. A., München 1958.*
- Lange, Hermann; *Schadenersatz, Tübingen 1979.*
- Lanz, Martin, *Dder Wechsel des Passivsubjektes in der Realobligation, Basel 1986*
- Lanz, Walter; *Alternativen zur Lehre vom adäquaten Kausalzusammenhang, Bern 1974.*
- Larenz, Karl; *Allgemeiner Teil des deutschen Bürgerlichen Rechts, 6.A., München 1983.*
- “ “ ; *Lehrbuch des Schuldrechts, Bd. I, Allgemeiner Teil, 14. A., München 1987 (Kısaltılmışı Larenz, I); Bd. II/1, Besonderer Teil, 13. A., München 1986; Bd. II/2 (Kısaltılmışı Larenz, II/1).*
- Larenz/Canaris; *Lehrbuch des Schuldrechts, Bd. II/2, Besonderer Teil, 13. A., München 1994.*
- Laury, Hans; *Kausalzusammenhang und Adäquanz, Bern 1976.*
- Leu-BSK OR I, 2. A., Herausgeber Honsell/Vogt/Wiegand, Basel/Frankfurt am Main 1996.
- Lindenmaier, Friz; *Adäquate Ursache und nächste Ursache (ZHR 1950), sh.207 vd.*
- Liver, Peter; *Berner Kommentar, Einleitungsband (Art. 5 ZGB) Bern 1962.*

- “ “ ; *Zürcher Kommentar, Bd. IV; Das Sachenrecht, 2. Abt., 1. Bd. Die Grunddienstbarkeiten (Art.730-744 ZGB) 2. A., Zürich 1968.*
- “ “ ; *Das Eigentum in; Schweizerisches Privatrecht, (Kısaltılmışı Liver, SPR).*
- Maghami, A.; *Faute, risque et lien de causalité, Genève 1953.*
- Mahnz, Georg; *Der Begriff der adäquaten Verursachung, Göttingen 1911.*
- Martaux, P.; *La notion de la causalité dans la responsabilité civile, Marseilles 1913.*
- Maurer, T.; *Drittverschulden und Drittverursachung im Haftpflichtrecht, Bern 1974.*
- Mazeaud/Mazeaud; *Leçons de droit civile, 2. tome, Obligations, 3.édition, Paris 1966.*
- Mazeaud/Tunc; *Responsabilité civile, Tome II, 5.édition, Paris 1958.*
- Medicus, Dieter ; *Bürgerliches Recht, 11.A., Köln 1983 (Kısaltılmışı Medicus).*
- “ “ ; *Allgemeiner Teil des BGB, Heidelberg 1982 (Kısaltılmışı Medicus AT).*
- “ “ ; *Schuldrecht I, Allgemeiner Teil, München 1984 (Kısaltılmışı Medicus, I); Schuldrecht II, Besonderer Teil, München 1983 (Medicus, II).*
- Meier/Hayoz; *Berner Kommentar, Bd.IV, Sachenrecht, 1.Abt., 1.Teilband, Bern 1981.*
- “ “ ; *Das Vertrauensprinzip beim Vertragsabschluss, Aarau 1948 (Kısaltılmışı Meier/Hayoz, Vertrauensprinzip).*
- Mertens, H.J.; *Begriff des Vermögensschadens im bürgerlichen Recht, Stuttgart-Berlin 1967.*
- Merz, Hans; *Berner Kommentar Einleitungsband, (Art.2 ZGB), Bern 1962 (Kısaltılmışı Merz, Art. 2).*
- “ “ ; *Schweizerisches Privatrecht, Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, I.Teilband, Basel 1984 (Kısaltılmışı Merz, OR).*
- “ “ ; *Vertrag und Vertragschluss, Freiburg 1988 (Kısaltılmışı Merz, OR II).*
- Mese, Hacıosmanoğlu, Selen; *Türk Hukukunda İfaya Eklenen Ceza Koşulu, Ankarav 2021,*
- Mezger, Edmund; *Strafrecht, I, Allg.Teil, 9. A., München/Berlin 1960.*
- Mezger/Blei; *Strafrecht, I, Allg.Teil, 13. A., München 1966.*

- Münschener Kommentar zum Bürgerlichen Kommentar, Bd. II, Schuldrecht, Allgemeiner Teil, München 1979 (Kısaltılmışı MÜK).*
- Münzberg, Wolfgang; Verhalten und Erfolg als Grundlagen der Rechtswidrigkeit und Haftung, Frankfurt 1966.*
- Nart, Serdar; Borçlar Hukuku, Genel hükümler, özel hükümler, Ankara 2014.*
- Narter, Sami; Destekten Yoksun Kalma Tazminatı ve Davaları, 3. Baskı, Ankara 2018.*
- Ngarambe, Muaembo G.; L'Interprétation, le Completion et la correction de la loi par le juge civil, Zürich 1996*
- Nomer, Halûk N.; Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 11. Bası, İstanbul 2013 .ve 19 Bası, İstanbul 2023 .*
- “ “ ; *Haksız Fiil Sorumluluğunda Maddî Tazminatın Belirlenmesi, İstanbul 1996.*
- Oftinger, Karl; Schweizerisches Haftpflichtrecht, Bd. I, Allg. Teil, 4. A., Zürich 1975; Bd. II/1; Besonderer Teil, 2. A., Zürich 1960; Bd. II/2, 3. A., Zürich 1972 (Kısaltılmışı Oftinger, I; II/1, II/2).*
- “ “ ; *Bundesgerichtspraxis zum allgemeinen Teil des Schweiz. Obligationenrechts, 2. A., Zürich 1973 (Kısaltılmışı Oftinger, Praxis).*
- Oftinger/Stark ; Schweizerisches Haftpflichtrecht, Allgemeiner Teil, Bd. I, 5. A., Zürich 1995 (kısaltılmışı Oftinger/Stark)*
- “ “ ; *Schweizerisches Haftpflichtrecht, Besonderer Teil, Bd. II/I, 4. A., Zürich 1987; Bd. II/2, 4. A., Zürich 1989.*
- Oğuz, Cemal; Etkisi Devam Eden Sözleşme Yükümlülükleri, Ankara 2011.*
- Oğuzman/Öz; Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Cilt I- II, 16. Bası, 2018,18. Bası, İstanbul.*
- Oğuzman/Seliçi/Oktay Özdemir; Eşya Hukuku, 21. Bası, İstanbul 2018/10.*
- Oğuztürk, Burcu Kalkan; Güven Sorumluluğu, İstanbul 2008.*
- Okumuş, Selmani; 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Aşırı Yararlanma, Ankara 2015.*
- Olgaç, Senai; Kazai ve İlmi İçtihatlarla Türk Borçlar Kanunu, C. I, II, İstanbul 1976.*
- “ “ ; *Emsal İçtihatlarla Türk Borçlar Kanunu, İstanbul 1976 (Kısaltılmışı Olgaç, I).*

- Oser/Schönenberger; Das Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, 2. A., Zürich 1929.*
- “ “ ; *Das Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, 2.A., Zürich 1929.*
- Ozanemre Yayla, Hatice Tolunay; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 3. Bası, İstanbul 2023.*
- Ozanemre Yayla, Hatice Tolunay; Alacağın Devri İşleminin Geçerliliği ve Sebeple Olan İlişkisi (İlliliği), Ankara 2019.*
- Ozanoğlu, Hasan; Tüketicinin Korunması Açısından Taksitle Satım Sözleşmesi, Ankara 1999 (kısaltılmışı Ozanoğlu, Taksitle Satım).*
- “ “ ; *Bankacılık İşlemlerinde Bankaların Müşterilerini Aydınlatma Yükümlülüğü, Ankara 2004.*
- Önal, Ali; Amerikan, Avrupa Birliği Ve Türk Hukuku Kapsamında Haksız Fiillere Uygulanacak Hukuka Dair Genel Kural, Ankara 2021.*
- Önay, Işık; Yenileme, İstanbul 2016.*
- Önen, Turgut; Borçlar Hukuku, 5.B. Ankara 1999.*
- Öz, Turgut; İş Sahibinin eser Sözleşmesinden Dönmesi, İstanbul 1989 (Kısaltılmışı Öz, Dönme).*
- “ “ ; *Öğreti ve Uygulamada Sebepsiz Zenginleşme, İstanbul 1990 (Kısaltılmışı Öz, Sebepsiz).*
- Özbilen, Arif Barış; Sözleşmelerin Şekli ve Şekil Yönünden Hükümsüzlüğü, İstanbul 2016.*
- Özdemir, Atalay; Özel Hukukta Paranın Değer Kaybının Giderimi, Ankara 2004.*
- Özel, çağla/Cansel Erol; Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, C.1, 2. Bası, Ankara 2017.*
- Özkaya, Eraslan; Aşırı Yararlanma (Gabin) Davaları, 3.BaskıAnkara 2015.*
- Özlem, Karlı; Sebebi Gösterilmeyen Borç Tanınması, İstanbul 2008*
- Özlük, Betül; Ismarlanmamış Edim, Ankara 2018.*
- Özmen, İsmail; Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararları, C. I, II, Ankara 1998.*
- Özmen/Özkaya; Muvazaa Davaları, Ankara 1993.*
- Öztan, Bilge; Şahsın Hukuku, Ankara 1987. .*
- Öztürk, Gülay; İnançlı İşlemler, Ankara 1998.*
- Özsunay, Ergun; Borçlar Hukuku, !, 2. Bası, Ankara 1983.*
- Palandt/Heinrichs; Bürgerliches Gesetzbuch, 45.A., München 1986.*

- Patry, Robert; *Le principe de confiance*, Genève 1953.
- Pedrazzini/Oberholzer; *Grundriss des Personenrechts*, 2.A., Bern 1985.
- Pekcanitez, Hakan; *Yabancı Para Alacaklarının Tahsili*, 2. Bası, İzmir 1966.
- Pekmez, Cüneyt; *Borcun İfa Edilmediği Defi (Ödemezlik Defi)*, İstanbul 2019.
- Pestalozzi-BSK OR I, 2. A., Herausgeber Honsell/Vogt/Wiegand, Basel/Frankfurt am Main 1996.
- Petek, Hasan, *Kişilik Değerlerinin Ölümden Sonra Korunması*, Ankara 2015.
- Peter-BSK OR I, 2. A., Herausgeber Honsell/Vogt/Wiegand, Basel/Frankfurt am Main.
- Piotet, Paul; *La formation du contrat*, Bern 1956 (Kısaltılmışı Piotet, sh.).
- “ “ ; *Culpa in Contrahendo*, Bern 1963 (Kısaltılmışı Piotet, Culpa).
- Polat Alteren ; *Sorumluluk Hukukunda Rıza*, İstanbul 2019.
- Portakal, Seda Yıldız, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Borca Katılma.İstanbul 2016
- Pulaşlı, Hasan; *Şarta Bağlı İşlemler ve Hukuki Sonuçları*, Ankara 1989.
- Rabel, Ernst; *Das Recht des Warenkaufs*, Bd.I, Berlin 1957.
- Radbruch, B.; *Die Lehre von der adäquaten Verursachung*, Berlin 1902.
- Reisoğlu, Safa; *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler*, 25.Bası, İstanbul 2014.
- Remzi Mehmet/Sezer Aydın; *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler*, 12. Baskı, Ankara 2020.
- Renda/Onursan; *Borçlar Hukuku*, C. I, 1972, C. II, Ankara 1973.
- Rey, Heinz; *Berner Kommentar*, Bd.IV, Sachenrecht, 2.Abt., I. Teilband, Lieferung I, Bern 1981.
- Rey, Heinz; *Ausservertragliches Haftpflichtrecht*, Zürich 1995 (Kısaltılmışı; Rey, N.).
- Rusconi, Baptiste; *Quelques considérations sur l'influence de la faute et du fait du lésé dans la responsabilité causale*, ZSR 82, sh. 337 vd.
- Rümelin, Max; *Die Verwendung der Kausalbegriffe im Straf- und Zivilrecht*, Tübingen 1900.
- Sanlı, Kerem Cem; *Kusursuz Sorumluluk Halleri, Türk Borçlar Kanunu Sempozyumu, Makaleler-Tebliğler. (Derleyen: İnceoğlu, Murat) İstanbul, 2012.*

- Saatcioğlu, Onur Can; Haksız Fiilden Doğan Talep Haklarına Uygulanacak Hukukun Tespitinde “Fer’i Bağlanma” Yöntemi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 25, 2021, sh. 211-242.*
- Saymen Ferit Hakkı; Manevi Zarar Ve Tazmini Sureti, İstanbul 1940,*
- Saymen/Elbir; Türk Borçlar Hukuku, I, II, İstanbul 1958.*
- Schenker, Franz; Die Voraussetzungen und die Folgen des Schuldnerverzugs im schweizerischen Obligationenrecht, Freiburg 1988.*
- Schmidlin, Bruno; Berner Kommentar, Bd.VI, Allgemeine Bestimmungen, Art. 3-10 OR, Bern 1985; Art.11-17 OR, Bern 1986; Art. 23-27, Bern 1993; Art. 28-31, Bern 1995.*
- Schnyder-BSK OR I, 2. A., Herausgeber Honsell/Vogt/Wiegand, Basel/Frankfurt am Main 1996.*
- Schönenberger/Jäggi; Zürcher Kommentar, Bd.V Obligationenrecht, Teilband Ia, (Allgemeine Einleitung, Art. 1-17 OR), 3. A., Zürich 1973.*
- Schraner, Marius; Zürcher Kommentar zum Obligationenrecht, Die Erfüllung der Obligationen, Erste Lieferung 68-83, Zürich 1991.*
- Schulin-BSK OR I, 2. A., Herausgeber Honsell/Vogt/Wiegand, Basel/Frankfurt am Main 1996.*
- Schwarz, A.; Borçlar Hukuku Dersleri, C. I, (Çeviren Bülent Davran), İstanbul 1948.*
- Schwenzer, Ingeborg; Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, Bern 1998.*
- Serozan, Rona; Sözleşmeden Dönme, İstanbul 1975.*
- “ “ ; *Borçlar Hukuku Genel Bölüm, C. III, İfa Engelleri Haksız Zenginleşme, 2. Bası, İstanbul 1998.*
- Serozan/Baysal/Sanlı; Borçlar Hukuku Genel Bölüm: İfa, İfa Engelleri, Haksız Zenginleşme Uygulama Çalışmaları, 2022 İstanbul*
- Sirmen, Lâle; Türk Özel Hukukunda Şart, Ankara 1992.*
- Soergel/Siebert; Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, 9. Bd., 10. A., Stuttgart 1967-1975; 5.Bd., 11. A., Stuttgart 1978.*
- Spirig, Eugen; Zürcher Kommentar, Obligationenrecht, die Abtretung von Forderungen und die Schuldübernahme, erste Lieferung 164-174 OR, Zürich 1993.*
- Starck, B.; Droit civil, Obligations, Paris 1972.*
- Stark, Emil ; Berner Kommentar; Der Besitz, 3.A., Bern 1976.*

- “ ” ; *Beiträge zur Theorie der Entlastungsgründe*, Zürich 1946.
- “ ” ; *Ausservertragliches Haftpflichtrecht*, Zürich 1982 (Kısaltılmışı. Stark, N.)
- Staudinger/Coing; Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Bd.II, Recht der Schuldverhältnisse.*
- Staudinger/Werner; Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Bd. II, Recht der Schuldverhältnisse.*
- Stoll, Hans; Kausalzusammenhang und Normzweck im Deliktsrecht*, Tübingen 1968.
- Strickler, Hanspeter; Die Entwicklung des Gefährdungshaftung*, Bern 1983.
- Sungurbey, İsmet; Borç İkrarı ve Borç Vaadi*, İstanbul 1957 (Kısaltılmışı Sungurbey, Borç İkrarı).
- Sungurbey, Ayfer; Yetkisiz Temsil*, İstanbul 1988.
- Sütçü Selin Sert, Mirasbırakanın Muvazaalı Hukuki İşlemleri Ve Sonuçları* Ankara 2018
- Suppes, P.; A Probabilistic Theory of Causality*, Amsterdam 1970.
- Şafak, Ali; Alacağın Temliki (Devri)*, Ankara 2017.
- Şafak/Eraslan/Baklacı/Çakıroğlu/Ünlütepe/Öztürk/Almaç/Ünal; Alacağın Temliki (Devri), Özel Görünüş Biçimleri*, Ankara 2021.
- Şahan, Gökhan; Bilgisayar Programı İmâl Sözleşmesi*, Ankara 2016
- Şahin Caner, Ayşenur; Türk Borçlar Hukukunda Müteselsil Borçluluk*, İstanbul 2017.
- Şeker, Muzaffer; Yazılmamış Sayılma*, İstanbul 2015.
- Şen, Elif; Kısmi İfa*, Ankara 2018.
- Şengül, Mehmet; Borçlar Hukuku, Genel Hükümler*, İstanbul 2025.
- Şenocak, Zariye; Borçlunun İfa Yardımcılarından Dolayı Sorumluluğu*, Ankara 1995.
- Tandoğan, Halûk; Notions préliminaires à la théorie générale des obligations*, Genève 1972 (Kısaltılmışı. Tandoğan, Obligations).
- “ ” ; *Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, C. I/1, 3. Bası*, Ankara 1984; *C. II, 2. Bası*, Ankara 1982 (Kısaltılmışı Tandoğan, Borçlar Özel, I/1, II).
- “ ” ; *Türk Mesuliyet Hukuku*, Ankara 1961 (Kısaltılmışı Tandoğan, Mesuliyet).

- “ ” ; *Responsabilité civile, Genève (Tandoğan, Responsabilité)*.
- “ ” ; *Kusura Dayanmayan Sözleşme Dışı Sorumluluk Hukuku, Ankara 1981. (Kısaltılmışı Tandoğan, Kusura Dayanmayan)*.
- Taştan Caner ; *Sözleşmenin Kurulması, İstanbul 2021 ;*
- Taştan, Furkan Güven; *Türk Sözleşme Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması, 2. Baskı, İstanbul 2017.*
- Tekinay, Selahattin Sulhi; *Borçlar Hukuku, 4. Bası İstanbul 1979.*
- Tekinay/Akman/Burcuoğlu/Altop; *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 7. Bası, İstanbul 1993.*
- Tercier, Pierre; *Le droit des obligations, Zürich 1996.*
- Tercier, Pierre/Pichonnaz, Pascal/Develioğlu, Murat; *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, İstanbul 2016.*
- Le Tournau, Philippe; *La responsabilité civile, tome I, (Ancien Lalou et Azard), Paris 1972.*
- Tiftik, Mustafa; *Akit Dışı Sorumlulukta Maddi Tazminatın Kapsamı, Ankara 1994.*
- “ ” ; *Türk Hukukunda Tehlike Sorumluluklarının Genel Kural İle Düzenlenmesi Sorunu, 2. Bası, Ankara 2005.*
- Topuz Murat; *İsviçre ve Türk Borçlar Hukuku İle Karşılaştırmalı Olarak Roma Borçlar Hukukunda Maddi Zarar ve Bu Zararın Belirlenmesi, İstanbul 2011.*
- Topuz, Seçkin; *Denge Bozulması ve İfa Güçlüğü Durumlarında Sözleşmeye Müdahale, Ankara 2009.*
- Tosun Çağdaş, *Haksız Fiilden ve Sözleşmeden Doğan Sorumluluk Çerçevesinde Sebeplerin Yarışması, Ankara 2021.*
- Traeger, Ludwig; *Der Kausalbegriff im Straf- und Zivilrecht, Marburg 1904.*
- Tschäni–BSK OR Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht, Obligationenrecht I, 2. A., Herausgeber Honsell/Vogt/Wiegand, Basel/Frankfurt am Main 1996.
- Tuğ, Adnan; *Türk Özel Hukukunda Şekil, Trabzon 1978.*
- Tunçer Polat, *Borçlar Hukuk, Temel Bilgiler, Ankara 2016.,*
- Tunçomağ, Kenan; *Türk Borçlar Hukuku, I, Genel Hükümler, 6. Bası, İstanbul 1976.*
- Tuor/Schnyder; *Das Schweizerische Zivilgesetzbuch, 9. A., Zürich 1979.*

- Tümerdem, Murat; Sürekli Borç İlişkilerinde Borçlunun Temerrüdü ve Sonuçları, Ankara 2018.*
- Türker Güray; İvazlı Alacağın Devrinde Borca Aykırılık ve Buna Bağlı Sonuçlar, Ankara 2023.*
- Türkmen, Ahmet; 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Organizasyon Sorumluluğu, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt 70, Sayı 2.*
- Türkoğlu, Cem; Ceza Koşulu (Cezai Şart) Ankara 2022.*
- Uluslan, İlhan; Medeni Hukukta Fedakârlığın Denkleştirilmesi İlkesi, İstanbul 1977.*
- Usta, Oğuz; Kat Karşılığı İnşaat Sözleşmesinde Cezai Şart Ve Kira Tazminatı, Ankara 2017.*
- Uygur, Turgut; Açıklamalı-İçtihatlı Borçlar Kanunu, Genel Hükümler, C. I, II, Ankara 1990.*
- Ünal, Akın; Kelepçeleme Sözleşmeleri, Sözleşmedeki Hükümler Nedeniyle Ekonomik Özgürlüğün Aşırı Derecede Sınırlanması, 2. Baskı, Ankara 2017.*
- Ünal Hasan; Yargıtay Kararları Işığında Sebepsiz Zenginleşme, Ankara 2024.*
- Ünal, Mehmet; Manevi Tazminat ve Kusurun Rolü, AÜHF, C. 35, Sa. 1-4, Ankara 1981, sh. 397 vd.*
- “ “ ; Türk Medeni Hukukunda Aile Başkanının Sorumluluğu, Ankara 1979.*
- Ünlütepe, Mustafa; Organizasyon Sorumluluğu (TBK m. 66/ III), İstanbul 2016.*
- Üstündağ, Saim; Medeni Yargılama Hukuku, 2. Bası, İstanbul 1977 (Kısaltılmışı; Üstündağ, Yargılama).*
- “ “ ; İcra Hukukunun Esasları, 4. Bası, İstanbul 1984 (Kısaltılmışı Üstündağ, İcra).*
- Von Büren, Bruno; Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, Zürich 1964.*
- Von Caemmerer, Ernst; Das Problem des Kausalzusammenhangs im Privatrecht, Freiburg 1956 (Kısaltılmışı. Von Caemmerer).*
- “ “ ; Das Problem der überholenden Kausalität, Gesammelte Schriften, Bd.I, Tübingen 1968 (Kısaltılmışı Von Caemmerer, überholende Kausalität).*

- Von Kries, Johann; *Über den Begriff der objektiven Möglichkeit; Vierteljahresschrift für wissenschaftliche Philosophie* 12, 1888, sh. 179 vd.
- Von Liszt, S.; *Lehrbuch des deutschen Strafrechts*, Berlin-Leipzig 1927.
- Von Tuhr, Andreas; *Der Allgemeine Teil des deutschen Bürgerlichen Rechts*, Bd. I, II/1-2, München/Leipzig 1910-1918 (Kısaltılmışı Von Tuhr, All. Teil).
- Von Tuhr/Escher; *Allgemeiner Teil des Schweizerischen Obligationenrechts*, Bd. II, Zürich 1974.
- Von Tuhr/Peter; *Allgemeiner Teil des schweizerischen Obligationenrechts*, Bd. I, 3. A., Zürich 1979.
- Weber, Rolf; *Berner Kommentar; Das Obligationenrecht*, Bd VI, Allgemeine Bestimmungen, Kommentar zu Art. 68-96, Zürich 1982.
- Weber, Rolf H.; *Das Obligationenrecht, Band VI. 1. Abteilung, Allgemeinen Bestimmungen, Die Folgen der Nichterfüllung Art. 97-109*, Bern 2000.
- Weitnauer, Hermann; *Zur Lehre vom adäquaten Kausalzusammenhang, Festgabe für Karl Otfinger*, Zürich 1969, sh. 321 vd.
- Wiegand-BSK OR, *Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht, Obligationenrecht I, 2. A.*, Herausgeber Honsell/Vogt/Wiegand, Basel/Frankfurt am Main 1996.
- Wolf, Joseph G.; *Der Normzweck im Deliktsrecht*, Göttingen 1962.
- Willburg, Walter; *Die Elemente des Schadensrechts*, Margburg 1943.
- Yağcıoğlu, Burcu; *Türk ve İsviçre Hukukunda Ceza Koşulu*, Ankara 2019.
- Yalman, Süleyman; *Türk-İsviçre Hukukunda Sözleşme Görüşmelerinden Doğan Sorumluluk*, Ankara 2006.
- Yelmen Adem, *Asgari Gelir Taahhüdü İhtiva Eden Arsa Payı Karşılığı Gelir Paylaşımını İnşaat Sözleşmesi*, Ankara 2018.
- Yeniocak, Umut; *Türk Borçlar Kanununun Getirdiği Yeni Değişiklikler Ve Yenilikle- Genel Hükümler*, 2. B., Ankara 2013.r
- Yıldırım, Abdulkerim, *Türk Borçlar Hukuku, Genel Hükümler*, 6. Baskı, Ankara 2017,
- Yıldırım, M. Fadıl; *Borçlar Hukukuna Göre Sözleşmenin Kuruluşunda Hile*, Ankara 2002.
- Yılmaz, Ayça Zorluoğlu, *Tehlike Sorumluluğunda Bedensel Zararlar Ve Tazminat*, Ankara 2020.
- Yılmaz, Süleyman; *BMA (CISG)'e göre Sözleşmenin İhlali Halinde Alıcının Hakları* Ankara 2013
- Yılmaz, Zeynep Gül; *Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde Önemli Ölçüde*

- Tehlike Arz Eden İşletme İşleteninin Sorumluluğu, Ankara 2019.*
- Yung, Walter; Simulation, Fiducie, Fraude à la loi Etude et article, Genève 1971.*
- “ “ ; *Grundlagen und Funktionen des Haftpflichtrechts, Etude et Articles, sh. 106 vd.*
- Yurt, Bülent; Seyahat Düzenleme Sözleşmesi, Ankara 2000.*
- Yüce Melek Bilgin; Alacaklı Ve Borçlu Açısından İfa Zamanı, İstanbul 2015*
- Yünlü, Semih; Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluk, İstanbul 2019.*
- Zäch, Roger; Berner Kommentar, Bd VI, Obligationenrecht, Art. 32-40 OR, Zürich 1990.*
- Zevkliler, Aydın; Medeni Hukuk, Ankara 1989.*
- Zorluoğlu Yılmaz, Ayça; Tehlike Sorumluluğunda Bedensel Zararlar Ve Tazminat, Ankara 2020.*